

JUSTYNA B. WALKOWIAK

LITEWSKIE NAZWISKA POLAKÓW

SŁOWNIK ETYMOLOGICZNO-FREKWENCYJNY

SUPLEMENT



Litewskie nazwiska Polaków

JUSTYNA B. WALKOWIAK

LITEWSKIE NAZWISKA POLAKÓW
SŁOWNIK ETYMOLOGICZNO-FREKWENCYJNY
SUPLEMENT



Poznań 2023

Projekt okładki:
Wydawnictwo Rys

Fotografia na okładce:
Peasants in village, Lithuania
Library of Congress Prints and Photographs Division Washington, D.C. 20540 USA
<https://www.loc.gov/pictures/resource/cph.3b38138/>

Recenzja:
dr hab. Norbert Ostrowski, prof. UJ

Copyright by:
Justyna B. Walkowiak

Copyright by:
Wydawnictwo Rys

Wydanie I

Poznań 2023

ISBN 978-83-68006-11-7

DOI 10.48226/978-83-68006-11-7

Wydanie:



Wydawnictwo Rys
ul. Kolejowa 41
62-070 Dąbrówka
tel. 600 44 55 80
e-mail: tomasz.paluszynski@wydawnictworys.com
www.wydawnictworys.com

Spis treści

Cel pracy, niektóre nowe źródła w niej wykorzystane i budowa haseł	7
Wprowadzenie	9
Spis skrótów nazw powiatów.....	15
Spis skrótów	20
Słownik	21
Przypisy.....	79
Prace cytowane	81

Cel pracy, niektóre nowe źródła w niej wykorzystane i budowa hasel

Podstawowym celem niniejszego suplementu jest uzupełnienie i wzbogacenie dotychczas przedłożonego czytelnikowi materiału zarówno o nowe jednostki onimiczne, tj. nazwiska (bądź, szerzej, nazwy osobowe w okresie niestabilizowanych nazwisk) nieuwzględnione w monografii *Litewskie nazwiska Polaków* (2019), jak i o dodatkowe informacje, szczególnie o historyczne poświadczenia różnych wariantów nazwisk (nazw osobowych). Czytelnik znajdzie zatem w niniejszej pracy dwa rodzaje hasel: wytluszczoną czcionką oraz bez wytluszczenia (ten sam podział dotyczy również hasel, do których kierują odsyłacze).

Pierwszy typ to oznaczone wytluszczoną czcionką nowe nazwiska, niewspomniane w tomie z 2019 r. Każdorazowo opatrzone je informacją dotyczącą ich frekwencji i rozkładu geograficznego. Kody powiatów, do których odnoszą się dane frekwencyjne, objaśniono bezpośrednio po Wstępie. Dane te, podobnie jak w tomie oryginalnym, pochodzą z elektronicznego słownika Kazimierza Rymuta (2005). Są to najstarsze dostępne onomastom tak dokładne dane, przy których zgromadzeniu poprawiono nieścisłości cechujące – z uwagi na ówczesną niedoskonałość systemu PESEL – wersję papierową słownika z lat dziewięćdziesiątych (Rymut 1992-94). To ważna zaleta tego zbioru, ponieważ niemała część nazwisk, które mają pochodzenie litewskie sensu stricto bądź „przeszły przez filtr litewski”, to nazwiska wymierające, o niewielkiej liczbie nosicieli, i być może niektóre z tych używanych jeszcze dwadzieścia lat temu dziś mogłyby znaleźć się w grupie zanikłych. Drugi typ (hasła bez wytluszczenia) obejmuje nazwiska obecne jako hasła w tomie pierwotnym, o których informację obecnie pogłębiono.

W niniejszej pracy uwzględniono przede wszystkim nowe dane z dwóch ważnych źródeł. Pierwszym z nich jest kartoteka antroponimów wyekscerpowanych ze źródeł historycznych¹, przechowywana w wersji papierowej w Instytucie Języka Litewskiego w Wilnie. Od parudziesięciu lat prowadzona jest tam papierowa kartoteka obejmująca ok. 200.000 fiszek (XVIII i XIX wiek, częściowo też lata wcześniejsze). Jest ona niezdigitalizowana, zatem dostępna tylko na miejscu. Kwerendy ekscerpcyjne odbyły się w roku 2019 i koncentrowały się na tych nazwach osobowych, które stanowiły hasła w tomie pierwotnym, jednak nie figurowały w LPŻ. Wyekscerpowane onimy poprzedzono skrótem AK, podając po nazwie osobowej w miarę możliwości informację o terytorium i czasie jej wystąpienia.

Drugie cenne źródło to sześciotomowe dzieło Grzegorza Błaszczyka *Herbarz szlachty żmudzkiej* (HSŻ). Poświadczenia wyekscerpowane z HSŻ stanowią jedynie wybór niezwykle bogatego materiału faktograficznego zamieszczonego w tej pracy. Każdorazowo starano się uwzględnić, z wielu wymienionych, pierwsze wspomniane w HSŻ poświadczenie danej formy nazwy osobowej (w tym patronimiku i/lub późniejszego nazwiska), po czym następuje oparta na danych HSŻ egzemplifikacja nazw miejscowych o tym samym rdzeniu. Użycie ukośnika przy nazwie osobowej oznacza, że odnosiła się ona w źródłach do tej samej osoby (np. „*Gitel/Gintyło z Gintelajciów pow. telszewski 1690*” – oboczne formy odnoszą się do tej samej osoby), zaś przecinka – że chodzi o osoby różne (np. „*Gintillo, Gintilo pow. Małych Dyrwian 1690*” – w tym wypadku chodzi o Jana z Petrilów Gintilę i Jana z Augustajciów Gintilę, a oba antroponimy poświadczone zostały w tym samym powiecie i roku). Poświadczenia z HSŻ zostały opatrzone informacją o numerze tomu i strony jedynie w wypadkach, gdy w HSŻ nie poświęcono im osobnych hasel, lub gdy zostały w HSŻ wspomniane poza swymi hasłami macierzystymi, czy wreszcie w przypadku dokładnego cytatu. Jeśli natomiast dane nazwisko ma w HSŻ własne hasło (hasła te są łatwe do odszukania, gdyż autor podał je w porządku alfabetycznym), wtedy numeru tomu ani strony nie podawano.

Dodatkowy cel niniejszej pracy to korekta nieścisłości i omyłek, jakie wkraśli się do tomu z 2019 r. Główny błąd, niejako systemowy, wynika z omyłki K. Rymuta przy prezentacji nazwisk w słowniku opartym na danych frekwencyjnych z bazy PESEL, a opisanych przezeń bez świadomości, że to omyłka:

W obecnym Słowniku nazwisk utrzymałem zasadę stosowaną już wcześniej. Nazwiska określające kobiety zamężne typu Bednarska-Gryniewicz dają tylko pod nazwisko Bednarski, wychodząc z założenia, że członek -Gryniewicz występuje już w hasle Gryniewicz. Dane statystyczne, które w banku danych PESEL znajdowały się pod nazwiskiem Bednarska-Gryniewicz umieszczam w hasle Bednarska. (Rymut 2005, Wstęp: 6).

¹ *Asmenvardžiu, užrašyti iš istorijos šaltinių, kartoteka.*

Trudno zrozumieć, dlaczego K. Rymut podjął taką decyzję, skoro istotnie zmniejszyło to obraz stanu faktycznego. Jednak nieścisłości wynikłe z nieuwzględnienia konkretnych podwójnych nazwisk mężatek (które połączyły swoje nazwisko panięskie z odmężowskim) są stosunkowo niewielkie: z uwagi na wielką liczbę potencjalnych kombinacji będzie to wiele jednostkowych połączeń onimów. Inaczej sprawa wygląda w wypadku historycznych nazwisk dwuczłonowych (gdzie często jednym z członów jest nazwa herbu szlacheckiego), takich jak np. *Wolk-Laniewski*, *Korwin-Piotrowski*, *Korybut-Daszkiewicz*, *Bachleda Curuś* (i inne nazwiska rodów góralskich, zwyczajowo zapisywane – wbrew ogólnej regule ortograficznej – bez łącznika) czy *Żmuda-Trzebiatowski* (i inne historyczne nazwiska szlachty kaszubskiej). Słownik podaje każdorazowo jedynie liczbę męskich nosicieli tych nazwisk, jednocześnie w niezasadniony sposób zakładając, że wszystkie kobiety, których dwuczłonowych nazwisk nie uwzględniono, to mężatki. Konsekwencją tego faktu jest niemożność ustalenia, ilu łącznie nosicieli obojga płci ma np. nazwisko *Odlanicki-Poczobutt* czy *Dziewałtowski-Gintowt*, a także fakt, że – według Słownika – np. nazwisko *Dziewałtowska* nosi aż 47 kobiet (można się domyślać, że zaliczono tu niemało kobiet nazywających się w rzeczywistości nie *Dziewałtowska*, a *Dziewałtowska-Gintowt* – choć to przecież dwa różne nazwiska), zaś *Dziewałtowski* – jedynie 6 mężczyzn. Za kolejny przykład mogą posłużyć nazwiska dwuczłonowe *Montygierd-Łojbo* i *Montygierd-Łoyba* (łącznie 10 nosicieli, wyłącznie płci męskiej) – skoro nazwisko jednoczłonowe *Montygierd* noszą według danych słownika (Rymut 2005) wyłącznie kobiety (a jest ich jedynie pięć), być może w rzeczywistości *Montygierd* jako nazwisko jednoczłonowe w ogóle obecnie w Polsce nie występuje. Opisany problem jest istotny, gdyż w analizowanym materiale – zarówno w niniejszym tomie, jak i w tomie oryginalnym, do którego stanowi on suplement – obok przeważających nazwisk jednoczłonowych pojawiają się także dwuczłonowe. Z reguły świadczą one o szlacheckiej genezie nazwiska, zaś u ich podłoża legły tzw. przydawki posesyjne. Można w tej grupie wymienić przykładowo następujące nazwiska: *Dziewałtowski-Gintowt*, *Montygierd-Łojbo*, *Montygierd-Łoyba*, *Monwid-Olechnowicz*, *Narkiewicz-Jodko*, *Odlanicki-Poczobutt*, *Tarło-Jawtok*.

Inne korekty lub modyfikacje dotyczą etymologii poszczególnych nazwisk (*Dogwiłło/Dowgwiłło/Dowgwillo*, *Kamburelis*, *Margolis*, *Miegoć*, *Prokurat*, *Proszogółowicz*, *Strall*, *Szuprit*, *Wilpiszewski*), a w dwóch wypadkach (*Syrewicz*, *Żemojtel*) stanowią zmianę stricte edytorską, nie dotyczącą etymologii. Ponadto w oryginalnym tomie, na s. 22, człon *gin(t)* od czasownika może w nazwach osobowych również mieć znaczenie ‘gnać, pędzić, prowadzić’, a człon *gir(t)* pochodzi od czasownika *girti* ‘chwalić’. Obszerny spis członów litewskich nazwisk dwuczłonowych (dwutematowych) znajduje się na stronach 22-24 oryginalnego tomu. Spis na końcu suplementu obejmuje jedynie literaturę bezpośrednio cytowaną w pracy, nie literaturę przedmiotu – tę znajdzie czytelnik w tomie pierwotnym. Data dostępu do wszystkich linków to 6.12.2023.

Chciałabym wyrazić serdeczne podziękowania prof. UJ dr. hab. Norbertowi Ostrowskiemu za trud zrecenzowania pracy.

Wprowadzenie

Dawne (przedchrześcijańskie) litewskie nazwy osobowe zaliczały się do dwóch grup. Z jednej strony były to złożone, dwuczłonowe imiona wykazujące podobieństwa strukturalno-semantyczne do dawnych imion złożonych obecnych w różnych językach indoeuropejskich, co wskazuje na ich wspólną praindoeuropejską genezę. Pewne przesłanki zdają się wskazywać, że były one charakterystyczne dla klas wyższych ówczesnych społeczeństw. Natomiast drugi typ stanowiły imiona jednoczłonowe o pochodzeniu apelatywnym, zapewne używane przez niższe warstwy społeczne (może zresztą z tej racji miały mniejsze szanse zachować się do dziś, co może nieco zaniżać ich szacowany udział w ogólnej liczbie). Złożone imiona dwuczłonowe dzieliły się z kolei na dwie podgrupy: 1) imiona podstawowe oraz 2) ich skrócenia, „rozszerzone najczęściej sufiksem, który im nadaje pieszczotliwy odcień uczuciowy”, a dzięki temu „wyrażają jakąś dodatnią cechę lub jakąś pomyślną wróżbę” (Milewski 1950: 10, 11). Odwrotnie ze wspomnianymi nazwami odapelatywnymi: charakteryzowało je, zdaniem badacza, „ujemne zabarwienie uczuciowe” – były to, krótko mówiąc, pejoratywnie nacechowane przezwiska. Podziału według tych samych zasad dokonał w odniesieniu do współczesnych nazwisk polskich pochodzenia litewskiego Wojciech Smoczyński (1982: 439), z tą oczywiście różnicą, że wzbogacił pierwszy zbiór (tzn. nazwiska od imion dwuczłonowych oraz od ich skrótów) o nazwiska od litewskich postaci imion chrześcijańskich.

Tadeusz Milewski podzielił złożone imiona dwuczłonowe na jednostopniowe (w których każdy z członów utworzony jest z jednego elementu, występującego w języku jako samodzielny wyraz) i dwustopniowe (w których co najmniej jeden z dwóch członów sam z kolei składa się z dwu potencjalnie samodzielnych elementów). W danym złożeniu – obojętnie, czy chodzi o imię jednostopniowe, czy jeden z członów imienia dwustopniowego – pierwszym elementem może być temat nominalny, temat werbalny, wyraz nieodmienny, lub (rzadko) pierwiastek. Jako drugi zaś element występuje pierwiastek lub temat nominalny.

Jednak nie wszystkie morfologiczne podgrupy, jakie dla celów porównawczej analizy dziesięciu indoeuropejskich systemów imiennictwa osobowego wyróżnił wspomniany badacz, były reprezentowane w językach bałtyckich w równym stopniu. Na przykład w językach bałtyckich występuje wiele form pierwiastkowych w członie pierwszym, ale zapewne ich geneza jest inna niż w innych językach indoeuropejskich – to znaczy powstały wtórnie, w wyniku skrócenia pierwotnych podstawowych imion dwuczłonowych. Jak podkreśla Milewski (1950: 136), wskutek zaniku samogłoski kończącej niegdyś człon pierwszy bałtyckich imion złożonych, ich budowa morfologiczna nie jest łatwa w interpretacji.

W pierwszej dekadzie XXI w. tematyką skróconych litewskich dwuczłonowych nazw osobowych i pochodzących od nich nazwisk zajęła się Daiva Sinkevičiūtė (2006); punktem wyjścia stał się dla niej fakt, że tradycyjnie w onomastyce litewskiej, choć odnotowywano fakt istnienia skrótów (hipokorystyków) od dawnych imion dwuczłonowych, jednak nie przypisywano mu istotnego wpływu na tworzenie nazwisk (Maciejauskienė 1991). Opierając się na kryteriach formalnym oraz geograficznym (współwystępowanie w tej samej okolicy nazwiska od nazwy dwuczłonowej pełnej oraz od postulowanej skróconej) i stosując metodę rekonstrukcji wewnętrznej połączonej z analizą statystyczną, D. Sinkevičiūtė zidentyfikowała łącznie aż 5950 nazwisk o prawdopodobnym pochodzeniu od skróconych nazw dwuczłonowych, wyróżniając 171 rdzeni hipokorystycznych – w tym 25 niewyróżnianych jako takie przez innych badaczy oraz 49 o spornym statusie hipokorystycznym. W odniesieniu do pozostałych 97 rdzeni (np. *bud-*, *but-*, *dar-*, *daun-*, *gint-*, *jog-*, *kęs-*, *mant-*, *sirt-*, *skaud-*, *sud-*, *vis-*, *žyg-* i in.) panuje generalnie zgoda badaczy co do ich hipokorystycznej genezy².

Wspomniany zbiór 5950 nazwisk można według kryteriów morfologicznych podzielić na cztery grupy (Sinkevičiūtė 2006: 209). Pierwszą i zarazem najliczniejszą (dwie trzecie zbioru) stanowią nazwiska z jednym sufiksem samogłoskowym, np. *Bil-iùkas*, *Nór-elis*. Druga grupa (niespełna jedna trzecia całego zbioru) obejmuje nazwiska bez takiego sufiksu (*Bār-as*, *Jóg-a*, *Mil-ÿs*). Trzecią grupę (5,5%) tworzą nazwiska z dwoma sufiksami samogłoskowymi (*Bir-on-ovičius*), zaś czwarta, najmniej liczna, to nazwiska posiadające jednocześnie 1 sufiks samogłoskowy oraz 2 sufiksy o odcieniu hipokorystycznym (*Bar-š-n-evičius*).

W obrębie pierwszej z wymienionych grup najwięcej – ok. 25% – jest nazwisk o sufiksach słowiańskich z patronimicznym sufiksem *-(i)evič-*, *-(i)avič-*, *-ovič-*, zaś ok. 21% to nazwiska pochodzenia słowiańskiego

² Wyjątkiem jest właśnie LPŽ, w którym eksplicytnie zidentyfikowano zaledwie dwa takie rdzenie: *sirt-* i *taut-*.

z sufiksami typu *-(i)ausk-*, *-evsk-*, *-(i)ansk-*, *-(i)ensk-*, *-insk-*, *-(i)unsk-*, *-ovsk-*, *-sk-*. Blisko 18% stanowią nazwiska z bałtyckimi sufiksami deminutywnymi *-aič-*, *-ek-*, *-ėk-*, *-el-*, *-et-*, *-ėt-*, *-(i)al-*, *-ik-*, *-yk-*, *-il-*, *-in-*, *-(i)ok-*, *-(i)ot-*, *-iš-*, *-yt-*, *-iukšt-*, *-(i)ul-*, *-(i)uš-*, *-uč-*, *-uič-*, *-uik-*, *-uk-*, *-ut-*, *-uol-*, *-už-*. Tyle samo jest nazwisk o innych sufiksach bałtyckich (m.in. *-aiš-*, *-ant-*, *-auk-*, *-eik-*, *-eikš-*, *-en-*, *-eiš-*, *-in-*, *-uiš-*, i in.). Niecałe 15% to nazwiska o bałtyckich sufiksach patronimicznych *-(i)ait-*, *-ėn-*, *-yn-*, *-(i)on-*, *-(i)ūn-*.

W grupach pierwszej, drugiej i trzeciej bezpośrednio po rdzeniu może się dodatkowo znajdować sufix o odcieniu hipokorystycznym, z których najczęstsze to *-k-*, *-š-* (*Svir-k-auskas*, *Daūk-š-is*, *Nor-k-el-iūnas*, *Man-k-el-ėvičius*), podczas gdy pozostałe są rzadkie: *-n-*, *-l-*, *-ž-*, *-t-*, *-r-* (Sinkevičiūtė 2006: 224-225).

W wypadku trzeciej grupy (o dwu sufiksach samogłoskowych), obejmującej łącznie 330 nazwisk, logicznie możliwe są 4 kombinacje:

- w pierwej sufix bałtycki, potem słowiański – to najczęstsza opcja, obejmująca ok. 1/3 tej grupy (np. *But-el-ėvičius*, *Nor-eik-ėvičius*, *Žyg-el-ėvičius*), przy czym najczęstszymi sufiksami bałtyckimi w pierwszej pozycji są *-uš-* oraz *-el-*, natomiast najczęstsze sufiksy słowiańskie w drugiej pozycji to *-(i)evič-* oraz *-avič-* (Sinkevičiūtė 2006: 241);
- kolejność odwrotna – dokładnie jedno nazwisko (*Al-ick-ūnas*);
- oba sufiksy są pochodzenia bałtyckiego – niespełna 1/3 grupy (np. *Ged-uš-aitis*, *Žyg-ul-aitis*, *Jat-už-aitis*);
- oba sufiksy są pochodzenia słowiańskiego (jedynie 10 nazwisk) – np. *Nar-ušk-ėvičius*.

Dodatkowo wspomnieć należy o tych złożonych nazwach osobowych (z których później wykształciły się nazwiska litewskie), w których pierwszy człon nie był genetycznie litewski, a pochodził od przyswojonych imion chrześcijańskich pochodzenia herbajskiego, greckiego, łacińskiego bądź od imion świętych z innych języków. Pierwotnie przypuszczano, że pojawiły się w XII-XIII w., świadcząc zarazem o przyswajaniu imion chrześcijańskich z prawosławia jeszcze przed oficjalnym przyjęciem chrześcijaństwa przez Litwę w roku 1387. Nowsze ustalenia D. Sinkevičiūtė (2020) oparte na analizie zapisów Metryki Litewskiej z XV-XVI w. wskazują, że źródłem pierwszych członów tego typu struktur hybrydalnych były także w znacznym stopniu imiona, które przyszły później z zachodniej słowiańszczyzny – z polskiego, także poprzez białoruski.

Standardową pomocą w ustalaniu litewskiej etymologii nazwisk jest słownik nazwisk litewskich (LPŽ) z lat osiemdziesiątych XX wieku. Do dziś jest podstawą do tworzenia litewskich antroponimicznych baz danych³, łącznie z przedwojenną frekwencją nazwisk, ustalaną liczebnie na poziomie całych rodzin, a nie – co jest współczesną normą – pojedynczych nosicieli. Jednak nie widnieją w nim wszystkie nazwiska o potencjalnie litewskiej genezie używane obecnie w Polsce, gdyż dane terenowe zbierano głównie na obszarze przedwojennej Litwy Kowieńskiej. Wprawdzie po wojnie dane uzupełniano o nazwiska z przyłączonej do LSRR Wileńszczyzny, ale zapewne nie uwzględniono Polaków przesiedlonych do Polski, zaś przy uzupełnieniach dotyczących Kłajpedy i Wileńszczyzny posiłkowano się w znacznej mierze dokumentami, a nie badaniami w terenie. Dlatego niektórych nazwisk wyekscerpowanych ze słownika współczesnych nazwisk polskich (Rymut 2005), a podejrzewanych o genezę litewską, w LPŽ nie znajdziemy⁴. Z tego względu wykorzystana w niniejszej pracy kartoteka Instytutu Języka Litewskiego (AK) jest źródłem tak cennym. Nie jest ona tożsama z drugą papierową kartoteką zgromadzoną w tym instytucie⁵, a zawierającą ok. 260.000 fiszek z danymi terenowymi, na podstawie których w latach 80. opracowano LPŽ.

Nie wszystkie antroponimy znalazły poświadczenia w kartotece. Dotyczy to zwłaszcza nazwisk podejrzewanych o genezę pruską/ jaćwieską (np. *Alnis*, *Antyk*, *Bajno*, *Kojtek*, *Miszto*, *Wutrych/Wotrych*) oraz o charakterystycznych morfologicznych cechach wskazujących na pochodzenie z Litwy Małej (tzw. Pruskiej), jak *Adumejt*, *Berenat*, *Birenat*, *Wannuschkat*, *Weiduszat*. Generalnie nie odnotowano również nazwisk odmiejscowych, derywowanych sufiksem *-ski* od spolszczonych toponimów litewskich. Uzyskane dane pomogły jednak uprawdopodobnić i zdokumentować litewską genezę nieobecnych w LPŽ nazwisk o cechach litewskich, tzn. obejmujących przypadki, gdy albo rdzeń nazwiska jest pochodzenia litewskiego/bałtyckiego (tzn. też łotewskiego, pruskiego, często trudno to rozróżnić), albo nazwisko ma morfologicznie litewską postać, tzn. litewską końcówkę, mimo że temat może być genetycznie polski (bądź, szerzej, słowiański) lub np. niemiecki.

Uprawdopodobnienie – dzięki odnalezieniu w kartotece postaci nazwiska albo identycznej, albo jedynie nieznacznie się różniącej (w tym drugim wypadku poświadczoną formę/formy podano w nawiasach) – dotyczyło

³ Por. https://pavardes.lki.lt/?pg=bendroji_informacija, <https://ekalba.lt/pavardziu-duomenu-baze/apie/Pavard.%20db.%20Bendroji%20informacija>

⁴ Analogiczny problem odnotował Z. Zinkevičius (2008) w odniesieniu do antroponimów bałtyckiego pochodzenia poświadczonych na obszarach na wschód od tzw. Litwy etnograficznej.

⁵ <http://lki.lt/baltu-kalbu-ir-vardyno-tyrimu-centras/#1494772804079-a2f4cc40-9786>

następujących nazwisk: *Ardecki, Baltuk (Baltuc, Baltuk), Bilmon (Bilman), Biwan (Bywan), Bomblis, Brolnicki, Bujwicki, Buse, Butryn (Butrin), Dagil, Drucis, Dyrswowicz (Dyrsewicz), Gierejko, Gierukas (Gerukas), Giewiel, Girgel, Girsza, Girys (Giris), Giwojno (Giwojna), Gruszel, Grykiel (Grikiel), Gurgielewicz, Jaguczanski (Jaguczanski), Jasiuniec, Jawid, Jeśman (Jesman), Jodda (Joda), Junajtys (Junaitys, Junaytis, Junaitis), Kantel, Kauszel, Kiemel, Kiera, Kierkla (Kierkla), Kirpsza, Kospat (Kaspat), Krawel/Krawiel (Krawiel), Kryszajtyś (Kryszajtyś), Lankajtes (Lankajtyś), Łowkis, Makszys, Mełgałw (Melgałw), Mieguć, Milejszo (Miley]za), Misiulaniec, Oszkiewicz, Piwiszkis (Piwi]zkis), Plikus, Pulakis (Pulakis), Radyko (Radyka, Радыко), Rapacki, Rodajtyś (Podaūmuc̆, Rodaitys), Ruskul, Silke, Skorulski, Skorwid, Sudajtyś (Cydaūmuc, Sudajtyś), Szalunas, Szejbut (Szeybut), Szturgulewski (Sturgulewski), Szukianiec, Tananis, Undrunas, Waskian (Vaskian, Waskan), Werelis, Wezel, Widruk (Wydruk), Wilmont, Wojcianis (Woycianis), Żarniewicz, Żynda.*

W wypadku niektórych nazwisk formą poświadczoną była żeńska sufiksalna (sufiks polski *-owa, -owna, -anka* lub sufiks litewski zapisywany *-ic(z)ia, -aycia, -ucia, -enia, -ene*), co nie przesądza jednoznacznie o odpowiadającej jej formie męskiej. Dotyczyło to następujących nazwisk o hipotetycznie litewskiej/bałtyckiej genezie (w nawiasach każdorazowo forma żeńska poświadczona w kartotece): *Alka/Alke (Alkowna), Baksa (Baxaicia, Baksicia), Bołzan (Bołzanka), Ciwiel (Ciwielanka), Czekień (Czekienia), Czepolonis (Czepolanowa), Dajna (Dayniowa, Dayniowna), Eitel (Eytelkowna), Geżyński (Gieżyniowa), Gruszel (Gru]sztelowna), Gryszkut (Gryszkuycia), Gulan (Gulanowna), Jakać (Jakaciowna), Janczukajtyś (Janczukajciowa), Kaukel (Kaukelowa), Kierun (Kierunowa), Kieza (Kieziowna), Kontrat (Kontratowna), Lejsza (Leyszowa, Leyszowna), Mikulaniec (Mikulaniowa), Minkstyn (Minkstynowa), Misiukajtyś (Mi]lukajciowna), Musiulaniec (Musiulaniowa), Pierszell/Perszel (Pierstelowa), Preski (Pre]kiowa, Preskaycia), Radyko (Radykowa, Radykowna), Sowul (Sawulowa), Tomszys (Tom]zene), Undrul (Undrulowa), Walio (Waliowna), Widen (Widenicia), Widruk (Widrucia), Wirbuł (Wirbulowna), Woitun (Waytunowa, Waytuniowa, Waytuniowna), Wojtokas (Waytokaycia, Waytakowa).*

Stosunkowo częste były poświadczenia formy o litewskiej końcówce, podczas gdy postać nazwiska współcześnie używana w Polsce już jest morfologicznie zaadaptowana do systemu językowego poprzez „swoistą derywację wsteczną” (Citko 1998: 121), czyli odrzucenie tej końcówki, np. *Ausztol (Au]ztolis), Barat (Baraytis), Bitan (Bitanis), Bolenajc (Bolenaytis), Ciwiel (Ciwilis), Czekień (Ciekienas), Depkun (Depkunas), Dowgun (Daugunis), Greczan (Greczanis), Trekiel (Trekelis), Wirbuł (Wirbulis), Wyskiel (Wiskialis, Wiskielis)* i in. Znacznie rzadsza była sytuacja odwrotna, tzn. współcześnie obecne są końcówki fleksyjne litewskie, zaś dawniejsze poświadczenie wykazuje cechy polonizacji, np. *Bumbieryś (Bumber)*. Czasami jedyne poświadczenia to formy pochodne, derywowane sufiksalnie od tych spodziewanych, np. dla wsp. pol. nazwiska *Gruszel* (od spodziewanego hipotetycznego **Gruštelis* < poświadczone w LPŻ *Grūštas*) znaleziono poświadczenie *Gruszelaitis* (**Gruštelaitis* < **Gruštelis* + sufiks patronimiczny *-aitis*), podobnie n. *Undrul* (pośw. *Undrulanis, Vndrulenas*). Nazwiska współczesne mogą mieć już sufiksy polskie, a poświadczenia – jeszcze litewskie: *Czyżelski (Czyzelis, Czyżelis), Dumalewski (Dumelis), Żywanowski (Ziwonajtyś)*. Ale możliwa jest również sytuacja odwrotna, jak w wypadku współczesnego nazwiska *Pulakis* (poświadczenie – *Pulak*).

Zapisy ujawniają też znaczny stopień wariantywności, np. dla nazwiska o współczesnym polskim brzmieniu *Dziwguć* (por. wsp. lit. n. *Devgutis*) znajdujemy historyczne zapisy *Dziwgiecz* (1602-1615), *Dziauguc* (1655, 1680, 1698), *Dziauguc* (1670), *Dziawguc* (1698). Niemal równocześnie współlegzystują formy morfologicznie litewskie i spolonizowane (*Szeybut* 1641, *Szeybutas* 1701, por. wsp. pol. n. *Szejbut* i wsp. lit. n. *Šeibutas*). W wypadku geminat (*-ll-*, *-ll-*, *-tt-*) analiza zapisów wykazuje, że formami wcześniejszymi były te z pojedynczymi spółgłoskami. Na przykład nazwisko *Billewicz* do połowy XVII w. pisano z pojedynczą spółgłoską, w drugiej połowie XVII w. zapisywano na oba sposoby (z geminatą i bez), preferując jednak postać z geminatą, która w XVIII w. była już powszechna (por. HSŻ I: 168). Podobna sytuacja dotyczyła na przykład nazwiska *Dowgwillo*. W niektórych wypadkach wariantywność zapisu utrudnia identyfikację genezy nazwiska: zmiana nosowych spółgłosek *m > n* w wygłosie, jak np. w nazwie osobowej *Butrym > Butryn* (por. Smoczyński 2002: 23), mogła doprowadzić do powstania formy typu *Umbrażum* z wcześniejszego *Umbrażun*. Ciekawy jest przypadek możliwej genezy nazwiska *Dowgun < Daugunis* jako wyniku resegmentacji, na co by wskazywało poświadczenie *Christophorum Daugunis de Auguny*.

Podobnie jak w tomie pierwotnym, także i w suplemencie nie była moim celem szczegółowa analiza związków pomiędzy fonetyką a grafia zebrań nazwisk. Można jedynie przykładowo nawiązać do pewnych najbardziej typowych zjawisk (por. Sawaniewska-Mochowa i Zielińska 2007: 236, 239-240, 257, 259-260), które znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonym materiale onomastycznym. Należą do nich wahania *z/ż/ź* (*Zongołowicz* i *Żongołowicz*, *Pilzys* i *Pilżys*, *Kierbedz* i *Kierbedź*, *Jodz* i *Jodź*), wahania w zapisie spółgłosek szeregu syczą-

cego i szumiącego, w tym *c ~ cz* (*Ciivilis* i *Czywilis*) i *s ~ sz* (*Sturgis* i *Šturgis*)⁶, wiążące się z różnicami między wymową litewską a polską wahania w zapisie *i ~ y* (*Mitigaila* i *Micygala*) oraz *l ~ ł* (*Labuk* i *Łabuk*), czy też akanie (*Jagintowicz*) i towarzysząca im hiperpoprawność (*Kospat*). Na możliwy wpływ zapisu na ostateczną postać nazwiska zdaje się wskazywać współczesne nazwisko *Gajlusz* (lit. *Gailiušis* od ap. *gailiušis* ‘skapiec’); zostało ono historycznie spolszczone jako *Gojlusz* (w księgach metrykalnych z okolic Wędziagoły z połowy XVIII wieku zapisano formy *Goylusz*, *Goyluszewska*, *Goylaszanka*), natomiast w pierwszych dwóch dekadach wieku XX w parafiach wileńskich pojawia się postać *Gajlusz* – być może odbicie wymowy doliterowej.

W powyższych rozważaniach używam pojęcia nazwiska; trzeba wszakże pamiętać, że często mamy do czynienia z odniesieniami do okresu przed wykształceniem się nazwisk – zwłaszcza na obszarze tzw. etnograficznej Litwy. Zatem traktowanie wczesnych (np. piętnastowiecznych) postaci zakończonych na *-ewicz*, *-owicz* jako poświadczeń formy nazwiska jest pewnym anachronizmem i uproszczeniem, gdyż bez wątpienia są to, bądź co najmniej mogą jeszcze być, patronimiki, protonazwiska, a niekoniecznie dziedziczne nazwiska obejmujące rodzinę czy ród. Jak podkreśla w odniesieniu do Żmudzi G. Błaszczak, na marginesie rozważań dotyczących nazwiska *Jawoysz*, „[w]iększość ze szlachty wymienionej w 1583 r. i w latach następnych nie miało nazwisk, lecz patronimiki, urobione od imion własnych. Oprócz nich były jednak nazwiska, do których można zaliczyć: *Jawoysz*, *Jazdowicz*, *Kisztowicz*, *Koszuc*, *Rudowicz*, *Stancykiewicz*, *Tarwid*, *Zybnikowicz* i *Żadejko*” (HSŻ II: 454). Jak widać, wśród wymienionych nazw osobowych znajdują się zarówno nazwy o genezie litewskiej, jak i słowiańskiej.

Z podobną ostrożnością należy traktować nazwy miejscowe (tj. wsi czy okolic szlacheckich) typu *Dowtorowicze*, *Bukonty*, *Budryki/Budrykowicze* (por. znane z powieści Henryka Sienkiewicza *Wołmontowicze*) – są to każdorazowo rodowe nazwy wsi, jednobrzmiące z nazwą rodową (która później przeszła w nazwisko) w mianowniku liczby mnogiej⁷ ([ten] *Budrykowicz* > [ci] *Budrykowicze*, rodzaj męskoosobowy; [ten] *Budryk* > [te] *Budryki*, rodzaj niemęskoosobowy), zaś jako takie pozostają wtórne w stosunku do (proto)nazwisk, i to od nich pochodzą. Za przykład może posłużyć nazwisko *Wilicki* (HSŻ VI: 177) – nie pochodzi od nazwy miejscowej *Wilickie*, a odwrotnie, nazwa miejscowa wywodzi się od antroponimu. Podobnie n.m. *Rumsze* pochodzi od n.o. *Rumsza*, a nie odwrotnie (HSŻ V: 119), jak miałyby to miejsce w wypadku nazwisk zakończonych na *-ski*.

Kolejne zastrzeżenie wynika z faktu, że obszar badawczy HSŻ to zasadniczo Żmudź do końca XVII wieku. Oznacza to, że historyczne poświadczenia nazw miejscowych (nie zawsze współcześnie kontynuowanych) odnoszą się, co oczywiste, w głównej mierze do tego okresu i terytorium, podczas gdy współcześnie można niejednokrotnie znaleźć większą liczbę nazw o rdzeniu pochodzenia odantroponimicznego. Za przykład może posłużyć nazwisko *Ginejko*: w HSŻ wspomniano *Ginejki* i *Ginejkiszki* we włości kroskiej, SGKP (II: 572, XV/1: 500) notuje ich więcej, zaś współcześnie wystąpienia litewskiej n.m. *Gineikiai* jest co najmniej pięć: w obecnym rejonie janowskim, kowieńskim, kielmskim⁸, poswolskim i szyłskim. Okazjonalne uzupełnienia danych zaczerpniętych z HSŻ podano w nawiasach kwadratowych, choć nie mają one charakteru kompleksowego, jako że nie nazwy miejscowe są głównym przedmiotem Suplementu.

Należy też mieć świadomość co do faktograficznych ograniczeń poświadczeń nazwisk. Przykładowo poświadczenie nazwiska Szameitat (w niemieckiej grafii Schameitat) pochodzące z miejscowości Miłakowo z r. 1885 niekoniecznie oznacza, że we wskazanym miejscu i czasie mieszkała osoba o danym nazwisku, a jedynie – że poświadczono tam i wtedy tę postać nazwiska. W przywołanym wypadku w Miłakowie w roku 1885 odbył się ślub, a nazwisko *Schameitat* było zarejestrowanym w księdze ślubów nazwiskiem paniąmskim matki pana młodego, być może mieszkającej gdzie indziej, być może w chwili ślubu swego syna już nieżyjącej; zindeksowane dane nie pozwalają na wyciągnięcie bardziej szczegółowych wniosków.

Analiza zgromadzonego korpusu nazwisk, które niejako przeszły przez „filtr litewski” wykazuje, że w przybliżeniu zaledwie co dziesiąte z nich nosi sufiks *-ski* (niekiedy rozszerzony przez *-ow-*), niewiele mniej – sufiks *-ewicz*, uważany za charakterystyczny dla tzw. Kresów. Równolegle może też występować forma litewska bez sufiksu polskiego – mamy zatem pary typu *Baltakowski* – *Baltakis*, *Bartulewicz*, *Bartulski* – *Bartulis*, *Darulewski* – *Darulis*. Zatem większość nazwisk nie zawiera morfologicznych wykładników polonizacji, z wyjątkiem

⁶ W księgach parafii Łankieliszki znajdujemy n. Sturaitis 1651, 1657 i Sturaycia 1679 oraz Szturaitis 1665, Szturaytis 1689, 1691.

⁷ „Zgodnie z W. Taszyckim uznajemy za rodowe nazwy miejscowe takie, które z początku były nazwami mieszkańców osady wywodząc się od nazwy osobowej, jakiej wspólnie używali członkowie tego samego rodu, względnie jaką ich wszystkich określano. Przykładami nazw rodowych mogą być polskie *Baby*, *Bolesty*, *Dmochy*, *Gniewy*, *Skoczdyoły*, *Wszebory*, czy czeskie *Bludy*, *Doloplazy*, *Kuroslepy*, *Vicemily*” (Górniewicz 1965: 197).

⁸ Przymiotnik (pow.) *kielmski* < n.m. *Kielmy* przyjęto na podstawie ustaleń GUGIK (<http://ksng.gugik.gov.pl/wpngs.php>), choć w tekście zostawiono, za HSŻ, nazwę włości *kielmeńskiej*.

braku litewskiej końcówki fleksyjnej. Na uwagę zasługuje fakt, że w wypadku niektórych współczesnych nazwisk polskich obserwuje się postać morfologicznie litewską (tzn. z litewską końcówką fleksyjną), mimo że doszło do wcześniejszej sławizacji/polonizacji morfologicznej. Za przykład może posłużyć współcześnie w Polsce noszone nazwisko *Pukienas*: dla zeslawizowanej formy *Pukien* istnieją na Żmudzi poświadczenia z lat 1593 i 1667 (pow. wilkiński), 1703, 1712, 1714 (parafia Ostrowiec, ob. Białoruś), a także z 1873 r. (wieś Szaki w parafii Giedrojcie, ob. Litwa) i 1748 (Wędziagoła); z kolei postać *Pukienas* występuje w księgach metrykalnych z lat 1702-1703 (parafia Subocz) oraz 1704, 1739, 1741, 1742 i 1756 (parafia Malaty) oraz 1906 (parafia Janiszki). W wypadku akurat tego nazwiska nie zachowała się do dziś zeslawizowana forma *Pukien*, natomiast występują współcześnie w Polsce inne odpowiadające sobie pary nazwisk, jedno o postaci zeslawizowanej, drugie – o morfologicznie litewskiej, jak na przykład *Alejun* i *Alejunas*, *Banial* i *Banialis*, *Darul* i *Darulis*, *Kiewlak* i *Kiewlakis*, *Stanul* i *Stanulis*.

Na przykładzie współczesnego nazwiska *Pużewski* można prześledzić morfologiczne zmiany będące elementem polonizacji. Punktem wyjścia jest tu genetycznie litewska nazwa osobowa *Pūžas* (też *Pūžė*, *Pūžė*, *Pužys*, por. LPŽ II: 546-547). Jak podaje G. Błaszczak, „po raz pierwszy na Żmudzi zanotowano Mikołaja Pużewicza we włości wielońskiej w popisie wojskowym W. Ks. Litewskiego z 1528 r. W kolejnym popisie z 1567 r. został wymieniony Mikołaj Pużojtis w tejże włości” (HSŻ IV: 695). Jak z tego wynika, obie formy, pierwsza o słowiańskim sufiksie patronimicznym *-ewicz*, a druga o litewskim sufiksie patronimicznym *-aitis*, w XVI w. funkcjonowały jeszcze zatem wymiennie. W 1667 r. odnotowano już nazwisko (czy też jeszcze patronimik?) *Pużewicz* oraz typowo polską, „szlachecką”, odmiejscową formę *Pużewski*, podobnie w 1690 r. Ostatecznie „w XIX w. w guberni kowieńskiej wylegitymowali się ze szlachectwa Pużewscy herbu Prus III” (HSŻ IV: 696). Dopiero międzywojenna relituanizacja nazwisk w niepodległym państwie litewskim doprowadziła do pojawienia się w LPŽ (II: 547) postaci *Pužauskas*, *Pužauskis*, koegzystującej z pierwotną litewską (i do dziś zresztą obecną w Republice Litewskiej) postacią *Pužaitis*.

Pewną część zasobu stanowią zakończone na *-ski* nazwiska derywowane od spolszczonych nazw miejscowych (a także okazjonalnie hydronimów) pochodzenia litewskiego. Można tu zaliczyć między innymi nazwiska: *Abelski* (< Abele, SGKP I: 20), *Almański* (< Almany/Olmany, SGKP VI: 845), *Antokolski* (< Antokol, SGKP I: 41), *Batygolski* (< Batygoła/Betygoła, SGKP I: 162), *Bieniakoński* (< Bieniakonie, SGKP I: 218), *Bierzański* (< Bierżany/Berżany, SGKP XV/1: 115), *Budelski* (< Budele, SGKP I: 439), *Cejkiński* (< Cejkinie/Ciejkinie, SGKP I: 530, 683), *Ciepliski* (< Ciepłiszki/Cypliszki, przy drodze Kalwaria – Suwałki), *Dajnowski* (< Dajnowa, Dajnowo itp., SGKP I: 893), *Dogielski* (< Dogiele, SGKP IV: 15), *Dowborski* (< Dowbory, SGKP II: 133), *Dowgielski* (< Dowgiele, SGKP II: 133), *Dziewałtowski* (< Dziewałtów, SGKP II: 289, XV/1: 465), *Giegużyński* (< Giegużyn, SGKP II: 548), *Gojżewski* (< Gojżewo, SGKP II: 651), *Karkliński* (< Karklina, Karklinie, Karkliny, SGKP III: 840-841), *Klewinowski* (< Klewinowo, SGKP XV/2: 84), *Klewiński* (< Klewiny, Klewinie, SGKP IV: 140-141), *Korkliny* (< Korkliny, Korklinie, SGKP IV: 402), *Korkuczański* (< Korkuciany, SGKP IV: 403), *Krutulski* (< Krutule, SGKP IV: 744), *Niewiażski* (< Niewiaża, SGKP VII: 132), *Ponarski* (< Ponary, SGKP VIII: 763).

Znacznie mniej liczną grupę tworzą toponimy o genezie pruskiej: *Bażyński* (< Bażyny), *Butryński* (< Butryny), *Kortowski* (< Kortowo), bądź pochodzące od spolszczonych nazw miejscowych pochodzenia łotewskiego, jak np. *Bowski* (< Bowsk). Stosunkowo nieliczne są nazwiska równe nazwom miejscowości o genezie bałtyckiej. Jest jednak pewna liczba nazwisk, które obecnie nie mają już nosicieli. Ich przykłady można odnaleźć w spisie osób pochowanych na Antokolu: *Dowbek* (nie jest jasne, czy jest z nim powiązane współczesne polskie nazwisko *Dowbecki*), *Godul* (por. *Godulēvičius* < *Godas*, Zink 2008: 283), *Kacyla* (por. *Katilas*).

Całe wieki koegzystencji żywiołu litewskiego ze słowiańskim (ruskim, później polskim) doprowadziły do sytuacji, w której niezwykle trudno jest rozdzielić oba te pierwiastki. Dobrym przykładem tych trudności – zarazem przykładem czułym na tło kulturowo-polityczne (duchowymi spadkobiercami spuścizny Wieszcza czują się przecież i Polacy, i Litwini, i Białorusini) – jest nazwisko *Mickiewicz*. Jest ono zeslawizowane morfologicznie (urobione przyrostkiem *-ewicz*), pochodne od wschodniosłowiańskiego – a pierwotnie oczywiście greckiego, jak z reguły ma to miejsce w przypadku imion cerkiewnych – imienia *Dymitr*, ale w zdrobniejszej litewsko-słowiańskiej (słowiańsko-litewskiej?) formie *Mickus* (jak podaje LPŽ II: 219), czy może raczej *Mit'ko* < *Dz'mic'er*, obocznego do *Dz'mitryj*, *Dzimitryj*, jak podaje W. Makarski (2011: 59), upatrując mechanizmu fonetycznego przejścia *t' > c* w białoruskim ciakaniu. Na uwagę zasługuje fakt, że K. Rymut, inaczej niż poprzednio wymienione źródła, wiąże je z imieniem Mikołaj (KR II: 98). Trzecim potencjalnym źródłem byłoby imię Michał. Szczegółowo różnice w poglądach językoznawców na etymologię nazwiska *Mickiewicz* przedstawił

Makarski (2011: 65). Własna propozycja przywołanego badacza sugeruje pochodzenie nazwiska od (starszej niż kolonizacja polska) ruskiej rodowej n.m. *Mickowce*:

W odniesieniu do Mickiewicza istotna jest zawarta w dokumentacji rodzinnej informacja, że bezpośrednio przed rokiem 1695 siedzibą tej rodziny była osada Myckowce w powiecie lidzkim. Ostatnim jej znanym dziedzicem z tego roku był Walenty Rymwid Mickiewicz, którego syn opuścił odziedziczoną po ojcu miejscowość i przeniósł się w Nowogrodzkie. Zwraca uwagę możliwość wystąpienia zależności językowej między nazwą miejscową Mickowce a nazwiskiem Mickiewicz ze względu na obecność obu tych onimach cząstki Mick-. Toponim Mickowce to zbiorowa nazwa patronimiczna, oparta na imieniu białoruskim Micka(-o) z formantem -owce < rus. -owci, charakterystycznym dla toponimii ruskiej. Choć podstawa antropimiczna dla tej nazwy miejscowej niekoniecznie musiała być białoruska, to ze względu na archaiczność wzorca toponimicznego strus. -ovci (pol. -owce), sugerującego starszy typ nazewnictwa miejscowego, cała nazwa jako powstała przed czasem ewentualnej kolonizacji polskiej tych ziem miała prawdopodobnie rodowód ruski. Widoczna tematyczna zależność językowa między tym toponimem a nazwiskiem sugeruje kolejną – po przedstawionych wyżej – interpretację antropimim Mickiewicz jako derywatu pochodnego od nazwy miejscowej Mickowce, jeśli oczywiście wykluczyć zupełnie przypadkowy związek między tymi nazwami. W omawianym procesie słotwórczym wykorzystany został formant -icz tym razem nie w funkcji patronimicznej, lecz, mieszcząc się w nadrzędnej funkcji przynależnościowej, w roli przyrostka oznaczającego przynależność osoby do jakiegoś miejsca [...] (Makarski 2011: 66-67).

Powyższa teza nie znajduje jednak potwierdzenia w HSŻ (IV: 86-93), którego autor zdaje się skłaniać w większym stopniu ku etymologii litewskiej. Jak podkreśla G. Błaszczyk, „[s]am fakt znacznej liczebności Mickiewiczów na Żmudzi wskazuje, że przytłaczająca większość z nich była pochodzenia litewskiego, a nie ruskiego” (HSŻ IV: 91), niezależnie zresztą od faktu, że „genealogia Mickiewiczów herbu Nałęcz, z których wywiódł się Adam Mickiewicz, największy polski poeta, nie łączy się ze Żmudzią. Używali oni przydomka Rymwid, a pewne dane dotyczą pow. kowieńskiego w połowie XVII wieku. Później przenieśli się do województwa nowogrodzkiego, gdzie urodził się Adam” (HSŻ IV: 93). W danych genealogicznych przedstawionych w HSŻ nazwy miejscowej *Mickowce/Myckowce* brak, pojawiają się natomiast *Mackowszczyzna* w pow. rosieńskim (zakupiona przez Stefana Mickiewicza w 1662 r.) oraz *Mickiszki* alias *Moczuki* [Maczuki], w których posiadanie wspomniany szlachcic wszedł w 1709 r.

Najstarsze poświadczenia nazwiska *Mickiewicz* zindeksowane w portalu Geneteka (GG) są jednak wyraźnie starsze niż „bezpośrednio przed rokiem 1695” i nie dotyczą osady Myckowce w pow. lidzkim, lecz parafii Kroże na Żmudzi, gdzie w 1665 r. urodził się Jan Mickiewicz syn Adama, Wawrzyniec Mickiewicz syn Michała, oraz Anna Iwaszkiewicz córka Zofii z Mickiewiczów. SGKP (XV cz. 2: 323) wspomina wprawdzie wieś Mickowce, ale w pow. orszańskim, nie lidzkim.

Spis skrótów nazw powiatów

Bs	woj. podlaskie	KaGl	gliwicki
BsAu	augustowski	KaKł	kłobucki
BsBl	bielski	KaLu	lubliniecki
BsBs	białostocki	KaMi	mikołowski
BsGr	grajewski	KaMk	myszkowski
BsHa	hajnowski	KaPs	pszczyński
BsKo	kolneński	KaRa	raciborski
BsŁo	łomżyński	KaRy	rybnicki
BsMo	moniecki	KaTG	tarnogórski
BsSe	sejneński	KaWo	wodzisławski
BsSi	siemiatycki	KaZa	zawierciański
BsSo	sokólski	KaŻy	żywiecki
BsSu	suwalski	KamBi	m. Bielsko-Biała
BsWy	wysokomazowiecki	KamBy	m. Bytom
BsZa	zambrowski	KamCh	m. Chorzów
BsmBs	m. Białystok	KamCz	m. Częstochowa
BsmŁo	m. Łomża	KamDG	m. Dąbrowa Górnicza
BsmSu	m. Suwałki	KamGl	m. Gliwice
		KamJs	m. Jastrzębie-Zdrój
		KamJw	m. Jaworzno
Gd	woj. pomorskie	KamKa	m. Katowice
GdBy	bytowski	KamMł	m. Mysłowice
GdCh	chojnicki	KamPi	m. Piekary Śląskie
GdCz	człuchowski	KamRu	m. Ruda Śląska
GdGd	gdański	KamRy	m. Rybnik
GdKa	kartuski	KamSi	m. Siemianowice Śląskie
GdKo	kościerski	KamSo	m. Sosnowiec
GdKw	kwidzyński	KamŚw	m. Świętochłowice
GdLę	łęborski	KamTy	m. Tychy
GdMa	malborski	KamZb	m. Zabrze
GdND	nowodworski	KamŻo	m. Żory
GdPu	pucki		
GdSg	starogardzki	Ki	woj. świętokrzyskie
GdSł	słupski	KiBu	buski
GdSz	sztumski	KiJę	jędrzejowski
GdTc	tezewski	KiKa	kazimierski
GdWe	wejherowski	KiKi	kielecki
GdmGd	m. Gdańsk	KiKo	konecki
GdmGn	m. Gdynia	KiOp	opatowski
GdmSł	m. Słupsk	KiOs	ostrowiecki
GdmSo	m. Sopot	KiPi	pińczowski
		KiSa	sandomierski
Ka	woj. śląskie	KiSk	skarżyski
KaBę	będziński	KiSr	starachowicki
KaBi	bielski	KiSz	staszowski
KaBL	bieruńsko-lędziński	KiWł	włoszczowski
KaCi	cieszyński	KimKi	m. Kielce
KaCz	częstocheński		

Kr	woj. małopolskie	Ło	woj. łódzkie
KrBo	bocheński	ŁoBe	bełchatowski
KrBr	brzeski	ŁoBr	brzeziński
KrCh	chrzanowski	ŁoKu	kutnowski
KrDą	dąbrowski	ŁoŁa	łaski
KrGo	gorlicki	ŁoŁę	łęczycki
KrKr	krakowski	ŁoŁo	łódzki wschodni
KrLi	limanowski	ŁoŁw	łowicki
KrMi	miechowski	ŁoOp	opoczyński
KrMy	myślenicki	ŁoPb	pabianicki
KrNS	nowosądecki	ŁoPj	pajęczański
KrNT	nowotarski	ŁoPo	poddębicki
KrOl	olkuski	ŁoPt	piotrkowski
KrOś	oświęcimski	ŁoRd	radomszczański
KrPr	proszowicki	ŁoRw	rawski
KrSu	suski	ŁoSi	sieradzki
KrTa	tarnowski	ŁoSki	skierniewicki
KrWa	wadowicki	ŁoTo	tomaszowski
KrWi	wielicki	ŁoWl	wieluński
KrZa	tatrzański	ŁoWr	wieruszowski
KrmKr	m. Kraków	ŁoZd	zduńskowolski
KrmNS	m. Nowy Sącz	ŁoZg	zgierski
KrmTa	m. Tarnów	ŁomŁo	m. Łódź
		ŁomTo	m. Piotrków Trybunalski
		ŁomSk	m. Skierniewice
Lu	woj. lubelskie	Ol	woj. warmińsko-mazurskie
LuBP	bialski	OlBa	bartoszycki
LuBg	biłgorajski	OlBr	braniewski
LuCh	chełmski	OlDz	działdowski
LuHr	hrubieszowski	OlEl	elbląski
LuJa	janowski	OlEł	ełcki
LuKr	kraśnicki	OlGi	giżycki
LuKs	krasnostawski	OlGo	gołdapski
LuLr	lubartowski	OlIł	iławski
LuLu	lubelski	OlKę	kętrzyński
LuŁę	łęczyński	OlLi	lidzbarski
LuŁu	łukowski	OlMr	mrągowski
LuOp	opolski	OlNi	nidzicki
LuPa	parczewski	OlNM	nowomiejski
LuPu	puławski	OlOG	olecko-gołdapski
LuRa	radzyński	OlOl	olsztyński
LuRy	rycki	OlOs	ostródzki
LuŚw	świdnicki	OlPi	piski
LuTo	tomaszowski	OlSz	szczycieński
LuWł	włodawski	OlWę	węgorzewski
LuZa	zamojski	OlmEl	m. Elbląg
LumBP	m. Biała Podlaska	OlmOl	m. Olsztyn
LumCh	m. Chełm		
LumLu	m. Lublin		
LumZa	m. Zamość		

Op	woj. opolskie	Rz	woj. podkarpackie
OpBr	brzeski	RzBr	brzozowski
OpGł	głubczycki	RzDę	dębicki
OpKK	kędzierzyńsko-kozielski	RzJr	jarosławski
OpKl	kluczborski	RzJs	jasielski
OpKr	krakowicki	RzKo	kolbuszowski
OpNa	namysłowski	RzKr	krośnieński
OpNy	nyski	RzLe	leżajski
OpOl	oleski	RzLs	leski
OpOp	opolski	RzLu	lubaczowski
OpPr	prudnicki	RzŁa	łańcucki
OpSt	strzelecki	RzMl	mielecki
OpmOp	m. Opole	RzNi	nizański
		RzPm	przemyski
		RzPw	przeworski
Po	woj. wielkopolskie	RzRS	ropczycko-sędziszowski
PoCh	chodzieski	RzRz	rzeszowski
PoCT	czarnkowsko-trzcianecki	RzSa	sanocki
PoGn	gnieźniński	RzSW	stalowowolski
PoGo	gostyński	RzSż	strzyżowski
PoGr	grodziski	RzTb	tarnobrzegi
PoJa	jarociński	RzUs	bieszczadzki
PoKa	kaliski	RzmKr	m. Krosno
PoKę	kępiński	RzmPm	m. Przemyśl
PoKl	kolski	RzmRz	m. Rzeszów
PoKn	koniński	RzmTa	m. Tarnobrzeg
PoKr	krotoszyński		
PoKś	kościański	Sz	woj. zachodniopomorskie
PoLe	leszczyński	SzBi	białogardzki
PoMi	międzychodzki	SzCh	choszczeński
PoNT	nowotomyski	SzDr	drawski
PoOb	obornicki	SzGc	gryficki
PoOs	ostrzeszowski	SzGn	gryfiński
PoOt	ostrowski	SzGo	goleniowski
PoPi	pilski	SzKa	kamieński
PoPl	pleszewski	SzKb	kołobrzegi
PoPo	poznański	SzKs	koszaliński
PoRa	rawicki	SzŁo	łobeski
PoSł	ślupecki	SzMy	myśliborski
PoSz	szamotulski	SzPo	policki
PoŚd	średzki	SzPy	pyrzycki
PoŚm	śremski	SzSł	ślawieński
PoTu	turecki	SzSg	stargardzki
PoWą	wągrowiecki	SzSk	szczecinecki
PoWo	wolsztyński	SzŚd	świdwiński
PoWr	wrzesiński	SzWa	walecki
PoZł	złotowski	SzmKs	m. Koszalin
PomKa	m. Kalisz	SzmSz	m. Szczecin
PomKn	m. Konin	SzmŚu	m. Świnoujście
PomLe	m. Leszno		
PomPo	m. Poznań		

To	woj. kujawsko-pomorskie	WaSd	siedlecki
ToAl	aleksandrowski	WaSk	sokołowski
ToBr	brodnicki	WaSr	sierpecki
ToBy	bydgoski	WaSz	szydlowiecki
ToCh	chełmiński	WaWa	warszawski
ToGD	golubsko-dobrzyński	WaWę	węgrowski
ToGr	grudziądzki	WaWo	wołomiński
ToIn	inowrocławski	WaWy	wyszkowski
ToLi	lipnowski	WaWZ	warszawski zachodni
ToMo	mogileński	WaZw	zwoleński
ToNa	nakielski	WaŻu	żuromiński
ToRa	radziejowski	WaŻy	żyrardowski
ToRy	rypiński	WamOł	m. Ostrołęka
ToSę	sępoleński	WamPc	m. Płock
ToŚw	świecki	WamRa	m. Radom
ToTo	toruński	WamSd	m. Siedlce
ToTu	tucholski		
ToWą	wąbrzeski		
ToWł	włocławski	Wr	woj. dolnośląskie
ToŻn	żniński	WrBo	bolesławiecki
TomBy	m. Bydgoszcz	WrDz	dzierżoniowski
TomGr	m. Grudziądz	WrGł	głogowski
TomTo	m. Toruń	WrGo	górowski
TomWł	m. Włocławek	WrJa	jaworski
		WrJG	jeleniogórski
		WrKG	kamiennogórski
Wa	woj. mazowieckie	WrKł	kłodzki
WaBb	białobrzegi	WrLe	legnicki
WaCi	ciechanowski	WrLa	lubański
WaGa	garwoliński	WrLi	lubiński
WaGd	grodziski	WrLw	lwówecki
WaGj	grójecki	WrMi	milicki
WaGo	gostyniński	WrOl	oleśnicki
WaKo	kozienicki	WrOł	oławski
WaLe	legionowski	WrPo	polkowicki
WaLi	lipski	WrSt	strzeleński
WaŁo	łosicki	WrŚr	średzki
WaMa	makowski	WrŚw	świdnicki
WaMi	miński	WrTr	trzebnicki
WaMł	mławski	WrWa	wałbrzyski
WaND	nowodworski	WrWo	wołowski
WaOł	ostrołęcki	WrWr	wrocławski
WaOt	otwocki	WrZą	ząbkowicki
WaOw	ostrowski	WrZg	zgorzelecki
WaPc	płocki	WrZł	złotoryjski
WaPi	piaseczyński	WrJG	m. Jelenia Góra
WaPn	przasnyski	WrmLe	m. Legnica
WaPo	płoński	WrmWa	m. Wałbrzych
WaPr	pruszkowski	WrmWr	m. Wrocław
WaPs	przysuski		
WaPu	pułtuski		
WaRa	radomski		
WaSc	sochaczewski		

ZG	woj. lubuskie	ZGŚw	świebodziński
ZGGo	gorzowski	ZGWs	wschowski
ZGKr	kościański	ZGZG	zielonogórski
ZGMi	międzyrzecki	ZGŻg	żagański
ZGNS	nowosolski	ZGŻr	żarski
ZGSD	strzelecko-drezdenecki	ZGmGo	m. Gorzów Wielkopolski
ZGSł	słubicki	ZGmZG	m. Zielona Góra
ZGSu	sulęciński		

Spis skrótów

ap. – apelatyw	ok. szlach. – okolica szlachecka
bałt. – bałtycki	par. – parafia
bibl. – biblijny	poch. – pochodzi, pochodzenie
BR – Białoruś	PL – Polska
brus. – białoruski	płd. – południe, południowy
d. – dawny	płn. – północ, północny
d.-niem. – dolnoniemiecki	pol. – polski
dem. – deminutywny	por. – porównaj
dop. – dopełniacz	pow. – powiat (w odniesieniu do Polski współczesny, do Litwy – historyczny)
duń. – duński	prus. – pruski
dw. – dwór	rej. – rejon, lit. rajonas (współczesna jednostka admi- nistracyjna Litwy)
etn. – etnonim	ros. – rosyjski
(f) – forma żeńska	sen. (lit. seniūnija) – starostwo; gmina
fr. – francuski	słow. – słowiański
gw. – gwarowy	spolszcz. – spolszczony
h. – herb(u)	strus. – staroruski
hebr. – hebrajski	śr.-g.-niem. – średnio-górno-niemiecki
im. – imię	ts. – to samo
jaćw. – jaćwieski	ukr. – ukraiński
jez. – jezioro	UKR – Ukraina
jid. – jidysz	tur. – turecki
k. – koło	w. – wieś
kar. – karaïmski	WKL – Wielkie Księstwo Litewskie
lit. – litewski	woj. – województwo
LT – Litwa	własc. – właściwie
ŁT – Łotwa	wsch. – wschód, wschodni
ML – Mała Litwa	wsp. – współczesny, współcześnie
n. – nazwisko	zach. – zachód, zachodni
n.m. – nazwa miejscowa	zlit. – zlituanizowany
n.o. – nazwa osobowa	zniemcz. – zniemczony
n.rz. – nazwa rzeki	złoż. – złożony
niem. – niemiecki	zob. – zobacz
ob. – obecnie	zw. – zwany
of. – oficjalnie	
OK – Obwód Kaliningradzki	

A

- ADAMIN – AK *Adaminos* Hoduciszki (rej. święciański) 1661, *Adamian* Hoduciszki 1669, *Adamen* Hoduciszki 1670, *Adamienisowa* Święciany 1806, *Adamienas* Święciany 1808.
- ADANAT – AK *Adanis* Poniemuń (rej. rakiszcecki) 1598, *Adonicia*(f) Święciany 1642, *Adanowski* Łankieliszki 1667, *Adonak* Nacza (obw. grodzieński) 1699.
- ADKONIS – AK *Adkis* w. Kalonių [dop., Kalonys, zapewne chodzi o ob. w. Kalėnai w rej. orańskim, w d. starostwie olkieniickim] 1777.
- AIKELE – AK *Aikiewicz* Nacza 1702, *Aykielis* Uciana 1729-71.
- AJDYS – AK *Aūdamaiūmuc* Rietavo vls. [trakt retowski] 1537.
- ALBAT – AK *Albaytis* par. Kroże 1668; *Albate* Ragneta 1769-1822.
- ALSUT – AK *Al'cymaiūmuc* Karšuvos vls. [trakt korszewski] 1537, *Alsutaytis* 1571 w. Dobkowo k. Taurogów.
- ANUTH – R. i V. Kohlheim proponują również etymologię niem.: *Anhut(h)* ‘bez kapelusza’ (odniesienie do wyglądu lub ironicznie o kapeluszniku). TL Bartholomäus *Anuth* Schulen (Sułowo) 1759. TG *Anuth* Kalkstein (Wapnik) 1725; *Ahnhut* Wormditt (Orneta) 1793; *Anhutt* Münsterberg 1800, Peter *Ahnhuth* Wormditt (Orneta) 1821; Andreas *Anhut* Wormditt (Orneta) 1837; Anton *Ahnhuth* Reichenberg (Kraszewo) 1862. GG *Anuth* Gutkowo-Göttkendorf (ob. dzielnica Olsztyna) 1878. Kohlheim 2005: 92. Por. ANUTTA.
- ANUTTA – GG *Anuta* Kobylin Borzomy 1726. AK *Brasus Anutaytis* Telšių vls. [włosć telszewska?] *Gawrelių* dv. [dwór Gawrel(e)?¹] 1632. Por. ANUTH.
- APALIŃSKI – AK Marianna *Apalonska* Kowno 1797.
- APSEL – AK *Apsełowski* Uciana 1729-71.
- ARDECKI – AK *Simonis Ardecki* Krewno 1759-87.
- ASZKIEŁOJC – AK *Aszkielunas* Skorule 1693, *Aszkielukas* Święciany 1786.
- ASZNIEWICZ – AK *Asznikinis* Łyngmiany 1760-90.
- ATKIELSKI – por. lit. ap. *atkelys* ‘odgałęzienie drogi, zakręt, przecznicza’, *atkelti* ‘otwierać; podnosić; prznosić; odżyć, zmartwychwstać’. GG *Atkielski* Jeleniewo 1811, *Atkielska* Przerośl 1848. FREKWENCJA: 59 (BsKo 3, BsSu 20, BsmSu 7, OIBr 6, OIOG 8, OIGo 6, OIWę 9).

- ATKIEWICZ – por. wsp. lit. n. *Atkevičius*. GG *Atkiewicz* Wiżajny 1810.
- FREKWENCJA: 20 (BsSu 6, BsmSu 14).
- AUGAT – AK *Augate* Ragneta 1769-1822.
- AUKSCHLAT – AK *Aukszla* dwór w Ponieuniu (rej. rakiszcecki) 1609, *Aukfzle* Ragneta 1769-1822, *Aukfzlas*, *Aukfzlatis* Ragneta 1769-1864.
- AUKSZTUKANIS – AK *Auxtuk* Nacza (obw. grodzieński) 1728.
- AUSZTOL – AK *Aufztolis* w. Darguże k. Olkienik. Opuszczenie „k” obserwuje się też w zbitkach spółgłoskowych w innych nazwiskach: Casimirum *Ausztakais*, Jofepho *Aufztakaius*, Marianna *Aufztakojowa*, Petro *Aufztokoisz* (wszystkie od *Aukštakojis*).

B

- BABIŁO – ASK *Babiło* 1784, 1785.
- BACISZ – AK *Bacys* Kroże 1665, Casimiry de *Bacifzki* Widzieniszki 1691-1781, *Bacifzka* Olita 1787.
- BAJNO – AK *Bainawicz* Ragneta 1769-1822.
- BAKSA – AK Andrzej *Baxiewicz* Kowno 1626, *Evam Baxaicia* Łankieliszki 1653, *Baxis* Łankieliszki 1655, *Baksis* de Janiszki 1754, *Bakks*, *Baaks* Ragneta 1757-1767, *Baks* Ragneta 1757-67, 1769-1822, Elisabetha *Baksicia de Kanczuny* 1770, *Baxys* Daudi 1795, Kończany 1795.
- BALTAS – AK Maryanna *Baltafanowa* z Alexoty [ob. dzielnica Kowna] 1808.
- BALTUK – AK *Baltukiewicz* Kroże 1657, *Baltukaytie* (f) Kroże 1658, *Baltukiewicz* Kroże 1664, Casimiri *Baltuc* Hoduciszki (rej. święciański) 1694, Stanisław *Baltuk* w. Uzniowkanie (Kielmy) 1702, *Baltuciowa* Siady 1816, Juzefa [sic] i Zuzanny *Anczewkiewiczow* *Baltukiewiczow* Marcinkańce 1832.
- BARAT – AK *Bopaumuc* trakt wieszwiański 1537, *Boraitys* Luknių mst. [dop.; niejasne, czy chodzi o miejscowość Lukniai, czy Luknės] 1637, *Baraytis* Kroże 1657, 1659, 1662.
- BARBAT – AK Anna *Barbaycia* (Burbaicia?) Wilno 1776-79.
- BARTICZKA – AK *Bartike* Ragneta 1757-67, *Bartikate* Ragneta 1769-1822.
- BAUK – ASK *Bowkowski* 1750.
- BAUTREL – AK *Bautrulenowa* Hoduciszki 1690.

- BAŻYŃSKI – d. też *Baziński, Baznowski, von Bajsen, Bajsen*, od prus. n.m. **Bais-ai* < prus. n.o. *Bayse*. Breza 2004b: 434; NMP 1: 102.
- BEJNAR – HSŻ *Beynar* pow. wieloński, wilkiski, kroski, tendziagolski, berżański 1667.
- BEJNAROWICZ – HSŻ *Bejnarowicz* włość tendziagolska 1594, *Beynarowicz* pow. wieloński 1690.
- BEJNER – HSŻ *Beyner Podubisie* pow. kroski 1690.
- BEMBEL – AK Petri *Bembelanos* Hoduciszki 1663.
- BERENAT – AK Stanisław *Berenis* w. Babrūnē [k. Korcian] 1694. Por. lit. n. *Berenis* o niejasnej genezie, być może < niem. *Bähren, Behren*. LPŽ I: 236.
- BERSZEL – ASK *Berszel* 1733-1795.
- BERŻAK – AK Maryanna *Bierzakowa* Nacza (obw. grodzieński) 1699.
- BICHNIEWICZ – por. lit. n. *Biknėvičius* < *Biknius* < lit. ap. *biknas* ‘gruby, tłusty’. W XVIII/XIX wieku n. przybrało postać *Bichniewicz* (wcześniej *Bikniewicz*). HSŻ *Bichnojt* 1597, *Bikniewicz* pow. korklański 1621. LPŽ I: 255.
FREKWENCJA: 6 (TomTo 1, WaWa 5).
- BIERAGA – AK Catharinæ *Beragiczia* Użpol 1764–1786.
- BIERNIKOWICZ – HSŻ *Bernikowicz* Kawpy pow. medyngiański 1667.
- BIERYŁO – AK Petri *Bierela* Daugiele 1685-1731, Anna *Berylaycia* Datnów 1705.
- BIERŻAŃSKI – HSŻ *Berżański* pow. wilkiski 1621.
- BILLEWICZ – „Początkowo, tj. w XVI i 1. połowie XVII w. pisano: Bielewicz, Belewicz lub Bilewicz. Później powstała forma ‘Billewicz’, istniejąca do dzisiaj (lit. *Bilevičius*). Jeszcze w taryfie 1667 r. zamiennie używano obu form nazwiska: Bilewicz i Billewicz, choć ta druga wyraźnie dominowała. Podobnie było w następnej taryfie z 1690 r.” (HSŻ I: 168).
- BILMON – AK Jozef *Bilman* Kowno 1780-85.
- BILSZO – AK Hedwigi *Bilsztaicia* Janiszki 1600, *Bilszys* Widzieniański 1691-1781, *Bilsztis* Janiszki 1772.
- BIRKO – p. BIRKOS.
FREKWENCJA: 8 (BsSo 3, OIEI 5).
- BIRYCKI – etymologia niejasna, por. lit. ap. *birikas* ‘coś sypkiego, coś, co się rozsypuje’. Por. ok. szlach. *Biryki*, znana już w XVI wieku jako *Biriki* i *Birikiszki*, we włości telszewskiej; w 1690 r. odnotowano *Kątrymy Biryki*, a w 1789 – ok. [szlach]. *Jonajcie Biryki*. HSŻ *Birik*, *Birikowicz*, *Birikiewicz* pow. wieszwiański 1667, *Byryk* 1690. LPŽ nie odnotowuje. Zob. też BIRUK, BIRKOS.
- FREKWENCJA: 286 (ZGKr 1, ZGmGo 1, ZGmZG 1, ŁoKu 1, WaWa 1, BsBs 12, BsBl 6, BsHa 147, BsSu 4, BsmBs 89, KamCz 1, OIEI 3, OIEI 3, OIKę 2, OlmEI 6, SzKs 3, SzmSz 4, SzmSu 1).
- BITAN – AK Casimirus *Bitanis de Bitany* Widzieniański 1652-72, *Bitanis* Widzieniański 1691-1781, *Bitenas* Hoduciszki 1656, *Byten*, *Byteń* Imbrody 1809, *Bitinas*, *Bitynas* Wodakle 1898-20.
- BITOWT – HSŻ *Bitowc / Bitulec* bojar korszewski 1561-62. Por. n.m. *Bitowty (Bitowtłowki)* we włości korszewskiej, później *Bitowcie*, ob. Bytauciai (HSŻ).
- BIWAN – AK *Biwanelis* Widzieniański 1652–1672, *Bywan* Uciań 1729–1776.
- BŁAWDZIEWICZ – por. lit. n. *Blāuzdavičius, Blauzdys* < lit. ap. *blauzdā* ‘goleń, podudzie’. LPŽ I: 272. Zob. BŁAWDZIEWICZ. HSŻ *Bławdziewna* pow. korszewski 1667, *Bławdziewicz herbu Pomian* gubernia kowieńska XIX wiek.
FREKWENCJA: 29 (WaLe 3, WaPi 7, WaPr 3, WaWa 11, WaWo 5).
- BOLENAJC – AK *Bolenaytis* Szawkienie 1653.
- BOŁZAN – AK Sophia *Bolzanka* Paprocie 1681.
- BOMBLIS – AK *Bomblis* Hoduciszki 1659-1669, 1800-1810, Криштофъ *Бам’блайтис* Okmiany 1650, Catherina *Bomblowa* Hoduciszki 1661, Casimirus *Bqblis* Hoduciszki 1699, Johanna *Bomblowa* Kule 1807.
- BOMBUL – por. lit. n. *Bambulis* (of. *Bambullis*) i łot. ap. *bambuls* ‘giez; małe dziecko, brzdąc; papla, pleciuch, gaduła’. Możliwy związek z lit. n. *Būmbulis*, zob. BUMBUL. GG *Bombul, Bumbul, Bombol, Bambul* Krewo (BR) 1818-37, *Bumbul* Kroże (LT) 1784, Rukojnie (LT) 1798. HSŻ *Bombul* pow. medyngiański 1667; też w. *Bumbule* we włości kroskiej i berżańskiej XVI wiek, *Bumbuliszki* we włości widuklewskiej XVI wiek, por. ob. w. *Bumbuliai* k. Kroż.
FREKWENCJA: 2 (KamJw).
- BORGULAT – AK Cristinam *Bargiułowna* Łankieliszki (rejon wyłkowyski) 1681.
- BOUBLEJ – niejasna geneza, możliwy związek z lit. n. *Baublys* (l. mn. *Baubliai*) < *baublys* ‘rodzaj ptaka z rodziny czaplówatych’; też n.m. *Baubliai*, 7 w. na LT: rej. kretyngański, rakiszcecki, kielmski, okmiański, wiłkomierski, szyłelski (2 w.). Zob. BOUBLIS.
- BOWSKI – AK *Bauskas*, Cristinam *Bauskicia*, Annam *Bauskienia* Widzieniański 1691-1781.
- BRAZGALSKI – AK *Brazgis* Olsiały 1637.

- BROLNICKI – AK *Brolnicka* Paprocie 1680, *Brolnicki* Paprocie 1684.
- BROŻAJTIEN – AK *Brozait*, *Brozaitis* Ragneta 1769–1822. *Brozait*, *Brozaitene*, *Brozaitis* par. Kraupiškis 1855–60.
- BRUŹ – HSŹ *Bružowa* włość tendziagolska 1528.
- BRUŹAJT – HSŹ *Bružajt*/*Bružajt* włość kroska 1566, *Bružajtis* włość powondeńska i korklańska oraz medyngiańska 1567, *Bružajtis* Bruże (nieznana lokalizacja) we włości berżańskiej 1589.
- BRUŻEWICZ** – por. lit. n. *Brūžas*, najbardziej prawdopodobny jest skrót od im. **Ambražas*, choć możliwy też związek z lit. ap. *brūžas* ‘łazęga, włóczyki, włóczęga, powsinoga; błazen; bicz, bat; laska’. HSŹ *Bružewicz* włość (zapewne) kroska 1598, *Bružewicz* pow. powondeński 1690. GG *Bružewicz* Wilno 1701, *Bružewicz* Wilno 1782. LPŹ I: 319–320. Zob. BRUŹ, BRUŹAJT. FREKWENCJA: 44 (WrKł 2, WrWa 10, WrmWa 17, WrmWr 5, KamDG 4, KiPi 6).
- BRYGIN – według HSŹ *Brygin* (< *Bruecken*, *Brüggen*, *Bruege*) to n. poch. niem., spolszcz. jako *Brygin*, *Brygen*, *Brigien* lub *Briggen*. HSŹ *de Brign* pow. szawelski 1690.
- BUDRECKI** – por. lit. n. *Budrėckas*, *Budrỹs* i lit. ap. *budrūs* ‘bystrooki, spostrzegawczy, uważny, czujny, przezorny; żywy, ruchliwy, rączy, szybki, zwinny, zręczny’, *budrà* ‘czas, kiedy nad ranem zimą jeszcze jest ciemno, zanim trzeba wstawać; środek nocy’. HSŹ *Budrecki* pow. kroski 1667; też n.m. *Budrajcie* (lit. *Budraičiai*) – gniazdo rodowe w ok. szlach. Płuszcze w pow. kroskim. LPŹ I: 329, 330. Zob. BUDRYS, BUDREWICZ. FREKWENCJA: 35 (WrLw 8, WrmWr 4, KrWi 3, WaWa 2, WamSd 4, BsmBs 11, PoTu 1, PomPo 2).
- BUDREWICZ – por. n.m. *Budrajcie* (lit. *Budraičiai*) – gniazdo rodowe w ok. szlach. Płuszcze w pow. kroskim (HSŹ).
- BUDROWICZ** – por. lit. n. *Budrỹs* i lit. ap. *budrūs* ‘bystrooki, spostrzegawczy, uważny, czujny, przezorny; żywy, ruchliwy, rączy, szybki, zwinny, zręczny’, *budrà* ‘czas, kiedy nad ranem zimą jeszcze jest ciemno, zanim trzeba wstawać; środek nocy’. Zob. BUDRYS, BUDREWICZ. FREKWENCJA: 1 (WrmWa).
- BUDRYK – por. n.m. *Budryki*/*Budrykowicze* (lit. *Budrikiai*) przy drodze z Retowa do Płungian, gniazdo rodowe Budryków (HSŹ).
- BUDRYN** – por. lit. n. *Budrīnskas* < *Budrỹs* i lit. ap. *budrūs* ‘bystrooki, spostrzegawczy, uważny, czujny, przezorny; żywy, ruchliwy, rączy, szybki, zwinny, zręczny’, *budrà* ‘czas, kiedy nad ranem zimą jeszcze jest ciemno, zanim trzeba wstawać; środek nocy’. LPŹ I: 330. Zob. BUDRYŃSKI, BUDRYS. FREKWENCJA: 15 (LuOp 1, ŁomŁo 11, WaWa 1, BsSe 1, BsSu 1).
- BUGAJŁO – HSŹ *Bugajlis* włość telszewska 1567, *Bugajłowa*, *Bygayłowicz* Berkiniany pow. telszewski 1667; też w. *Bugajły*/*Bugajliszki* włość telszewska XVI wiek.
- BUGENIS – ASK *Bugień* 1780.
- BUJWICKI – AK *Buywickas* Uciana 1729–1776, *Agatha Buywicka* Kiejdany 1760.
- BUJWID – HSŹ *Bujwidajtis* włość rosieńska 1528, *Bujwidowicz* włości wilkiska i wielońska 1528, *Buywid* ziemianin żmudzki 1597.
- BUKIEL – w niektórych wypadkach możliwy też związek z pol. ap. *bukiel* ‘sprzączka, zapinka’ (< fr. *boucle*). SJPDor.
- BUKONTT** – por. lit. n. złoż. *Būkantas*, *Bukañtis*: *bu-* (niejasne, może związek z lit. ap. *būgūs*, *bugūs* ‘bojaźliwy, strachliwy, tchórzliwy; straszny, budzący lęk, przerażający’) + *-kant* (lit. ap. *kęsti*, *kentėti* ‘cierpieć’, *kantūs* ‘pobłaźliwy; spokojny’, *kančią* ‘męka, cierpienie’, *pakantūs* ‘pobłaźliwy, tolerancyjny, wyrozumiały’, *pakantà* ‘pobłaźliwość, tolerancja, wyrozumiałość’). HSŹ *Bukontowicz* włości korklańska i kroska 1528, *Bukontojtis* włość telszewska 1567, *Bukont* pow. telszewski, pow. korklański 1621, *Bukąť* pow. telszewski 1690; też n.m. *Bukonty* włość korszewska 1586 (lokalizacja niepewna), *Bukontyszki* (ob. Bukantiškė) k. Korklan, *Bukonty* (ob. lit. *Bukančiai*) w pow. telszewskim. FREKWENCJA: 4 (GdmGd 3, OlmEl 1).
- BUMBIERYYS – AK Tomasz *Bumber* Orany 1795.
- BURBA – HSŹ *Burba* włość powondeńska 1560, pow. rosieński, widuklewski, tendziagolski 1621.
- BURNECKI** – niejasna jest geneza i relacje n. *Burnecki* i *Burnicki*. Według LPŹ n. *Burnėckas*, *Burnėckis*, *Burnėckis* (pot. też *Burnickis*) są poch. pol. Ale możliwy też związek z n. *Burniewicz* < *Burnỹs*, *Buñnius* < lit. ap. *burnà* ‘usta’. GG *Burnecki* Kroże – liczne poświadczenia w latach 1721–96. HSŹ odnotowuje w Płuszczach 1667, 1690 wiele wystąpień n. *Burnicki* i tylko jedno n. *Burnecki* (1690), utożsamiając oba n. Według Uruskiego *Burniccy* mieli się przenieść z PL na LT. GG *Burnicki* Nowe nad Wisłą – wiele poświadczeń w latach 1698–1800, Kroże 1794 (tylko 2 wystąpienia), co łącznie może sugerować poligenezę n. *Burnicki*. LPŹ I: 358. Zob. BURNIEWICZ.

- FREKWENCJA: 161 (WrLi 2, WrOl 6, WrmWr 8, TomWł 5, ZGNS 4, ZGŹr 6, ZGWs 6, ŁoPj 18, ŁoWl 2, ŁoWr 1, KrCh 2, OpNa 20, OpOl 1, BsHa 4, KaBi 4, KaMi 3, KamKa 7, KamSo 1, KiBu 2, PoKę 34, PoLe 4, PoOs 13, PomPo 4, SzMy 3, SzmSz 1).
- BURNEJKO – HSŹ *Burneyko, Burnejko, Burnieyko; Burnejkowicz* włość ejragolska 1528.
- BUSE – AK Людовика Людомировна *Буссе* Жидыковская 1882.
- BUSIŃSKI – możliwy też związek z pol. n.m. *Busina*. SGKPI: 478.
- BUTOWT – HSŹ *Butowtowicz* włość tendziagolska 1528, *Butowt* pow. ejragolski 1667.
- BUTRYM – HSŹ *Butrym* Źmudź 1437.
- BUTRYMOWICZ – HSŹ *Butrymowicz* Szawlany 1514.
- BUTRYN – AK Tomasz *Butrynaytis* Retów II poł. XVI wieku, Casimiri *Butrin* Nacza 1701
- BUTWIŁO – HSŹ *Butwiło* włość miednicka 1440-98.
- BUTYLIN – AK *Butelis* Widzieniszki 1652-72, *Butelowa* Punia 1663, 1669, *Butelowna* Punia 1665, 1679, *Butilonis* Punia 1669, Woyciech *Butel* Wiłkomierz 1675.
- BYWANIS – por. wsp. lit. n. *Bivainis, Biveinis. Bivanis* Chicago 1967². Por. BIWAN, BIWEJNIS. FREKWENCJA: 4 (KrmKr 2, KaBę 2).

C

- CEKUŃ – AK Jurgi *Tekun* Jurbork 1561, *Cikunas* Kowno 1694, *Ciekiniowa* Uciana 1729-71.
- CIULWIK – HSŹ *Czulbik* Źmudź 1595, *Ciulbikowicz* pow. korszewski 1667. GG *Czulbik* Kroże 1780, *Ciulwik* Goniądz 1812, *Czulwik* Goniądz 1819. AK Janik *Ciulwinel* Wiłkomierz 1598.
- CIUNDZIEWICKI – por. n.m. *Ciundzie/Ciundzie-wice* (zaścianek w d. par. rudomińskiej, zapewne na zach. od ob. w. Šveicarai w rej. wileńskim, nad rz. Rudominką, LT) < n.o. *Ciundo* (poświadczone 1565 r.)³; por. n. *Tijundis* pow. jezioroski 1919⁴. HSŹ *Ciundziewicki* pow. ejragolski 1621. GG *Ciundziwicka* Źuprany (BR) 1829. FREKWENCJA: 15 (WrmJG 1, WaWa 6, GdmGd 7, GdmGn 1).
- CIWIEL – AK Catharina *Ciwielanka*, Barbara *Ciwilenia* Widzieniszki 1652-1672, *Ciwilis* Widzieniszki 1652-1672, 1691-1781.
- CYDZIK – ASK *Cidzik* 1784.
- CYLWIŃSKI – AK Jan *Cilwin* Upina 1790.
- CZEKIENŃ – AK Samuel *Czekonis* Święciany 1642, Adam *Ciekienas* Troki 1655, Catharina *Czekienia* Uciana 1729-71.
- CZEKUĆ – AK *Czekuc* Hoduciszki 1670; *Czekuc* Hoduciszki 1666, Nacza 1738.
- CZEPOLONIS – AK Anna *Czepolanowa/Czepolowna* [ta sama osoba] Uźpol 1678-93, Casimiri et Catherinae *Czepalenow*, Catherina *Czepalenowa* Uciana 1729-71.
- CZERWONAJCIO – dop. od hipotetycznej formy **Červonaitis*, por. lit. n. *Červõnas* i pol. n. *Czerwoń, Czerwony* < pol. ap. *czerwony*. LPŹ I: 419. FREKWENCJA: 36 (WrDz 3, WrmWr 10, ZGŹr 8, ZGmZG 1, GdmGn 2, OIOG 5, PomKn 4, SzKb 3)
- CZULWIK – p. CIULWIK. FREKWENCJA: 4 (ŁomŁo 1, SzmŚu 3).
- CZUPIS – AK *Czupas* Punia 1663, Martinum *Czupas* Łankieliszki (rejon wyłkowyski) 1650.
- CZYŻELSKI – AK *Czyzelis, Czyżelis* Uźpol 1678-93, *Czyzel* Daugiele, Michaelis *Czyzela* [dop.?] Uciana 1729-71, *Czyżelowna* Krewno 1759-87.
- ĆWIRBUT – AK *Cwirbutowicz* Łankieliszki (rejon wyłkowyski) 1676.

D

- DAGIL – AK Kazimierza *Dagila* [dop.] Kowno 1771-1773.
- DAGLIS – ASK *Dagliński* 1785.
- DAJNA – AK Dorotha *Dayniowna* Święciany 1643, Helena *Dayniowa* Kroże 1669, *Daynicie de Daynie* Krewno 1678-91, Mathia *Daynis* Buczuny k. Kiejdan 1759, Mathia *Daynie* Buczuny k. Kiejdan 1763.
- DAJNECKI – p. DEJNEKA.
- DAJNEKO – p. DEJNEKA.
- DAJNOWSKI – historycznie występowała zarówno forma *Dojnowski* (ob. nie występuje), jak i *Dajnowski*. AK *Doinis* Wiłkomierz 1610, *Doynis* Gierdziuny k. Oszmiany 1616, *Doynowski/Doynowska* Paprocie 1665, 1666, 1667, 1680, *Doynowski* Daugiele 1685-1731.
- DANGIEL – ASK *Dangel / Daniel / Dawgel* [imię] 1791, *Dangielowicz* 1785.
- DAPKUN – AK Hedwige *Dapkuna* Janiszki 1602; Josephum *Dapkun*, Gabriel *Dapkun* Widzieniszki 1691-1781.

- DARGIEWICZ – HSŻ *Dargiewicz* pow. połągowski i in. 1621, *Dargiewicz/Dargienowicz* pow. telszewski 1667.
- DARWICKI** – por. lit. n. złoż. *Dárvydas*: *dar-* (nieodm. *rdzeń hipokorystyczny* wyekstrahowany ze złoż. n.o. być może związ. z lit. ap. *daryti* ‘robić’) + *-vyd* (lit. ap. *iš-výsti, iš-výdo* ‘zobaczyć’), por. *Sink-evičiūtė* (2006: 160). GG *Darwid / Darwit* Wędrzagoła 1739, *Darwicki Radziłów* (woj. podlaskie) 1774, *Darwidowicz / Darwid Tarwid* Grabowo (woj. podlaskie) 1827, *Darwidzki Wąsosz* 1828, *Darwicki / Darwid Przytuły* (woj. podlaskie) 1838, *Darwid Przytuły* 1840, *Darwid Tarwid Radziłów* (woj. podlaskie) 1843. ASK *Darwid / Darwit* [ta sama osoba] 1776 / 1786.
FREKWENCJA: 54 (KrNS 2, KrmKr 1, WaND 1, WaPr 2, WaŻu 1, BsGr 15, BsMo 1, BsmŁo 1, BsmSu 5, GdmGd 3, GdmGn 1, KamKa 3, KamRu 1, KamSo 7, OIEŁ 9, PomPo 1).
- DAUKSZA – HSŻ *Dowksz, Dowkszatjtis, Dowkszewicz* (razem 6 poświadczeń) 1528, *Dowksza* pow. wieloński i tendziagolski 1621 (ale najstarsza wzmianka o tym n. – bojar kołtyniański 1390).
- DAUKSZEWICZ – HSŻ *Dowkszewicz* pow. korszewski 1667.
- DAUSKARDT** – por. lit. n. złoż. *Daūskardas* (of. *Dauskard*), *Daūskurdis, Dauskuŗdis, Daūskartas* (of. *Dauskardt, Dauskart*), *Daūskortas, Daūskurtas* < *Daūskurdas*: *dau(g)-* (lit. ap. *daūg* ‘dużo, wiele’) + *-skurd* (lit. ap. *skurdūs* ‘biedny, nędzny, żaloszny, marny, lichy’, *skuŗdas* ‘bieda, nędza; mizerność, lichota, ograniczenie’ > *-skardas, -skartas* (*-skortas*), *-skurdas* (*-skurdis*), *-skurtas*). HSŻ *Dowskurdowicz* włość wieszwiańska 1528, *Dowskurd* pow. twerski 1667; też n.m. *Dowskurdyszki* we włości szawdowskiej XVI wiek, *Dowskurdy* (ob. lit. *Dauskurdai*) k. Kroż. *Dauskardas* Rukai (LT rej. tauroski) 1923⁵. LPŻ I: 474; GenWiki⁶.
FREKWENCJA: 2 (WrmJG).
- DAWEJKO – możliwy związek z lit. im. *Dovydas* ‘Dawid’, ale też może to być derywat skróconej postaci lit. n.o. złoż. *Dā-vainas*: *da-* (niejasne) + *-vain* (lit. ap. *vainà* ‘wada, przywara, usterka; wina; przyczyna’). HSŻ *Daweyko* Janajcie pow. ejragolski 1667. Zink 2008: 308, 359. Zob. DWEJKO.
- DAWGIAŁŁO – ASK *Dawgiallo* 1785.
- DAWGIEŁOWICZ – ASK *Dawgielowicz* 1779.
- DAWLEWICZ – HSŻ *Dawlewicz* pow. korszewski 1667.
- DAWLUD** – por. lit. n.o. złoż. *Daūliudas*: *daū-* (lit. ap. *daūg* ‘dużo’, *dāuginti* ‘rozmnażać’) + *-liud* (lit. ap. *liūdyti* ‘świadczyć, zeznawać’ lub *liūdėti* ‘smuć się’). Zink 2008: 82, 108, 199.
FREKWENCJA: 35 (WrŚw 3, LumZa 3, ŁoŁo 4, ŁoSi 8, ŁoWl 2, KamRu 4, SzSg 4, SzŁo 5, SzmSz 2).
- DAWNOROWICZ – HSŻ *Dawnorowicz* pow. wieloński 1690. Zob. DOWNAROWICZ.
- DAWSKI** – por. lit. n. *Dauskis, Dausas, Dausa*, też wsp. n. *Dovsevičius*, może od lit. ap. *dausà* ‘oddychanie; wzdychanie’, też ‘gapa, gamoń’, *daūsos* ‘powietrze, niebiosa, przestworza niebieskie; ciepłe kraje; raj’. HSŻ *Dawski* pow. pojurski 1667. LPŻ I: 474. Zob. DAUS.
FREKWENCJA: 9 (LumLu 2, WaPi 3, WaWa 4).
- DAWSZEWSKI** – por. wsp. lit. n. *Dauša*⁷, *Daušauskas*⁸, też n.m. *Daušiškiai* (2 w. na LT: w rej. pokrojskim i w rej. szawelskim).
FREKWENCJA: 40 (GdBy 9, GdmSt 5, SzDr 26).
- DEDEL – AK *Dedela* Kiejdany 1604, Święciany 1640; *Dedela* Ławkosody 1716.
- DEGEN** – por. lit. n. *Degėnis* < *Degimas, Dėgis* < lit. ap. *degimas* ‘wypalone miejsce, pogorzelnisko’, *dėgis* ‘oparzenie, miejsce oparzenia’, *degti* ‘płonąć; wypalać’, *dėgenos* ‘zgliszczca’, *degtinė* ‘gorzałka, wódka’, oraz łot. n. *Deģis* i łot. ap. *deģis* ‘osoba wyrabiająca domowym sposobem alkohol’. HSŻ *Degien, Degeniowicz* pow. telszewski 1667; też n.m. *Degienie* w pow. telszewskim, zapewne ob. w. *Degaičiai* k. Telsz. LPŻ I: 478.
FREKWENCJA: 21 (WrŚw 1, WrmWr 2, TomBy 1, ŁomŁo 2, WaWa 1, OpNy 1, OpPr 1, GdND 3, GdWe 1, KamTy 1, KamZb 2, OIOs 4, PomPo 1).
- DEGIEN** – p. DEGEN.
FREKWENCJA: 5 (ŁomŁo).
- DEGUĆ – AK *Deguc* w. Powilki Tauragės aps. [rej. tauroski] 1571, Wormie 1662, Krewno 1637, Nacza 1699, 1759-87; Albert[us]*Deguc de Degucie* Krewno 1679-93.
- DEJNEKA – możliwy związek z ukr. ap. *дейнека* ‘kozak uzbrojony w kij’, zapewne z tur. *değnek* ‘kij, drąg’, por. ukr. n. *Дейнека, Дейнеко, Дайнеко*. Ludowy ruch dejneków na Ukrainie w XVII wieku domagał się wolności kozackich i sprzeciwiał uciskowi ekonomicznemu przez szlachtę i bogate mieszczaństwo.
- DEPKUN – AK Stas, Marek *Depkaycie* w. Sprawdzie (rejon retowski) II poł. XVI wieku, Martinus *Depkunas*, Lucia *Depkiniowa* Hoduciszki 1690, Georgius *Depkinas* Widzieniszki 1691-1781, *Depkowski* Uciana 1729-71.
- DEWILEIT – AK wiele poświadczeń n. *Diewelis/Dewelis* ((f) *Diewelowa, Diewelowna*, rzadko

Dewelicia) Krewno 1678-91, 1691-1719, 1719-40, 1740-59, 1759-87; Joannes *Diewelukas* [pan młody] Krewno 1696-1719; pod koniec XVII wieku spotykamy ponadto n. *Diwelis* ((f) *Diwelowa*).

Augustas *Dėvilaitis* (też *Deivelaitis*, *Dewileit*), ur. 1897 Šyškrantė w rej. szyłokarczemskim, zm. 1968 Rusnė, pol. Ruś, w rej. szyłokarczemskim; małolitewski rybak, kaznodzieja i kantor luterski, a także weterynarz-samouk; informator wielu badaczy folkloru ML⁹.

DEWIŃSKI – możliwy związek z lit. n. *Devynis*, poświęconym przed wojną w Podbrzeziu (ob. Paberžė) < lit. ap. *devyni* ‘dziewięć’. Zapis *Dewiński* z *Dewiniaków* pow. korszewski 1690 (HSŻ) sugeruje, że *Dewiński* to spolszcz. postać n. *Dewinak*/*Dewinakt* < lit. ap. *devyni* ‘dziewięć’, *akis* ‘oko’, *devynākė* ‘minóg (łac. Petromyzon)’, dosłownie ‘dziewięcioro oczu’¹⁰. Por. też n.m. *Dewinoki* (w XIX wieku *Dewinaki*, ob. lit. *Devynakiai*, w. w rej. tauroskim nad rz. Szunią, lit. Šunija).

DIETRICHKEIT – AK *Didrikacze* (f) Ragneta 1769-1822. Liczne poświadczenia niem. antroponimu *Dietrich* i derywowanych odeń n.: Jakub *Dytrych* Kowno 1624, Martini *Didrigis* [dop.] Kroże 1656, *Didrychowicz* Kowno XVII wiek, *Didrikiewicz* Orwistow 1753, *Ditrich* Ragneta 1757-67, Joannes *Dydrich* Gruździe 1770, Johan *Ditrich* Kowno 1780-85, *Dydryk* Kule 1806.

DIEWS – AK Martini et Annae *Dieus* [*Dievs*?] Uciana 1729-71.

DIRSCHUWEIT – Christoph *Dirŕuweit* Lappienen, Kreis Niederung/Elchniederung (ob. Обручево, OK) 1842¹¹. Por. wsp. n. niem. *Dirsuweit*, *Dirŕuweit*, *Dirssuweit*, oraz wsp. n. (USA) *Dirschuweit*.

DOGIEL – ASK *Dogiel* 1764.

DOGWIŁŁO – p. DOWGWIŁŁO.

DOLGIERT – od lit. n. złoż. *Daūgirdas*: *dau-* (lit. ap. *daūg* ‘dużo, wiele’) + *-gird* (lit. ap. *girdėti* ‘słyszec; słyszeć’, *iŕgiŕsti* ‘posłyszeć’). GG *Dolgiert* Buszcze (UKR) 1687, Topola Królewska 1748, Warszawa 1781, Ułanów (UKR) 1782, *Dougierd* Sokółka 1817, *Dougiert* / *Dougierd* Sokółka 1818, *Dołgierto* Szudziałowo 1820, *Dołgiert* / *Dougiert* Krynki 1840. Na analogicznej zasadzie powstało imię *Witold* < *Výtautas*. Por. DAUGIERT, DOWGIERT, DOWGIERD.

FREKWENCJA: 1 (BsSo).

DOMEJKO – HSŻ *Domejko* włość ejragska 1528, *Domejkowicz* włość kroska 1528.

DOWBOR – HSŻ *Dowborowicz* włość widuklewska 1528, *Dowborojtis* włość telszewska 1528.

DOWEJKO – możliwy związek z lit. im. *Dovydas* ‘Dawid’, ale też może to być derywat skróconej postaci lit. n.o. złoż. *Dó-vilas*: *do-* (lit. ap. *dotas*, *dovis* ‘dawanie’) + *-vil(t)* (lit. ap. *viltis* ‘spodziewać się, mieć nadzieję’, *viltis* ‘nadzieja’). HSŻ *Doweyko* Żmudź 1614. Zink 2008: 309, 359. Zob. DAWEJKO.

DOWGAJŁO – АК Лютко *Довггайловичь* Wielona 1528, Миць *Довггайловичь* Żorany 1528; *Dowgal* Nacza 1705; *Dowgala* Kowno 1732.

DOWGIAŁO – HSŻ *Dowgil* włość berżańska 1528, *Dowgialowicz* włość wielońska i in. 1528, *Dowgajtis* 1544, *Dowgielojtis* włość tendziagolska 1567, *Dowgiłowicz* włość szawdowska 1573, *Dawgielajit* 1583, *Dawgielowicz* Kowpy 1585, *Dowgialo* pow. pojurski 1621, *Dowgiallo* pow. kroski 1621, *Dowgiall* pow. szawelski 1621; też n.m. *Dowgialiszki* *Palczyszki* we włości korklańskiej. ASK *Dowgiallo* Zawisza 1762, *Dowgiala* 1761, *Dowgiallo*, *Dowgialłowicz* 1764. Zob. DOWGIAŁOWICZ.

DOWGINT – na podstawie genealogicznych danych źródłowych HSŻ łączy n. *Dowgint*: *dau(g)-* (lit. ap. *daūg* ‘dużo, wiele’) + *-gin(t)* (lit. ap. *ginti* ‘bronić’) oraz *Dowkint*: *dau(g)-* (lit. ap. *daūg* ‘dużo, wiele’) + *-kint* < *-kant* (lit. ap. *kęsti*, *kentėti* ‘cierpieć’, *kantùs* ‘pobłaźliwy; spokojny’, *kančià* ‘męka, cierpienie’, *pakantùs* ‘pobłaźliwy, tolerancyjny, wyrozumiały’, *pakantà* ‘pobłaźliwość, tolerancja, wyrozumiałość’). HSŻ *Dawgintowicz* Żmudź 1422, *Dowkint* włości widuklewska i ejragska 1440-98, *Dowgintajtis* włość żorańska 1528, *Dowginłowski* (błąd, właśc. *Dowgintowski*) rejon *Dowkintlawek* 1557, *Dowgint* włość widuklewska 1592; też n.m. *Dowkintlawki* (w XVI wieku *Dowgintlowki*) we włości kroskiej, ob. zapewne w. Dauglaukis, oraz Biryki *Dowkintyszki* w pow. telszewskim 1740. LPŻ I: 469, 471.

DOWGIRD – HSŻ *Dowgird* Wielona 1487-89, *Dowgirdowicz* Rosienie 1509, *Dowgird* pow. wilkiski 1621, *Dawgird* pow. wieloński 1690.

DOWGUN – АК Christophorum *Daugunis* de Auguny Widzieniszki 1691-1781.

DOWGWILLO – p. DOWGWIŁŁO.

DOWGWIŁŁO – por. lit. n. złoż. *Daugvilà*: *daug-* (lit. ap. *daūg* ‘dużo, wiele’) + *-vil* (lit. ap. *viltis* ‘spodziewać się, mieć nadzieję’, *viltis* ‘nadzieja’). HSŻ *Dowgwil* włość widuklewska 1528, *Dawgwilojtis* włość wielońska i in. 1567. АК *Dagwilaitis*, *Daugwilaitis*, *Zophia Daugwilaicia* Janiszki 1600, *Daugwilowa* (f), *Daugwilonis* Kiejdany 1604, *Daugwil* Kroki 1637, *Daugwilaicia* (dop.) Kroki 1662, *Daugwil*, *Daugwilas* Datnów

- 1695, *Daugwilaytis* Datnów 1705, *Dowgwilenia* (f) Datnów 1726, *Joannes Dowgwił* Datnów 1727, *Довгвилло* Surwiliszki 1882. LPŽ I: 470.
- DOWGWILŁOWICZ** – HSŻ *Dowgowilowicz* Żmudź 1514, *Dokwilowicz* Żmudź 1526, *Mateius Daugwilowycz* Bobty 1570, *Dowgwilowicz* pow. tendziagolski i in. 1667, *Daugwilowicz* Datnów 1726.
- DOWIAT** – HSŻ *Dowiat* Żmudź 1441, *Dowiatowicz* włość korkłańska i in. 1528.
- DOWIDAT** – por. lit. n. *Dovidaitis* (of. też *Dowidat*), *Dovydaitis* (of. też *Dovydat*) < n. i im. *Dōvydas* ‘Dawid’. LPŽ I: 517.
FREKWENCJA: 1 (GdmSł).
- DOWKONTT** – HSŻ *Daukont* Żmudź 1412, *Dowkuntowicz* pow. wieloński 1561, *Dowkont* pow. Małych Dyrwian 1563, *Dowkint* włość Małych Dyrwian 1598. ASK *Dowkāt* 1761.
- DOWMONT** – HSŻ *Dowmont* Żmudź 1440-41, *Domont* Żmudź 1440-98, *Dowmontowicz* włość zorańska 1528; też n.m. *Dowmonty* we włości wielońskiej 1588. ASK *Dowmont* / *Dowmāt* / *Dowmāt* / *Dowmond* / *Dowmontt* 1733–1795.
- DOWNAR** – HSŻ *Downar* włość wielońska 1528.
- DOWNAROWICZ** – HSŻ *Downarowicz* włości rosieńska i wielońska 1528. Zob. DAWNOROWICZ.
- DOWOJNA** – HSŻ *Dowojnowicz* włości jaswońska i korszewska 1528, *Dowajnajtis* włość szawelska 1591, *Dowoyń* pow. korszewski i szawelski 1667, *Dowoyna* pow. korszewski 1667, *Dowoyno* pow. pojurski 1667.
- DOWSIN** – por. lit. n. *Daūsinas*, *Dausinis*, *Dausýnas* < *Dáusa* < lit. ap. *dausà* ‘oddychanie; wzdychanie’, też ‘gapa, gamoń’, *daūsos* ‘powietrze, niebiosy, przestworza niebieskie; ciepłe kraje; raj’. HSŻ *Dawsinowicz* Retów 1554, *Dowsiunos* włość wielońska 1567, *Dowsjun* Podowsjuny nad jez. Dowsjunem (1596 i później jez. Dowsin) we włości kroskiej 1586, *Dowsinowicz* włość berżańska 1591; też ok. szlach. *Dowsiny*, ob. lit. *Dausynai*. LPŽ I: 474.
FREKWENCJA: 3 (KamKa 1, SzKs 1, SzmKs 1).
- DOWTORT** – HSŻ *Dowtort* włość wielońska 1509, *Dowtorc* pow. rosieński 1690; też n.m. *Dowtorty*, *Dowtortowicze* pow. rosieński XVI wiek.
- DRAWDZIK** – por. lit. n. *Dráudžikas* < *Draūdikis*, *Dráudžikas*, *Dráučikas* < lit. ap. *draūsti* ‘zakazywać, zabraniać’. HSŻ *Drowdikowicz* 1529, *Drowdikojtis* włość telszewska 1567, bojarzy telszewski *Drowdyki*/*Drawdziki* (*Drawdykajtis*) 1584, *Drowdik* Żmudź 1595, *Drawdik* pow. telszewski 1621, *Drowdzik* pow. wieszwiański i in. 1667, *Drawdzik* pow. telszewski 1690. GG *Drawdzik* Poniewież 1802, Kielmy 1844. LPŽ I: 522.
FREKWENCJA: 9 (LuHr).
- DRĄSEJKO** – ASK *Draseyko* 1746, *Drąseyko* 1776, *Dranseyko* 1780.
- DROWDWIŁŁO** – HSŻ *Drowdiłowicz* Gojżów 1575, *Drowdiłowicz* w. Drowdiłowicze we włości wilkiskiej 1596, *Drawdwiłł* pow. efragolski 1667, *Drawdwiłowicz* pow. rosieński 1667, *Drowdwiłł* pow. wilkiski 1667, *Drowdwił* pow. wilkiski 1667, *Drowdwiłowicz* pow. wilkiski 1667. ASK *Drawdwiłł* 1780, *Drowdwił* 1791.
- DRUCIS** – AK *Drucis* par. Łankieliszki 1653; *Drucius* Skorule 1693.
- DRUSEJKO** – ASK *Druseyko* 1786.
- DRUSEWICZ** – por. lit. n. *Drusėvičius* < *Drąsėvičius* < **Drąsys* < lit. ap. *drąsūs* ‘śmiały, odważny’, *drąseikà* ‘śmiałek’. LPŽ I: 521, 531.
FREKWENCJA: 63 (WrDz 1, WrZg 6, WrmWr 1, KrOś 8, WaCi 6, WaPn 1, GdWe 3, GdmGn 6, KiOs 1, OIBa 8, OlmOl 4, SzPo 18).
- DRUSIEWICZ** – p. DRUSEWICZ.
FREKWENCJA: 1 (SzKa).
- DRYGIENIEC** – być może zniekształcone n. GRYGIENIEC < *Grigėnas* < *Grigas* < lit. im. *Grigālius* < *Gregorius*.
FREKWENCJA: 7 (WaWa 5, BsmBs 2).
- DRYGIĘNCZO** – być może zniekształcone n. GRYGIĘNCZO < *Grigėnas* < *Grigas* < lit. im. *Grigālius* < *Gregorius*.
FREKWENCJA: 4 (BsSo).
- DUBRO** – AK *Dubra* par. Wiłkomierz 1697; par. Kule 1805.
- DUKSZTA** – HSŻ *Dukszteński* pow. wileński 1588, *Dukszta* pow. rosieński i tendziagolski 1677; też n.m. *Dukszty* (ob. lit. *Dukštos*) pow. wileński.
- DULGIS** – por. jaćw. ap. **dulgas* ‘długi’, lit. jez. *Dūlgas* (ob. Leipalingis, k. miasteczka Lejpuny, LT), prus. jez. *Dulgen* k. Bischofswerder (ob. Biskupiec). Gerullis 1922: 32. AK *Catharina Duelgiowa* Gruździe 1747.
- DUMALEWSKI** – AK *Dumelis* Olsiady 1637, *Wornie* 1662, *Magdalena Dumelowna* Kroże 1669.
- DUSEJKO** – HSŻ *Duseikowicz* włość telszewska 1528, *Duseyko* pow. rosieński 1667; też n.m. *Dusejki* (d. też *Dusejkiszki*, ob. lit. *Dūseikiai*) w d. pow. telszewskim.
- DYKANIEC** – AK *Dikinis*, *Dikiniowa* Daugiele 1685-1731, *Dikinis*, *Dikynis*, *Dykinis*, *Dikinowna*, *Dykanowna* Uciana 1729-1771.

DYRMA – HSŻ *Dirmeit* Żmudź 1440-98, *Dirma/Dirmowicz* Żmudź XVI wiek, *Dyrma* Żmudź 1551, *Dyrmejtowicz* włość berżańska 1591.

DYRSOWICZ – AK *Dyrsewicz* Krewno 1759-87.

DYSZLATYS – HSŻ *Dyszel* Żmudź 1537, włość rosieńska 1567, *Dyszlewicz* w. Szunkiopy włość rosieńska 1599, *Diszlewicz* włość rosieńska 1589, *Dyslewicz* 1732. Możliwe zatem, że n. *Dyszlatys* jest hybrydą pol.-lit. (pol. ap. *dyszel* i lit. sufiks patronimiczny) bądź niem.-lit. (por. wsp. niem. n. *Dischl*); por. niem. n. *Dischleit*, notowane historycznie w Prusach Wschodnich (np. Königsberg 1935) i Zachodnich (Rehden, ob. Radzyń Chełmiński, 1844; Danzig, ob. Gdańsk, 1876).

DYWICKI – por. n. m. *Dywity*, lit. *Divyčiai*, niem. *Diwitten*, w. w woj. warmińsko-mazurskim, i prus. ap. *deiwis* ‘bóg’, lit. *diēvas* ‘ts.’, prus. n. jez. **Deiwit-is*, lit. teonim *Divytis* (w mitologii lit. bóstwo opiekujące się rybakami i żeglarzami). NMP 2: 474-475. FREKWENCJA: 141 (WrKł 3, WrmWa 2, ToBr 23, ToLi 19, TomBy 11, TomTo 4, LumBP 2, ŁomŁo 7, WaŻu 4, OpmOp 3, GdCz 5, GdKo 5, GdND 14, GdmGd 4, GdmGn 13, KamSi 4, OIBa 2, OIBr 4, OIdz 5, OIKę 3, PoPi 4).

DZIADEL – AK *Dziedelia* [dop.] Wilno 1609, *Dziedela* [dop.] Wilno 1628, *Dziedelonis* Świeciany 1640, *Diedelonis* Łankieliszki 1647, *Dziedalis* Paprocie 1680, Catharina *Dziedelowa* Hoduciszki 1689, *Dziedelan* Hoduciszki 1690. Być może późniejsza adideacja pod wpływem pol. ap. *dziad*.

DZIEWAŁTOWSKI – HSŻ: *Dziewałtowski/Dziewałtowski*, n. odmiejscowe od n.m. *Dziewałtów* (d. też *Diewałtowo*, ob. lit. Deltuva) w pow. wiłkomierskim.

DZIEWAŁTOWSKI-GINTOFT – p. DZIEWAŁTOWSKI-GINTOWT.
FREKWENCJA: 1 (ToNa).

DZIEWAŁTOWSKI-GINTOWT – „Jest to gałąź rodu Gintowtów, która dodała do nazwiska rodowego przydomek Dziewałtowski [lub Dziewałtowski] od Dziewałtowa, dóbr w powiecie wiłkomierskim, w połowie XVI w.” (HSŻ I: 619).

FREKWENCJA: 35 (ZGKr 2, ZGSł 1, ZGmGo 2, ZGmZG 2, BsBs 4, GdCz 3, GdmGd 1, OILi 1, OIMr 3, OlmOl 4, PoNT 11, SzmSz 1).

DZIEWGUĆ – AK *Dziewgiecz* Wilno 1602–1615, *Dziauguc* Hoduciszki 1655, 1680, 1698, *Dziawgoc-ki* Hoduciszki 1655, Joannis *Dzieuga* Hoduciszki 1657, Martini *Dziauga* Hoduciszki 1659, *Dziauguc* Hoduciszki 1670, *Dziawguc* Hoduciszki 1698.

DZIKUĆ – AK Casimirus *Dykuytis* Gruździe 1620.

E

EITEL – AK Богдан *Еутилович* Szawlany 1542, Catharina *Eytelkowna*, Lucia *Eyteluszkowna* Uciana 1729-1776.

EJDYMT – HSŻ *Eidimt* Żmudź 1440-98, *Ejdymt* Korklany 1588, *Ejdimpt* [sic] włość żorańska 1594, *Ejdymtowicz* Drabukszty włość powondeńska 1595, *Eydymt* pow. medyngiański 1667, *Eydimt* pow. kroski 1667, *Eidynt* pow. pojurski 1667, *Eydynt* [sic] Teterwiniki pow. pojurski 1690, *Eidint*, *Eydynt* Łapajcie pow. korszewski 1690.

EJGIN – zarówno lit. n.o. *Eīginas*, jak i *Eīgintas* mają tę samą etymologię (drugi człon *-gin(t)* < lit. ap. *ginti* ‘bronić, stawiać opór’), jednak w pol. kontynuacji n. „t” w wygłosie zanikło, podczas gdy poświęcenia w AK je zachowują: AK *Eygintas* 1769 Svėdasai, *Eygintowa* Widzieniażki 1652-72, *Eygintowicz* Paprocie 1684, Georgio *Eygintis*, *Eygintowna de Eygincie* Widzieniażki 1691-1781. HSŻ *Ejgintowicz* Jawgile włość wielońska 1598, *Eygint* (?) pow. medyngiański 1621, *Eygintowicz* pow. szawdowski 1690.

EJGIRD – HSŻ *Ejgird* Sudingieliszki, *Ejgirdowicz* 1500, *Giejgird* [sic] Kompy włość wilkiska i Poawdruwie włość szawelska 1576, *Gejkird* [sic] Poawdruwie 1581, *Eygird* Worłowo 1690; też ok. szlach. *Ejgirpole* k. Kowna (ob. zapewne Eigirgala).

EJMONT – HSŻ (I: 641) *Ejmontowicz* pow. kowieński 1567, pow. wieloński 1621. HSŻ utożsamia n. *Ejmont* i *Ejmont* oraz *Ejmut* jako występujące w poświęceniach wymiennie, podczas gdy dla LPŻ są to odrębne n.: *Eīmuntas* < *Eīmantas*: *ei-* (lit. *eīti*, *eidyti*, *eīdinti* ‘iść, chodzić’, *eigà* ‘bieg, ruch, chodzenie; chód, sposób chodzenia’, *eisà*, *eīsena* ‘chód, sposób chodzenia’, *eīgis* ‘bieg, ruch, chodzenie; podróż, droga’, *eidlūs*, *eiglūs* ‘rączy, szybki, bystry, prędki, chyży’, *eislūs* ‘lubiący dużo chodzić; taki, który szybko chodzi’, *eītena* ‘coś szybkiego, ktoś szybki’) + *-man* (*manyti* ‘myśleć, mniemać, sądzić, uważać’, *manūs* ‘posiadający dobrą pamięć; sprytny, pomysłowy, pojętny, domyślny’, *mantūs* ‘pojętny’); *Eimūtis* < lit. ap. *eimūs* ‘dobry, odpowiedni; zdolny; zręczny, zwinny’.

EJNIK – por. lit. n. *Eīnikas*, *Eīnikis* (< niem. (< słow.?) *Einicke* < niem. im. *Johannes* ‘Jan’) i lot. n. *Einiks*. HSŻ *Ejnikajtis* włość kroska 1528, *Enikowicz* włość wielońska 1528, *Ejnikowicz* Roszcze w pow. wielońskim 1541, Hryhory i Mikołaj *Gejnikojtie* Żmudź 1585; też n.m. *Ejniki* we włości widuklew-

skiej 1595 (*Bołtmiszki Ejniki* w pow. widuklewskim 1667, ok. szlach. *Hejniki* 1789), ob. Einikiai. LPŻ I: 567, 568; Meżs 111. Zob. EINIĆ.

FREKWENCJA: 138 (WrJG 7, WrmLe 1, LuCh 2, WaMł 6, WaOt 3, WaPo 3, WaŻu 59, WamPc 10, RzMi 9, GdCz 5, OlBr 5, Oldz 6, OIH 5, OlKę 1, OILi 2, OINM 10, OlmOl 4).

EJSMONT – HSŻ *Eysymont* pow. pojurski i berżański 1667.

EYDRYGIEWICZ – HSŻ *Eydrygiewicz* pow. wieloński 1667, *Eydrzykiewicz* pow. wieloński 1690.

EYDZIAŁOWICZ – zapewne zniekształcone (w wyniku błędnego odczytania przez urzędnika zapisu?) n. *Eydziatowicz* < *Eidziatāvičius*, *Eidziatovičius* (of. *Eydziatowicz*) < *Eidziotas* < *Eidys* < lit. ap. *eidyti* ‘iść’. HSŻ *Ejdziat* Żmudź 1495, *Ejdziat* włość korszewska 1584, *Ejdziat* 1586, *Ejdczat* Poizny k. Kołtynian 1591, *Gejdczat* [sic] Mowdyliany 1593, *Eydziatowicz* pow. kowieński i grodzieński 1690. LPŻ I: 564, 565.

FREKWENCJA: 1 (KrmKr).

G

GABSZEWICZ – HSŻ *Gopszewicz* włość wielońska 1567, *Gabszewicz* pow. telszewski 1621, *Gapszewicz* pow. rosieński 1621, *Gobszewicz* h. nieznanego pow. rosieński i szawelski wywód szlach. z XIX wieku.

GAJL – możliwy związek z niem. n. *Geil* < niem. ap. *geil* ‘wesoły, swawolny; krzepki; żwawy’, lub prus.-jaćw. ap. *gailis* ‘biały’ (skąd też n. rz. *Gayle*, ob. Białka, woj. warmińsko-mazurskie). KR I: 212, Kohlheim 2005: 269, Kowalczyk-Heyman 2011: 81.

GAJLESZ – AK Elisabeth *Gayle*[z]cia Daugiele 1685-1731.

GAJLEWICZ – HSŻ *Gajlewicz* włość korszewska i in. 1528, *Gajłowicz* włość dyrwiańska 1528, *Gojlewicz* włość wielońska 1528, *Gajłojtis* włość wielońska 1567, *Gojłojtis* włość wieszwiańska 1567, *Gajłajtis*/*Gajlewicz* włość korszewska 1567, *Gajłajt* bojar włości żorańskiej 1554, *Gajłowicz* włość dyrwiańska 1571, *Gaylewicz*, *Goylewicz* pow. berżański 1667; też n.m. *Gajliszki* we włości berżańskiej 1580.

GAJLUSZ – HSŻ *Gojlusz* pow. kowieński 1567, *Goylusz* Roszcze pow. wieloński 1667; też n.m. *Gailiušiai* [*Gojlusze* – SGKP] nad rz. Niewiażą (na pld. od Bobtów przy drodze do Kowna). Ob. istnieją 2 w. *Gailiušiai*: w rej. malackim oraz święciańskim. SGKP II: 650.

GALINAT – AK *Gallinate*, *Gallinatis* Ragneta 1769-1822.

GALINIEWSKI – por. lit. n. *Galinaūskas*, *Galinėvičius* < *Galinaitis*, *Galinis* < lit. ap. *galinis* ‘człowiek mieszkający na krańcu wsi, na skraju pola’. HSŻ *Galiniowska*/*Galiniowska* pow. telszewski 1667. LPŻ I: 615.

FREKWENCJA: 64 (ZGGo 6, OpmOp 4, GdKw 28, GdMa 14, OIH 6, OIWę 6).

GAUCZYC – por. lit. n. *Gaiūčas*, *Gaiūcis*, *Gaiūcias*, *Gaucys*, *Gaiūcius* < lit. ap. *gaiūsti* ‘dźwięczeń, brzmieć, dzwonić; (o lesie, liściach) szumieć, szeleścić; (o wilku, wietrze) wyć’, *gaudis* ‘(np. o instrumencie) dźwięczny, głośny, donośny; melodyjny’. Możliwa też geneza niem. HSŻ *Gaucz* włość korszewska 1562, *Gowcz* Goniprowo włość korszewska 1588, *Gowc*, *Gawzewicz*, *Gawcewicz* Poszyle pow. korszewski 1667. LPŻ I: 631, 632.

FREKWENCJA: 1 (WrmJG).

GAWDZIUL – por. łot. ap. *gaudulis* ‘ktoś, kto się mazgai, chlipie, łka; ktoś, kto narzeka, marudzi, biadoli, jęczy’. Możliwy też związek z lit. n. *Gaudelis* i lit. ap. *gaudis* ‘dźwięczny, głośny; melodyjny; smutny, rzewny’. AK Anna *Gawdziowa* Krewno 1719-40; *Gawdziowa* (f) Kiejdany 1755, 1758. LPŻ nie odnotowuje. Por. GOWDZIEL.

FREKWENCJA: 1 (WrmWr).

GEDWILAS – HSŻ *Giedywil* Żmudź 1412-30, *Giedwil* włość telszewska 1528, *Giedwilajtis* włość rosieńska 1528, *Giedwilowicz* włość kielmeńska i in. 1528, *Giedwilowicz*/*Kiedwilowicz* włość widuklewska 1528, *Giedwilojtis* włości korszewska i dyrwiańska 1567, *Giedwillo* Smilgi i Sawcedargi 1734; też liczne n.m.: *Giedwilajtie*, *Giedwilojtie*, *Giedwiliszki*, *Giedwilowszczyzna*, zwykle dotyczące niewielkich dóbr w różnych włościach/powiatkach Żmudzi, oraz ok. szlach. *Giedwily*/*Giedwilly* w pow. telszewskim; wszystkie ob. nieistniejące.

GEDYMIN – HSŻ *Giedmin* (jako imię, któremu towarzyszy patronimik) włości korszewska, szawdowska, berżańska 1528, *Giedminowicz* włość dyrwiańska 1528, Adam i Jakub *Giedminojtie* włość szawelska 1585, *Giedminajt* włość pojurska 1595, *Giedmint* Szółpiany pow. pojurski 1667, *Giedmin* Berże pow. powondeński i Stungajcie pow. szawdowski 1690. Zob. GIEDYMIN, GIEDMIN.

GELGUT – HSŻ *Gielgudowicz* woj. wileńskie 1528, *Gielgud* włość korszewska 1562; też n.m. *Gielgudy* w pow. wilkiskim (ob. Żemoji Panemunė) oraz *Gielgudyszki* w pow. wilkiskim na wsch. od Jurborka (ob. lit. *Gelgaudiškis* w okr. mariampolskim), naprzeciwko leżał *Gielgudów*/Poniemoń z

zamkiem, który od 1868 należał do rodu Giełgudów (ob. Pilis/Vytėnai). SGKP VIII: 770, XV/1: 496. Zob. GIEŁGUT.

GENDZWILŁ – HSŻ *Giendwilo* pow. telszewski 1667, *Gindwil*, *Giendwilo* pow. widuklewski 1667; też n.m. *Giendwiły* pow. telszewski 1667, ob. nieistniejące.

GERDOWSKI – por. lit. n. *Gerdáuskas*, może związek z n. *Girdáuskas* < *Giřdžius* < lit. ap. *girdūs* ‘dobrze słyszający’ < *girdėti* ‘słyszeć’, ale możliwa też geneza słów. HSŻ *Gierdowski* z *Gierducioń* pow. korszewski 1667; też n.m. *Gierdutojtie*/*Gierdutyszki* XVI wiek (później *Gierducie*) we włości korszewskiej oraz dwór *Gierducie* (ob. lit. *Gerdučiai*, w. w rej. szylelskim) w pow. rosieńskim w XIX wieku. LPŻ I: 655, 673.

FREKWENCJA: 5 (GdLę).

GERUSCHKAT – poświadczenia w ANC *Geruschat*, *Geroschkat* (Ostpreussen) sugerują związek z lit. n. **Gerošius* (of. *Geroszus*, *Geroschus* < *Gerosch* < słow. *Jaroslav*) poświadczonym w Kłajpedzie (LPŻ I: 658). AK Juchno *Gierusowicz* Niemenczyn 1554, *Gieruska* (f) 1759–1787.

GESZTOFT – p. GIESZTOFT.
FREKWENCJA: 1 (WaWa).

GEŻYŃSKI – poświadczenie w AK: Marcianna *Gieżyńowa* / Marianna *Giełzynowa* Korciany 1802/1804 [zapewne ta sama osoba] może sugerować, że *Geżinis* to zniekształcone n. *Gelžinis* < lit. ap. *gelžinis*, *geležinis* ‘żelazny’. Możliwy też ew. związek z lit. ap. *giežas* ‘wielka złość, zemsta, chęć zemsty’.

GEDGOWD – HSŻ *Giedgowd* (*Gedigold*, *Gedgaut*) Żmudź 1441, *Giegowdowicz* włość korszewska 1528, *Giedgowdys* włość kroska 1567, *Giedgowicz* pow. kroski 1621, *Giedgowdz* Poskierdynie pow. kroski 1667, *Giedgowdź* Burnie pow. wieszwiański 1690, *Giedgowt* Poszeszuwie pow. widuklewski 1690; też n.m. *Giedgawdzie* we włości telszewskiej (chyba tożsame ze w. *Giedgowdy*, lit. *Gedgaudžiai*, na pld. od Sałant), *Giedgowdyszki* w Janowdowie we włości korszewskiej, *Giedgowdyszki* nad rz. Knituwą, oraz ok. szlach. *Giedgowdy* w pow. ejragolskim k. Dzierżan.

GEDROYĆ – HSŻ *Giedroyc* Kroże 1478, *Giedroyc*/*Gedroyc*/*Giedrojć* pow. rosieński 1690-1700.

GEDWIDŹ – HSŻ *Giedwid* pow. powondeński 1621.

GEDWOYN – HSŻ *Giedwojnowicz* włość kroska 1528, [wdowa] *Giedwojnowa* włość berżańska 1528, *Giedwoyn* włość berżańska 1570, *Giedwojń* pow. wieszwiański 1621, *Giedwoyn* pow. wieloński 1667; też 3 wystąpienia n.m. *Giedwojnizski* (wszystkie w okolicy Goniprowa we włości kroskiej).

GIEŁWANOWSKI – HSŻ *Gelwan* włość widuklewska 1390, *Gielwanowski* Żoginie włość rosieńska 1585, Waszkiewiczze pow. ejragolski 1690, *Gielwienowicz*/*Gielwanowski* [ta sama osoba] pow. ejragolski 1667/1690; też n.m. *Gielwany* w pow. wileńskim.

GIEŁŻYC – HSŻ *Gielżyłowicz* Drobukszty włość medyngiańska 1595, *Gielżyc* pow. wieloński i in. 1621; też n.m. *Gieżyce*/*Gielżajcie*/*Gielżyłowicz* k. Drabuksztów w pow. medyngiańskim, później zwane *Gielżyce*/*Gielżycie*, lit. *Gelżyčiai*.

GIENIUL – HSŻ *Gienul* pow. korklański 1667.

GIERBIENIS – por. lit. n. *Gerbėnis* < lit. ap. *gerbėnis* ‘kędzierzawy, o kręconych włosach’, *Garbėnis* < lit. ap. *garbėnius* ‘ts.’. GG *Garbenis* Kroże (LT) 1722, *Gerbenis* Kroże 1746. LPŻ I: 655.
FREKWENCJA: 6 (LuHr).

GIERDOWICZ – p. **GERDOWSKI**.
FREKWENCJA: 7 (BsmBs).

GIEREJKO – AK Stanisławowi *Giereykowi* Kowno 1625.

GIERNOFT – niejasne; być może zniekształcona n.o. złoż. *Giertoŭt* < *Gėrtautas*: *ger-* (lit. ap. *gėras* ‘dobry’) + *-taut* (lit. ap. *tautà* ‘lud, naród’), lub n.o. złoż.: *ger-* + *-naut* (prus. ap. *nautin* ‘bieda, nędza’). GG *Giertoŭt* Surwiliszki (LT) 1843, *Giertoŭt* Czabiszki 1824. Zink 2008: 92, 121, 148, 205; LPŻ nie odnotowuje.
FREKWENCJA: 2 (SzmSz).

GIERNOWICZ – por. lit. n. *Girnāvičius* < *Girnius* < lit. ap. *giřnius* ‘wytwórca kamieni młyńskich; rzemieślnik wykonujący przedmioty z metalu’. AK *Giernowicz*, *Giernowiczowna* par. Święciany 1800.
FREKWENCJA: 8 (KamRy 2, SzCh 1, SzMy 5).

GIERUKAS – AK Jacobus *Gerukas* Uciana 1729-1771.

GIERULSKI – HSŻ *Gierulski* pow. telszewski 1621, *Gierulski* z *Gierul* pow. telszewski 1667, *Gierulscy*/*Herulscy* [!] h. G(i)eyisz pow. szawelski XIX wiek; też n.m. *Gierule* (lit. *Geruliai*). SGKP XV/1: 498.

GIERŻOD – HSŻ *Girżod*, *Girżodowicz* Powenty włość Wielkich Dyrwian 1585, *Girżod* pow. dyrwiański 1621, *Gerzod*, *Gierzod*, *Gierzot* pow. berżański 1667, *Gierzod* pow. berżański 1690; też n.m. *Gierzody* w pow. rosieńskim (ob. Girżadai).

GIESZTOFT – HSŻ *Giestowt*, *Giestowtowicz* 1528, *Giestowtojtis* włość telszewska 1528, *Giejsztowt* Szerekiszki włość wilkiska 1586, *Giestowt* pow. wieszwiański 1667, *Giejsztowt* pow. wilkiski 1690.

GIEWIEL – AK Stanisłai *Giewilis* Kroże 1658, Anna *Gewilowna* Kroże 1658, 1659, Christina *Giewelo-*

wa Krewno 1678-1691, Simon *Giewialis*, Christina *Giewialowa*, Cristina *Giewielenie* Łyngmiany 1740-1760, Cristina *Giewielowna* Łyngmiany 1760-90.

GIEZGAŁA – AK Jurgis *Kieził* Pojurze 1695.

GIMBUT – HSŻ *Gimbutajtis* włość korszewska 1528, *Gimbutis* 1529, *Gimbucie* bojarzy korszewscy 1562, *Ginbut* włość korszewska 1582, *Gimbut* włość medyngiańska 1593, *Gimbutt* strażnik żmudzki 1690; też n.m. *Ginbuty/Ginbutajtie* XVI wiek (później *Gimbuty*, lit. *Gimbūčiai*) nad rz. Okmianą we włości korszewskiej, oraz dobra *Gimbutowicze* 1562 i w. *Ginbutyszki* w tej samej włości 1598 (niejasne, czy to osobne lokalizacje, czy tylko różne nazwy).

GINEJKO – HSŻ *Giniewicz* włość wielońska 1580, *Ginajtis* włość rosieńska 1586, *Kineyko* pow. żorański i medyngiański 1621, Ród *Gineyków* pow. kowieński 1690; też n.m. *Ginejki* i *Ginejkiszki* we włości kroskiej, oraz ob. lit. n.m. *Gineikiai* (kilka w. w różnych lokalizacjach).

GINEJT – HSŻ *Ginet* uczestnik unii horodelskiej 1413, *Ginejt* bojar wilkiski 1496, *Genejtowicz* [!] i *Ginejtowicz* włość widuklewska 1528, *Giniet* *Giniejte* pow. wilkiski 1565, *Gineith* pow. wilkiski 1621, *Gineyc* Szawle przed 1677, *Gineytowicz* pow. telszewski 1667, *Ginieyc* pow. rosieński 1667, *Ginieyt* pow. ejragski 1667, *Gineyd* pow. wilkiski 1690, *Kineyt/Gineyt* Jurgajcie pow. jaswoński 1690, *Gineyt* sędzia ziemski rosieński od 1792; też n.m. *Ginejty* (na pld. od miasteczka Wilkija, ob. lit. *Gineitai*) oraz *Giniejcie* pow. ejragski k. Golszan, ob. nieistniejące.

GINIATOWICZ – HSŻ *Giniatowicz* włość telszewska 1568, *Giniat* pow. rosieński 1621; też n.m. *Giniaty* (w XIX wieku *Giniocie*, ob. lit. *Giniočiai*) lub *Giniatyszki* i *Giniatowicze* we włości telszewskiej XVI wiek.

GINTOWT – HSŻ *Gintowtowicz* bojar wilkomierski 1523, *Kintowt* włość ejragska 1481, *Gintowt* Miłzowiany włość widuklewska 1585; też n.m. *Gintowskiszki* we włości widuklewskiej, *Gintowtie* we włości telszewskiej, *Gintowtyszki* i *Gintowtyszki-Jakubiszki* we włości rosieńskiej, *Gintowtyszki* we włościach tendziagolskiej oraz wieszwiańskiej, a także *Gintowszczyzna* we włości berżańskiej.

GINTYŁO – HSŻ *Gintylojtis* włość telszewska 1567, *Gintilajtis* włość telszewska 1568, *Gintyło* pow. telszewski 1667, *Gitel/Gintyło* z *Gintelajciów* pow. telszewski 1690, *Gintillo*, *Gintilo* pow. Małych Dyrwian 1690; też n.m. *Gintilajtie* we włości gru-

ściewskiej (późniejsza ok. szlach. *Gintylajcie* w pow. telszewskim) na zach. od Iłoków, *Gintyliszki* we włości gintyliskiej (późniejsze *Gintyliszki* w pow. telszewskim) na zach. od Płoteli, oraz *Gintylły* (ok. szlach. w pow. telszewskim).

GIRDWOJN – HSŻ *Girwienowicz* [?] włość birzyńska 1528, *Girdwanis* włość wieszwiańska 1567, *Girdwojnowicz* włość rosieńska 1577, *Girdwojn* z *Girdwojniów* pow. wieszwiański 1667, *Gierdwojn* pow. wieszwiański 1690; też n.m. *Girdwojnie* we włości wieszwiańskiej k. jez. Plinksze (ob. nieistniejące) oraz *Girdwojnowicze* we włości rosieńskiej nad rz. Szaltoną (późniejsze *Girdwojnie*, lit. *Girdvainiai*).

GIRGANC – por. lit. n. złoż. *Girgantas* < *Girkantas*: *gir(t)*- (lit. ap. *girti* ‘chwalić’) + *-kant* (lit. ap. *kęsti*, *kentėti* ‘cierpieć’, *kantūs* ‘pobłażliwy; spokojny’, *kančià* ‘męka, cierpienie’, *pakantūs* ‘pobłażliwy, tolerancyjny, wyrozumiały’, *pakantà* ‘pobłażliwość, tolerancja, wyrozumiałość’). HSŻ *Girgont* pow. berżański 1690, *Girkat* [...] na miejscu *Girkonta* z *Girkontów* pow. telszewski 1690; też n.m. *Girkonty/Girkontyszki* w pow. płotelskim, *Girkantyszki* we włości korszewskiej, oraz *Girkontie* we włości berżańskiej. LPŽ I: 675.

FREKWENCJA: 13 (GdBy 3, KamBy 3, SzmKs 7).

GIRGEL – AK Woyta *Girgiela* Janiszki 1616, Teresfa *Giergeliowna* [n. – lekcja niepewna] Nacza 1701.

GIRSA – AK Casimirus *Girsa* Uciana 1729-1776.

GIRSKI – HSŻ *Girski* pow. berżański 1667; też n.m. *Giry* [woj. wileńskie, na pld. od Wojstomia, ob. BR]. GG *Girski* Malaty 1751, *Widzieniszki* 1782.

GIRSZTOWT – HSŻ *Girstawt* dwór *Girstawtendorff* (hybryda lit.-niem., ob. Kroże?) 1385-87, *Girstowicz* włość widuklewska 1528, *Kirstowtojtis* włość korszewska 1528, *Girstowt* Kimontmedzie pow. jaswoński 1667, *Girsztowt* Kimont Medzie [sic] pow. jaswoński 1690.

GIRYS – AK *Giris* Krewno 1759-1787.

GIWOJNO – AK *Giwoyna* w. Pasvaliečiai, Poswol 1743, 1759, 1763.

GIZMUNT – HSŻ *Gizymont* < *Eysymont* (I: 647).

FREKWENCJA: 8 (ZGmGo).

GOJLEWICZ – możliwy związek z lit. n. *Galeiva*, *Galeivis* < lit. ap. *galėti* ‘móc, potrafić’, *gālas* ‘koniec, zakończenie; śmierć, kres’. HSŻ *Gaylewo/Goylewo* Janowdowo pow. korszewski 1667, *Goylewo* pow. medyngiański 1667, *Gaylewo* [*Gaylewus*?] Janowdowo pow. korszewski 1690, *Goleywo* pow. medyngiański 1690, *Gojlew* h. własnego pow. telszewski XIX wiek. LPŽ I: 613.

- GOJRZEWSKI – jak wynika z poświadczeń n. *Gojrzewski* w HSŻ (p. GOJŻEWSKI), postać graficzna *Gojrzewski* jest w stosunku do postaci *Gojżewski* wtórna. GG *Gojżewski* Wilno 1698, *Gojzewski* Malaty 1790, *Gojrzewski* Wilno 1870.
- GOJŻEWSKI – HSŻ *Gojżewicz* włości wilkiska i wielońska 1528, *Gojżowski Gojżowo* włość wilkiska 1559, *Goyżewski* uczestnik konfederacji szadowskiej szlachty żmudzkiej 1656; też n.m. *Gojżowo/Gojżewo* nad Niemnem we włości wilkiskiej 1593, XIX wiek. SGKP II: 651, IX: 744, XV/1: 512.
- GOLMONT – HSŻ *Golmont* uczestnik unii kiejdańskiej 1655, *Golmont* pow. wieloński 1667; też n.m. *Golmontowskie* w pow. lidzkim w par. żyrmuńskiej.
- GOLNIEWICZ – por. lit. n. *Galnaitis* < *Galñius*, **Galnis* (of. *Golnis*), etymologia niejasna. HSŻ *Golniewicz* pow. powondeński 1667; też n.m. *Golnie* w pow. jaswońskim, na płn. od Poskardziów, późniejsza ok. szlach., ob. nie istnieją [istnieją też *Golnie* poza Żmudzią, ob. brus. Гольні, BR]. GG *Golniewicz* Bujwidze 1798. FREKWENCJA: 9 (WaWa 1, GdmGn 4, PoGo 4).
- GOŁKONTT – HSŻ *Gołkantowicz* bojar włości korszewskiej 1528, *Gołkontowicz* Kieturnogiszki włość telszewska 1577, *Gołkont*, *Golkont* pow. wieszwiański 1621, *Gołkontowicz* pow. korszewski 1621; też n.m. *Gołkonty* k. Kieturnagiów na pld. od Telsz we włości wieszwiańskiej [istnieje też ob. w. Galkantai na płn. wsch. od Kiejdan].
- GONDRO – por. lit. n. *Gaňdras* < lit. ap. *gaňdras* ‘bocian’, ale też niem. n. os. *Gonder*. Jest to zapewne n. homonimiczne, na co wskazuje też lokalizacja jego najwcześniejszych poświadczeń: Litwa oraz Śląsk. HSŻ *Gondrajtis* włość korszewska 1569, *Gondrowicz* Żmudź 1589, *Gondra* Poszyle włość korszewska 1589, *Gondro* pow. korszewski 1621, *Gondra* pow. korszewski 1690. GG *Gondro* Kroże 1664, Chorzów 1828. LPŻ I: 620; Lech-Kirstein 2008: 176. FREKWENCJA: 268 (WrOł 4, WrSt 1, WrWa 7, WrmWr 1, ZGKr 1, OpKr 1, OpOp 61, OpPr 3, OpSt 5, OpmOp 10, GdSg 1, GdmGd 2, KaCz 54, KaGl 1, KaKł 14, KaLu 1, KaMk 2, KamCh 7, KamCz 76, KamKa 7, KamRu 1, KamRy 1, KamTy 3, KamZb 4).
- GONDYŃSKI – por. spolszcz. n.m. *Gondynga*, d. stolica włości gondyńskiej na Żmudzi (ob. lit. *Gandinga*, w. na pld. zach. od Płungian; nazwa w. być może z języka kurońskiego). HSŻ *Gondiński* pow. żorański 1667, *Gondyński* pow. gondyński 1667. GG *Gondyński* Kutno 1878, Pińczów 1889. SGKP XV/1: 516; LPŻ nie odnotowuje. FREKWENCJA: 3 (WrmWr 2, KiPi 1).
- GONIPROWSKI – HSŻ *Goniprowski* uczestnik unii kiejdańskiej 1655; też n.m. *Goniprowo* (ob. lit. *Ganyprava*, w. w rej. kielmskim) nad rz. Krożontą we włości kroskiej na płn. wsch. od Kroż (według HSŻ gniazdo rodu), oraz *Goniprowo/Goniprów* we włości korszewskiej na pld. wsch. od Kołtynian (ob. lit. *Ganyprava*, w. w rej. szyłskim). GG *Goniprowski* Kroże 1664.
- GORGEL – AK Stanisław *Gargiel* w. Sarginie (sen. Preny) 1782, *Gargielaytis* Punia 1686.
- GOSZTOWT – HSŻ *Gostowtowicz* *Gostowtowicze* i *Wodokty* włość wielońska 1596, *Gasztowtowicz* włość wilkiska 1597, *Gostowt* pow. Małych Dyrwian 1667, *Gosztowt* pow. wieloński 1667; też n.m. *Gostowtowicze* we włości wielońskiej (później ok. szlach.), lokalizacja niepewna, ob. nie istnieją.
- GOTOWT – HSŻ *Gotowt* Żmudź pocz. XV wieku, *Gotowt* Rejsty włość powondeńska 1575, *Gotowtowicz* włość powondeńska 1578, *Gotowc* pow. powondeński 1667. Zob. STEJGWILŁO-LAUDAŃSKI.
- GOWKIAŁO – etymologia niejasna, może śr.-g.-niem. ap. *gaukel* ‘wędrowny magik’ < *gaukeln* ‘wykonywać magiczne sztuczki’. GG *Gowkiało* Głinciszki 1797, Dubinki 1876, Giedrojcie 1905; *Gowkiel* Giedrojcie 1780, 1822, Podbrzezie 1841; *Gowkiało/Gowkielewicz* Niemenczyn 1902. DeklUSA *Gowkiało*, *Gowkielewiczówna*. FREKWENCJA: 5 (ZGGo 1, SzmSz 4).
- GOWKIELEWICZ – n. odnotowane przez LPŻ w przedwojennym Wilnie, nieobjaśnione. Możliwe poch. niem. < *Gaukel* ‘wędrowny magik, kuglarz, żongler’, śr.-g.-niem. *gaukeln* ‘robić magiczne sztuczki’¹². Por. też n.m. *Gowkieliszki*, w. w d. pow. wileńsko-trockim woj. wileńskiego II Rzeczypospolitej¹³. GG *Gowkielewicz* Głinciszki (LT) 1800 (wiele poświadczeń), Giedrojcie (LT) 1819, Podbrzezie (LT) 1827 (wiele poświadczeń). LPŻ I: 696. Por. GOWKIAŁO. FREKWENCJA: 153 (WrmLe 2, WaWa 1, OpKr 3, GdWe 3, GdmGd 8, GdmGn 14, OIBa 6, OIBr 13, OIGi 22, OILi 45, OIWę 5, OlmEl 11, OlmOl 17, PomKn 3).
- GRAUŻLIS – AK Ignatius *Grawzlis* Kule 1804.
- GREBIEŃ-DAWIDOWICZ – por. lit. ap. (sławizm) *grėbenis* ‘grzebień; szczotka’. GG *Grebbeń* (inne

- n. Dawidowicz) Wilno 1903, *Grebień* Wilno 1905. LPŻ nie odnotowuje.
FREKWENCJA: 4 (SzBi 1, SzmSz 3).
- GRECZAN** – AK Marta *Greczanis* Krasna 1875, *Greczius* Widzieniszki 1691-1781, *Greczys* Łyngmiany 1708-1740, Basilius *greckian* [sic] Hoduciszki 1680, Martini *Greckien* Hoduciszki 1694, Matthei *Greckienas* Hoduciszki 1691.
- GRODEL** – AK *Grodelis de Grodzie* Widzieniszki 1652-1672 [kilka poświadczeń]; *Grodelis* Użpol 1678-1693, *Grodelis* Daugiele 1685-1731 [kilka poświadczeń].
- GRONICKI** – p. GRUNICKI. Rozkład geograficzny może sugerować poligenezę nazwiska, por. Breza (2004b: 431).
FREKWENCJA: 30 (RzDę 4, RzKr 1, RzmKr 5, RzmPm 7, GdmGd 5, GdmGn 3, KiSz 4, SzmSz 1).
- GRUSLIS** – por. lit. *Grusl̃ys* < **Grūs̃l̃ys*, łot. *Grūs̃lis* i lit. ap. *grūs̃l̃ys* ‘ktoś, kto dowodzi, bryka, wiercipięta’, łot. *grūs̃lis* ‘ktoś, kto się popycha, dowodzi, bryka’. LPŻ I: 731.
FREKWENCJA: 12 (ZGŚw 10, GdmGd 2).
- GRUSZTEL** – AK Martinum *Grusztelaitis* Łankieliszki, rejon wyłkowyski 1664, Annam *Grusztelowna* Wilno 1691-1781.
- GRUŚLIS** – p. GRUSLIS.
FREKWENCJA: 3 (KamBi).
- GRUŹDZ** – p. GRUŹDŹ.
FREKWENCJA: 1 (OIOL).
- GRUŹDZIS** – p. GRUŹDŹ.
FREKWENCJA: 9 (GdWe 7, SzGc 2).
- GRUŹDŹ** – por. lit. n. *Gruzd̃ys*, *Grūzd̃ys*, *Grūzdis*, *Grūzdis* i lit. ap. *grūzdas* ‘łusy; krótkowłose’. HSŻ *Gruzd* włość kroska 1567, *Gruzdz* Pogie włość korklańska 1569, *Gruździowa* Ławków włość pojurska 1587, *Gruźdz* pow. kroski 1621, *Gruźdz z okolicy Gruźdz* pow. kroski 1690, *Gruzel/Gruźdz* (lokalizacja niepewna) 1690; też n.m. *Gruździe* Kiewnary we włości kroskiej na płn. wsch. od Kielm (pierwszy człon nazwy nie jest kontynuowany, ob. Kiaunoriai). LPŻ I: 732. Zob. GRUŹDZIS, GRUŹDŹ, GRUŹDAS.
FREKWENCJA: 40 (LumZa 8, KrmKr 1, WaPr 1, WaWa 1, OpBr 2, BsBl 3, GdKa 4, OIOL 12, OIOs 4, OlmOl 2, SzmSz 2).
- GRUŻEWSKI** – „Jest to rodzina mazowiecka z ziemi łomżyńskiej [...] Grużewscy pisali się z Młodzianowa (koło Makowa Mazowieckiego) i Okurowa koło Kolna [...] Na pewno na Żmudzi pierwszy z Grużewskich pojawił się w 1581 r., kiedy Jan Pawłowicz Grużewski został namiestnikiem szawelskim z nominacji Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła ‘Sierotki’, u którego służył od kilkunastu lat” (HSŻ II: 255-256).
- GRYGUŁA** – HSŻ *Grygul* pow. korszewski 1667, *Grygul* pow. pojurski 1667, *Grygulewicze* h. Żuraw wywód szlach. z XIX wieku.
- GRYKIEL** – AK Georgy *Grikiel* Uciana 1729-1771.
- GRYSZKUT** – AK Marinam *Gryszkuycia* Łankieliszki, rejon wyłkowyski 1691.
- GUDEWICZ** – p. GUDOWICZ.
- GUDOWICZ** – HSŻ *Gudowicz* Peły włość twerska 1786 (sumariusz dokumentów wcześniejszych), *Gudewicz* włość wielońska 1528, *Gudowicz* Jurbork 1581; gniazdem rodu były zapewne *Gudajcie* Peły w pow. twerskim 1667 (później ok. szlach. *Gudajcie* w pow. telszewskim XIX wiek).
- GUDOWSKI** – HSŻ *Gudowski* pow. powondeński 1667.
- GUDWIŁOWICZ** – AK Barbara *Gudwiłowa* Siady 1816.
- GUKIEWICZ** – por. lit. n. *Gukėvičius* < *Gugà*, *Gūgas*, *Gūgis*, *Gugys* < lit. ap. *gugà* ‘guz, narośl, wypukłość’, *gūgas* ‘guz, narośl, wypukłość; laska lub kij o wygiętym końcu’, *gūgis* ‘laska lub kij o wygiętym końcu; zakręcony kosmyk włosów’, ale możliwa też geneza słow. HSŻ *Gukiewicz* z *Piekielewicz* pow. wieloński 1667. LPŻ I: 739, 740.
FREKWENCJA: 14 (ZGmZG 4, OIOs 9, OlmOl 1).
- GULAN** – AK Annæ de Domo *Gulanowna* Imbrody 1807.
- GULBIN** – HSŻ *Gulbynowa* pow. gondyński 1667, *Gulbinowie* h. Gryf wywód szlach. 1804.
- GURGIELEWICZ** – AK Ignacy *Gurgielewicz* Kowno 1808.
- GUŻEWSKI** – HSŻ *Gużewski* Kroże ok. 1613.

I

- IBIAŃSKI** – HSŻ *Ibiański* pow. ejragolski 1667; też n.m. *Ibiany* (ob. lit. Didieji Ibėnai, w. w rej. kowieńskim na wsch. od Bobtów), por. Čirūnaitė (2009, s. 31). GG *Ibiański* Wędrzigoła 1699.
- IŁGOWSKI** – HSŻ *Iłgowski* pow. kowieński 1528.
- IŁLAKOWICZ** – HSŻ *Iłakowicz* włość gruściewska 1597, pow. telszewski 1621, *Iłakowicz* pow. telszewski 1667; też n.m. *Iłoki* (później *Iłłoki*, ob. lit. Yłakiai, miasteczko w rej. szkudzkiem).

ISZORA – HSŻ *Iszora* pow. wilkomierski 1588, Piepoły [ob. lit. Piepaliai] pow. wilkiski 1667, wywód szlach. z XIX wieku z h. *Isiora*; też ob. lit. n.m. Išorai (d. pol. *Iszory*) na płn. wsch. od Kowna, oraz w. *Iszoryszki*, ob. lit. Išoriškės, w rej. wileńskim na pld. od Bujwidzów. SGKP III: 308.

IZOCKI – por. lit. n. *Izokas*, *Izōkas* i lit. im. *Izaōkas* ‘Izaak’. LPŽ I: 778. *Izocki* Bondary Górne wieś (par. Werki) 1861¹⁴.

FREKWENCJA: 8 (GdMa 1, GdSł 2, GdmGd 1, KaCi 3, OlmEl 1)

J

JAGIEŁŁO – HSŻ *Jagiejłowicz* włość korszewska 1528, *Jagejlo* (*Jagejła*?) włość żosiecka 1542, *Jagojło* Pubzuby włość twerska 1598, *Jagiello* pow. twerski 1621, *Jagielo*, *Jagelow*, *Jagill* uczestnicy unii kiejdańskiej 1655, *Jagielowicz*, *Jagielewicz* pow. wilkiski 1667, *Jagayłłowicz/Jagielowicz/Jagellowicz* pow. wilkiski 1690, *Jagiel* pow. tendziagolski 1690.

JAGINTOWICZ – HSŻ *Jagint*, *Jagintowicz/Jaginiec* Łowmiany włość korszewska 1562; też n.m. *Jagintowicze* we włości wielońskiej 1595.

JAGMIN – HSŻ *Jagminowa* [wdowa] włość widuklewska 1528, *Jagminowicz*, *Jakminowicz* włość berżańska i in. 1528, *Jagmin*, *Jakmin* włość korszewska 1528, *Jagminayc* włość korszewska 1562, *Jagminojtis* włości kroska i korszewska 1567.

JAGOWDZIK – zapewne n. urobione pol. przyrostkiem dem. *-ik* od n.o. *Jagowd*, por. lit. n. złoż. *Jā-gaudas* < *Jōgaudas*: *jo-* (lit. ap. *jōti* ‘jechać konno’, łot. *jāt* ‘ts.’) + *-gaud* (lit. ap. *gaudūs* ‘dźwięczny, donośny; melodyjny; smutny, rzewny, żalony’). HSŻ *Jagowdowicz* Kołnuje włość rosieńska 1588, *Jagowd* pow. pojurski 1667, *Jawgowd* pow. retowski 1690; też n.m. *Jagowdy/Jagowdyszki* we włości rosieńskiej na pld. od Szydłowa XVI wiek. GG *Jagowdzik* Porzecze (Парэчка, BR) 1839. LPŽ I: FREKWENCJA: 33 (WrZł 2, TomBy 9, LuLu 9, LuPa 2, LumLu 1, KrmTa 2, GdmGd 1, KaMi 3, KamSo 1, OlmOl 2, PomPo 1).

JAGUCZAŃSKI – por. lit. n.o. *Jagūtis* < *Jāgas*, *Jōga*, od skróconych n.o. typu *Jōgminas*, *Jāgminas* (por. *Sinkevičiūtė* 2006: 99, 151). HSŻ *Jaguczanski* Roszcze włość ejragolska 1590; też n.m. *Jaguczany* we włości ejragolskiej 1599. AK Elisabetha *Jaguczanska* par. Kroże 1670; *Jaguczanski* Kowno 1671; Эльвира Бетигольцкая *Ягучанская* 1882.

JAKAĆ – AK Stasia *Jakajcia* (dop.) w. Daužnagai Tendziogalos vls. [włość tendziagolska?] 1597; Wała *Jakajcia* (dop.) Niemenczyn 1629; *Jakaic* Popielany 1637; w. Jonajcie k. Popielan; *Jakajcia* (f) par. Łankieliszki 1645; Agatha *Jakaciowna* Święciany 1813.

JAKUBIAŁOJĆ – AK *Jakubelaytys*, *Jakubelaytis* Pojurze 1695, *Jakubelayczia*, Annae *Jakubelowna* Wodakle 1808-20.

JAKUBIEL – por. lit. n. *Jakūbēlis* < lit. im. *Jākubas* ‘Jakub’. LPŽ I: 790, 791.

FREKWENCJA: 50 (WrSt 22, WrZg 7, WrmWr 4, ZGmGo 13, KimKi 3, OIEł 1).

JAKUBIELSKI – p. JAKUBIEL.

FREKWENCJA: 9 (BsAu 1, BsBs 3, BsmBs 5).

JAKUBIEŁOWICZ – p. JAKUBIEL. Por. lit. n. *Jakubilāvičius*, może z **Jakubelavičius* < *Jakūbēlis*. LPŽ I: 790, 791. Zob. JAKUBIAŁOWICZ.

FREKWENCJA: 20 (WrLw 1, TomBy 2, ZGSł 5, ZGSu 4, ZGmGo 8).

JAMONT – HSŻ *Jamontowicz* Girdyszki włość korszewska 1514, *Jamontojtis* włości užwencka i twerska 1567, *Jawmontayc* włość retowska (daty nie podano), *Jamont* student Akademii Krakowskiej 1545, *Jamontt* wywód szlach. 1836 z h. Orzeł; też n.m. (dobra) *E[l]kas-Jamontyszki* w pow. twerskim 1647 (lokalizacja niepewna, ob. nieistniejące), (dobra) *Jamońcie* 1736, oraz (dobra) *Pojamencie* (inaczej Wielkie Dołgi) w pow. pojurskim i retowskim na płn. zach. od Retowa.

JANCZUKAJTIS – AK Elisabetha *Janczukajciowa* Paprocie 1680.

JANKUN – HSŻ Jankunowiczpow. wilkiski 1667.

JASIUNIEC – AK *Jasiunas* par. Wilkomierz 1672, 1673, Barbarae de domo *Jasiuniczia* Uciana 1729-71, Andreas *Jasiunis* Użpol 1764-86, *Jasiuniec* par. Inturki 1803, 1815, 1818, 1820, Angella *Jasiuncówna* par. Inturki 1821.

JASUDOWICZ – HSŻ *Jasudajtis* włość rosieńska 1528, *Jasudowicz* Żmudź 1588, *Jasudowna* Pluszcze włość kroska 1595; też n.m. *Jasudy-Pluszcze* w pow. kroskim 1801.

JASUTOWICZ – HSŻ (II: 438) *Jasut* Żmudź 1440-98.

JATEL – AK Michaluk *Jotelaytis* Popołcie 1700, Simonis *Jatilewicz* Łyngmiany 1760-90.

JATOWT – HSŻ *Jatowt* Żmudź 1440-98, *Jatowtowicz* włości wilkiska i jaswońska 1528; też n.m. Gojzew *Jatowty* w pow. wilkiskim 1667, późniejsza ok. szlach.

JAWELSKI – AK *Jawelis* de Stasz kuny par. Widzieniszki 1691-1781.

JAWGIEL – HSŻ *Jaugielowicz* Kurtowiany włość berżańska 1498, *Jawgil* Kroki włość jaswońska 1520, *Jawgialowicz* włość wielońska 1528, *Jawgil* *Jawgile* włość wielońska 1580, *Jawgiel* (majętność) *Jawgieli* włość wielońska 1590, *Jawgiel* Kroki 1639-43, *Jawgiel* wójt jurborski 1645, *Jawgielowicz* Ejksze pow. wilkiski 1667; też n.m. *Jawgiele* na płu. od Kroków w pow. wielońskim 1690 (XVI w. *Jawgil*, w XIX wieku ok. szlach. *Jawgiele*), ob. lit. *Jaugiliai*.

JAWID – AK Nicolai *Jowidis*, Adam[us] *Jowidis de Jowidzie*, Catharine *Jowidaycia*, Catharinae *Jowidis de Jowidzie*, Sophia *Jowidziowa de Jowidzie* Krewno 1678-91; Franciszek *Jawid* pleban simniński [miejscowości Simno] 1782; Ambrozi *Jawidanis* Użpol 1678-93, *Jawidis* Uciana 1729-76.

JAWOJSZ – HSŻ *Jawojasz* (*Jawoysz*?) Widukle 1440-98, *Jawojaszewicz* włość wilkiska 1528, *Jawojsojtis* włości powondeńska i korklańska oraz włość gondyńska 1567, *Jawojaszewicz* Żmudź 1583, *Jawojsozowicz* Spirgojti włość korklańska 1588; też n.m. *Jawojszyszki* w pow. gondyńskim na pld. od Pługian.

JESMANOWICZ – HSŻ *Jesman* pow. widuklewski 1667. Możliwe poch. od niem. n.o. *Assmann* < *Erasmus*. KR I: 11, 350.

JEŚMAN – p. JESMAN. AK Piotrem *Jesmanem* par. Wiłkomierz 1598, Kazimierz *Jesmon* Korciany 1694, Mariannae *Jesmanticzia*, Ewa *Jesmonayczia*, Laurentius *Jesmont*, Helena *Jesmontowna* Użpol 1764-86.

JODDA – AK Joannes *Jodacis de Joda* Widzieniszki 1652-72, Jana *Juoda* Wornie 1662, Laurentij et *Zofiae Joda* Uciana 1729-71.

JODŹ – por. lit. n. *Juodÿs*, *Jodÿs*, *Juodis* < lit. ap. *juodas* ‘czarny’. Zink 2010: 60, LPŽ I: 837, 858. AK *Jodz* Kowno 1614; *Jodz* par. Hoduciszki 1692, *Jodzi* (dop.) Kietaviskes 1843, *Jodzia* (dop.) Kowno 1606. Por. JODZIS. FREKWENCJA: 30 (WrZg 12, WrmLe 14, ŁomSk 1, KamZb 1, SzmSz 2).

JONAN – AK *Jonanis* Wobolniki 1621-46, 1697-1719; par. Łankieliszki 1630; par. Święciany 1640, 1643; Daugiele 1685-1731; Krewno 1696-1719; St. Łojciewskie, w. Łojcie 1765; 1765 w. Piweniszki i Bohdaniszki rej. wiłkomierski.

JUDICKAS – zlit. pol. n. *Judycki*. FREKWENCJA: 1 (BsSe).

JUNAJTYS – AK Baniul *Junaicis* Berżany 1600, Stanislaus *Junaitis* par. Janiszki 1600, Stephanus *Junaytis* Gruździe 1645, Symon *Junaitys* Kielmy 1750.

JURGIN – HSŻ *Jurgiński* pow. rosieński 1690.

K

KAJANIEC – AK Walenty *Kojunas* Gruździe 1628, Dorothea *Koiuniowa* Widzieniszki 1652-72, Paulus *Koyhian*, Mathiae et Sophiae *Koyhianow* Uciana 1729-71.

KAJUT – HSŻ *Kajutowicz* pow. żorański 1667.

KALINAUSKAS – por. lit. n. *Kalináuskas*, *Kalinaúskas* – zlit. pol. n. *Kalinowski*. LPŽ I: 896. Konstantinas Kalinauskas (1838-1864), pol. Konstanty Kalinowski, brus. Канстанцін (Кастусь) Каліноўскі, przywódca powstania styczniowego na terytorium Litwy, bohater narodowy Polski, Litwy i Białorusi. FREKWENCJA: 2 (WaOt 1, BsSe 1).

KAMBORSKI – p. KAMBARAS. FREKWENCJA: 1 (WrmWr).

KAMBURELIS – n. pochodzenia greckiego.

KANTEL – AK *Kantel* Kowno 1690, 1692, 1781-88.

KANTOWICZ – por. lit. n. *Kontâvičius*, *Kantâvičius* < *Kántas*, poch. niem. lub pol., lub od skróconej lit. n.o. złoż.: *kant-* (lit. ap. *kęsti*, *kentėti* ‘cierpieć’, *kantùs* ‘pobłażliwy; spokojny’, *kančià* ‘męka, cierpienie’, *pakantùs* ‘pobłażliwy, tolerancyjny, wyrozumiały’, *pakantà* ‘pobłażliwość, tolerancja, wyrozumiałość’). LPŽ I: 912, 1048; Zink 2008: 284. FREKWENCJA: 163 (WrGł 13, WrLa 2, WrLw 3, ToIn 1, ToŚw 6, ToWł 2, ToŻn 4, TomBy 43, ZGmGo 1, ŁoZg 1, WaSd 9, WaWa 1, GdLę 1, GdSł 6, GdmGd 1, GdmGn 4, GdmSł 3, KamDG 2, KamRu 2, OlBa 7, OlEl 1, OlEł 11, OlOs 6, OlmEl 1, OlmOl 4, PoPi 10, SzGc 1, SzSł 10, SzŚd 1, SzmKs 3, SzmSz 3).

KAPITAJNA – por. lit. n. *Kapteĩnis*, *Kaptaĩnis* i lit. ap. *kàpti*, *nukàpti* ‘zmęczyć się’, *kàpti* ‘ciąć, rąbać po trochu, po kawałku’. LPŽ I: 917. Zob. KAPTEINA. FREKWENCJA: 15 (ToAl 1, ToTo 5, TomTo 4, TomWł 5).

KARIACKAS – zlit. pol. n. **Koriacki* (**Kariacki*?), może od n. *Koriat* < bibl. (*Judas z Kariotu*, lub od niem. n.o. *Karioth*. Por. wsp. lit. n. *Kariackas*¹⁵. KR I: 379; LPŽ nie odnotowuje. FREKWENCJA: 4 (SzSk).

KARNAT – AK Tomasz *Karnaytis* par. Widukle 1619, Antonio *Karnas* Widzieniszki 1691-1781.

KARSZT – p. KARSZTUN, por. lit. ap. *kárštas* ‘gorący’, ew. też *kárštimas* ‘gorąca potrawa’. AK

Matul *Karsztjys* Poswol 1631, Casimirus *Karsztimas* Użpol 1678-93, Chrystophorus *Karsztan* Uciana 1729-76, Christophori et Magdalenae *Karfztimas* Uciana 1729-71, *Karsztymas* Ławkosody 1705.

FREKWENCJA: 1 (SzGn).

KARSZYŃSKI – możliwy też związek z pol. n.m. *Karszyn*. SGKP III: 882.

KARTUNOWICZ – AK *Kartunas* Wodakle 1808-20.

KARUK – AK *Karukas* Uciana 1729-1771.

KARUNOS – por. lit. n. *Karūnas*, może związek z lit. n.o. *Charūnas*, możliwe też poch. słow. LPŽ I: 935. FREKWENCJA: 13 (BsHa 6, BsSi 7).

KASZKIEL – niejasny związek z n. *Koszkiel* < łot. *Koskull*, niem. *Koschkull*, które być może jest poch. liwońskiego. Por. też *Koskullhof* (Stumpenhof), d. dwór w par. Dickeln (łot. Dikļi), ŁT, oraz n.m. *Košęke* (Luthershof, Ostrominsky, Osthof), ŁT¹⁶. HSŽ *Koszkiel* (<*Koskull*) dobra Greże (niem. Gresen, u zbiegu Wardawy, lit. Varduva, z Windawą, lit. Venta) pow. telszewski 1690, pow. upicki 1643. GG *Kaszkiel* (*Kiszkiel*?) Żuprany (BR) 1797, *Kaszkiel* Krasnopol 1808, *Kaszkiel* Puńsk 1832, *Kaszkiel* Słobódka (BR) 1845, *Kaszkiel/Kuszkiel* 1860 par. Kaletnik (woj. podlaskie). LPŽ I: 944; SGKP II: 805.

KAUKEL – AK Nicolao *Kaukelis* Łankieliszki 1637, *Kaukelaytis* par. Punia 1676, *Kaukelowa*, *Kaukielowna* par. Punia 1679, *Zophiae Kaukeliciae* Daugiele 1685-1731.

KAUSZ – HSŽ *Kausz* pow. korklański 1621.

KAUSZEL – AK Stephano *Kauszelunas* Łankieliszki 1656, *Kauszalis* Skorule 1697, *Kauszalowna* Uciana 1729-71, Laurenty et Sophiae *Kaufzel* Krewno 1740-59, *Kaufzelowna*, *Kauszewicz*, *Kaufzelis*, *Kauszalowna* Krewno 1759-87 (kilka poświędzeń), Józef *Kauszel* w. Kurklecie 1765.

KĄTOWICZ – p. **KANTOWICZ**.

FREKWENCJA: 13 (OIOs).

KĘSMINOWICZ – por. lit. n. *Kęsmimas*: *kęs-* (lit. ap. *kęsti* ‘cierpieć’ + *-min* (lit. ap. *miñti* ‘pamiętać, zapamiętywać; odgadywać; myśleć, uważać, sądzić’, *mintis* ‘myśl; świadomość; pamięć’). HSŽ *Kiesminowicz* Kasporyszki we włości korszewskiej 1589, *Kiesmin* Jankiszki we włości korszewskiej 1592, *Kiesminowa wdowa* pow. korszewski 1621, *Kęsminowicz* pow. rosieński 1667, *Gesminowicz* pow. retowski 1690, *Kęsmin* pow. rosieński 1690; też n.m. *Kesminowszczyzna* (pustosz we włości jaswońskiej 1517). LPŽ I: 979.

FREKWENCJA: 2 (OpBr).

KĘSTOWICZ – por. lit. n. *Kęstavičius*, *Kenstavičius*, *Kestavičius* < *Kęstjys*, *Kenstis* < lit. ap. *kęsti* ‘cierpieć’. HSŽ *Kestojtis* włość telszewska 1567, *Kęstowicz* z *Kęstajciów* pow. telszewski 1667. LPŽ I: 972, 980.

FREKWENCJA: 48 (WrDz 2, WrGł 8, WrOł 1, ToCh 1, TomBy 4, LumLu 1, ZGNS 4, WaWa 2, GdND 2, GdmGd 10, KaZa 2, KamRu 5, KamŚw 1, OIPi 1, PoPo 2, SzSk 2).

KIBIN – AK Andrzejia *Kibinjskiego* Kowno 1624, Andrzej *Kibinski* Kowno 1627.

KIBORT – por. lit. n. złoż. *Kibortas* (of. też *Kibort*), *Kýbortas*, *Kibartas*, *Kýbartas*: *ky-* (niejasne) + *-bart* (lit. ap. *barti* ‘ganić, besztać, wyzywać’), choć możliwe też poch. niem. HSŽ *Kibortowicz* ciwun sumiliski 1486-95, *Kibort* Użumedzie włość widuklewska 1495, *Kiburt* Poszatory i Giedczyszki we włości potumskiej 1595; też n.m. *Kiborty* (*Kibortowiczy*, *Kibortojti*) – być może ob. lit. *Kybartėliai*. LPŽ I: 985-986, 987; Zink 2008: 102. Zob. **KIBART**.

FREKWENCJA: 81 (ToRa 7, LumLu 1, ŁoTo 1, RzSW 2, GdND 25, GdmGd 20, GdmSo 5, KaTG 1, KamCz 3, KamKa 3, OIEł 1, OlmOl 3, PoKę 7, SzmSz 2).

KIBORTT – p. **KIBORT**.

FREKWENCJA: 8 (WaWa 1, KiKi 1, KimKi 6).

KIEBORT – p. **KIBORT**.

FREKWENCJA: 2 (GdWe).

KIECZEŃ – AK Dorothea *Kieczniowna* par. Łankieliszki 1617, Anastasia *Kieczyca de Kieczany* Widzieniszki 1652-72, Stephanus *Kieczys* Paprocie 1667, Adami *Kieczis* Paprocie 1680, Josephi *Kieciunas* Daugiele, *Kieciunowa* Widzieniszki 1691-1781, Andreas *Kieczunski* Uciana 1729-76.

KIELETIS – AK Ян *Keneūmuc* Kowno 1544, Pauli *Kielitis* Widzieniszki 1652-72. Casimirus *Keleczius* Krewno 1696-1719, *Kieleczius* Krewno 1740-59, Stephano *Kielecias*, Michaelae *Kieleczys*, Stephano *Kieleczus* Krewno 1759-87.

KIEŁPSZ – HSŽ *Kiełpsza* Żmudź 1405, *Talat-Kiełpsza* 1575, *Kiełpsz* włość szawdowska 1567, *Kiełpszayé* bojar szawdowski 1565; też n.m. *Kiełpszajti* (*Kiełpszajcie*) we włości szawdowskiej. Zob. **TALLAT-KIEŁPSZ**.

KIEMEL – AK Simon *Kiemel* Kowno 1553, Wawrzyniec *Kiemelelis* w. Taraldziai 1784.

KIERAZIS – por. lit. n. *Kerėžis*, *Kerėžius*, *Kerėžis* i lit. ap. *kerėžius*, *keriaužis* ‘karzeł; człowiek niskiego wzrostu lub przygarbiony; karłowate, niewyrośnięte zwierzę’, *kerėžis* ‘niskie rozgałęzione drzewo;

grabie do siana'. LPŻ I: 975. GG *Kiereżys* Kielmy 1808, Nowa Wilejka 1909.

FREKWENCJA: 3 (WaWa 1, OlmEl 2).

KIERAŻYŃSKI – p. **KIERAZIS**.

FREKWENCJA: 8 (KrmKr 4, BsmŁo 4).

KIERBEDŹ – HSŻ *Kierbedź* ciwun twerski przed 1527, *Kierbeyć* (*Kurbeyć*?) pow. szawdowski 1621, *Kierbecz* pow. telszewski 1667, *Kierbedz* pow. korklański 1667, *Kerbedz* pow. telszewski 1690, *Kierbec* pow. korklański 1690; też n.m. *Kierbedyski* pow. korklański 1628.

KIERDEJKO – HSŻ *Kierdej* wojski wiłkomirski 1656-71, *Kierdey* Żoginie pow. rosieński 1667.

KIERKLA – AK ВоиГ'куч *Кзеп 'клопайтмис* Karšuvos vls. [włość karszowska] 1537, Urban *Kierkla* w. Kuianie [zapewne ob. Kūjainiai w rej. telszewskim] 1637.

KIERKUĆ – AK Urban *Kierkutaycis* Pogiry Jurbarko vls. [włość jurborska] 1561.

KIERMOWICZ – por. lit. ap. *keřmas*, -à 'na nic, marny, nieprzydatny'. AK *Kierma* Kowno 1663.

KIERSNOWSKI – HSŻ *Kiersnowski* pow. birżyniański 1667; też n.m. *Kiersnowo* PL pow. bielski (woj. podlaskie).

KIERUN – AK Georgij et Evae *Kieruna*, Stanislaus *Kierunas*, Georgius *Kierunas/Kierunasz*, Eva *Kierunowa*, Catharina *Kierunowa* Uciana 1729-71, Zofia *Kerunowna* Uciana 1729-76.

KIEWICZ Niejasna etymologia, może związek z lit. ap. *kėvis* 'marny koń, szkapa, chabeta'. HSŻ *Kiewis* włość wielońska 1584, *Kiewicz* włość kroska 1595, *Giewicz* pow. szawdowski 1667. Może to być (w niektórych wypadkach) także n. sztuczne, powstałe w wyniku skrócenia z zachowaniem jedynie sufiksu patronimicznego wraz z ostatnią poprzedzającą spółgłoską (np. jako n. dla dziecka nieślubnego, por. Bystron 1993: 26-27). LPŻ nie odnotowuje.

FREKWENCJA: 112 (WrmWr 2, ZGmGo 3, WaCi 7, WaND 14, WaPi 11, WaPo 3, WaPr 1, WaPu 3, WaSc 8, WaWa 25, WaWZ 7, WaWo 3, OpmOp 3, OILi 7, OIOI 1, SzGo 14).

KIEZA – AK *Kiezaicia* par. Łankieliszki 1650, *Kiezina* par. Punia 1668, *Kieziowna* Widzieniażki 1691-1781, *Kieziewicz* par. Datnów 1695, *Kiezicze* (f) i *Kiezis* Uciana 1729-71.

KILP – por. lit. n. *Kilpys*, *Kilpis* < lit. ap. *kilpa* 'mizerna, pomarszczona kobiecina; pętle; strzemię; sidła, potrzask; supełek', *kilpinis*, *kilpinė* 'kusza, łuk', *kilpinė* 'patka'. LPŻ I: 994. Zob. **KILPIŃSKI**, **KILPIŃSKI**.

KILPIŃSKI – p. **KILP**. HSŻ *Kilpindayl* włość korszeńska 1562, *Kilpin* włość korszeńska 1667; też n.m. *Kilpiny* (ob. zapewne *Kilpinės*), przypuszczalnie tożsamy z *Kilpinie* – dwór w d. pow. rosieńskim. SGKP IV: 98.

„Za czasów jeszcze pogaństwa w Litwie, na początku XIV wieku, familja Mejrów miała już swe posiadłości na Żmudzi, około Jurborga, nad granicą pruską, a lubo niektórzy ród ich od Niemców pochodzącym być twierdzili, i nazwiskiem z niemiecka brzmiącym, mniemanie to usprawiedliwiali, wszakże Mejrowie przeciw temu ich zczudzoziemszczeniu z niezbitym stawali dowodem, bo z nadaniem od Witolda, za krwawe walki z Krzyżakami (zatem z Niemcami), przodkom ich majątności *Kilpinie*, od wyrazu litewskiego *kilpa* (strzemię) nazwanej, niedaleko zamków krzyżackich Ragnety i Tylży leżącej.” (Chodźko 113)

FREKWENCJA: 1 (KaBę).

KILPINSKI – p. **KILP**.

FREKWENCJA: 1 (GdmGd).

KILPIŃSKI – p. **KILP**.

FREKWENCJA: 6 (ŁoRd 1, KamGl 5).

KIMBOR – HSŻ *Kimbar* w. Koszujewa 1503, *Kimbar* pow. widuklewski 1667, *Kimborowicz* / *Kimbortowicz* h. Murdelio Żmudź. Zob. **KIMBORT**.

KIMONT – HSŻ *Kimont* bojar żmudzki 1409, *Kimontojtis* włość tendziagolska 1528, *Kimentowicz* włość widuklewska 1571, *Kimont* pow. jaswoński 1667, *Kimontt* ok. 1900; też n.m. *Kimonty* (lit. *Kymantai*) w pow. jaswońskim, k. Betygoły.

KIRCIO – AK ЯкыбЪ *Kzupca* dw. Laukstinių (dop.) 1584, Stanislaus *Kircza* Gruździe 1669.

KIRKIŁŁO-STACEWICZ – p. **KIRKIŁŁO**.

„W 1803 wywiedli swoje pochodzenie szlacheckie Kirkiłłowie-Stacewicze herbu Lubicz.” (HSŻ III: 123)

FREKWENCJA: 7 (TomBy 2, GdGd 1, PoZł 4).

KIRKIŁŁO – HSŻ Polonia *Kirkilowa* Żmudź 1596, *Kirkilło* pow. wieloński 1667, *Kierkilło* XIX wiek; też n.m. *Kirkily* k. Bejsagoły (ob. lit. *Kirkilai*).

KIRKLEWSKI – por. lit. n. *Kirklyšs*, *Kirkklis* < lit. ap. *kirklyšs*, *kerkljys* 'ktoś, kto ciągle krzyczy, krzykacz'. GG *Kirklewski* Wilno 1690, par. Wędziagoła 1716-1750 (wiele poświadczeń w tym okresie). ASK *Kirklewski* 1764. LPŻ I: 1000, Palionis 2008: 58.

FREKWENCJA: 85 (WrŚw 2, WrWa 6, TomBy 7, WaPi 1, WaWa 17, RzSa 1, GdKw 8, GdWe 5, OIBa 1, OIEI 12, OIKę 11, OILi 1, OlmEl 4, OlmOl 9).

- KIRKUĆ** – HSŻ *Kirkut* bojar żmudzki pocz. XV wieku, *Kirkutowicz* 1621, *Kirkuc*, *Kirkut*, *Kirkutowicz* pow. pojurski 1667.
- KIRPSZA** – AK *Kirpsza* Skorule 1695.
- KIRSON** – AK Adalberti *Kirfa* Datnów 1695.
- KIWIERSKI** – AK *Kiwerajytis* Łankieliszki 1637, 1639.
- KIWICKI** – por. n.m. *Kiwity*, niem. *Kiwitten*, wcześniej też *Kibiten*, p. **KIWIT**.
FREKWENCJA: 16 (WaŻu 7, Oldz 1, Olsz 8).
- KIWIT** – por. lit. n.o. *Kivitis*, *Kivitas*, *Kivita*, *Kivytà*, n.m. *Kiwity*, niem. *Kiwitten*, wcześniej też *Kibiten*. Możliwy związek z lit. ap. *kibis* ‘łopian, łopuch; rzepik (łac. *Agrimonia*)’, *kibis* ‘coś/ktoś, co/kto się czepia; licho, diabeł’. Ale możliwy też związek z niem. n. *Kiwitt*, *Kiwit*, *Kiewitt* < śr.-g.-niem. ap. *kiwit* ‘czajka’. GG *Kiwit* Lembarg (pow. brodnicki) 1721, Warszawa 1845. Breza 2004b: 431; NMP 4: 472; Kohlheim 2005: 377.
FREKWENCJA: 72 (TomGr 14, LumLu 1, WaCi 18, WaMł 7, WaOt 1, WaWa 2, WamPc 1, GdmGd 10, GdmGn 4, KamRy 1, OIEl 4, OlmOl 8, SzGc 1).
- KIWITT** – p. **KIWIT**. GG *Kiwitt* Kraplewo/Kraplau 1855, Brąswald (Braunswalde) 1875.
FREKWENCJA: 59 (ToŚw 1, ToTo 2, ToWą 4, TomGr 12, TomTo 6, GdmGd 4, GdmSo 2, OILi 1, OIOl 6, OlmOl 8, PoJa 2, PoPl 3, PoPo 2, PomPo 6).
- KIWOWICZ** – por. lit. n. *Kyvaitis*, *Kývas* < lit. n.o. złoż. *Kyvainas*: *ky-* (niejasne, może zapożyczenie prus.) + *-vain* (lit. ap. *vainà* ‘wada, przywara, usterka; wina; przyczyna’). HSŻ *Kiwaytis* Kowpy pow. medyngiański 1667, *Kiwowicz* z *Kiwajc* pow. medyngiański 1690; też n.m. *Kiwajcie* w pow. medyngiańskim. Zink 2008: 312.
FREKWENCJA: 6 (WrmWr).
- KIZIEWICZ** – por. lit. n. *Kizėvičius* (of. też *Kiziewicz*), *Kizis* < lit. ap. *kizėnti* ‘śmiać się; kaszleć’; możliwe też poch. brus. HSŻ *Kizewicz* pow. wilkiński 1667, *Kizewicz/Kiziewicz* pow. wilkiński 1690. LPŻ I: 1010.
FREKWENCJA: 67 (WrmWr 3, TomBy 1, TomGr 4, TomTo 1, WaWa 3, WaWo 1, WamRa 4, BsmBs 5, GdCh 1, OIGi 6, OIKę 3, OILi 7, OIMr 7, OIOs 8, OlmOl 2, PomPo 3, SzWa 2, SzmSz 6).
- KLEJMONT** – AK *Klimantowicz* Szyłany (par. Kiejdany) 1759.
- KLEPS** – AK *Klepszis* w. *Klepsze*, par. Upita 1790, *Klepszys*, *Klepsziowna* Wodakle 1808-20.
- KLINGSCHAT** – AK Piotr *Klinga* par. Wilkomierz 1598, *Klinganis* „w. *Klingi* albo Butrymowicze” par. Wilkomierz 1673, *Klingielis* Skirstymoń 1799.
- KŁAWSUĆ** – HSŻ (I: 129, 132, 133) *Kłowsutis* Berżany 1589, *Kłowsut* pow. wieloński 1621, *Kłausuć/Kławsuć/Klausucz* 1690.
- KNISTOFT** – HSŻ *Knistowt* włość knetowska 1440-98, *Knisztowt* pow. telszewski 1690.
- KOJTA** – AK *Kaitaitis* Łankieliszki 1658, *Kaytianis*, *Kayticia* Daugiele 1685-1731.
- KOLWAT** – AK *Колвайтисъ* Красносельск 1882.
- KOŁNIEROWICZ** – AK *Kolnierunas*, *Kolnierunas* w. Gudynie, sen. Preny 1782.
- KOMBOR** – p. KAMBARAS. HSŻ *Komborowicz* Żmudź 1585, *Kambor* pow. żorański 1667, *Kombar* pow. szawdowski 1667, *Kombor* pow. szawdowski 1690.
FREKWENCJA: 60 (WaLe 4, WaOw 27, WaWa 6, WaWo 9, BsWy 6, KamRu 8).
- KOMEL** – p. KUMELSKI. AK *Komelay* [! – notatka ekscerpującego] Hoduciszki 1659, *Komelel* [? – notatka ekscerpującego] Hoduciszki 1659, *Sophia Komlucia* Hoduciszki 1667, *Kamelenas* Hoduciszki 1659 [? – notatka ekscerpującego].
- KOMP** – por. lit. n. *Kaĩpas* < lit. ap. *kaĩpas* ‘kąt, róg, narożnik’, ale możliwy też związek z n. *Kampf* < niem. n. *Kampf*. HSŻ *Komp* Żmudź 1559, 1595. LPŻ I: 905.
FREKWENCJA: 3 (GdmGn).
- KOMPOWSKI** – p. KOMP. Por. n.m. *Kompy* (ok. szlach. k. Jaswojni, lit. *Kampai*). HSŻ *Kompowska* z *Kompów* pow. wilkiński 1667.
FREKWENCJA: 19 (WaWa 1, WaWo 3, GdmGd 2, GdmGn 3, KamGl 1, OlmOl 4, PomPo 1, SzmSz 4).
- KONEGEN** – por. n.m. *Konnegen*, pol. *Koniewo*, w. w pow. lidzbarskim, wcześniej *Kunyan*, *Kunayn* < prus. n.m. **Kunijs*, **Kunain-ai*. GG *Konegen/Konengen* Grzęda (pow. bartoszycki, d. niem. *Sturmhubel*) 1768, *Konegen* Warszawa 1783. Breza 2004b: 432; Przybytek 1993: 124-125; NMP 5: 102.
FREKWENCJA: 5 (OIOl).
- KONTOWSKI** – p. KONTOWT. Być może ród myłony z rodem *Kotnowskich* h. Ostoja, przynajmniej w XIX wieku. Możliwa poligenesa n. HSŻ *Kontowski* pow. powondeński i korszewski, *Kontowscy* h. Kościeszka pow. szawelski XIX wiek. GG *Kontowski* Kościerzyna 1688, Kroże (LT) 1738.
FREKWENCJA: 184 (WrmMi 10, WrOl 8, WrWo 4, WrmWr 4, ToŚw 16, TomBy 10, TomGr 2, TomTo 1, LumCh 1, ŁoŁa 5, ŁoSi 17, ŁomŁo 8, WaPr 4, WaSr 1, WaWa 12, WaWo 1, GdKw 2, GdmGd 2,

GdmGn 3, GdmSł 3, KaMi 5, KiSa 3, OIłł 8, OIKę 7, PoKl 3, PoPo 5, PoŚm 10, PomPo 5, SzGo 15, SzSł 8, SzŚd 1).

KONTOWT – HSŻ *Kontun* (później też *Kontyn*) bojar kołtyniański 1415; *Kontowt* rejon Ławkowa (włość szawłowska lub pojurska), (zapewne) Oownowiany we włości knetowskiej oraz włość kroska 1440-98; *Kantowtowicz* włości żorańska i szawłowska 1528, *Kontowtowicz* Dziawgiany we włości pajurskiej 1583, *Kontowtt* h. Pomian wywód szlach. 1837; też n.m. *Kontowty* we włości szawdowskiej. W opracowanej w XVI wieku genealogii ród występuje pod n. *Kontolt/Kontoltowicz*.

KONTRAT – AK Яқшис *Кон’трайтмис* 1537 Dirvėnų vls. [włość dyrwiańska], Elisabetha *Kontratowna* Krewno 1759-87.

KONTRYM – HSŻ *Kantrimowicz*, *Kontrim*, *Kontrymowicz* włość berżańska 1528, *Kontrymojtis* włość telszewska 1567, Jerzy z *Kontrymów Kontrym*¹⁷ skarbnik żmudzki 1744-83; też n.m. *Kontrymy/Kątrymy Biryki/Kontrymajcie* [?] w pow. telszewskim 1690 (k. Telsz, niepewna dokładna lokalizacja, być może tożsama z notowaną jeszcze w 1959 r. w. *Kantrimai* k. w. Degaičiai).

KORDUPSKI – możliwy też związek z pol. n.m. *Korduby*. SGKP III: 789.

KOREWA – HSŻ *Korewa* adoptowany w unii horodelskiej do h. Dębno 1413, *Kareywa* ciwun kroski 1522-23, *Karewajtis* włość widuklewska 1528, *Karejwicz* włość korszewska 1528, *Korewojtis* włość korklańska 1528, *Korejwicz* włość widuklewska 1582; też n.m. *Korejwiszki* włość korszewska 1587.

KORINTH – AK *Corinius* Skorule 1692, *Koryńckis* Połąga 1779-81.

Lovis Corinth (1858-1925) – niem. malarz i grafik, urodzony w Tapiau (pol. Tapiewo) w Prusach Wschodnich; jego dziadek ze strony ojca pochodził z Löwenhagenam Pregel (ob. Komsomolsk)¹⁸.

KORSZEWSKI – HSŻ *Korszewski* pow. korszewski 1621, 1690. Według HSŻ n. pochodzi od n.m. *Korszew*, ośrodka włości korszewskiej w pld.-zach. Żmudzi (lokalizacja niepewna).

FREKWENCJA: 53 (WrGo 6, ZGZG 14, ZGmZG 2, ŁomŁo 3, WaOt 1, WaWa 1, KamCz 7, KamZb 12, SzPo 2, SzmSz 5).

KORSZUL – por. lit. n. **Karšulis* (of. *Karšul*, *Koršul*) < *Karšỹs*, *Keršỹs*, *Kéršis* < lit. ap. *kéršas*, *keřšas* ‘deresz, srokacz, srokaty (o koniu); łaciaty, pstry, pstrokaty, różnokolorowy; pręgowany, prążkowany’. Zob. KARSZUL.

FREKWENCJA: 11 (ZGŻr 3, SzmSz 8).

KORSZUŃ – AK *Karszunus* Kowno 1625, *Karszunowna* Sereje 1830.

KORTOWSKI – AK *Kapmъ* par. Upita 1585, Dorothea *Kartayćia* Łankieliszki 1636, *Kartowska* Krewno 1691-1719, *Kortate* Ragneta 1769-1822.

KORYBUT – por. lit. n. złoż. *Kāributas* (of. też *Korybut*): *kar-* (lit. ap. *kāriasis* ‘wojsko, służba wojskowa’, *kāras* ‘wojna’, *karỹs* ‘żołnierz, wojskowy’) + *-but* (lit. ap. *būti* ‘być’, *būtis* ‘byt, istnienie’, *būtas* ‘mieszkanie’, prus. *būton* ‘być’). LPŽ I: 925. Zob. KORBUT.

FREKWENCJA: 51 (WrmWr 2, ŁoBr 3, ŁomŁo 2, WaMa 1, WaOt 8, WaWa 12, GdPu 1, GdmGd 1, GdmGn 1, GdmSł 2, KiOs 2, OIol 3, OIOs 6, OlmOl 3, SzmSz 4).

KORYBUT-DASZKIEWICZ – p. **KORYBUT**. Człon *Daszkiewicz* jest poch. słow.

FREKWENCJA: 13 (TomWł 1, WaOt 2, WaWa 3, GdmSł 1, KiOs 2, OlmOl 3, SzmSz 1).

KORYZNA – HSŻ *Kor[i]zna* Girtowtyszki włość widuklewska 1581, *Koryzna* sędzia ziemski żmudzki 1605.

KOSPAT – AK *Kaspat* Grzędzie 1675.

KOWKIEL – por. lit. ap. *kaukelis* ‘mandragora lekarska (łac. *Mandragora officinarum*)’. Ale możliwy też związek z n. *Kaũkas* < lit. ap. *kaũkas* ‘duch domowy, skrzat domowy przynoszący domowi bogactwo; diabeł; starszy człowiek o czerstwej cerze, z rozczochranymi włosami’ + sufiks dem. *-elis*. Zink 2008: 515; LPŽ I: 949 (tylko n. *Kaukas*). Zob. KAUKEL, KAUKIEL.

FREKWENCJA: 42 (WrŚw 4, WrZg 1, WrmWr 6, LumLu 3, ZGSD 5, ZGŻg 5, ZGŻr 2, ŁoŁa 9, WamOł 1, GdmGd 6).

KRASNICKAS – por. lit. n. *Krasnickas* – zlit. pol. n. *Krośnicki*, *Kraśnicki* < n.m. *Kraśnik*, *Kraśnica*. FREKWENCJA: 3 (OIGi).

KRAWEL – AK *Krawielewicz* Kowno 1627, *Krawiel* Hoduciszki 1662, 1669, *Krawielowa* Hoduciszki 1660, 1668, *Sophia Krawielucia* Hoduciszki 1656, *Elisabethae Krawielicia* Daugiele 1685-1731, *Elisabetha Krawieliczowna* Uciana 1729-1771, *Krawielis* par. Inturki 1780.

KRIKSZTUL – por. lit. n. *Krikštulis* (of. też *Krikštul*), *Kriksčiuliūnas*, *Kriksčius* < *Krišius* (z epenteycznym *k*) < *Krištupas*, lub pol. formy Krzyś, Krzysz. Por. łot. n.o. *Krikstulis*. LPŽ I: 1076. Zob. **KRY-SZAJTYS**, **KRYKSZTUL**.

FREKWENCJA: 2 (SzSł).

KRUTEL – por. lit. n. *Krutalėvičius* < **Krutelė*, **Krutelis* < *Krùtas*, *Krùtis*, *Krutỹs* < lit. ap. *krutùs* ‘żywy, aktywny, czynny; zręczny, zwinny; pracowity’, *krutulỹs*, *krutulìs* ‘człowiek, który wciąż się rusza, wierci, kręci, trzęsie, drży; wiercipięta’, *krutėti* ‘ruszać się, poruszać się, drgać’. HSŻ *Krutel* Goniąrowa pow. korszewski 1667, *Krutilowicz* włość korszewska 1528, *Krutylaitis* bojarzy korszewscy 1553, *Krutylowie* 1691, *Krutylowicz* Żmudź 1700; też n.m. *Krutilojtie* we włości korszewskiej. LPŽ I: 1093, 1094. Zob. KRUTUL, KRUTULEWICZ, KRUTULSKI.

FREKWENCJA: 58 (ToIn 1, LuHr 3, LuWł 1, LumBP 4, WaWa 6, OpNa 6, BsHa 16, BsSi 2, GdmGd 1, KamKa 8, PoPi 10).

KRUTELEWICZ – p. **KRUTEL**.

FREKWENCJA: 45 (WrGł 4, ToTo 3, ZGŚw 1, ZGZG 14, ZGmZG 4, ŁomŁo 1, BsBl 6, Oldz 4, OISz 1, OlmOl 1, SzGn 2, SzmSz 4).

KRUTIL – p. **KRUTEL**.

FREKWENCJA: 7 (TomWł).

KRYKSZTUL – p. **KRIKSZTUL**.

FREKWENCJA: 1 (WrmJG).

KRYSZAJTYS – por. lit. im. *Kristijõnas*, *Krìstus*, lub *Krìkščius* < *Krìsius* < *Krìstupas*, lub pol. formy *Krzyś*, *Krzysz*. GG *Kryszajty* Lachowo (woj. podlaskie) 1886. AK *Krysz* Kowno 1665; *Krysaytis* Szydłów 1677; *Kriřas* Ragneta 1757-67.

FREKWENCJA: 78 (WaOł 4, BsKo 27, BsmŁo 1, GdWe 6, OIEł 1, OIPi 39).

KRZYSZCZUNAS – por. lit. n. *Kriřčiũnas* < *Kriřčius*, *Kriřščius* < lit. im. *Kristijõnas*, *Krìstus*. LPŽ I: 1076, 1081. Zob. KRZYSZCZUNAS.

FREKWENCJA: 1 (WaWa).

KUDABA – por. lit. n. *Kùdaba*, *Kũdaba* < pol. n. *Chudoba* < pol. ap. *chudoba* ‘skromny dobytek, ubogie gospodarstwo’, brus. n. *Худоба* < brus. ap. *худоба* ‘chudzielec’.

FREKWENCJA: 4 (GdmGd).

KUDREWICZ – por. lit. n. *Kudrėvičius*, brus. *Кудрєвич* < **Kudrys* < lit. ap. *kudrỹs* ‘złodziej, złodziejaszek, naciągacz, oszust; figlarz, zawadiaka, nicpoń’. HSŻ *Kudrewicz* pow. kowieński 1528; też n.m. *Kudrewicze* w pow. kowieńskim. LPŽ I: 1103. FREKWENCJA: 168 (WrGo 3, WrKG 2, WrmWr 1, TomBy 3, ŁomŁo 1, KrBr 4, WaPi 2, WaWa 10, BsAu 2, BsBs 20, BsBl 8, BsSo 7, BsmBs 17, GdGd 3, GdmGd 10, GdmSo 3, KamTy 1, OlmEl 1, PomPo 8, SzCh 4, SzGn 6, SzMy 16, SzPy 36).

KUISZ – por. lit. n. *Kuisỹs*, *Kuisa* i lit. ap. *kuĩsis*, *kuisỹs* ‘komar, meszka; ktoś mały, słaby’. Por. też wsp. lit.

n. *Kuišys* i lit. ap. *kuišis* ‘żrebak’, *kuiš* (okrzyk przywołujący żrebie), *kuišti* ‘biec, pędzić’. LPŽ I: 1106. FREKWENCJA: 3 (WaWa).

KUJALIS – por. lit. n. *Kūjalis*, *Kujālis*, *Kujēlis*, *Kūjēlis*, może od ap. *kūjēlis* ‘młotek’ < *kūjis* ‘młot’, możliwy też związek z niem. n. *Kuh* > lit. *Kūjus* lub z pol. n. *Kujał*. LPŽ I: 1106.

FREKWENCJA: 1 (WaWa).

KUKIN – HSŻ *Kukin* pow. telszewski 1621.

KULNIS – por. lit. n. *Kulnỹs*, *Kulnis*, *Kuĩnius* < lit. ap. *kuĩnius* ‘człowiek o dużych nogach’, *kuĩnas* ‘pięta; mizerny, do niczego niezdatny człowiek lub stworzenie’. LPŽ I: 1116.

FREKWENCJA: 25 (WrLi 4, WrmJG 5, WaWa 3, GdmSł 8, KamGl 1, KamTy 4).

KULSICKI – p. **KULSZA**.

FREKWENCJA: 17 (BsAu 2, BsŁo 2, BsWy 5, KaPs 7, SzmSz 1).

KULSZA – HSŻ *Kulszyk* Żmudź 1579, *Kulszykowicz* 1586, *Kulszyk* Kulszyki włość telszewska 1599 na wsch. od Telsz k. Gieruli (ob. w. Kułšikai znajduje się bardziej na wsch. od Gieruli).

KULWEIT – AK *Kułwaicia* Łankieliszki 1648, *Caterina Kułwayczia* Łankieliszki 1721, *Kułwaytis* Tauczuny par. Kiejdany 1757, 1760, *Kułwaytis*, *Anna Kułwayczia* Tauczuny par. Kiejdany 1763, *pracowitey Katarzyny z Kułwayciow* par. Kiejdany 1829.

KULWIEĆ – HSŻ *Kulwieć* pow. wieloński 1667; też n.m. *Kulwy* w pow. kowieńskim, por. Čirūnaitė (2009, s. 30, 31).

KULWIŃSKI – HSŻ *Kulwiński* Światoszyn pow. wieloński 1621, 1667; też n.m. *Kulwy* w pow. kowieńskim, por. Čirūnaitė (2009, s. 30, 31).

KUMELSKI – niejasny związek n. *Kumelski* i *Komelski*. HSŻ *Kumelwicz* 1590 (związek z rodem Kumelskich niepewny), *Kumelska* [zapewne] Ryngowiany pow. berżański 1655, *Komelski* pow. berżański 1667, *Komelski/Kulemski*, *Komelski/Kumelski* pow. berżański 1690, *Kumelski* elektor króla 1669. Zob. KOMELSKI.

KUMIGIEL – p. **KUNIGIEL**.

FREKWENCJA: 1 (SzPo).

KUPCZUN – p. **KUPCZUNAS**. GG *Kupczun* Muśniki (LT) 1729.

FREKWENCJA: 3 (ŁomŁo).

KUPCZUNAS – por. lit. n. *Kupčiũnas* < *Kùpčius* < lit. sławizm *kùpčius* ‘kupiec’. GG *Kupczunas* Muśniki (LT) 1713, Białystok 1892, *Kupczunas/Kupciunas* (ta sama osoba) Muśniki 1773, *Kupciunas* Czabiszki (LT) 1811. Por. **KUPCZUN**, **KUPCZYN**, **KUPCZYNAS**.

FREKWENCJA: 12 (WaPi 2, PomKa 5, SzSg 4, SzmSz 1).

KUPCZYN – p. **KUPCZYNAS**.

FREKWENCJA: 10 (ŁoWr 6, PoPo 2, PoŚm 2).

KUPCZYNAS – por. lit. n. *Kupčiūnas* < *Kùpčius* i lit. sławizm *kùpčius* ‘kupiec’. GG *Kupcinas* Giełwany 1702. Por. **KUPCZYN**, **KUPCZUN**, **KUPCZUNAS**. LPŽ I: 1127.

FREKWENCJA: 23 (WrJG 1, GdTc 4, GdmGd 18).

KUPREWICZ – HSŻ *Kuprewicz* pow. wieloński 1667, Jatojnie pow. upicki 1690.

KUPŚĆ – p. **KUPSTAS**. HSŻ *Kupst* włość jaswońska 1588, *Kupść* pow. ejragolski 1621; też n.m. *Kupście* (lit. *Kupsčiai*) w pow. ejragolskim na płn. od Betygoły 1690.

FREKWENCJA: 49 (WrKł 2, WrZą 2, WrmLe 5, WrmWr 1, ToRy 6, TomTo 2, WaWa 23, GdmGd 1, GdmSo 7).

KURKUCZ – p. **KURKUT**.

FREKWENCJA: 1 (TomGr).

KURKUT – por. lit. n. *Kurkūtis* (of. też *Kurkucis*) < lit. ap. *kurkūtis* ‘indycze’, *kurkūtis* ‘ktoś, kto wciąż rechocze; beksa, płaksa’. AK Станис *Курькутаумис* Raseinių vls. [włość rosieńska] 1537; Barbara *Kurkuiciowa* [sic] par. Janiszki 1621.

FREKWENCJA: 1 (PoPi).

KUSZŁEJKO – możliwy też związek z lit. ap. *kušlā* ‘cielaczek; biedak, obdartus; ktoś niewielkiego wzrostu, o marnym wyglądzie’. HSŻ *Kuszlejko* (*Kuszlejko*?) włość knetowska 1440-98, *Kuszlejko-wicz* bojar żorański z Bogin (właśc. Bagieny) 1529, *Kuszlewajtis* i *Kuszlewkojtis* bojarzy kroscy 1567, *Kuszlekowicz* Niewordiany włość powondeńska 1586, *Kuszlejt* majątność *Kuszlejkie* we włości Małych Dyrwian 1589; też n.m. *Kosleikindorff* we włości kroskiej – własność *Kuszlejki* ok. 1387 (hybryda lit.-niem., por. niem. *Dorf* ‘wieś’).

KUTYNIEC – por. lit. n. *Kūtinās* < lit. ap. *kutinis* ‘zagięty kij’, *kutinỹs* ‘łaskotanie; świerzbień; ktoś załaskotany na śmierć’. LPŽ I: 1141.

FREKWENCJA: 2 (ZGZG 1, ZGmZG 1).

L

LABUK – por. lit. ap. *labūkas* bezrogi; łusy’ (hybryda słow.-lit.). LPŽ II: 12. Por. **LABUK**, **LABUKO**.

FREKWENCJA: 43 (ŁoŁo 7, ŁoPb 21, ŁoPt 2, ŁomŁo 12, WaLe 1).

LAMUT – AK *Lamuytis* Szawle 1677.

LANKAJTES – AK *Lankaytis* d. okręg retowski (Rietavo apskritis) II poł. XVI wieku.

LAUDAŃSKI – HSŻ *Liawdenski* Kroże (XVI w.?), *Liawdanski* Upojnie włość kroska 1584, *Liawdinski* Kuliszki włość wielońska 1594; też n.m. pole *Liawda* (pole *Liawdanske*) we włości wielońskiej 1585, 1598. Zob. **LAWDAŃSKI**.

LAUKIANIS – AK *Laukianski* Widzieniszki 1652-72, *Łaukiowa* par. Hoduciszki 1659, 1800, *Łaukiowna* par. Punia 1665, par. Inturki 1786, par. Hoduciszki 1801, *Laukiowa* Krewno 1678-91, par. Hoduciszki 1815, *Laukienas* par. Hoduciszki 1691, *Łaukienas* par. Hoduciszki 1699, par. Święciany 1639, 1640.

LAWDA – HSŻ *Liawda* Gojżowo włość wilkiska 1579.

LEGIN – por. lit. n. **Leginas* (of. *Legien*, *Legień*, *Legin*), *Lēgas*, p. **LEGIENIS**. Rozkład geograficzny może sugerować poligenezę nazwiska. Breza 2004b: 432; LPŽ II: 45.

FREKWENCJA: 150 (ToGD 4, ToIn 1, ToŻn 4, TomTo 1, KrBo 21, KrCh 7, KrWa 16, KrmKr 1, WaWo 6, OpKl 6, OpNa 1, OpOp 4, RzUs 15, RzSa 7, GdCh 19, KaBi 1, KaCi 6, KamKa 4, OIKę 21, OIMr 1, OlmOl 4).

LEJSZA – AK *Leyszowna*, *Leysiewicz* par. Kroże 1668, *Leyszowa* Daugiele 1685-1731, *Leysa* Widzieniszki 1691-1781, Magdal. *Ley]ze* Uciana 1729-71, *Lei]z* Ponedele 1797.

LEKIEWICZ – por. lit. n. *Lekēvičius*, *Lekiāvičius* < *Lēkas* < lit. ap. *lēkas* ‘człowiek niezręczny, do niczego niezdatny; lak (łac. *Cheiranthus cheiri*); mieczyk (łac. *Gladiolus communis*)’; możliwa też geneza pol., brus. lub niem. HSŻ *Lekiewicz/Lelkiewicz* pow. powondeński 1667. LPŽ II: 49, 50. FREKWENCJA: 8 (WaPr 3, WaWa 4, OlmEl 1).

LELEWICZ – por. lit. n. *Leļēvičius* < *Lelỹs*, *Lēlis* < lit. ap. *leļỹs*, *leļỹs*, *lēlis* ‘lelek (łac. *Caprimulgus europaeus*); syczek zwyczajny (ptak, łac. *Otus scops*); bąk (owad, łac. *Tabanus*); niedbaluch, niechluj, brudas, człowiek zaniedbany; człowiek, który opowiada bzdury, plecie niestworzone rzeczy, papla bez sensu, bajdurzy’. Ale możliwy też związek z lit. n. *Liēlis* < lit. ap. *liēlas* ‘duży’, łot. ap. *liels* ‘ts.’, lit. ap. *liēlis* ‘język (część ciała); język, mowa’. HSŻ *Lelewicz* pow. widuklewski 1690. LPŽ II: 52, 77. Zob. **LELIS**. FREKWENCJA: 19 (KaPs 1, KamKa 4, OIEł 9, OIOG 5).

LELUSZ – por. lit. n. *Lēlius* < *Lelỹs*, *Lēlis* < lit. ap. *leļỹs*, *leļỹs*, *lēlis* ‘lelek (łac. *Caprimulgus europaeus*); syczek zwyczajny (ptak, łac. *Otus scops*); bąk (owad, łac. *Tabanus*); niedbaluch, niechluj, brudas, człowiek zaniedbany; człowiek, który opowiada

- bzdury, plecie niestworzone rzeczy, papla bez sensu, bajdurzy'. Ale możliwy też związek z lit. n. *Liēlis* < lit. ap. *liēlas* 'duży', łot. ap. *liels* 'ts.', por. lit. ap. *liēlis* 'język (część ciała); język, mowa'. HSŻ *Lelus* pow. ejragolski 1690, *Lelus*z wojewoda trocki XIV-XV w.
FREKWENCJA: 47 (WaWa 2, BsBs 3, BsMo 4, BsSo 2, BsmBs 23, BsmSu 4, KaCi 1, OlBa 6, OlmOl 2).
- LENTWOJT** – por. lit. ap. *leñtvaitis* '(w WKL) członek sądu miejskiego, starszy ławnik'. LPŻ nie odnotowuje.
FREKWENCJA: 17 (WrDz 4, WrGo 2, WrWa 2, WrmWr 3, GdŚl 3, PoRa 3).
- LEWGOWD** – HSŻ *Lewgowd* Dumitry pow. telszewski 1621, *Lewgoyd* pow. birżyniański 1667, *Laugird/Lewgodz* Dumitry pow. telszewski 1690, *Lawgowd* pow. birżyniański 1690, *Lewgod z Lewgod* [sic] pow. telszewski 1690; też n.m. *Lewgowdy* pow. telszewski (lokalizacja niepewna). Zob. **LEWKOT**.
- LEWICKAS** – zlit. postać pol. n. *Lewicki*. LPŻ II: 67.
FREKWENCJA: 1 (WaWa).
- LEWKOT** – wariant n. LEWGOWD < lit. n. złoż. *Levgaudas, Liūgaudas*: *liau-* (lit. ap. *liauti, pa-liāuti* 'przestać, zaprzestać') + *-gaud* (lit. ap. *gaudūs* 'dźwięczny, donośny; melodyjny; smutny, rzewny, żalony'). HSŻ *Lewkot/Lewgowd* z Putel w pow. wieszwiańskim 1690. LPŻ II: 67, 72; Zink 2011: 23.
FREKWENCJA: 15 (WrmWr).
- LIGIEJKO** – HSŻ *Ligieyka, Ligieyko* pow. wieloński 1667, *Legieyko* [wywód szlachectwa] 1835.
- LIKSZA** – por. lit. n. *Likšà, Likšas, Likšė, Likšỹs* i lit. ap. *likšas* 'ktoś, kto przeżył, ocalał, ocaleniec'. LPŻ II: 81.
FREKWENCJA: 85 (WrmWr 3, TomTo 7, ZGGo 10, ZGSu 3, ŁomŁo 6, KrmTa 2, WaWa 4, GdmGd 2, KaBi 2, KaWo 5, KamCh 3, KamKa 1, KamŚw 1, OIGi 2, OIOI 2, OIOs 5, OIWę 8, OlmEl 3, SzBi 8, SzSk 3, SzŁo 1, SzmSz 4).
- LIKSZO** – p. LIKSZA.
FREKWENCJA: 49 (TomBy 6, ZGZG 2, ZGmZG 1, KrmKr 2, KrmNS 3, OpSt 6, GdmGd 6, KaRa 4, KamRy 2, OIBa 5, OIWę 1, OlmOl 8, SzSk 3).
- LILISCHKIES** – p. LILISCHKIS.
FREKWENCJA: 1 (GdmGn).
- LILISCHKIS** – por. lit. n. *Liliškys* (of. też *Lilischkis, Lilischkies, Lillischkies, Liliszkis, Lielischkis, Lie-lischkies, Lieliszkies*) < *Lilius* (of. *Lillus*), zapewne związek z lit. *lilius* 'gadula, papla', *lilėnti* 'przy-
- milać się, schlebiać; wyprosić coś; dużo gadać, paplać'. LPŻ II: 82.
FREKWENCJA: 1 (ZgmGo).
- LIMONT** – HSŻ *Limontowicz* woźny żmudzki 1591, *Limont* Drabukszty włość powondeńska 1600.
- LINDZINSKI** – p. LINDZIŃSKI.
FREKWENCJA: 2 (OIDz).
- LINDZIŃSKI** – por. lit. n. *Liñdžius* i lit. ap. *liñdžius, lindžius* 'człowiek, który się wszędzie przedostanie, przelezie; który potrafi się przypodobać, przymilić; który wszędzie się wciska, wpycha, włazi, gdzie nie trzeba; który wciąż gdzieś się czai, ukrywa', *linda* 'człowiek przebiegły, wścibski; człowiek, który gdzieś się chowa, unikając pracy; próżniak, leń', *liñdė* 'próżniak, leń'. HSŻ *Lindzia, Lindyk*; Matiej i Jan Stanisławowicze *Lindiny* Kołnuje włość rosieńska 1593, *Lindzik* majątność Mostwiły włość rosieńska 1595, *Lindykowicz* Żmudź 1645. LPŻ II: 85.
FREKWENCJA: 10 (OIDz).
- LINGOWSKI** – HSŻ *Lingowski* majątność Birżynia włość korklańska 1595, *Lengowski/ Lingowski* z Pobudkolnia pow. korklański 1690.
- LIPIEJKO** – por. lit. n. *Lipėika, Lipeikà* (of. też *Lipiejko, Lepiejko*), *Lipeikis* i lit. ap. *lipti* 'włazić, wdrapywać się' lub *lipti* 'kleić się, lepić się'. LPŻ II: 90.
FREKWENCJA: 111 (WrTr 2, WrmWr 7, TomTo 4, LuKr 2, ŁomŁo 13, GdŚl 7, KaRy 1, KamJs 9, OIBa 25, OIEI 5, OILi 4, OIOI 8, OlmOl 4, PoPi 7, SzGc 1, SzGn 1, SzKa 2, SzmSz 9).
- LOWGIŃSKI** – por. lit. n. *Lauginius* i łot. n. *Laugins*¹⁹. LPŻ II: 31.
FREKWENCJA: 6 (OIOI 3, OlmOl 3).
- LUCZYS** – por. lit. n. **Lučys* (of. *Luczys, Łuczys*), może od im. *Liūcijus* lub poch. pol. Por. **ŁUCZUN**. LPŻ II: 110.
FREKWENCJA: 24 (WrmWr 5, OIGi 3, OIIł 2, OIOs 11, PomPo 3).
- LUKAMOWICZ** – p. LUKAN. HSŻ *Łukomowicz* pow. jaswoński 1667, *Lukomowicz* pow. wilkiski 1690.
FREKWENCJA: 6 (ŁomŁo).
- LUKAN** – por. lit. n. *Lūkonas, Lūkonas, Lukōnas* < d. pol. im. *Łukan* 'Łukasz'. HSŻ *Łukon* pow. jaswoński 1621, *Łukom* pow. wilkiski 1667, *Lukom* pow. wilkiski 1690. LPŻ II: 113-114. Zob. **LUKAMOWICZ**.
FREKWENCJA: 4 (OIBa).
- LUKANOWIĆ** – p. LUKAN.
FREKWENCJA: 4 (ŁomŁo 3, BsŁo 1).
- LUKOMSKI** – p. LUKAN.
FREKWENCJA: 1 (GdLę).

LULEWICZ – HSŻ *Liula* k. Podubisia włość rosieńska 1588, *Liulewicz* Podubisie włość rosieńska 1593, *Lulewicz* Podubisie Okstyny włość rosieńska 1667; też n.m. *Oksztyny Lule Podubisie* (według HSŻ gniazdo rodu) i *Lule Kiebaście* (ok. szlach. na pld. wsch. od Rosieni i na zach. od Betygoły) 1690.

LUTWIEJKO – por. lit. n. *Liutvāitis, Litvāitis* < *Lietuvāitis* < lit. ap. *lietuvāitis* ‘młody Litwin’ i wsp. n. lit. Litveika. LPŽ II: 79, 94, 102.
FREKWENCJA: 16 (BsmBs).

LUZGO – por. lit. n. **Luzgis* i lit. ap. *lūzgis* ‘kłapouch, człowiek ze zwisającymi uszami; człowiek zaniebdany, niechluj, obszarpaniec; gamoń, głupek’. LPŽ II: 120.
FREKWENCJA: 10 (BsBs 5, BsmBs 5).

Ł

ŁABANARSKI – zapewne (rzadszy) wariant odtopimicznego n. Łabonarski, p. ŁABONARSKI.
FREKWENCJA: 7 (WrKl).

ŁABANIEC – AK *Laban* Widzieniański 1652-72, *Laban* par. Święciany 1787.

ŁABANOWSKI – p. ŁABUNOWSKI.
FREKWENCJA: 436 (WrKG 3, WrWa 2, WrmWr 2, TomBy 2, ZGGo 1, ZGMi 2, ŁoKu 1, ŁoRw 1, ŁoS 3, ŁomSk 3, KrCh 7, KrmKr 4, WaMł 3, WaPi 2, WaWa 26, OpOp 4, BsAu 5, BsBs 14, BsGr 1, BsHa 1, BsMo 43, BsSe 42, BsSo 21, BsZa 12, BsmBs 31, BsmSu 48, GdND 1, GdSg 5, GdWe 1, GdmGd 7, GdmGn 6, GdmSo 5, KamDG 4, KamKa 5, OIEł 5, OIH 1, OIKę 19, OIMr 3, OIOG 17, OIOl 6, OIPi 8, OIGo 10, OlmEl 12, OlmOl 26, PoMi 3, PoNT 3, PomPo 1, SzKa 1, SzKs 2, SzPo 1).

ŁABUK – por. lit. n. *Labukas*, może od hybrydy słow.-lit. *labukas* ‘(o bydle) bez rogów’. LPŽ II: 12.
FREKWENCJA: 3 (SzmSz).

ŁABUKO – p. ŁABUK.
FREKWENCJA: 8 (LumLu 1, OIOl 4, OIOs 3).

ŁABUL – por. lit. n. *Labulis* (of. też *Labul, Łabul*) < lit. ap. *lābas* ‘dobry’ + sufiks dem. *-ulis*. LPŽ II: 12.
FREKWENCJA: 117 (WrBo 2, WrLi 5, WrmJG 2, WrmWr 16, ZGŽr 49, ZGmZG 2, GdmGd 8, KamGl 3, OIBa 13, OISz 2, OlmEl 4, SzSk 5, SzmSz 6).

ŁABUNOWSKI – niejasny związek między n. *Labunowski* a *Labanowski*. Być może – przynajmniej w części przypadków – *Labanowski* to wariant n.

Labunowski (HSŻ III: 394-396). HSŻ *Labunowski* Pogudkolnie włość korklańska 1583, pow. pojurski 1621, *Łabanowski* [sic] z *Łabunowa* pow. korklański 1667, *Łabanowski* pisarz aktowy szawelski 1792-94.

ŁAJBIAK – p. ŁAJBIS.
FREKWENCJA: 4 (WrDz).

ŁAJBIS – por. lit. n. *Lòiba, Láiba* i może lit. ap. *lāibas* ‘szczupły, smukły; cienki, wąski’, choć możliwe też poch. niem./jid. Zink 2012: 176, LPŽ II: 15, 105. Zob. ŁOJBA, ŁOJBO.
FREKWENCJA: 13 (WrGł 5, WrOl 2, WrPo 6).

ŁAPIENIECKI – p. ŁAPIENIS.
FREKWENCJA: 24 (WaCi 5, WaOt 1, WaWa 9, WamRa 6, OINi 3).

ŁAPIENIS – por. lit. n. *Lapiënis* < lit. ap. *lapiënė* ‘zupa szczawiowa; zupa z warzyw liściastych; ktoś, kto dużo gada, papla’, *Lapienė* < lit. ap. *lapienė* ‘lisica, samica lisa’, *lapiena* ‘mięso z lisa’. GG *Lapienis* Niemonajcie (LT) 1736, par. Wiżajny 1839, *Lapienis/Lapienis* Warszawa 1863, 1868, 1873 (ta sama rodzina). LPŽ II: 23.
FREKWENCJA: 4 (ŁomŁo).

ŁAPIEŃSKI – p. ŁAPIENIS.
FREKWENCJA: 31 (WrmWr 2, WaPn 8, WaWa 4, BsBs 5, BsMo 1, BsWy 6, BsmBs 2, GdmGd 2, KamRu 1).

ŁAPIN – p. ŁAPINIS.
FREKWENCJA: 159 (WrJa 15, WrmJG 5, ToAl 4, ToŽn 1, LuPu 3, LumCh 1, LumLu 8, ZGGo 1, ZGNS 2, ZGmGo 1, ŁoŁo 6, ŁoS 1, ŁoBr 1, ŁomTo 2, KrmKr 3, WaOt 4, WaWa 7, OpOp 1, OpmOp 2, BsSi 2, BsmBs 7, GdmGd 16, GdmSo 2, KaRa 6, KamBi 6, KamJw 1, KiOs 1, OIGi 2, OIKę 13, OILi 1, OIPi 2, OIWę 6, OlmOl 4, PomKn 3, SzDr 1, SzGn 1, SzKb 2, SzmKs 3, SzmSz 12).

ŁAPINIEWICZ – p. ŁAPINIS. GG *Lapieniew* Suderwa 1869, *Lapieniewicz* par. Odelsk 1871.
FREKWENCJA: 7 (WrmWr).

ŁAPINIS – por. lit. n. *Lapinis, Lāpinis, Lāpinas* (of. też *Lapin, Łapin*), łot. n. *Lapiņš* i lit. ap. *lāpinas* ‘samiec lisa’. GG *Lapinis* Wędziagoła 1700, Malaty 1771, Wiżajny 1832, Bargłów 1892. LPŽ II: 23.
FREKWENCJA: 5 (WrmJG).

ŁASKAUSKI – por. zlit. n. *Laskauskas, Laskauskas* < pol. n. *Laskowski, Łaskowski*, ros. *Ласковскуй*. LPŽ II: 26.
FREKWENCJA: 1 (WrOl).

ŁASZYN – *Łaszynis* Poznań 1939²⁰.

ŁAWCEWICZ – HSŻ *Lewczewicz* ciwun nieznannej włości żmudzkiej 1497, *Lewszewicz* ciwun wieszwiański 1507-10, *Łowcus* włość wilkiska 1528, *Ławcajtis* Drutowiszki 1589, *Ławcewicz* pow. widuklewski 1621; też n.m. *Kroże Lewczyszki* we włości kroskiej 1599.

LAWRENOWAS – p. LAWRYNOWICZ.

FREKWENCJA: 3 (BsSu).

LAWRYNOWICZ – p. LAWRYNOWICZ.

FREKWENCJA: 1805 (WrBo 3, WrDz 16, WrGł 4, WrGo 1, WrJG 33, WrKG 5, WrKł 22, WrLw 10, WrPo 9, WrŚw 3, WrWr 5, WrZą 16, WrZg 23, WrmJG 3, WrmLe 2, WrmWa 4, WrmWr 43, ToBy 1, TomBy 32, TomGr 3, TomWł 1, LuBP 2, LuTo 5, LumBP 2, LumLu 7, ZGKr 7, ZGMi 1, ZGNS 28, ZGSł 22, ZGSD 26, ZGŚw 7, ZGZG 12, ZGŻr 1, ZGWs 11, ZGmGo 20, ZGmZG 21, ŁoBe 3, ŁoKu 1, ŁoŁę 1, ŁoPb 2, ŁoSł 1, ŁoTo 11, ŁoZd 3, ŁomŁo 23, KrGo 1, KrMy 5, KrTa 5, KrZa 3, KrmKr 7, KrmTa 6, WaGd 8, WaLe 6, WaOw 1, WaOt 3, WaPi 7, WaPs 4, WaRa 2, WaSc 6, WaWa 71, WaWZ 6, WaWo 11, WaŻy 7, WamPc 10, WamRa 13, OpGł 8, RzJs 6, RzLu 3, RzNi 1, RzmRz 5, BsAu 24, BsBs 11, BsBl 4, BsHa 70, BsSo 35, BsSu 1, BsmBs 27, GdCz 19, GdKo 2, GdŁę 11, GdPu 6, GdSł 26, GdTc 13, GdWe 19, GdmGd 29, GdmGn 6, GdmSł 18, KaBę 4, KaGl 2, KaWo 1, KaŻy 2, KamBi 6, KamBy 1, KamCz 5, KamGl 35, KamJs 1, KamJw 5, KamKa 2, KamSo 1, KamTy 8, KamZb 2, OlBa 49, OlBr 15, OlEl 42, OlEł 7, OlGi 40, OlIł 3, OlKę 18, OlLi 7, OlOl 12, OlOs 43, OlPi 6, OlSz 2, OlWę 5, OlmEl 71, OlmOl 63, PoCT 44, PoKl 4, PoMi 5, PoOt 12, PoPl 2, PoPo 2, PoTu 4, PoZł 3, PomLe 2, PomPo 13, SzCh 6, SzDr 2, SzGo 5, SzGc 3, SzKa 16, SzKb 17, SzKs 30, SzPo 27, SzSł 1, SzSg 27, SzŚd 11, SzWa 28, SzŁo 5, SzmKs 25, SzmSz 61).

ŁEGIN – p. LEGIN.

FREKWENCJA: 3 (GdCh).

ŁOJBA – HSŻ *Łojba* włość pojurska i jaswońska 1528, *Łoyba* uczestnik unii kiejdańskiej 1655, *Łaybowicz* Sudmonty pow. korszewski 1690.

ŁOKUĆ – AK *Локумович* волость Шов’довское 1537, *Łokuytis* Gruździe 1648, 1685, *Lokuytis* Gruździe 1688, *Lakutis* Szkudy 1735, *Łokuciew[ki]* Krewno 1739-59, *Łokuciewska*, *Łokuciew[ka]* Krewno 1740-59.

ŁOWKIS – GG *Łowkis* Muśniki 1758. AK *Łowkis* Ławkosody 1698, par. Inturki 1780, 1782, par. Hoduciszki 1689, 1795, 1802, 1827, St. Sitańskie w. Puczakany 1765; Catharina *Łowkisowna* par.

Hoduciszki 1827; Cristina *Łowkisowa* par. Hoduciszki 1829; *Ловкусь* Ракшской в. 1882.

ŁUCZUN – por. lit. n. *Lučiūnas* (of. *Łuczun*) < **Lučys* (of. *Luczys*, *Łuczys*), może od im. *Liūcijus* lub poch. pol. Por. LUCZYS. LPŽ II: 110.

FREKWENCJA: 86 (WrmWr 4, ŁomŁo 14, WaWZ 1, GdGd 1, GdmSł 10, KamGl 2, OlBa 4, OlBr 22, OlGi 3, OlOl 4, OlWę 20, OlmOl 1).

ŁUKSZA – HSŻ *Łuksza* pow. szawelski 1667.

ŁUNGIS – por. lit. n. *Lūngis*, *Lungys*, *Luņgis* (of. też *Lungis*) i lit. ap. *lūngis*, *lungys* ‘wysoki, przygarbiony człowiek; człowiek powolny, niemrawy; człowiek niczego niepotrafiący, niedołęga’. LPŽ II: 117.

FREKWENCJA: 2 (OlmOl).

ŁUNGOWSKI – p. ŁUNGIS.

FREKWENCJA: 30 (WrmWa 10, ŁoKu 1, WaPn 6, BsmBs 1, OlOs 7, OlSz 5).

M

MACALIS – AK *Macaluitis* par. Janiszki 1619.

MACENOWICZ – por. lit. n. *Macenāvičius* < *Macēnis* < im. *Mātas* ‘Mateusz’. HSŻ *Macanowicz* / *Maconowicz* pow. wieloński 1667, *Macenowicz* wywód szlachectwa 1799; też n.m. *Maciany* (w XVI wieku *Matiany*, lit. *Mociūnai*), gniazdo rodowe Macenowiczów w pow. wielońskim.

FREKWENCJA: 10 (WaWa 9, BsmŁo 1).

MACIAŃSKI – HSŻ *Maciańskiuczestnikkonfederacji szadowskiej szlachty żmudzkiej 1656*; też n.m. *Maciany* (w XVI wieku *Matiany*, lit. *Mociūnai*), gniazdo rodowe Maciańskich w pow. wielońskim.

MACIUŃSKI – HSŻ *Maciuński* pow. szawelski 1690.

MACKANIEC – por. lit. n. *Mackōnis*, *Mackonīs* (of. też *Mackaniec*) < *Māckus* < *Mātas*, *Motiėjus* ‘Mateusz’. LPŽ II: 126.

FREKWENCJA: 32 (WrJG 3, WrLa 11, WrZg 4, WrmJG 3, ZGMi 2, ZGŚw 4, OlEł 4, OlKę 1).

MACKIEWICZ – por. lit. n. *Mackēvičius* < *Māckas*, *Māckus*, *Mōckus* < lit. im. *Mātas*, *Motiėjus* ‘Mateusz’. HSŻ *Mackowicz* pow. wieloński i in. 1523, *Mackajtis* włość kroska 1528, *Mackiewicz* włość wielońska i in. 1528, *Mackiewiczowie* h. Dębno wywód szlach. 1799; też n.m. *Pilsudy Poworcie Mackajcie* w pow. korszewskim 1700. LPŽ II: 125, 126, 263.

FREKWENCJA: 6709 (WrBo 9, WrDz 30, WrGł 22, WrGo 27, WrJa 40, WrJG 11, WrKG 4, WrKł 41, WrLe 9, WrLa 24, WrLi 14, WrLw 10, WrOl

17, WrOł 21, WrPo 19, WrŚr 9, WrŚw 97, WrTr 31, WrWa 13, WrWo 2, WrWr 26, WrZą 24, WrZg 53, WrZł 12, WrmJG 13, WrmLe 39, WrmWa 41, WrmWr 142, ToAl 1, ToGD 5, ToGr 2, ToIn 4, ToLi 4, ToRy 1, ToSe 4, ToŚw 2, ToTo 12, ToTu 1, ToWł 8, TomBy 77, TomGr 6, TomTo 49, TomWł 27, LuBP 131, LuBg 1, LuCh 2, LuHr 12, LuLu 3, LuŁę 6, LuŁu 3, LuPa 83, LuPu 5, LuRa 71, LuRy 3, LuŚw 9, LuTo 4, LuWł 22, LuZa 4, LumBP 82, LumCh 8, LumLu 40, ZGKr 19, ZGMi 22, ZGNS 50, ZGSł 17, ZGSD 13, ZGSu 6, ZGŚw 16, ZGZG 56, ZGŻg 19, ZGŻr 27, ZGWS 7, ZGmGo 72, ZGmZG 50, ŁoBe 5, ŁoKu 9, ŁoŁa 9, ŁoŁę 2, ŁoŁw 4, ŁoPb 26, ŁoPt 12, ŁoPo 3, ŁoRd 9, ŁoRw 2, ŁoTo 3, ŁoWr 5, ŁoZd 10, ŁoZg 6, ŁomŁo 106, ŁomTo 1, ŁomSk 21, KrGo 4, KrKr 22, KrLi 4, KrMy 7, KrNS 4, KrPr 11, KrSu 1, KrTa 4, KrmKr 46, KrmTa 1, WaBb 11, WaCi 15, WaGd 15, WaGj 1, WaKo 5, WaLe 10, WaLi 4, WaŁo 26, WaMa 39, WaMi 9, WaMł 14, WaND 15, WaOł 2, WaOt 10, WaPi 6, WaPc 4, WaPo 25, WaPr 54, WaPn 1, WaPu 1, WaRa 1, WaSd 18, WaSk 7, WaSz 7, WaWa 429, WaWZ 6, WaWę 5, WaWo 30, WaWy 8, WaZu 2, WaŻy 7, WamOł 9, WamPc 25, WamRa 15, WamSd 19, OpBr 12, OpKK 25, OpKl 13, OpNa 3, OpNy 13, OpOl 10, OpPr 4, OpSt 3, OpmOp 29, RzBr 1, RzDę 4, RzJs 1, RzŁa 1, RzPm 6, RzRz 62, RzSa 25, RzSW 2, RzLs 4, RzmRz 49, RzmTa 1, BsAu 16, BsBs 73, BsBl 25, BsGr 2, BsHa 119, BsŁo 1, BsMo 2, BsSe 34, BsSi 11, BsSo 58, BsSu 105, BsWy 1, BsmBs 147, BsmŁo 13, BsmSu 129, GdBy 16, GdCz 32, GdGd 14, GdKw 1, GdLę 14, GdMa 6, GdND 4, GdPu 1, GdSł 37, GdSg 16, GdTc 11, GdWe 29, GdSz 30, GdmGd 157, GdmGn 70, GdmSł 29, GdmSo 9, KaBę 5, KaBi 2, KaCi 18, KaCz 29, KaGl 9, KaLu 4, KaMk 1, KaPs 7, KaRa 18, KaBL 2, KaWo 13, KaZa 21, KamBi 25, KamBy 7, KamCh 14, KamCz 58, KamDG 5, KamGl 12, KamJs 10, KamKa 36, KamRu 4, KamRy 12, KamSo 17, KamŚw 1, KamTy 5, KamZb 37, KamŻo 3, KiJę 15, KiKo 22, KiOs 5, KiSk 74, KiSr 3, KimKi 8, OIBa 83, OIBr 21, OIdz 76, OIEl 53, OIEł 35, OIGi 13, OIHł 22, OIKę 65, OILi 67, OIMr 12, OINi 5, OIOG 23, OIOl 84, OIOs 80, OIPi 24, OISz 45, OIGo 26, OIWę 21, OlmEl 106, OlmOl 141, PoCT 5, PoGn 1, PoKl 1, PoKś 4, PoKr 8, PoNT 10, PoPi 5, PoPo 2, PoRa 7, PoSz 6, PoŚd 1, PoTu 1, PoWr 7, PoZł 1, PomKa 2, PomKn 2, PomPo 57, SzBi 25, SzCh 12, SzDr 17, SzGo 9, SzGc 33, SzGn 11, SzKa 15, SzKb 23, SzKs 28, SzMy 16, SzPo 21, SzSł 13, SzSg 10, SzSk 69, SzŚd 4, SzWa 17, SzŁo 8, SzmKs 50, SzmSz 156, SzmŚu 10).

MACKUN – HSŻ *Mackun* pow. wilkiski i in. 1667.

MACULEWICZ – por. lit. n. *Maculėvičius* (of. też *Maculewicz*) < *Macūlis*, *Maciūlis* < *Macys* < lit. im. *Mātas*, *Motiėjus* ‘Mateusz’. HSŻ *Maczulewicz* pow. wieloński 1667, w późniejszych herbarzach n. jest zapisywane *Maciulewicz*, *Maculewicz*. LPŻ II: 124, 125, 127. Zob. MACIULEWICZ, MACZULEWICZ.

FREKWENCJA: 732 (WrBo 6, WrGl 8, WrJG 2, WrLw 6, WrŚr 1, WrŚw 1, WrWa 3, WrWo 2, WrZą 3, WrmJG 1, WrmLe 3, WrmWa 6, WrmWr 7, ToSe 4, ToTu 9, TomWł 3, LuCh 4, LuLu 7, LuPa 2, LuRy 2, LumCh 3, ZGGo 7, ZGKr 1, ZGNS 6, ZGŚw 5, ZGZG 8, ZGŻg 4, ZGmGo 28, ZGmZG 14, ŁoŁo 2, ŁoSk 4, ŁoTo 4, ŁomŁo 10, KrOś 2, KrmKr 10, WaCi 9, WaGj 3, WaPi 4, WaPr 1, WaWa 33, WaWo 1, WamPc 1, OpOp 5, OpmOp 13, RzJr 1, RzmRz 4, BsBs 47, BsSo 13, BsmBs 12, BsmŁo 4, BsmSu 6, GdBy 2, GdCz 1, GdGd 3, GdMa 3, GdPu 6, GdWe 7, GdmGd 48, GdmGn 7, GdmSł 4, GdmSo 11, KaCi 1, KaPs 1, KaŻy 1, KamCz 15, KamDG 5, KamGl 2, KamKa 14, KamMł 2, KamSo 2, KamTy 7, KiSk 11, KiSr 7, KimKi 5, OIBa 4, OIBr 33, OIEł 3, OIGi 22, OIHł 3, OIKę 9, OILi 10, OIMr 2, OINi 7, OIOl 9, OISz 2, OlmEl 18, OlmOl 18, PoPo 4, PomPo 5, SzDr 2, SzGn 5, SzKs 7, SzMy 1, SzSł 7, SzSg 19, SzŁo 5, SzmKs 5, SzmSz 22).

MACZAŃSKI – por. lit. n. *Mačiānskas*, *Mačiānskis* < *Mačėnskas* < *Mačėnas*, *Mačiōnis* < *Mačys* < *Mātas*, *Motiėjus* ‘Mateusz’. HSŻ *Maczański* pow. medyngiański 1690. LPŻ II: 128, 129, 178, 274. FREKWENCJA: 5 (SzSk).

MACZUKJAN – p. MACIUKANIS.

FREKWENCJA: 1 (OIKę).

MAJNO – AK *Maynis* par. Hoduciszki 1664; *Maynas* w. Rogowce, dwór Poswol 1678; *Maynas* Ragaudziai 1751, 1759, 1771.

MAKSZYS – AK *Makszewski* Kowno 1626, *Maxis* Łyngmiany 1708-40, *Magdalena Maxiłowicza* Krewno 1719-40, *Maxis, Maxiłz* Uciana 1729-71, *Makszys* Łyngmiany 1760-90.

MALAJKAT – AK *Małayka*, *Małaykowa* Użpol 1764-86.

MALEIKA – p. MALEJKO.

FREKWENCJA: 53 (OpKK 20, KaRa 22, KamRu 2, PoPo 1, SzPo 8).

MALUSZYS – AK *Maluszynski* Kroże 1658, *Maluszewski* Nacza 1705, *Olita* 1783, *Malułowicki* Nacza 1739.

MALDAŻYS – por. lit. n. *Mildažis*, *Mėldažis*, *Mieldažys*, *Miėldažis* < lit. ap. *miėlas* ‘wapno; kreda; gips’ i *dažyti* ‘malować farbami’, por. też lit. ap.

milas ‘zgrzebne sukno’, *mildažis, mildažys* ‘farbiarz zgrzebnego sukna’ i wsp. lit. n. *Meldažys*²¹. LPŽ II: 222, 238.

FREKWENCJA: 8 (BsAu 3, KamJw 5).

MARGATIS – Anthony *Margatis*, Litwin, 1905 r.²²; *Gedaminas Margatis* [...] in St. Peter Lithuanian Church 2010²³. AK *Margacze* Ragneta 1757-67 (może chodzi o n. *Margaitis*).

MARGIELŁO – por. lit. n. *Margēlis, Mārgelis, Maṛgelis* < *Mārgis* < lit. ap. *mārgis, maṛgis* ‘coś kolorowego’. HSŽ *Margiello* pow. szawelski 1621. LPŽ II: 161-162.

FREKWENCJA: 1 (WaWa).

MARGIEWICZ – HSŽ *Margiewicz* pow. rosieński 1621.

MARGOLIS – być może od hebr. im. i n. matronimicznego *Margalit*. Abramowicz 2010: 166.

MARTYSZUNIS – AK *Martiszun* Wobolniki 1621-46, Łyngmiany 1760-90, Okmiany w par. Wiłkomierz 1665, *Martiszunowna* Łyngmiany 1760-90.

MARUNOWSKI – AK *Marunowicz* Kowno 1626.

MASKULANIS – AK Catharina *Maskulunowna* Wodakle 1808-20.

MATOWICKI – p. **MATOWICZ**.

FREKWENCJA: 163 (BsBs 71, BsBl 1, BsmBs 89, OlGi 1, SzmKs 1).

MATOWICZ – por. lit. n. *Matāvičius, Matovičius* (of. *Matowicz*) < im. *Mātas, Motiėjus* ‘Mateusz’. HSŽ *Motowicz* włość kroska 1528, *Motowicza* włość widuklewska 1567, *Motowicz* Sewrokompy włość kroska 1574. LPŽ II: 178.

FREKWENCJA: 44 (WrLa 4, WrmJG 1, WaPr 2, WaWa 2, GdmSł 27, OlBa 3, OlmOl 3, SzGo 2).

MATOWIECKI – p. **MATOWICZ**.

FREKWENCJA: 11 (ZGŻg 2, ZGŻr 9).

MATUSZELAŃSKI – od hipotetycznego lit. n. **Matušelis*²⁴ < **Matušis* < pol. im. *Matusz* < *Matyjasz*. LPŽ II: 185.

FREKWENCJA: 81 (ToTu 5, ŁomŁo 2, WaGd 9, WaOw 3, WaPi 3, WaSk 1, WaWa 16, BsWy 30, BsZa 2, BsmBs 5, BsmŁo 5).

MATUSZELAUSKI – p. **MATUSZELAŃSKI**.

FREKWENCJA: 1 (WaWa).

MATUSZELEWSKI – p. **MATUSZELAŃSKI**.

FREKWENCJA: 1 (WaWa).

MATYSKIEL – AK *Matyskajytis* par. Łankieliszki 1640, *Matysko* w. Łankieliszki 1767.

MAZIUK – por. lit. n. *Maziukas, Mažukas* < *Mazys* < lit. ap. *māžas* ‘mały, niski, niewysoki’. LPŽ II: 189, 192.

FREKWENCJA: 264 (WrLw 4, WrmJG 1, WrmLe 5, WrmWr 2, ToBy 8, ToWł 6, KrCh 6, KrNS 6, WaWa 6, BsAu 4, BsMo 3, BsmBs 11, GdKw 9, GdSg 3, GdWe 6, GdSz 1, GdmGd 6, KamGl 7, KamJs 3, KamRu 3, OlBa 8, OlBr 80, OIEl 8, OIKę 11, OILi 4, OIOs 7, OISz 4, OlmEl 5, OlmOl 8, PoPi 8, PomPo 1, SzPo 5, SzSk 5, SzmSz 10).

MAZIUKIEWICZ – p. **MAZIUK**.

FREKWENCJA: 56 (KrSu 4, WaWa 3, KaPs 4, KamCh 3, KamKa 4, OIEl 38).

MAZYNTAS – por. lit. n. *Mažiūntas* < lit. ap. *māžas* ‘mały, niski’. LPŽ II: 192.

FREKWENCJA: 1 (SzmSz).

MEDECKI – por. lit. n. *Medėckis* < lit. ap. *mėdė, mėdis, mėdžias* ‘las, puszcza’. LPŽ II: 195. Por. **MEDENECKI, MIEDONIECKI**.

FREKWENCJA: 45 (WrBo 11, WrDz 6, WrLa 8, WrOł 3, WrŚw 4, ToBy 2, LuCh 2, LumLu 1, WaWa 3, BsmŁo 2, SzGc 3).

MEDEKSZA – n. noszone (również?) przez Tatarów (Dziadulewicz 1929: 424). HSŽ *Medeksza* pow. wieloński 1667.

„Jest to jednak rodzina pochodzenia tatarskiego, mająca swe główne siedziby w pow. kowieńskim. Nazwisko przyjęli od dóbr Medeksze na południowy wschód od Kiejdan, które nabyli około 1540 r.” (HSŽ IV: 63).

MEDENECKI – por. lit. n. *Medenėckas* < lit. ap. *mėdė, mėdis, mėdžias* ‘las, puszcza’. LPŽ II: 195. Por. **MEDECKI, MIEDONIECKI**.

FREKWENCJA: 25 (ZGGo 6, ZGmGo 3, KamGl 2, OIKę 3, OISz 3, PoPo 3, PoZł 2, SzSk 3).

MEDUNECKI – por. lit. n. **Medūnas* i lit. ap. *medūnas* ‘ktoś, kto bardzo lubi miód’. LPŽ II: 197. Por. **MEDUNIECKI, MIEDUNIECKI**.

FREKWENCJA: 16 (SzSg 15, SzŁo 1).

MEDUNIECKI – p. **MEDUNECKI**, por. **MIEDUNIECKI**.

FREKWENCJA: 5 (WaWa)

MELERZYK – AK *Melez* par. Hoduciszki 1666, 1668, *Melezius* par. Święciany 1800.

MELGAŁW – AK z Grigiem *Melgałw* w. Daužnagai 1597.

MELUS – zapewne związek z lit. n. *Meilus* < *Meilius* (por. analogiczne *Mielūtis* < *Meilūtis*, LPŽ II: 223) < lit. ap. *mėilė* ‘miłość’, *meilus* ‘przymilny, miły, przyjemny, życzliwy’, *meilyti* ‘pragnąć, pożądać’. LPŽ II: 199, 200.

FREKWENCJA: 5 (OlBr 4, OIOs 1).

MEYRO – por. lit. n. *Meira* < lit. ap. *meirà* ‘sen, senność’ lub *Meiryš, Meiris* < lot. ap. *meiris* ‘nad-

zorca, starosta, ciwun'; możliwe też poch. niem. (n. *Meyer*). HSŻ *Meiro* bojar kołtyniański 1415, *Meyra* pow. ejragolski 1621; też n.m. *Mejry*, lit. *Meirės*, w. k. Kołtynian [pow. korszewski]. Por. też n.m. *Mejry* (d. w. w par. Wawiórka, ob. BR), *Mejryszki* (d. w. w par. trockiej) i podobne²⁵. LPŻ II: 200-201. FREKWENCJA: 10 (WrmWr 1, ZGŻg 3, WaWa 2, OpKK 2, OpKl 2).

MEYROWSKI – p. **MEYRO**.

FREKWENCJA: 25 (TomBy 4, TomGr 12, OpKK 5, GdKw 3, OIOG 1).

MICEL – por. lit. n. *Micēlis* < *Mičēlis* < *Mičius* (poch. pol. od im. *Micz* < *Mikołaj*), lub bezpośrednio *Micēlis* < *Micius* < lit. ap. *mīcas*, *mīcis*, *mīckus* 'prosię; wieprz, tucznik', *mīcē* 'świnia', *mīcinti* 'męczyć', *mīcēnti* 'biec niespiesznie, truchcikiem; dreptać; kicać', *mīcinti* 'machać, merdać (ogonem)'. Ale możliwy też związek z brus. im. *Muu* < *Думмпуі*. LPŻ II: 216, 218, 220, 221.

FREKWENCJA: 3 (WaWa).

MICELSKI – p. **MICEL**.

FREKWENCJA: 34 (WaMi 2, WaPr 9, WaWa 12, GdmGn 4, GdmSo 2, KamCh 5).

MICIGOLSKI – p. **MICYGAŁA**.

FREKWENCJA: 98 (WrLa 7, WrmLe 1, KrmNS 11, KiKi 40, KimKi 32, OlmOl 7).

MICIGULSKI – p. **MICYGAŁA**.

FREKWENCJA: 20 (WaWa 4, KiSr 10, KimKi 5, PomPo 1).

MICIUN – por. lit. n. *Miciūnas* (of. też *Miciun*) < *Micius* < lit. ap. *mīcas*, *mīcis*, *mīckus* 'prosię; wieprz, tucznik', *mīcē* 'świnia', *mīcinti* 'męczyć', *mīcēnti* 'biec niespiesznie, truchcikiem; dreptać; kicać', *mīcinti* 'machać, merdać (ogonem)', lub od lit. im. *Dimitrijus*, brus. *Думмпуі* 'Dymitr'. Por. też d. n.m. *Miciuny* (kilka miejscowości). LPŻ II: 218; SGKP VI: 319-320, XV cz. II: 323.

FREKWENCJA: 46 (WrKl 11, WaSz 4, GdSł 1, GdmGd 3, KaPs 3, OlBa 3, OIGi 1, OIMr 1, OIWę 1, PoCT 1, SzSk 9, SzWa 8).

MICKIELEWICZ – zapewne n. pochodne od **Mickelis* < *Mickus* < lit. im. *Dimitrijus*, brus. *Думмпуі* 'Dymitr'. HSŻ *Mickielewicz*, *Mackielewicz*/*Mickielewicz* pow. wilkiski 1667. LPŻ II: 219, 220.

FREKWENCJA: 25 (TomBy 8, ZGmGo 3, WaGj 1, WaPr 1, OpBr 2, BsmBs 4, KamGl 5, PoCT 1).

MICKIEWICZ – por. lit. n. *Mickēvičius* < *Mickus* < lit. im. *Dimitrijus*, brus. *Думмпуі* 'Dymitr'. HSŻ *Mickowicz* włości kroska, ejragolska, jaswońska, rosieńska, wieszwiańska 1528, *Mickiewicz* włość rosieńska 1569, pow. potumszewski 1621. Bardziej

szczegółowo poch. n. omówiono we Wstępie. LPŻ II: 219, 220.

FREKWENCJA: 3294 (WrBo 8, WrDz 19, WrGl 4, WrGo 5, WrJG 14, WrKG 20, WrKl 6, WrLe 16, WrLa 33, WrLi 5, WrLw 3, WrMi 12, WrOl 6, WrOl 4, WrŚr 3, WrŚw 59, WrTr 1, WrWa 24, WrWo 18, WrWr 7, WrZą 5, WrZg 31, WrZł 9, WrmJG 47, WrmLe 17, WrmWa 27, WrmWr 93, ToAl 35, ToBr 15, ToCh 4, ToGr 28, ToNa 10, ToSę 11, ToŚw 4, TomBy 29, TomGr 27, TomTo 23, TomWł 7, LuCh 10, LuŁu 9, LuOp 11, LuPa 18, LuRa 3, LuTo 4, LuZa 2, LumBP 7, LumCh 5, LumLu 11, LumZa 3, ZGGo 3, ZGKr 25, ZGmi 1, ZGNS 13, ZGSł 4, ZGSD 9, ZGSu 6, ZGSw 40, ZGZG 7, ZGŻg 5, ZGŻr 36, ZGws 10, ZGmGo 42, ZGmZG 14, ŁoBe 4, ŁoKu 2, ŁoŁę 2, ŁoŁw 2, ŁoRd 38, ŁoTo 1, ŁoWl 1, ŁoZg 5, ŁomŁo 17, ŁomSk 2, KrCh 1, KrDą 2, KrGo 4, KrKr 9, KrMy 5, KrNS 1, KrNT 5, KrOl 4, KrZa 2, KrmKr 20, WaGd 7, WaKo 84, WaLe 8, WaŁo 1, WaMi 2, WaMł 4, WaND 10, WaOw 4, WaPi 5, WaPc 1, WaPr 15, WaRa 11, WaSr 1, WaSc 1, WaWa 202, WaWZ 6, WaWo 11, WaWy 18, WaŻy 4, WamOl 9, WamPc 7, WamRa 16, OpBr 5, OpKK 25, OpKl 1, OpNa 1, OpNy 24, OpOp 14, OpPr 9, OpSt 7, OpmOp 6, RzJr 15, RzJs 2, RzKr 2, RzNi 2, RzPm 11, RzSW 1, RzSż 2, RzmKr 1, RzmPm 24, RzmTa 6, BsAu 15, BsBs 18, BsBl 4, BsKo 5, BsŁo 1, BsMo 11, BsSi 34, BsSo 16, BsmBs 89, BsmŁo 6, BsmSu 14, GdBy 5, GdCh 2, GdCz 19, GdGd 4, GdKo 1, GdKw 4, GdMa 10, GdND 8, GdSg 5, GdTc 1, GdWe 7, GdSz 14, GdmGd 73, GdmGn 35, GdmSł 30, GdmSo 3, KaBę 3, KaCi 8, KaCz 1, KaKl 6, KaMk 1, KaPs 1, F. 2, KaRa 8, KaRy 1, KaTG 10, KaBL 4, KamBi 4, KamBy 9, KamCh 5, KamCz 8, KamDG 8, KamGl 31, KamJw 2, KamKa 14, KamPi 4, KamRu 4, KamRy 8, KamSi 2, KamSo 2, KamTy 6, KamZb 4, KiKo 5, KiOp 1, KiOs 9, KiSk 13, KiSr 5, KimKi 8, OlBa 63, OlBr 7, OIEl 8, OIEł 31, OIGi 26, OIH 4, OIKę 26, OILi 43, OIMr 34, OIOG 4, OIOl 43, OIOs 15, OIPi 16, OISz 3, OIGo 1, OIWę 30, OlmEl 64, OlmOl 68, PoCT 6, PoJa 3, PoOb 7, PoOt 20, PoOs 10, PoPi 34, PoPo 1, PoWą 3, PoWo 18, PoZł 7, PomKa 9, PomLe 11, PomPo 29, SzBi 7, SzCh 1, SzGo 26, SzGc 21, SzGn 11, SzKa 11, SzKb 1, SzKs 5, SzMy 9, SzPo 12, SzSł 11, SzSg 37, SzSk 29, SzŚd 18, SzWa 3, SzmKs 18, SzmSz 86, SzmŚu 14).

MICKIEWICZ VEL MICKUS – p. **MICKIEWICZ**.

FREKWENCJA: 3 (SzSł).

MICUŃSKI – HSŻ *Micuński* z Satkun pow. szawelski 1667.

- MICYGAŁA** – por. lit. n. *Mitigáila* – zapewne n.o. złoż.: *mit-* (niejasne) + *-gaila* (lit. ap. *gailéti* ‘załować, litować się, współczuć’, *gáilė* ‘litość, żal, współczucie’, *gailius* ‘pokuta, skrucha’, *gailūs*, *gáilus* ‘ostrzy, piekący, gryzący; cierpki, gorzki; zimny, chłodny; zły, srogi, gniewny, surowy; litościwy, miłosierny; godzien litości, smutny, nędzny, marny, żaloszny, płaczkliwy, bolesny’ lub łot. *gailis* ‘kogut’). LPŽ II: 259.
FREKWENCJA: 46 (WrBo 4, WrKł 6, WrOł 1, WrWr 7, WrmWr 20, KrmKr 2, KaRa 6).
- MICYGIEWICZ** – p. **MICYGAŁA**.
FREKWENCJA: 37 (WrGo 2, WrmWr 5, ZGŻg 6, ZGmZG 1, OIOI 13, OIOs 10).
- MICZEJKO** – możliwy związek z lit. n. *Micėika* < *Micėius* < lit. ap. *micėas*, *micėis*, *micėkus* ‘prosię; wieprz, tucznik’, *micė* ‘świnia’, *micėinti* ‘męczyć’, *micėinti* ‘biec niespiesznie, truchcikiem; dreptać; kicać’, *micėinti* ‘machać, merdać (ogonem)’, lub od lit. im. *Dimitrijus*, brus. *Димитруї* ‘Dymitr’. Ale być może od lit. n. *Micėius* < pol. im. *Micz* < *Mikołaj*. LPŽ II: 216, 221.
FREKWENCJA: 83 (BsBs 21, BsHa 9, BsSo 16, BsmBs 25, KamZb 4, OIKę 3, OIMr 5).
- MICZEL** – por. lit. n. *Micėelis* < *Micėius* < pol. im. *Micz* : *Mikołaj*. LPŽ II: 220, 221.
FREKWENCJA: 9 (WaWa 1, WaWo 8).
- MIEDONIECKI** – por. lit. n. *Medėonis* < lit. ap. *mėdė*, *mėdis*, *mėdėzias* ‘łas, puszcza’. LPŽ II: 195, 196.
Por. **MEDECKI**, **MEDENECKI**.
FREKWENCJA: 12 (OIBa).
- MIEDUNIECKI** – p. **MEDUNECKI**, por. **MEDUNIECKI**.
FREKWENCJA: 3 (KaBę).
- MIEGAS** – AK *Miegyias* Widzieniszki 1652-72, *Miegis* Wilkiszki (lit. Vilkija) 1677.
- MIEGOĆ** – możliwa również etymologia pol., por. d. pol. ap. *miegoć* ‘wilgoć; mżawka, opad mglisty’. Sławski 1971: 252.
- MIEGUĆ** – AK *Miegutis* Daugiele 1685-1731, Użpol 1764-86; *Miegutowicz* Daugiele 1685-1731; *Miegucz* par. Hoduciszki 1689; *Miegucpar*. Hoduciszki 1689, 1692, 1694, 1815, 1825; *Mieguć* par. Hoduciszki 1803, 1804, 1807, 1808, 1810, 1823, 1829; *Mieguciowa* par. Hoduciszki 1807, 1810, 1815, 1817, 1820, 1823; *Miegudz* w. Gruodziai (włość Hoduciszki) 1739; *Luciae MiegutownyUżpol* 1764-86.
- MIEJŁUK** – AK *Meylukaytis*, *Margaritha Meylukowa* Krewno 1678-91.
- MIEZIO** – AK *Mieziis*, *Mieziys*, *Mieziis*, *Mieziis* Krewno 1678-1787 [bardzo liczne poświadczenia]; *Mieziowa*, *Mieziowa*, *Mieziowa*, *Mieziowa* Krewno 1678-1787, Daugiele 1685-1731, 1691-1719 [bardzo liczne poświadczenia]; *Mieziis*, *Mieziis*, *Mieziowna* Krewno 1719-40; *Mieziyn*[ki] Daugiele 1685-1731; *Mieziowna*, *Mieziowna*, *Josephi et Elisabethae Mieziow* Krewno 1759-87; *Mieziis* Gruździe 1770; *Межисць* Лигумской в. 1882.
- MIEŻEŃ** – por. lit. n. *Miežėnas*, *Mėžėnas*, *Miežėnas* < *Miežėis*, *Miežėys* < lit. ap. *miežėys*, *miėziis* ‘jęczmień’. LPŽ II: 215, 224.
FREKWENCJA: 29 (ZGŚw).
- MIEŻOWIEC** – por. lit. n. *Miežėonis*, *Miežiėonis*, *Miežėanis*, *Miežėaniec* < *Miežėis*, *Miežėys* < lit. ap. *miežėys*, *miėziis* ‘jęczmień’. LPŽ II: 215, 224.
FREKWENCJA: 4 (ZGWs).
- MIGLIN** – por. lit. n. *Miglinas* < lit. ap. *miglinas* ‘pijany; zamglony’, *Miglėys* < lit. ap. *miglis*, *miglius* ‘ignorant, nieuk; głuptas, półgłówek; zapominalski’, *miglius* ‘śpioch’. GG *Miglin* Niemonajcie 1706, *Migliński* Wilno 1780. LPŽ II: 225, Palionis 2008: 49.
FREKWENCJA: 3 (GdmGd).
- MIGLUJEWICZ** – por. lit. ap. *migliuotas*, *mygliuotas*, *miglėotas*, *myglėotas* ‘mglisty, zamglony’, *miglėus* ‘(o dziecku) łatwo zasypiający, dobrze sypiający; mglisty; (o mowie) niewyraźny, niezrozumiały; mylny, błędny, zagmatwany’. *Музлоевич* Mir (BR) 1915²⁶. LPŽ nie odnotowuje.
FREKWENCJA: 11 (ZGSu).
- MIKJANIEC** – p. **MIKIANIEC**.
FREKWENCJA: 8 (ToIn 1, TomBy 2, OIBr 3, OlmEl 2).
- MIKOŁUĆ** – AK *Joannes Mikaluytis* par. Janiszki 1602; *Mikoluytis* par. Janiszki 1617, Gruździe 1643; *Mikoluytis* Gruździe 1681, par. Janiszki 1756.
- MIKUŁANIEC** – AK *Mikulan* dwór we w. Anykstos 1624; par. Hoduciszki 1666; *Mikulanis* par. Punia 1671, 1672, par. *Sereje* 1830, *Użpol* 1678-93, *Uciana* 1729-76; *Martha Mikulaniowa* Daugiele 1685-1731.
- MIKUNOWICZ** – por. lit. n. *Mikėnas* < lit. im. *Mikas* < *Mikalėjus* lub *Mėkolas*. LPŽ II: 228, 235.
FREKWENCJA: 9 (BsBl).
- MILEJKO** – HSŻ *Milejkajtis* włość widuklewska 1528, *Milejkowicz* włość wilkiska 1528, *Milejkis* Milejgi (Milejki) włość wieszwiańska 1588, *Milejkowicz* Milejkiszki (Milejki) włość wieszwiańska XVI wiek, *Milajtis* Kulelis włość telszewska 1578, *Milajt* Miłojtie (Miłajtyjski) włość telszewska

- 1598, *Mileyko* pow. wieszwiański 1621, *Mileyko*, *Mileykowicz* pow. wilkiski 1667. Zob. MILEJKO.
- MILWID – HSŻ *Mielwid* Podubisie włość rosieńska 1578, *Milwid* Pernarowo włość wilkiska 1599; też n.m. *Mielwidy* (*Milwidy*) we włości wilkiskiej.
- MILEJSZO – AK *Милейшаайтумь* Rosienie 1528; *Милейшувичь* Widukle 1528; *Mileysziunas* Wobolniki 1678-80; *Mileysis* w. Jachimiskiū (dop.) sen. Kowno 1694; Stanisław *Mileyszys* dwór Grauzai [Grauże], w. Grawzyki 1705; *Miley*[za], *Mileyszowa* Łyngmiany 1708-40; *Mileyszysz* [!], *Mileyszowna*, *Miley*[zowna], *Mileyszowna* Łyngmiany 1760-90.
- MILONAJĆ – AK *Millionis* Kroże 1656, *Milianaytis* par. Punia 1666, *Milonis* Wobolniki 1678-80, *Milionowicz* Kowno 1781.
- MINAUT – AK *Минаучович*, *Минайтум* włość dyrwiańska 1537; *Минавтаумтис* dwór we w. Klieriškės, włość widuklewska 1592; *Minaytis*, Martha *Minaycia* Krewno 1678-91; *Minatowna* Uciana 1729-76.
- MINEYKO – HSŻ *Mineyko* pow. medyngiański i żorański 1667; też n.m. Sarwicie alias *Mineykiszki* w pow. powondeńskim.
- MINGIELEWICZ – HSŻ *Mingielowicz* Mingielojtie włość berżańska 1599, *Mingiałowicz-Puczkiewicz* włość wilkiska 1600, *Mingayłowicz* (*Mingielewicz*) pow. berżański 1621, *Mingielowiczowa/Mingielewiczowa* Poskierdynie pow. kroski 1670.
- MINIAT – por. lit. n. złoż. *Miniatas*, *Miniotas*, *Mi-notas*, *Mýniotas*, *Minjotas*, *Miniota*: *min-* (lit. ap. *miñti* ‘pamiętać, zapamiętywać; odgadywać; myśleć, uważać, sądzić’, *mintis* ‘myśl; świadomość; pamięć’) + *jot-* (od lit. ap. *jóti* ‘jechać konno’, *jótiš* ‘jeździec, konny, kawalerzysta’). HSŻ *Miniat* Niemorszany 1561, *Miniatowicz* włość rosieńska 1590. LPŻ II: 250, 251, Kuzavinis i Savukynas 2009: 241, Sinkevičiūtė 2006: 64, 2020: 157. FREKWENCJA: 9 (TomTo 4, ŁoZg 2, ŁomŁo 2, KamGl 1).
- MINIK – por. lit. n. *Minikas*, *Minikis*, *Minỹkas* < lit. ap. *minikas*, *mynikas* ‘udeptywacz, ugniatacz siana; ktoś, kto wydeptuje dróżkę, ścieżkę; kuśnierz, rzemieślnik garbujący skórę; ktoś, kto zadaje zagadkę; ktoś, kto odgaduje zagadkę’; możliwy też związek z im. *Dominicus* ‘Dominik’. GG *Minik* Biała Podlaska 1799, Filipów (woj. podlaskie) 1816, Wiżajny (woj. podlaskie) 1819. LPŻ II: 250. FREKWENCJA: 25 (LuKr 4, LuLu 6, LuPa 3, LuWł 2, LumLu 2, RzBr 3, KaBL 3, KamKa 2).
- MINIKOWICZ – por. lit. n. *Minikāvičius* < *Minikēvičius* < *Minikas*, p. MINIK. HSŻ *Minikajė* Połaga 1547, *Minikowicz* pow. żorański 1667, *Minichowicz* pow. telszewski 1690. LPŻ II: 250. Zob. MINIKOWSKI. FREKWENCJA: 10 (OlGi 8, SzGo 2).
- MINIKOWSKI – por. lit. n. *Minikāuskas*, *Minikaũskas*, *Minikaũskis* < *Minikāvičius* < *Minikas*, p. MINIK. HSŻ *Minichowski* pow. wieloński 1667 (nie jest pewne, czy to rzeczywiście wariant n. *Minikowski*). LPŻ II: 250. Zob. MINIKOWICZ. FREKWENCJA: 169 (WrWm 6, ToCh 4, ToNa 2, ToŚw 61, ToTu 6, TomBy 15, TomGr 5, TomTo 19, LumLu 13, ZGGo 1, ZGNS 2, ŁoSi 1, GdCh 7, GdmGd 4, KaGl 5, KamSi 4, OlBa 2, PoPo 4, PoSz 3, PomPo 3, SzSk 2).
- MINKIEWICZ – por. lit. n. *Minkēvičius* < *Miñkus* < lit. im. *Dominỹkas* ‘Dominik’ lub od skróconych n.o. złoż. o pierwszym komponentie *min-* (lit. ap. *miñti* ‘pamiętać, zapamiętywać; odgadywać; myśleć, uważać, sądzić’, *mintis* ‘myśl; świadomość; pamięć’), ale możliwe też poch. słow. lub niem. HSŻ *Minkus* pow. szawelski 1621, *Minkiewicz* pow. szawelski 1667. GG *Minkiewicz* Łódź 1689, Muśniki (LT) 1711, Wędziagoła (LT) 1714, Nowa Mysz (BR) 1719. LPŻ II: 251. FREKWENCJA: 1137 (WrDz 3, WrJG 3, WrKG 2, WrLa 7, WrOl 5, WrOł 1, WrŚw 2, WrTr 2, WrWa 5, WrWr 3, WrZg 13, WrmJG 7, WrmLe 4, WrmWa 27, WrmWr 33, ToBr 2, ToTo 1, TomBy 35, TomGr 1, TomTo 6, LuBP 1, LuBg 34, LuLu 1, LuTo 5, LuWł 7, LumLu 4, ZGNS 2, ZGSD 19, ZGZG 11, ZGmZG 10, ŁoŁo 1, ŁoPb 3, ŁoRw 1, ŁoTo 8, ŁomŁo 16, KrCh 5, KrNT 2, KrOś 3, KrmKr 1, WaLe 7, WaPi 2, WaPr 11, WaWa 67, WaWo 5, WamPc 3, OpBr 3, OpKr 8, OpNa 1, OpNy 1, OpmOp 18, RzKr 4, RzmTa 1, BsAu 1, BsBs 22, BsBl 82, BsGr 2, BsHa 1, BsMo 31, BsSo 11, BsSu 10, BsmBs 64, BsmSu 28, GdBy 11, GdGd 5, GdND 2, GdSł 3, GdWe 3, GdmGd 39, GdmGn 10, GdmSo 3, KaBę 2, KaPs 3, KaTG 1, KamCz 6, KamDG 2, KamJs 15, KamMł 2, KamTy 3, KiJę 2, KiOs 5, OlBa 5, OlBr 5, OlEl 1, OlEł 20, OlGi 5, OlKę 4, OlLi 11, OlMr 6, OlOl 4, OlPi 7, OlGo 13, OlWę 4, OlmEl 61, OlmOl 48, PoKl 1, PoOb 1, PoOt 3, PoPi 1, PoPo 4, PomPo 4, SzDr 36, SzGc 4, SzKa 3, SzKb 24, SzKs 7, SzPo 1, SzŚd 24, SzWa 5, SzmKs 10, SzmSz 19).
- MINKSZTYN – AK Thomæ *Minxtinalis* Widzieniszki 1652-72; Anna *Minksztynowa* Uciana 1729-71; Vincentus *Minksztas* Świeciany 1818.
- MINOJĆ – por. wsp. n. *Minaitis*²⁷. LPŻ nie odnotowuje. FREKWENCJA: 34 (WrLw 4, ZGNS 1, GdmGn 3, KaPs 3, KaBL 5, KiOp 2, OIH 1, OIOL 8, OlmOl 7).

MISIUKAJTIS – AK Hedwige *Misiukajcia* Paprocie 1660; Zofia *Miŕukajciowna* Nacza 1703.

MISIULANIEC – AK Jan *Misiulanisw.* Gumbele par. Wiłkomierz 1673; Casimiro *Misiulaniec* Widzienszki 1691-1781.

MISZTO – AK Войчус *Muu' maïmuc* Berżany 1537; *Misztyn* par. Oszmiana 1616.

MISZTOWT – HSŹ *Mistowt* księga nadań wielkich książąt lit. 1440-98, *Misztołtayé* bojar korszewski 1561, *Misztowt* włość korszewska 1578, *Misztowtowicz* Misztowtowiczi (*Misztowtowicze*) włość wielońska 1591; też n.m. *Roszcze Misztowty* w pow. wielońskim 1690 (zwane w XVI wieku *Misztowtowicze*), później ok. szlach., lit. *Mištautai*, na pñ. wsch. od Kiejdan.

MIŻUTOWICZ – HSŹ *Miżutiewicz/Miżutowicz* włość korszewska 1596/1597, *Mizuc* pow. pojurski 1621, *Miżutowicz* pow. korszewski 1667.

MOCKAŁŁO – p. **MOCKAŁO**.

FREKWENCJA: 31 (ŁomŁo 8, WaWa 14, WaWZ 1, GdGd 2, OlmEl 2, SzMy 4).

MOCKAŁO – por. lit. n. *Mockela, Mockēlis, Mackela, Mackēlē, Mackēlis* < *Mäckus* < lit. im. *Mātas, Motiėjus* ‘Mateusz’. LPŹ II: 125, 126, 263.

FREKWENCJA: 76 (WrBo 3, WrLa 16, WrZg 4, WrmWr 4, ZGmGo 6, GdSł 2, GdmGd 3, OlWę 3, PoPi 4, SzGn 24, SzmKs 7).

MONGIAŁO – HSŹ *Mongiajłowicz* włość wilkiska 1528, *Mongiałowicz* włość berżańska 1528.

MONGIRD – HSŹ *Mongirdowicz* włość wielońska 1528, *Mongird* włość wielońska 1586.

MONTOWT – HSŹ *Montowt* rejon Solecznik 1. poł. XV wieku, *Montowtowicz* Żmudź 1499; też n.m. *Montowtyszki* we włości medyngiańskiej.

MONTRYMOWICZ – HSŹ *Montrym* włość rosieńska 1528, *Montrimowicz* włość berżańska, pojurska, widuklewska 1528, *Mantrimowicz* włość telszewska 1528, *Montrim* Pokopurnie włość rosieńska 1581; też n.m. *Montrymiszki* w Dziawgianach we włości pojurskiej.

MONTWIŁ – HSŹ *Montvil* księga nadań wielkich książąt litewskich 1440-98, *Montwiłowicz* pow. wieloński 1509, *Montwiłojtis* włość kroska 1528, *Montwił* Golnie włość jaswońska 1581; też n.m. *Mon[t]wiłowiczi* we włości wielońskiej 1585 (później ok. szlach. *Montwillany*, ob. lit. *Mantviloniai*, w gminie Jaswojnie).

MONTYGIERD-ŁOJBO – p. **MONTYGIERD-ŁOYBA**.

FREKWENCJA: 6 (ŁomŁo 2, OlLi 4).

MONTYGIERD-ŁOYBA – p. **MONTYGIERD, ŁOJBA, ŁAJBIS**. „Uwagę zwraca informacja o Janie Mongirdowiczu Łojbie [1583 r.], a więc jego ojcem był Mongird. Później rodzina ta używała trochę innego przydomku – Montygird lub Montygierd [...] Łojbów herbu Montygierd notowano [w XIX wieku] w pow. rosieńskim” (HSŹ III: 429).

FREKWENCJA: 4 (WrmJG 2, WrmWr 2).

MOTEJAT – por. lit. n. *Motiejáitis, Motėjáitis, Matejaitis, Matiejaitis* (of. też *Matejat, Mattejat, Matijaitis, Motejaitis* < *Motiejus* < im. *Motiėjus* ‘Mateusz’. LPŹ II: 274.

FREKWENCJA: 1 (PomKa).

MOTIEJUNAS – por. lit. n. *Matejūnas, Motejūnas* < *Motiejūnas* < *Motiejus* (of. *Motejus*) < lit. im. *Motiėjus* ‘Maciej’. LPŹ II: 178, 273, 274. Por. **MACIEJUNAS, MATEJUN, MATEJUNAS**.

FREKWENCJA: 1 (ŁoŁw).

MOZERSKI – p. **MOZERYS**.

FREKWENCJA: 38 (WrmLe 7, TomTo 1, WaWa 1, BsSo 14, BsmBs 12, OlPi 1, OlSz 2)

MOZGIEL – p. **MAZGIEL**.

FREKWENCJA: 68 (WrKł 11, ToNa 2, TomBy 2, WaMi 1, WaWa 3, GdMa 8, GdTc 5, GdSz 2, GdmGd 8, GdmGn 3, GdmSo 1, KamBy 4, KimKi 7, SzMy 2, SzSg 1, SzmSz 8)

MOZRZYMAS – HSŹ *Możrymowicz* włość wielońska i ejragolska 1528, *Możrym* włość telszewska 1528, *Możrimowicz* Liawdy włość wielońska 1589, *Moir[z]ym* uczestnik unii kiejańskiej 1655, *Mozrym* Przyałgowo w ciwuństwie wieszwiańskim 1660, *Moyzrymowicz, Mozrymowicz* pow. wieloński 1667, *Moyzrym* pow. szawelski 1690, *Moyzrym* pow. pojurski 1690, *Moyzrymowicz* pow. wieloński 1690; też n.m. *Możrimowiczi* na Laudzie i *Możrimojti* we włości szawdowskiej (późniejsza ok. szlach. *Mojzrymy*). *Mozrymowicze* w pow. wielońskim 1667, *Mojzrymowicze* w pow. wilkiskim 1690 (HSŹ II: 362).

MOŹWIŁŁO – p. **MOŹWIŁO**.

FREKWENCJA: 1 (GdmGd).

MOŹWIŁO – p. **MOŹWIŁO**.

FREKWENCJA: 16 (RzLe 5, RzPw 11).

MOŻEJKO – HSŹ *Mażejkaajtis, Meżejkowicz* włość widuklewska 1528, *Możajtis* włość rosieńska 1528, *Możejko* (*Możejka?*) włość korszewska i in. 1528, *Możejkowicz, Możejkojtis* włość telszewska 1528, *Możeyko* pow. tendziagolski 1621, *Możeykowicz* pow. korszewski 1667.

MOŹWIŁŁO – p. **MOŹWIŁO**.

FREKWENCJA: 17 (WrJG 2, OpOp 4, GdmGd 2, OIKę 6, OlmOl 3).

MOŹWIŁO – por. lit. n. złoż. *Mažvilà, Mažvilas, Mažvilis*: *maž-* (lit. ap. *māžas* ‘niskiego wzrostu’, *mažaĩ* ‘mało, niedużo’) + *-vil(t)* (lit. ap. *viltis* ‘spodziewać się, mieć nadzieję’, *viltis* ‘nadzieja’). LPŽ II: 194.

FREKWENCJA: 25 (WrKł 7, WrmJG 1, WrmWr 4, RzLe 5, KamJs 8).

MUKAN – por. łot. n. *Mukāns, Mukons* < lit. n. *Muka* ‘niezdarny, gruby, guzdralski’. Mezs 2017: 198.

FREKWENCJA: 6 (SzSk).

MUKANO – p. **MUKAN**.

FREKWENCJA: 4 (ZGKr 1, ZGŽr 3).

MUKANOWA – p. **MUKAN**.

FREKWENCJA: 2 (ZGmGo).

MUKANOWSKI – p. **MUKAN**.

FREKWENCJA: 12 (WaWa 5, BsHa 2, OIOl 5).

MULIS – por. lit. n. *Mulis, Mulỹs* i lit. ap. *mùlas* ‘silny, krzepki mężczyzna’, *mùlas, -à* ‘bezrogi’, *mùlas* ‘muł, szlam; nieugotowana (nieodgotowana) kaszka’, łot. ap. *muļa* ‘matoł, tuman, głupek’. LPŽ II: 280. Por. **MULSKI**.

FREKWENCJA: 1 (SzmSz).

MUNCZEL – por. lit. n. *Muncēlis* (of. *Munczel*) < *Muncỹs, Muņčius* < niem. *Münz*, lub *Maņčius* < lit. ap. *mančius* ‘bogacz’. LPŽ II: 150, 281.

FREKWENCJA: 2 (OIEl 1, OlmOl 1).

MUNTOWSKI – możliwa również geneza niem.: *Munt* < *Mund* < niem. ap. *Mund* ‘usta; gęba’. Breza 2004a: 117.

MUSIULANIEC – AK *Musiul* Użpol 1678-93; *Musiulis* Użpol 1764-86; Barbara *Musiulaniowna* Szyrwinty 1824.

MUSZAYKA – por. lit. n. *Mušėikis* i lit. ap. *mušėika, mušėikà* ‘człowiek skłonny do bitki, zabijaka, awanturnik, zawiadziak; morderca, zabójca’. Możliwe też poch. pol. od podstawy *mus-* (musieć, muszka). LPŽ II: 286; KR II: 126. Por. **MUSIEJKO**.

FREKWENCJA: 6 (OIKę 5, OIOs 1).

MYKIEL – por. lit. n. *Mikelionis, Mikeliõnis, Mike-lionis, Mikelis* (of. też *Mikells, Mikel, Mikiel*) < lit. im *Mikelis, Mýkolas* ‘Michał’. LPŽ II: 228. Por. **MIKIEL, MIKIELIS**.

FREKWENCJA: 1 (SzŚd).

N

NACEWICZ – HSŻ *Nac* włość wielońska i in., *Nacewicz* włość wielońska i in., *Nacowicz* włość wilkiska i in. 1528.

NACIS – por. lit. n. *Nācis, Nācas*, możliwy związek z lit. im. *Ignōtas*, pol. *Ignacy*, niem. *Natz* < *Ignatius*. LPŽ II: 288.

FREKWENCJA: 3 (WrDz).

NACZULSKI – por. lit. n. **Naciulis, Naculėvičius* < *Nācas*, możliwy związek z lit. im. *Ignōtas*, pol. *Ignacy*, niem. *Natz* < *Ignatius*. LPŽ II: 288.

FREKWENCJA: 16 (WrKł 3, WrmWr 2, WaWa 6, KamCh 2, SzmSz 3).

NAJKOWSKI – p. **NAYKOWSKI**.

FREKWENCJA: 185 (ToMo 13, ToNa 10, ToŽn 42, ZGNS 1, ZGSD 2, WaPr 1, WaWa 8, OpPr 1, KaPs 1, KamBy 4, KamGl 4, KamRu 4, OIGo 1, PoGn 14, PoKn 6, PoSl 4, PoSz 7, PoWą 23, PomKn 11, PomPo 4, SzMy 17, SzPy 7).

NAŁDZIDŁO – może związek z n. **NAUDZIUS** i z lit. ap. *naũdžius* ‘egoista, chciwiec, lichwiarz, zdzierca’, *nauda* ‘korzyść, pożytek, zysk’. LPŽ nie odnotowuje. Por. **NAUDZIDŁO**.

FREKWENCJA: 3 (OIDz).

NARBUT – HSŻ *Naribut* włość kołtyniańska 1440-98, *Narbut* okolice Niemenczyzna I poł. XV wieku, *Narbut* Żmudź 1521, *Narbutowicz* dzierzawca jaswoński 1498-1509.

NAREWICZ – por. lit. n. *Narėvičius, Norėvičius* < lit. ap. *norėti* ‘chcieć, pragnąć’, *norūs* ‘ochoczy, skwapliwy; chciwy, pazerny’, lub *nāras* ‘nur (ptak wodny), łac. *Gavia*’. Por. też prus. n. o. *Noriko, Noryke, Norke, Noreke, Norko*. HSŻ *Narojtis* bojar żmudzki 1524, *Narowicz* włość telszewska i wieszwiańska 1528, *Narewski* włość szawelska 1567, *Narewicz* Daszkiszki włość tendziagolska 1583. LPŽ II: 298, 333; Traut 72.

FREKWENCJA: 14 (WrGł 5, WrGo 1, WrmLe 1, SzmSz 7).

NARGIEŁŁO – HSŻ *Nargajlo* bojar żmudzki 1430, *Nargal* włość korklańska 1528, *Nargielowicz* włości korszewska i telszewska 1528, *Nargajłowicz* włości korszewska i widuklewska 1528, *Nargielojtis* włość telszewska 1567, *Nargiello* 1561, *Nargojłowicz* Poporcie i dobra na Żmudzi 1531, *Nargieyłło* pow. korszewski 1621, *Nargiela* pow. widuklewski 1667, *Nargilowicz* pow. korszewski 1667, *Norgiało* pow. widuklewski 1667, *Norgiello* pow. widuklewski 1667, *Nargielewicz* pow. ejragolski 1690, *Norgialowicz* pow. widuklewski 1690.

- NARKIEWICZ** – HSŻ *Nark* i *Narkowicz* włości wilkiska, kroska, wielońska i in. (liczne poświadczenia) oraz *Narkun* włość tendziagolska 1528, *Narkajtis* i *Narkojtis* włość berżańska oraz *Narko* włość dyrwiańska 1567, *Narkiewicz* włość wilkiska 1590.
- NARKIEWICZ-JODKA** – por. lit. n. *Juodkà* (of. też *Juodko*), *Juodka* < *Juodkis*, *Juōdkus* < lit. ap. *juodas* ‘czarny’ (z infiksem *-k-*), *juōčkus* ‘czarny pies; człowiek o ciemnych włosach lub karnacji; czarne zwierzę; kary koń’. LPŽ I: 858. Zob. **NARKIEWICZ**.
FREKWENCJA: 1 (GdmGd).
- NARKIEWICZ-JODKO** – p. **NARKIEWICZ-JODKA**.
FREKWENCJA: 32 (WrmWr 2, LumCh 1, LumLu 1, ZGmGo 3, ŁomSk 4, WaGd 2, WaOł 1, WaWa 4, PomPo 5, SzPo 1, SzmSz 8).
- NARMUNTOWSKI** – HSŻ *Narmontowicz* włości widuklewska, korszewska i pojurska 1528, *Narmont* ciwun twerski 1621, *Narmunth* sekretarz królewski 1651, *Narmuntowa* pow. gondyński 1690.
- NAROJEK** – AK *Нароумецъ* Kurtowiany 1592.
- NARTOWICZ** – HSŻ *Nartowicz* pow. jaswoński 1690.
- NARUK** – por. lit. n. *Nariūkas* (gw. *Nariūkas*), *Nariūnas* < lit. ap. *nóras* ‘chęć, ochota, pragnienie, życzenie’, *norėti* ‘chcieć, pragnąć’, *norūs* ‘chciwy, pazerny’ lub < lit. ap. *nāras* ‘nur (ptak wodny, łac. *Gavia*); człowiek ruchliwy, żywy; człowiek chytry, cwany, przebiegły’. LPŽ II: 295, 298.
FREKWENCJA: 82 (WrmWr 5, LumCh 3, LumLu 7, OpKr 1, OpPr 3, BsAu 9, BsBs 1, BsSo 20, BsmBs 15, GdmGd 6, KamJs 3, SzKa 4, SzmŚu 5).
- NARUSZ** – HSŻ *Narusz* pow. wieloński 1667.
- NARUSZEWICZ** – HSŻ *Naruszewicz* włości korszewska, widuklewska, kroska i korklańska 1528, *Naruszojtis* korklańska 1528, *Naruszajtis* włość widuklewska 1567.
- NARUTOWICZ** – HSŻ *Narutowicz* włość kroska 1528, *Narotewicz* [!] Dyrzajtie włość jaswońska XVI wiek.
- NARWAT** – AK Casper *Narwaytis* Janiszki 1617; Jan *Norwaytis* Korciany 1694.
- NARWOJSZ** – HSŻ *Narwojsz* włości widuklewska i wilkiska 1528, *Narwojszewicz* włość berżańska 1528, *Narwojszajtis* włość rosieńska 1528, *Narwojszojtis* włość kroska 1528, *Narwojszowicz* włość ejszagolska 1528, *Narwojszojt* włość Małych Dyrwian 1599, *Narwosz* [!] pow. korszewski 1621, *Narwojsz* wiele poświadczeń w różnych powiatach 1667.
- NARWOYŃ** – HSŻ *Narwojnowis* włość szawdowska 1528, *Narwojnowicz* włość wielońska 1528, *Narwojn* pow. pojurski 1667; też n.m. *Narwojnie* (lit. *Norvainiai*), w XVIII wieku ok. szlach. w pow. pojurskim.
- NARYNKIEWICZ** – por. lit. n. *Narinkėvičius*, *Norinkėvičius*, być może < lit. ap. *nóras* ‘chęć, ochota, pragnienie, życzenie’, *norėti* ‘chcieć, pragnąć’, *norūs* ‘chciwy, pazerny’. LPŽ II: 298, 333.
FREKWENCJA: 6 (BsmBs).
- NATOWICZ** – por. wsp. lit. n. *Notovičius* (*Homobu*)²⁸. HSŻ *Notiajtis* włość berżańska 1567, *Notowicz* pow. twerski 1667, *Natowiczowa* pow. kroski 1690. LPŽ nie odnotowuje.
FREKWENCJA: 4 (WrmWr 2, WaWa 2).
- NAUDISZ** – p. NAUDZIUS. AK *Naudis* Skorule 1778; Яковъ *Наудыуш* Szawle 1802.
FREKWENCJA: 11 (WrJG 7, ŁoTo 4).
- NAWIRSKI** – AK Christophorus *Nawiorski* Widzienszki 1652-72.
- NAWLICKI** – por. lit. n. *Naulickas*, *Navlickas* < *Navūlis* < *Naujēlis* < lit. ap. *naūjas* ‘nowy’. HSŻ *Naulicki* woźny żmudzki 1596, *Nawlicki* oboźny żmudzki 1. poł. XVIII wieku. LPŽ II: 306, 307, 311, 312.
FREKWENCJA: 28 (TomWł 11, ZGSD 1, ZGmZG 7, ŁoBe 1, ŁomŁo 8).
- NAWSUĆ** – por. prus. n.o. *Neawsuts*, *Neawsude*, *Neausude*. Traut 69.
- NAYKOWSKI** – por. lit. n. *Naikāuskas*, *Naikāuskis*, *Naikaūškas* < *Naīkus* < lit. ap. *naikūs* ‘powolny, nudny; niszczący’, *nāikis* ‘skapieć; gamoń, gapa, ciamajda, słamazara, głuptas; leń’. HSŻ *Najkowicz* włość telszewska 1528, *Najkojtis* włość wieszwiańska 1596, *Naykowski* pow. wieszwiański 1621. LPŽ II: 291.
FREKWENCJA: 3 (GdmGn).
- NERWIŃSKI** – por. prus. n.o. *Nerwiks*, *Nerwikete*. GG *Nierwieński* Burzyn 1791, Wizna 1823, *Nerwiński*/ *Nierwiński* Wizna 1836. Traut 70.
FREKWENCJA: 136 (ZGNS 2, ŁomŁo 1, KrmKr 1, WaOł 33, WaOw 3, WaPr 5, WaSc 1, WaWa 12, WaWy 4, WamOł 31, BsŁo 2, BsZa 12, BsmŁo 7, GdGd 1, GdKa 1, KaBi 3, KamBy 4, KamZb 1, OIGo 3, SzmŚu 9).
- NIEKUCKI** – p. **NIEKUT**.
FREKWENCJA: 10 (GdWe 4, OlmEl 6).
- NIEKUT** – por. lit. n. *Nekūtis* < **Niekūtis* < *Niēkis* < lit. ap. *niēkis* ‘błazen, człowiek robiący głupie rzeczy’, *niēkius* ‘człowiek plotący bzdury i nic nierobiący, niczym się nie zajmujący’ i prus. n.o. *Neykut*. LPŽ II: 317, 326; Traut 69.
FREKWENCJA: 2 (KamBy).

NIEMYCKI – AK *Nemicki* Widzieniszki 1691-1781.

NIERWIĘSKI – p. **NERWIŃSKI**.

FREKWENCJA: 5 (OI01 4, OI0s 1).

NIERWIŃSKI – p. **NERWIŃSKI**.

FREKWENCJA: 149 (WaGj 1, WaOw 4, WaPr 6, WaWo 8, BsKo 4, BsŁo 58, BsWy 1, BsZa 13, BsmBs 5, BsmŁo 9, BsmSu 4, GdmGd 6, KamRu 7, KamZb 5, OIGi 3, OIPi 1, OIGo 7, SzKb 7).

NIEWOJNO – HSŻ *Niewojno* h. Pobóg włość ejszyska XVI wiek, *Niewojnowiczowie* bojarzy ejszyscy 1536. GG *Niewojnio* Nowy Dwór (BR) 1874, *Niewojno* Nowy Dwór (BR) 1875, Koleśniki (LT) 1806, *Niewojna* Ejszyszki 1818.

NIKUCKI – AK *Ромейко* *Hukymaumuc* włość wieszwińska 1537.

NOJDA – por. lit. n. *Naida* (of. *Najda*) < brus. *найда* ‘wiercipięta; podrzutek (por. pol. ap. *znajda*)’, możliwy też ew. związek z lit. ap. *naidė* ‘kobieta niegodziwa, oszustka’, z łot. ap. *naids*, *naidus* ‘niezgoda, wrogość, nienawiść’, *naiduotiēs* ‘gniewać się, kłócić się, żyć w niezgodzie’ lub z prus. n.o. *Noyde*. HSŻ *Noydziewicz* pow. ejragolski 1667. LPŻ II: 291, Traut 71.

FREKWENCJA: 22 (WaWa 8, OIGi 6, OlmOl 5, PoMi 3).

NOJOKS – por. lit. n. *Naujokaitis*, *Naujōkas* (też formy z ML: *Naujoks*, *Naujocks*, *Naujeck*, *Naujokat*) i lit. ap. *naujōkas* ‘nowicjusz; rekrut, poborowy, nowozaciężny’. LPŻ II: 306.

FREKWENCJA: 1 (OIba).

NOREJKO – HSŻ *Narejko* pow. kowieński 1690, *Narejko* włość wilkiska 1528, *Narejkojt* włość korszewska 1585, *Narejkowicz* włość wielońska 1593, *Norejko* pow. wieloński 1667.

NORNICKI – por. lit. ap. *nōras* ‘chęć, ochota, pragnienie, życzenie’, *norėti* ‘chcieć, pragnąć’, *norūs* ‘chciwy, pazerny’. Por. też prus. n.o. *Norke*, *Norko*. LPŻ II: 332-333; Traut 72.

„Stara rodzina na Litwie; brała przydomki Petryszczewicz i Packiewicz, miała lenne nadania dóbr Mereszowo i Brynkowszczyznę.” (Uruski)

FREKWENCJA: 15 (ToTo 6, TomTo 6, BsmBs 2, OILi 1).

NOROWICZ – por. lit. ap. *nōras* ‘chęć, ochota, pragnienie, życzenie’, *norėti* ‘chcieć, pragnąć’, *norūs* ‘chciwy, pazerny’. Por. też prus. n.o. *Norke*, *Norko*. LPŻ II: 332-333; Traut 72.

FREKWENCJA: 31 (WrMi 6, WrWo 4, WrmLe 4, WrmWr 1, ZGmZG 3, WaWa 1, WamRa 5, OpGł 1, KaCi 1, OIGo 5).

NOROWSKI – por. lit. n. *Narāuskas*, *Naraūskas*, *Nariāuskas*, zapewne od n. *Nāras* < lit. ap. *nāras* ‘nur (ptak wodny, łac. *Gavia*); człowiek ruchliwy, żywy; człowiek chytry, cwany, przebiegły’, lub n. *Norys* < lit. ap. *nōras* ‘chęć, ochota, pragnienie, życzenie’, *norėti* ‘chcieć, pragnąć’, *norūs* ‘chciwy, pazerny’. LPŻ II: 295, 333.

FREKWENCJA: 184 (WrJG 4, WrKł 1, WrOl 4, TomBy 2, LuBP 2, ŁoKu 4, ŁoSł 10, ŁoBr 2, ŁomŁo 1, WaBb 1, WaGd 1, WaKo 4, WaLi 13, WaOł 8, WaRa 3, WaWa 11, WaZw 18, BsAu 2, BsKo 5, BsmŁo 7, BsmSu 3, GdWe 3, GdmGd 1, KaTG 1, KamBy 5, KamŚw 2, KiOp 10, KiOs 11, KiSr 4, OIPi 36, OlmOl 4, PoKę 1).

NORUK – p. **NARUK**.

FREKWENCJA: 19 (WrmWr 2, WaWa 1, BsAu 2, BsGr 7, BsŁo 7).

NORWID – HSŻ *Narwid* pow. knetowski 1442, *Narwidowicz* włość telszewska 1528, *Narwidojtis* włość telszewska 1567, *Norwidajcie* bojarzy telszewscy 1569, *Narwidajt*, *Norwid* grunty nad jez. Tawsoła włość telszewska 1595; też n.m. *Norwidy/Norwidzie* (lit. *Norvydai*) nad jez. Tawsoła we włości telszewskiej, w XIX wieku była to ok. szlach.

O

OBIECUNAS – AK Jan *Obieczanowski* Kowno 1588; Joannis *Obieczanowski* Kowno 1619; Marta *Obieczanow]ka* Kowno 1626; Stani]law *Obieczanow]ki* Kowno 1627; *Abieciunas* Sereje 1830; *Abiecunas* par. Krasna 1868.

OBOLEŃSKI – por. lit. n. *Obolenis*, *Obelenis*, *Obeliēnis* < lit. ap. *obelis* ‘jabłoń’. LPŻ n. *Oboleński* nie odnotowuje.

FREKWENCJA: 12 (WaWa 4, SzSł 4, SzmSz 4).

OGIŃSKI – por. *Oginty*, lit. *Uogintai/Ogintai*, w. pod Rumszyszkami.

„Ród [...] jest [...] pochodzenia ruskiego, wywodzi się z ziemi smoleńskiej lub z Siewierszczyzny, konkretnie z Kozielska. Nazwisko pochodzi od miejscowości Oginty w pow. żyżmorskim w województwie trockim, którą otrzymali w końcu XV w.” (HSŻ IV: 383).

OKMIŃSKI – n. noszone (również?) przez Tatarów.

„Wzięli nazwisko od wsi Okmińszczyzny w ziemi grodzieńskiej, którą w połowie XVII-go wieku posiadał ich przodek, bliżej nieznany *Dzianaj* (na pamiątkę pochodzenia od tego *Dzianaja* Okmińscy

używają przydomku Dziajanajewicz)” (Dziadulewicz 1929: 241-242).

OKĘCIN – por. lit. n. *Ākstinas, Akštisi* lit. ap. *ākstinas* ‘igła drzewa iglastego, kolec, cierń, oścień; ość u kłosa; drzazga; łodyga, badył; oszczep, żerdka o ostrym końcu, drewniany rożen, szpikulec do nadziewania ryb do wędzenia; patyk, szczapa’, *akštis* ‘ość u kłosa; oszczep, żerdka o ostrym końcu, drewniany rożen, szpikulec do nadziewania ryb do wędzenia’. LPŽ I: 74; SEJL 8.

FREKWENCJA: 9 (GdmGd 1, GdmSł 1, OIGi 5, SzSk 2).

ONGIRSKI – HSŻ *Ongirski* uczestnik unii kiejdańskiej 1655, *Angirski* i *Wongirski* uczestnik konfederacji szadowskiej szlachty żmudzkiej 1656.

OPULSKI – por. lit. n. *Opūlskis, Apūlskis* < n.m. *Opule*, lit. *Apuolė* (d. *Apulia*, później *Opuly, Opule* alias Użkalnie i Sudymty), w. w ob. rej. szkudzkiem (LT) w d. włości grusciewskiej (później telszewskiej). HSŻ *Opulski* Opuly [!] 1584, *Opulski* z *Opulów*, *Opulski* z *okolicy Opule* pow. telszewski 1690. GG *Opulski* Kroże 1680. N. niekiedy (zapewne wtórnie) pisano *Opólski* – zachował się wywód Opólskich h. Lubicz z 1832 r. (HSŻ) – choć dane z GG potwierdzają związek wsp. n. *Opólski* (występowanie: woj. łódzkie, Gliwice, Płock) raczej z n. *Opolski* niż *Opulski*. LPŽ II: 349.

FREKWENCJA: 232 (WrGł 5, WrLi 8, WrSt 4, WrWr 2, WrmWr 2, ZGNS 13, ZGZG 10, ZGmZG 2, ŁoŁo 16, ŁoTo 58, ŁomŁo 25, KrmKr 2, WaPc 28, WaRa 2, WaWa 9, WamPc 11, RzLu 4, RzmRz 4, KaGl 1, KamGl 3, KimKi 5, SzMy 5, SzSg 6, SzmSz 7).

ORWID – HSŻ *Orwidowicz* ciwun retowski 1515-25, *Orwid* włość kroska 1567.

OSTYK – n. o. złoż. o możliwym poch. lit.: *as-* (niejasne, występowało też w prus.: *as* < *aš*) + *-tik* (lit. ap. *tikėti* ‘wierzyć, ufać’). HSŻ *Ostyka* pow. jaswoński 1667. Zink 2008: 75, 149. Zob. OŚCIK, ASTIK.

OSTYK SYREWICZ – p. OSTYK-SYREWICZ.
FREKWENCJA: 2 (BsHa).

OSTYK-NARBUTT – p. OSTYK, OŚCIK, NARBUT, NARBUTT.
FREKWENCJA: 4 (WaWa).

OSTYK-SYREWICZ – p. OSTYK, OŚCIK, SYREWICZ.
FREKWENCJA: 7 (WaND 3, WaWa 4).

OSZKIEWICZ – AK Casimiri et Annæ *Oszkiewicz* Uciana 1729-71.

P

PACIUKIEWICZ – AK Joannis *Pacukiewicz*, Anna *Pacukiewiczowa* Nacza 1704; *Paciuk* Żejmy (k. Janowa) 1740.

PAGIŃSKI – możliwe poch. n. *Pagiński/Pogiński* (ta druga forma dziś nie występuje) od n.m. *Pogie* (lit. *Pagiai*) w pow. korklańskim (ob. rej. kielmski). Por. też lit. n.o. *Pāginas: pa-* (lit. ap. *pa* ‘pod’) + *-gin* (lit. ap. *ginti* ‘bronić’), może związek z lit. ap. *pagynė* ‘koniec, kraniec’, *pāgyna* ‘koniec, śmierć’ lub *paginys* ‘popas’, *pagiñti* ‘przegonić, przepędzić (np. konie); zakończyć, ukończyć’, *paginti* ‘zmęczyć; pogonić, przepędzić; zabronić’. HSŻ *Pagin* pow. kroski i berżański 1667, *Pagiński* h. Lubicz pow. telszański XIX wiek, *Pogińska* pow. widuklewski 1667, *Pogiński* z Pogiów pow. korklański 1667, *Pogiński* pow. kroski 1667, GG *Pagiński* Kroże 1662, *Pogiński* Wędziagoła 1703, Sokółka 1819. Zink 2008: 93, 123; LPŽ nie odnotowuje.

FREKWENCJA: 7 (GdmGd 4, OlmEl 3).

PAGUDIS – por. lit. n. złoż. *Pāgudas, Pagudūnas, Pāgudūnis, Pagudā: pa-* (lit. ap. *pa* ‘pod’) + *-gud* (lit. ap. *gūsti* (*guñda, gūdo*) ‘przyzwyczajać się, wprawiać się; stać się sprytnym, przebiegłym, chytrym; (z)mądrzeć’; możliwy też związek z lit. ap. *gudas* ‘Białorusin’ lub prus. *gudde* ‘krzak’), ale być może jest to n. poch. od brus. *Παζυδα*. Zink 2008: 228; LPŽ II: 368.

FREKWENCJA: 9 (GdWe 4, GdmGn 5).

PALSZ – por. lit. n. *Palšys, Pālšis* i lit. ap. *pālšas* ‘o jasnoszarych włosach; jasnozielony, żółtawy; bladej barwy, wypłowiały, wyblakły’. HSŻ *Palszic* pow. powondeński 1621. LPŽ II: 384. Zob. PALSZYS.
FREKWENCJA: 3 (SzBi).

PALUL – por. lit. n. *Poliulionis, Paliulionis* (of. też *Paliulian, Palliulionis*) < *Paliūlis* < *Palis, Palys*, niejasne poch., zapewne od im. lit. (*Apolināras*), brus. *Паля, Палë : Павел*, lub niem. *Pahl, Pahlle, Paal, Pohl, Pohle : Paulus*, itp. LPŽ II: 381, 382. Zob. PALULIS.

FREKWENCJA: 5 (WrJG 1, ToMo 1, WaWa 3).

PALULAN – p. PALUL.

FREKWENCJA: 3 (OpKK).

PANELAS – AK *Ponelatis* 1769-1822 Ragneta; *Poneleit, Ponelyte* 1769-1864 Ragneta; *Ponelacze* Ragneta 1769-1822, 1769-1864.

PAPŁOŃSKI – możliwy związek z lit. ap. *pāplonas* ‘dość cienki, chudawy’. HSŻ *Papłoński* pow. tendziagolski; też n.m. *Paplony* w pow. upickim

- 1690, może ob. Paplonès w rej. pokrojskim. LPŻ nie odnotowuje.
FREKWENCJA: 3 (ŁoPb).
- PAPUCIS** – AK Tomulis i Bartłomiey *Paputelis* w. Heynary par. Wiłkomierz 1673; Thomas *Paputys* 1761 de Jawneykie [Jauneikai], par. Janiszki.
- PARSZUTO** – *Piotr Parszuto*, zm. 1935, pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Antokolu w Wilnie.
- PAUPEROWICZ** – HSŻ *Pawperowicz* pow. korszewski 1690.
- PAWCENIS** – por. lit. n. *Pautenis, Pautienis, Pautiēnius* i lit. ap. *pautiēnė* ‘jajecznicza; racuch, placek z mąki i jaj’. LPŻ II: 412.
FREKWENCJA: 6 (OlG5, OlKę 1).
- PECINIS** – por. lit. n. *Pėcīnis*, łot. n. *Peciņš < Pėca, Pėčas, Pėcia, Pečis, Pėčys, Pėčius, Piėčius* < lit. im. *Pētras* ‘Piotr’. LPŻ II: 419, 420.
FREKWENCJA: 3 (WaWa 2, GdSł 1).
- PEDA** – AK *Piedziewski, Piedzius* Widzieniszki 1652-72; *Piedzieicz, Piedzieiczowa* [!] Nacza 1739.
- PENQUITT** – por. prus. n.o. *Penike, Penke* oraz *Penquit < *Penkit < Penkātis < Peñkus*. Odrzucenie końcówki charakterystyczne dla ML. Lewy 56; Naruszewicz-Duchlińska 2007: 313. Por. PENKWIT, PENGUITT.
FREKWENCJA: 4 (GdmGd).
- PEPOL** – p. **PEPOLIS**.
FREKWENCJA: 14 (OlmOl).
- PEPOLIS** – por. lit. n. *Piėpolis, Pepolis, Pepolas, Piepālius, Piepulis, Pepulis, Pėpalis* < lit. ap. *piėpala, piėpalas, piėpolas* ‘przepiórka zwyczajna (łac. *Coturnix communis*)’ lub *piėpalas* ‘człowiek słaby, do niczego niezdatny, zmizerniały, wyniszczony’. HSŻ *Piepołowicz* włość wielońska 1528, *Piepol* [dobra] Piepoli nad Niewiażą włość wilkiska 1593, *Pepol* Lipniuny pow. wieloński 1656, *Piepol* h. Sulima gubernia kowieńska XIX wiek; też n.m. *Piepoly* ok. szlach. (ob. lit. Piepaliai). LPŻ II: 428, 448.
FREKWENCJA: 1 (WaWa).
- PERSZTEL** – por. lit. ap. *pirštėlis* ‘mały palec’. Zob. PIERSZTEL.
FREKWENCJA: 1 (WaWa).
- PERWEJNIS** – HSŻ *Perewojn* bojar medyngiański ze Żmudzi 1431-32, *Perwonajtis* bojar kroski 1528, *Perwoyn* pow. telszewski 1667. Zob. PIERWANICKI.
- PETKUN** – por. lit. n. *Petkūnas, Petkūnas* (of. też *Petkūn, Pietkun*) < *Petkà, Pėtkis, Petkys, Pėtkus* < słow. formy dem. im. *Piotr*, jak ros. *Петька, Петько*, brus. *Пятко, Пецька, Пяцько*. LPŻ II: 436.
FREKWENCJA: 1 (KrmKr).
- PETRELLEWICZ** – por. lit. n. *Petrelėvičius < Pėtrelis < lit. im. Pėtras* ‘Piotr’. HSŻ *Petrelajtis* włość gruściewska 1554, *Petrolewicz* włość telszewska 1636, *Petrolewicz* z *Petrelów* pow. telszewski 1690, *Petrellewicz/Petrulewicz* wywód szlachectwa z XIX wieku; też n.m. *Petrelė/Petrelle* (w wywodzie też: *Petrule-Kuki*) ok. szlach. we włości telszewskiej nad rz. Wardawą, ob. nieistniejąca. LPŻ II: 439, 440. Zob. PETRULEWICZ.
FREKWENCJA: 3 (WaGd 1, WaLe 1, WaWa 1).
- PETROLEWICZ** – p. **PETRELLEWICZ**, por. lit. n. *Petrolėvičius < Petrulėvičius < Petrūlis, Petrulāitis* < lit. im. *Pētras* ‘Piotr’. LPŻ II: 441, 443.
FREKWENCJA: 10 (OpSt 4, KaTG 6).
- PIACKUS** – por. lit. n. *Pėckus < Pėtras* ‘Piotr’, też brus. *Пецька, Пяцько*, pol. *Piecka, Piecko*. LPŻ II: 418.
FREKWENCJA: 24 (BsmBs 1, GdmGd 5, KaZa 4, SzDr 13, SzmSz 1).
- PIADZEWICZ** – p. **PIADZIEWICZ**.
FREKWENCJA: 4 (TomTo).
- PIADZIEWICZ** – być może od n.m. *Piadzie* (d. ok. szlach. pod Wędziagołą, na pld. wsch. od Kiejdan). Niejasny związek z lit. n. *Pėdišius* (< *Pėda*? Ale możliwe też poch. słow.), por. lit. n. *Pedzėvičius* (of. *Pedzewiė, Piedzevičius*). HSŻ *Piadziowski* pow. ejragolski 1667. LPŻ II: 422; Zink 2008: 572.
FREKWENCJA: 3 (OlOG).
- PIECIULEWICZ** – HSŻ *Pietiuł* Żmudź 1523, *Pieczul* włość telszewska 1567, *Pieczulojt* włość kurszańska 1587, *Pieczulewicz* włość wielońska 1591, *Pieciułowicz* pow. telszewski 1621.
- PIECKAS** – por. lit. n. *Pėckus, Peckis < Pėtras* ‘Piotr’. LPŻ II: 418.
FREKWENCJA: 3 (GdmSł).
- PIEKSHA** – por. lit. n. *Pekšà* (of. też *Peksza*) < *Pekšys* < łot. n. *Peksis, Peks, Pėks, Peksis < Pėteris* ‘Piotr’ lub łot. ap. *pekse* ‘wiercipięta; bójka, bitwa, walka’. LPŻ II: 424.
FREKWENCJA: 54 (ZGGo 6, ZGSu 3, ŁomŁo 1, GdLę 3, GdmGd 8, KamBi 3, OlKę 20, SzSg 4, SzmSz 6).
- PIEKUTIEN** – AK Mathai *Pekuitis* par. Janiszki 1600; *Piekus* rejon korciański 1755; *Pekute* Ragneta 1769-1822.
- PIERSZTEL** – AK *Pierstelowa* par. Hoduciszki 1659, 1660.
- PIERWANICKI** – według LPŻ n. może pochodzić od lit. n.o. złoż., por. *Perviėnis* (of. też *Perwenis, Pierwienis*), *Pervenėckas, Pervenis < Perveinis* (of. *Perwejnis*) < *Pervaiinis < Parvaiinis*: per- (lit. ap.

per ‘przez, po’) + *-vain* (lit. ap. *vainà* ‘wada, przywara, usterka; wina; przyczyna’). Ale możliwy też związek ze słow. liczebnikiem ‘pierwszy’ (por. ros. *первый*), np. na określenie pierworodnego. LPŻ II: 398, 431. Zob. PERWEJNIS, PIERWIENIEC. FREKWENCJA: 17 (WrKl 5, WaWa 4, OIOs 8).

PIERWIENICKI – p. **PIERWANICKI**.

FREKWENCJA: 1 (WrKl).

PIERWONICKI – p. **PIERWANICKI**.

FREKWENCJA: 2 (OlmOl).

PIETKUN – HSŻ *Petkun* uczestnik unii kiejdańskiej 1655; też n.m. *Petkuny* we włości rosieńskiej nad rz. Szaltoną (lokalizacja niepewna) XVI wiek.

PILWIŃSKI – HSŻ *Pilwelewicz* Żmudź 1570, *Pilwiński* pow. kroski 1621; też n.m. *Pilwele* (zapewne ob. lit. *Pilveliai* k. Szawlan) pow. widuklewski 1667.

PILZYS – Mikołaj *Pilzys*, pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Antokolu w Wilnie.

PIŁSUDSKI – HSŻ *Pilsucki* pow. pojurski 1621, *Pilsudzki* pow. kroski 1667, *Pilsudzki*, *Pylsucki* pow. berżański 1667, *Pilsudski* pow. pojurski 1690; też n.m. *Pilsudy*, lit. *Pilsudai* we włości korszewskiej nad rz. Agłuną i Mesnarą, znana w źródłach od XVI wieku (1515, 1523).

PIŁUCKI – por. lit. n. *Piliūtis* < *Pilius* < lit. im. *Pilypas* ‘Filip’. HSŻ *Pilucki* pow. telszewski 1621. LPŻ II: 456-457.

FREKWENCJA: 8 (KrmKr 3, KamGl 5).

PIPIŃSKI – HSŻ *Pipiński* pow. berżański 1690.

PIRSZTUK – por. lit. ap. *pirštukas* ‘naparstek; mały palec; ilość mieszcząca się na palcu; naparstnica (roślina)’.

FREKWENCJA: 43 (WrmLe 6, WrmWr 2, ZgmGo 4, WaWa 6, BsAu 10, GdBy 2, GdLę 1, GdmGd 5, GdmGn 1, GdmSł 2, OIEł 2, PomPo 1, SzKa 1).

PIRSZTUKI – p. **PIRSZTUK**.

FREKWENCJA: 1 (WrmLe).

PIWISZKIS – AK Bartłomiej *Piwiżkis* par. Jeziorosy, w. Kukle 1827.

PLAWGO – HSŻ *Plaugiński*, *Plawgiński* pow. berżański 1667; też n.m. *Plawginie/Plowginie* (lit. *Plauginiai*) we włości rosieńskiej XVI wiek.

PLIKUS – AK Jufko *Plikus* Kowno 1561.

PLUSNIS – por. lit. n. *Plusnis*, *Pliusnius* i lit. ap. *pliušnis* ‘coś płaskiego’. LPŻ II: 479. Por. PLUŚNIS. FREKWENCJA: 1 (WrmWr).

PLUSZKIS – por. lit. n. *Pliuškyšs*, *Pluškis*, *Pliuškis* i lit. ap. *pliuškis* ‘strojniś/strojnisia, pozer/pozerka; człowiek niepoważny, lekkomyślny; rozpustnik;

ktoś, kto plecie bzdury, dyrdymały; gaduła, papla’. Urban, Jan i Olekszej Mickojtie *Pliuszki* (lokalizacja niepewna) włość medyngiańska 1599, *Pluszkiewicz* pow. wilkiski 1621. LPŻ II: 479, 482.

FREKWENCJA: 3 (SzmSz)..

PODERWANIK – AK *Poderwinski* dwór w Renowie 1773; par. Siady 1816; *Juliana Poderwian[ka]* Wodakle 1808-20.

PODSKARBIS – por. lit. n. *Podskarbis*, *Paskarbis* < lit. ap. *pāskarbis* ‘bogacz’, pol. n. *Podskarbi* < pol. ap. *podskarbi* ‘(w dawnej Polsce) wysoki urzędnik zarządzający skarbem’. LPŻ II: 399, 486.

FREKWENCJA: 9 (KamJw 2, OILi 3, SzSk 3, SzmSz 1).

PODURGIEL – możliwy związek z lit. ap. *paduṛgti* ‘zatrzymać się (gdzieś dłużej), (gdzieś) zabawić’ + lit. sufiks dem. *-elis*. GG *Podurgiel* Suwałki 1764, *Podjurgiel/Podurgiel* Suchowola 1846. *Padurgel* [emigrant z Suwalszczyzny] USA 1912²⁹. LPŻ nie odnotowuje.

FREKWENCJA: 174 (WrOl 9, WrOl 1, WrmWr 5, LuPu 3, WaWa 8, BsSe 1, BsSo 9, BsSu 15, BsmBs 3, BsmSu 71, KaMi 5, OIEł 6, OIGi 1, OIOG 33, OIGo 3, SzDr 1).

PODZIEWSKI – AK *Podziewicz* par. Punia 1658, 1659, 1664; *Eua Podzieuiczowa* Krewno 1678-91; *Podziewiczus* Kotki, par. Kiejdany 1760.

POGUMIRSKI – por. lit. n.m. *Gumerta* (rz. we włości tendziagolskiej, ob. lit. *Gomerta*) i *Pogumercie*, d. dwór w pow. rosieńskim, być może miejsce tożsame z ob. lit. w. *Pagomerčiai* w rej. radziwiliskim. HSŻ *Pogumerski* pow. ejragski 1667, *Pogumirski* gubernia kowieńska XIX wiek. LPŻ odnotowuje n. *Pogumirskas* jako niejasne, może zniekształcone *Bogumirskas*. SGKP VIII: 512; LPŻ II: 487.

FREKWENCJA: 6 (WrmWr 1, WaWa 2, WaWo 2, BsmBs 1).

POKNIS – por. lit. n. *Paknis*, *Paknyšs*, niejasne poch. – być może słow. LPŻ II: 373. Por. PAKNIS.

FREKWENCJA: 1 (GdmSł).

POLUKAS – por. lit. n. *Polukas*, *Paliukas*, *Paliukas* < *Palys*, niejasne poch., zapewne od im. lit. (*Apolināras*), brus. *Паля, Палё* : *Павел*, lub niem. *Pahl*, *Pahle*, *Paal*, *Pohl*, *Pohle* : *Paulus*, itp. LPŻ II: 381, 382, 489.

FREKWENCJA: 2 (OlmOl).

POLULAN – p. **PALULAN**.

FREKWENCJA: 4 (PomPo).

POLULAŃ – p. **PALULAN**.

FREKWENCJA: 1 (PomPo).

- PONARSKI** – por. spolszcz. n.m. *Ponary* < lit. *Paneriai* (lit. ap. *po* ‘pod’ + *Neris* ‘Wilnia’), 2 w. na LT, też część Wilna oraz część Janowa (Jonawa). HSŻ *Ponarski* pow. korszewski 1667. LPŻ nie odnotowuje.
FREKWENCJA: 28 (WrTr 1, WrmWr 4, LuKs 2, WaWa 10, RzJr 4, RzmRz 3, SzmSz 4).
- PONISZKO** – por. lit. n. *Poniškaitis* < **Poniškis* i lit. ap. *põniškis* ‘chłop pańszczyźniany należący do pana (tzn. nie do króla)’, *põniškas* ‘pański, wielkopański, charakterystyczny dla pana, panów; wspinały’. LPŻ II: 492. Zob. PANISZKIS, PANISKIS.
FREKWENCJA: 48 (WaWa 3, RzRz 8, BsSu 6, BsmBs 1, BsmSu 6, KamMł 12, OlGi 1, OlGo 8, OlWę 3).
- POSIŃSKI** – por. spolszcz. n. m. *Posiń*, łot. *Pasiene*, miejscowość we wsch. ŁT, przy granicy z Rosją. LPŻ nie odnotowuje.
FREKWENCJA: 10 (ToIn 1, ToŻn 9)
- PRANIEWICZ** – p. PRONIEWICZ, por. lit. n. *Pranėvičius*, zapewne od *Pranaitis* < *Prānas* ‘Franciszek’. HSŻ *Proniewicz* włość wilkiska 1553, *Praniewicz* 1589. W XVII wieku n. *Proniewicz* i *Praniewicz* występowały równolegle w Jakubowiczach pow. wilkiski. LPŻ II: 502, 504.
FREKWENCJA: 23 (WrGł 3, WrmWr 2, ZGKr 1, ZGŚw 3, ZGmZG 1, OpGł 5, OpPr 3, PomPo 5).
- PREDYKAJT** – możliwy też związek z niem. ap. *Prediger* ‘kaznodzieja’. AK *Pridzikate*, *Pridzik* Ragneta 1769-1822.
- PREIŁOWSKI** – por. n. m. *Prejłowo* (w. w PL w pow. olsztyńskim, d. też niem. *Preylowen*, *Preywils*, *Preiwils*) i prus. n.o. *Preiwil*, *Preywil*. GG *Preiłowski* Ramsowo 1875, *Prejłowski* Janowo (woj. warm.-maz.) 1919. AK *Preyliszys* Telšių vls. [włość telszewska?] 1684. Traut 80. Zob. PREJŁOWSKI, PREJŁOWSKI.
FREKWENCJA: 12 (OlOl).
- PRESKI** – AK *Preskinis* Łankieliszki 1663; AnaŹtazia *Preskaycia* Łankieliszki 1675; *PreŹkiowa* Krewno 1691-1719.
- PREYŁOWSKI** – p. PREIŁOWSKI.
FREKWENCJA: 2 (KamRu 1, OlOl 1).
- PRIEN** – AK *Preniuik*, *Preniuikaitys* w. Uzumedzie 1662; Martha *Preniuicowa* w. Paprocie 1667; *Prenskis* par. Łankieliszki 1691; *Prenis* par. Wiłkomierz 1692.
- PROSZOGOŁOWICZ** – por. lit. n.m. *Preišiogala*, pol. *Przyszagola*, *Prejszagola*, w XIX wieku ok. szlach. w pow. kowieńskim. HSŻ *Przyszagolski* pow. wilkiski 1690.
- PROTKIEL** – por. lit. n. *Prätkelis* < *Prätkus* < ros./brus. im. *Ипомациу* ‘Protazy’. LPŻ II: 507.
FREKWENCJA: 1 (SzmSz).
- PRYSZMONT** – HSŻ *Pryszmont* włość medyngiańska 1431-32, *Pryszmont* pow. widuklewski 1621.
- PRYZMONT** – por. wsp. lit. n. *Prizmantas* (LPŻ nie odnotowuje). Możliwy związek z lit. n. złoż. *Prišmantas* (of. też *Prišmant*), *Pryšmantas* (of. też *Pryšmant*), *Prišmontas*, *Pryšmontas*, *Prišmontis*, *Prišmoñtis*: *pri(e)š-* (‘przed; przeciwko’) + *-mant* (lit. ap. *manýti* ‘myśleć, mniemać, sądzić, uważać’, *manùs* ‘posiadający dobrą pamięć; sprytny, pomysłowy, pojętny, domyślny’, *mantùs* ‘pojętny, rozgarnięty, mądry; chytry, przebiegły; zręczny, zwinny; piękny, ładny’) – por. oboczność *Prižgintas* // *Prišgintas*. LPŻ II: 514. Zob. PRYSZMANT, PRYSZMONT.
FREKWENCJA: 149 (WaGj 1, WaWa 22, BsAu 10, BsMo 3, BsSo 51, BsSu 2, BsmBs 31, GdLę 12, OIEł 10, OIMr 6, OlGo 1).
- PRYZMOT** – p. PRYZMONT.
FREKWENCJA: 2 (BsSo)
- PRZYJAŁKOWSKI** – p. PRZYJAŁGOWSKI.
FREKWENCJA: 8 (ToTo).
- PRZYJAŁGOWSKI** – por. lit. n. *Prealgauskas*, *Prialgauskas*, *Prialgaũskas*, *Prialgauskis*, *Prialgaũskis* *Pralagaũskas*, *Pralgauskas*, *Prealgauskas*, *Prejalgauskis*, *Prelgauskas*, *Prēlgauskis*, *Priēlgauskas*, *Prijalgauskas*, *Prijelgauskas* < n.m. *Prialgavà* (w. w ob. rej. szkudzkim, d. ok. szlach., pol. *Przy(j)algów*, *Przy(j)algowo*). HSŻ *Prialgowski*/*Prijalgowski* Prialgowo włość telszewska 1599, *Przyjalgowski* pow. telszewski i užwencki 1621, *Przyjalgowski* uczestnik unii kiejdańskiej 1655, *Przejalgowski* [pisownia n. zmienna] Giedminy pow. twerski 1654. LPŻ II: 502, 508, 511.
FREKWENCJA: 13 (WrTr 6, WrmWr 5, KamKa 2).
- PRZYJAŁKOWSKI** – p. PRZYJAŁGOWSKI.
FREKWENCJA: 72 (ToTo 9, TomWł 25, LuRa 1, LumLu 7, KrOś 1, KrmKr 8, KrmNS 6, WaLe 9, WamRa 1, RzJr 2, KiOs 3).
- PUJKIEWICZ** – HSŻ Zofia *Pujkatiewna* Pujkiszki włość berżańska 1599, *Puykiewicz* Dubiany pow. berżański 1667.
- PUKIENAS** – HSŻ *Pukien* Żmudź 1593.
- PUKIŃSKI** – por. lit. n. *Pukĩniskas*, *Pukiñskas* < *Pũkinas*, *Pũkỹs*, możliwy związek z lit. ap. *pũkas* (łot. gw. *puks*) ‘ptasi puch’, *pũkỹs* ‘coś puchatego; coś o miękkich piórkach; coś o rozczochranych, potarganych piórach; żółtodziób’, *pũkis* (łot. *pũkis*) ‘duszek domowy, skrzat’, lit. *pũkỹs*, *pũkis* ‘jazarz

(ryba z rodziny okoniowatych, łac. *Acerina cernua*) i lit. n.m. *Puki-Barsze*, d. ok. szlach. pow. telszewski (ob. Puokė k. miasteczka Barstyčiai), lub ewentualnie w. *Puki* w d. pow. poniewieskim (ob. lit. *Pūkiai* na płn. od Poniewieža), choć poświadczenia HSŻ z XVII wieku dotyczą (z 1 wyjątkiem) pow. telszewskiego. HSŻ *Pukowski* pow. telszewski 1621, *Pukiński* uczestnik unii kiejdańskiej 1655, *Pukiński z Pukiów* 1667. GG *Pukinska* Widze (ob. BR) 1817. LPŻ II: 528-529; SGKP IX: 279. FREKWENCJA: 14 (WrmWr 9, ToIn 1, ZGZG 2, OlmOl 1, PoKr 1).

PUKLEWICZ – por. lit. n. *Puklėvičius* < *Pūklius* < lit. ap. *pūklius* ‘grubas’, *pūklus* ‘pulchny’, choć możliwa też geneza pol. HSŻ *Puklewicz* Wojgowo 1578, Gierdziagoła pow. berżański 1667. GG *Puklewicz* Kroże 1721, *Puchlewicz/Puklewicz* Kielmy 1848. LPŻ II: 529.

FREKWENCJA: 6 (ŁoWi 1, KamCz 5).

PULAKIS – AK *Pulak* par. wileńska, w. Minikanie [Minikenie?] 1683 (93?); Maryanna *Pulakowna* Nacza 1702; Antoni *Pulakis* Pienionių vls. [włość Pieniany], m. Andraniszki 1765; *Pulak* w. Velžys [Welże], dobra Šeduva [Szadów] 1798; *Pulakowski* par. Siady 1816.

PURKIEWICZ – por. lit. n. *Purkėnas*, *Purkus* i lit. ap. *puṛkoti* ‘jeść z apetytem; rozszarpywać’, *purkiūti* ‘mruzczyć; rozszarpywać; (o kogucie) krzyć; chciwie jeść’. LPŻ II: 538. *Purkiewicz* Łazaret werkowski i Rzesza zaścianek (par. Werki) 1861³⁰.

FREKWENCJA: 29 (ŁomŁo 7, OIWę 5, SzmKs 11, SzmSz 6).

PURKO – por. lit. ap. *pūrka* ‘główka, bulwa, kuliste zakończenie (np. łaski); znamię słupka (kwiatu)’. FREKWENCJA: 2 (ZGSł)

PURYS – por. lit. n. *Purys*, *Pūrys*, *Pūras*, *Pūras* < lit. ap. *pūras* ‘(o glebie) pulchny; (o włosach, materiale) puszysty, miękki’, *pūras* ‘pszenica’, *pūrti* ‘(o włosach, piórach) stroszyć się, jeżyć się; stawać się puszystym, sypkim, drobnym; rozprzestrzeniać się, rozścielać się’. LPŻ II: 537, 538.

FREKWENCJA: 13 (WaWa 6, OpNy 7).

PURYSZKO – p. **PURYS**.

FREKWENCJA: 5 (SzSg).

PUTRAMENT – HSŻ *Putroment* włość dyrwiańska 1588, *Putrament* (nieznana lokalizacja) 1595, *Putramont* uczestnik zjazdu szlachty w Jaswojniach 1655.

PUZILEWICZ – por. lit. n. *Puzilėvičius* (of. *Puzilėvič*) < *Pūzas* < *Puzà* i lit. ap. *puzėnti* ‘łapczywie jeść, napychać się’. Możliwe też poch. słów. Zink 2010: 64; LPŻ II: 545.

FREKWENCJA: 6 (WrmWr).

PUŻEWSKI – por. lit. n. *Pužauskas*, *Pužauskis* < *Pūžas* (też *Pūžė*, *Pūžė*, *Pužys*) < lit. ap. *pūžas* ‘maluch, małe dziecko lub zwierzę; grubas, człowiek gruby lub grubo ubrany; człowiek dumny, wyniosły, nadęty; jazgarz (ryba z rodziny okoniowatych, łac. *Acerina cernua*); jaż (ryba z karpiowatych, łac. *Leuciscus idus*)’, *pužėnti* ‘człapać, dreptać’, *pūžinti* ‘grubo ubierać; iść powoli, grubo ubranym’. HSŻ *Puzewsky* uczestnik unii kiejdańskiej 1655, *Pużewski* pow. widuklewski 1667; też n.m. *Puże*, d. ok. szlach. w pow. widuklewskim (ob. lit. *Pužai*, w. na płn. od Niemokštów w rej. rosieńskim), oraz *Puže/Pužele* w d. gminie Skaudwile (ob. lit. *Pužai*, w. w rej. tauruskim). LPŻ II: 546; Zink 2010: 64; SGKP IX: 326. FREKWENCJA: 17 (BsMo 13, BsmBs 11, GdmSł 5, SzDr 4).

R

RACZUNAS – HSŻ *Raczun* pow. ejragolski 1667.

RADWIŁOWICZ – HSŻ *Radwilojtis*, *Radiwilajtis*, *Radiwilowicz* włość kroska 1528, *Radwilajtis* bojar gruściewski 1554, *Radwilowicz* włość wilkiska 1579, *Radzwilowicz* Gintylajcie pow. telszewski 1655; też n.m. *Radwiły/Radwilowicze/Radwiliszki* we włości wilkiskiej 1528 (w pow. wilkiskim 1690, później jako ok. szlach. *Radwilowicze* 1789).

RADYKO – AK *Radyka* Kowno 1662, 1824; *Radykowna* Żejmy (k. Janowa) 1741; Magdalena *Radykowa* „z Koniuch” Kowno 1783; *Радыко* 1882 *Красносельская в.*

RAGIN – AK Andreas *Ragine* Krewno 1679-93.

RAGLEWSKI – por. lit. n. *Roglys* i lit. ap. *rioglys* ‘człowiek nieporadny, ślamazarny, niezgrabny, niezręczny, niemrawy, ciamajda, niezdara, niedołęga; grat, rupieć’, *riogla* ‘duży, niezręczny, niezgrabny człowiek’. HSŻ *Ragłojt* i *Ragłowicz* [syn wspomnianego *Ragłojta*] Niekraszewicze włość rosieńska 1586, *Ragłowicz* Szopie nad rz. Prabadwą włość rosieńska 1592, *Raglewski* pow. rosieński 1667, *Raglewicz* włość rosieńska 1690; też n.m. *Ragłojtie* 1586 (*Ragłojcie* w par. szydłowskiej XIX wiek, ob. lit. *Rogłaičiai*). LPŻ II: 618.

FREKWENCJA: 8 (KrMi 1, KrOl 4, KrmKr 3).

RAKSA – por. lit. n. *Rakšys*, *Rakšnys* – etymologia niejasna, możliwy związek obu z n. *Rukšys* < *rukšnys*, *rukšnà* ‘człowiek pokryty zmarszczkami; złośnik/złośnica; ponura; człowiek nadąsany, humorzasty’, *rukšnà* ‘beksa, płaksa’, lub z lit. ap. *raksėti* ‘szturchać (palcem, kijem)’. GG Ewa *Raksianka* Grauzyszki 1795, *Raksa* Surwiliszki 1797, Buj-

- widze 1805, Niemenczyn 1910, *Raks* Grauzyszki 1798, *Rakso* Wilno 1900.
 FREKWENCJA: 75 (WrLi 6, WrZg 9, WrmJG 4, WrmWa 2, ZGSD 14, ŁoŁo 7, ŁoRd 4, ŁomŁo 4, KrGo 12, KrmKr 6, WaLe 1, KamBy 2, SzmKs 4).
- RALICKI** – por. lit. n. *Ralickas* < *Ralÿs* < lit. ap. *ra-liuoti* ‘śpiewać (pochwalnie) o bydle na pastwisku; śpiewać (drżącym głosem); grać (na trąbce, fujarce, piszczałce)’. Ale zapewne jest to n. poligenetyczne, a część jego wystąpień jest poch. słow. lub niem. LPŽ II: 567-568; KR II: 337.
 FREKWENCJA: 59 (BsBs 8, BsmBs 44, GdND 1, GdmGd 3, OlmEl 3).
- RAMULEWICZ – AK *Ramul* Hoduciszki 1822.
- RANDZIO** – por. lit. n. **Randys* (of. w zniemcz. formie *Randies*), *Rándis*, *Rańdis* i lit. ap. *rándas* ‘blizna, szrama; pręga, ślad (na ciele) po uderzeniu’. LPŽ II: 572.
 FREKWENCJA: 136 (WrKG 2, WaWa 4, OpNy 2, BsGr 37, BsKo 2, BsSu 1, BsZa 6, BsmBs 2, GdmGd 8, KamKa 4, KamMł 4, OIEł 31, OIOG 22, OIPi 7, OlmOl 4).
- RAPACKI – AK *Rapacka* Paprocie 1662, 1666, 1668, *Rapacki* Kroże 1667; *Rapaytis* Kroże 1663, 1665, w. Grymaycie [d. pow. wilkijski] 1647; *Panauckiŭ* Олотская в. 1882.
- RASZAT – AK *Pauaŭmic* włość gondyńska 1537; *Raszaytis* Retów 1611.
- RAUBUĆ – AK *Raubuytis* Gruździe 1660, 1681.
- RAUCKI** – por. lit. n. *Raũckis* (of. *Raucki*) i lit. ap. *raũckis* ‘czerwonawy; różowy’. LPŽ II: 581.
 FREKWENCJA: 8 (GdmGn).
- RAUKUĆ – HSŽ *Rowkut* „w polu Wodoksztiach” włość wielońska 1598, *Rowkuć* uczestnik zjazdu szlachty w Jaswojniach 1655.
- REGINIS – AK *Reginaytis* par. Widukle, dwór Szawlany 1619.
- REKLEWSKI – HSŽ *Reklewicz* Ejtuny włość wielońska 1599.
- REKOSZ – HSŽ *Rekosz* włość widuklewska 1528, *Rekaszewicz* włość widuklewska 1586; też n.m. *Rekaszyszki* we włości widuklewskiej na pñ. wsch. od Niemokszów, ob. Rekošaičiai.
- REKŚĆ – HSŽ *Rekst* Ugiany włość ejragska 1584, *Rekstewicz* Łobunowo włość korklańska 1592, *Rekść* pow. rosieński 1667; też n.m. *Rekstiszka* we włości tendziagolskiej (późniejsza ok. szlach. *Rekście* na pñd. od Szawkotów, lit. *Reksčiai*).
- REKUĆ – HSŽ *Rekuć* Żmudź 1384, *Rokutowicz/Rukutowicz* uczestnik unii horodelskiej 1413, *Rekut/Rekuć* dziedzic Kroż XVI wiek.
- REMESAT** – por. lit. n. *Remezaitis* < *Remezias*, *Remėzas*, *Remėza*, *Rėmeza* < lit. ap. *remėzytis* ‘kłócić się, sprzeczać się wadzić się; drażnić się z kimś’. LPŽ II: 596.
 FREKWENCJA: 1 (BsSe).
- REMIEŻ – możliwe też poch. od niem. n. o. *Remes* < im. *Remigius*. KR II: 347.
- REMIGOLSKI** – por. spolszcz. n. m. *Remigola*, lit. *Ramygala*, miasto w okręgu poniewieskim, LT. LPŽ nie odnotowuje.
 FREKWENCJA: 6 (SzPo 3, SzmSz 3)
- RENGAJŁO** – por. lit. n. *Ringáila* < lit. n. złoż. *Rimgáila*: *rim-* (lit. ap. *rimti* ‘uspokajając się’, *ramùs* ‘spokojny’) + *-gail* (lit. ap. *gailėti* ‘żałować, litować się, współczuć’, *gailė* ‘litość, żal, współczucie’, *gailius* ‘pokuta, skrucha’, *gailus*, *gáilus* ‘ostrzy, piekący; cierpki, gorzki; zimny, chłodny; srogły, gniewny, surowy; miłosierny; godzin litości, nędzny, żalony’ lub łot. *gailis* ‘kogut’). Por. RYNGAJŁO, RYMGAJŁA. LPŽ II: 609, 612.
 FREKWENCJA: 3 (BsBl).
- RIEKEIT – AK *Cristinam Rekaicia* Łankieliszki 1653.
- RODAJTYS – AK Грыгорей (Григорей) *Родайтисъ*, Грегоры *Родайтисъ* [ta sama osoba?] Kroże 1528, Войтко *Родайтисъ* Узвенты 1528; Павел *Родайтисъ* 1537 волость Шов’довское; *Rodaitys*, w. Pokorkle, Krakių vls. [włość Kroki] 1662; Anna *Radayte* Kroże 1670; *Radaytis* par. Pojurze 1695; *Rodaytis* Ławkosody 1698; *Zophia Rodaycia* par. Datnów 1702.
- ROMEJKO – HSŽ *Ramejkonis* bojar wieloński 1567, *Romejko* pow. twerski 1621; też d. n.m. *Romejkiszki* we włości telszewskiej.
- RONDEJKO** – por. lit. n. *Rondaika*, *Rondeika* (of. też *Rondeiko*), *Rundeikà* < *Rundÿs* < lit. ap. *rándas* ‘blizna, szrama; pręga, ślad (na ciele) po uderzeniu’. LPŽ II: 572, 621, 640.
 FREKWENCJA: 19 (WrTr 3, OIBr 5, OIEł 2, OIOG 4, PoOt 5).
- RONDOMAŃSKI – niejasne poch. n., być może od lit. n.o. **Rándamonis* (*Rándamonys*, nazwa jez. oraz w. na wsch. od Druskienik, jest wtórna w stosunku do n.o.)³¹. HSŽ *Rondomaniec* par. sumiliska 1690, *Rodomański* z Godwojsz Witkun pow. ejragski 1690. GG *Rondomańska* Szyrwinty 1800.
- ROSIENSKI – HSŽ *Rosieńska* włość rosieńska 1571, *Rosieyńska* pow. rosieński 1621. AK *Rossen*, *Rosienie* Użpol 1764-86; *Росень* Южинтская в. 1882.

- ROWBICKI – HSŻ *Rowbicka* Mikniszki pow. kroski 1667.
- ROWBUĆ – AK *Raubuytis* Grzędzie 1660, 1681.
- ROWCZENIO – AK *Rauczus* Ragneta 1757-67.
- RUBOWICZ** – por. lit. n. *Rubāvičius* < *Rubỹs*, *Rubas*, *Rūbis* < lit. ap. *rūbti* ‘czynić nierównym, szorstkim’, *rubotas* ‘szorstki’, *rūbinti* ‘ciężko pracować; rąbać, ciąć drewno’. HSŻ *Rubowicz* Witkiszki pow. kroski 1690; też n.m. *Rubowo* we włości widuklewskiej przy Widuklach XVI wiek i *Ruboiti* we włości szawdowskiej. GG *Rubowicz* Birże 1724. LPŻ II: 626, 627.
- FREKWENCJA: 3 (WaWa 2, PoWo 1).
- RUDAJCIO – HSŻ *Rudajtis* sioło *Rudajtie* włość połągowska 1580, *Rudaytis* w wywodzie szlach. Rudowiczów h. Lubicz 1832.
- RUK** – por. lit. n. *Rūkas*, *Rūkis*, *Rukỹs*, łot. *Rukis* i lit. ap. *rūkti* ‘pokrywać się zmarszczkami, (o mięśniach) ściągać się, kurczyć się’, *rūkis* ‘człowiek zgorzkniały, nachmurzony, nadąsany; człowiek pokryty zmarszczkami, z pomarszczoną twarzą, ze zmarszczonym czołem’, lub lit. n. *Rūkas* i lit. ap. *rūkti* ‘dymić; latać, biegać, rozchodzić się na boki, opadać; parować, pocić się; pędzić, jechać, gnać’, *rūkas* ‘mgła, dym’. HSŻ *Ruk* bojar miednicki 1417. LPŻ II: 635.
- FREKWENCJA: 12 (GdSz 5, GdmGd 3, KamMł 4).
- RUKIEWICZ** – p. **RUK**. HSŻ *Rukowicz* Laków włość rosieńska przed 1517, *Rukajtis* i *Rukojtis* włość kroska 1528, *Rukiewicz* Rukiewiczzy [w. ob. nieistniejąca] włość rosieńska 1599.
- FREKWENCJA: 19 (WrŚw 6, ZGWs 4, GdBy 2, GdCh 3, GdmGn 4).
- RUKLISZ** – por. lit. n. *Ruklis* < lit. ap. *rūklis* ‘człowiek pokryty zmarszczkami’, *ruklius* ‘zamknięty w sobie, mroczny, posepny’. LPŻ II: 635.
- FREKWENCJA: 2 (ZGGo).
- RUKUJŻO – HSŻ *Rukujža* Urnieżojti włość wielońska 1597, *Rukuyža* pow. wieloński 1667, *Rugujža* Rukujże pow. wilkomierski 1690; też n.m. *Rukujże* (lit. *Rukuižiai*) na zach. od Wilkomierza.
- RUMSZA – HSŻ *Rumsza* włość widuklewska 1528, *Rumszewicz* włość korklańska 1528, *Rumszowicz* włość kroska 1590; też n.m. *Rumszyszki* we włości korklańskiej.
- RUMSZEWICZ – p. RUMSZA.
- RUPEJKO – HSŻ *Rupejko* bojar we włości kołtyniańskiej (później korszewskiej) 1440-98, *Rupeka* włość tendziagolska 1528, *Rupejkowicz* włość ejragolska 1528, *Rupeyko* pow. ejragolski 1667.
- RUSKUL – AK *Ruskul* par. Imbrody 1810, 1812.
- RUSTEJKO – HSŻ *Rustejkowicz* włość wielońska 1528, *Rusteyko* pow. ejragolski 1621; też n.m. *Rustejkowicze* we włości wielońskiej nad rz. Ormeną i Niemnem (później ok. szlach., ob. Rūstekoniai k. Średnik, lit. Seredžius). Rustejkowicze rzadko zwani byli Rustejkami (HSŻ V: 130).
- RUWINAS – AK Catharina *Ruwaicia* par. Janiszki 1600.
- RYMDEJKO – HSŻ *Rimdeiko* włość rosieńska 1440-98, *Rimdejkowicz* włość gondyńska 1528, *Rymdeyko* Jaskułkiszki włość żorańska 1656; też n.m. *Rymdejki* k. Żogiń we włości rosieńskiej.
- RYMGAYŁŁO – HSŻ *Rymgajło* Dyrmowszczyna włość ejragolska 1522, *Rimgajłowicz* włość wieszwiańska 1528, *Rimgajtis* włość rosieńska 1528, *Rymgajłowicz* włość ejragolska 1528, *Rymgielojtis*, *Rymgojlojtis*, *Rymgajlojtis* włość telszewska 1567, *Rymgajłajcie* bojarzy telszewscy 1569, *Rimgojłowicz* włość wieszwiańska 1597, *Remgajło/Rymgajłowicz* Łowmełajtie włość telszewska 1600, *Rymgayłło* pow. telszewski 1621, *Rymgayłło* pow. telszewski i in. 1667; też d. n.m. *Rymgajły* nad rz. Subed we włości telszewskiej.
- RYMKIEWICZ** – por. lit. n. *Rimkēvičius* < *Rimkus* < lit. ap. *rimti* ‘uspokajać się’. Ale może to być także skrócona forma złoż. n. o. typu **Rimkantas*. HSŻ *Rimkojtis* bojar powondeński 1544, *Rymkiewicz* 1636, *Rimkel* włość widuklewska 1528, *Rimko* włości widuklewska, kroska i in. 1528, *Rimkowicz* włości widuklewska i wilkiska 1528, *Rymko* włości wielońska i rosieńska 1528, *Rymkowicz* włości ejragolska i rosieńska 1528, *Rymkojlojtis* włość wieszwiańska 1567, *Rymkojt* bojar rosieński 1568; też n.m. *Rimkowszczina* we włości wielońskiej 1549. LPŻ II: 609, 610.
- FREKWENCJA: 534 (WrDz 7, WrŚw 4, WrWa 2, WrmJG 2, WrmLe 13, WrmWa 5, WrmWr 22, TomBy 27, TomWł 4, LuPa 3, LuPu 11, LuRy 3, LuWł 9, LumBP 12, LumLu 3, ZGKr 4, ZGSł 3, ZGŚw 6, ZGZG 4, ZGmZG 1, ŁoŁa 2, ŁoZg 2, ŁomŁo 26, ŁomSk 1, KrOś 7, KrmKr 5, WaGa 3, WaGd 1, WaMł 1, WaND 5, WaPi 1, WaWa 70, OpPr 1, OpmOp 2, RzJr 4, RzŁa 2, BsmBs 7, GdND 11, GdTc 4, GdmGd 34, GdmGn 10, GdmSł 7, GdmSo 3, KaZa 3, KamBy 8, KamCz 4, KamDG 4, KamKa 1, KiJę 2, KiSa 2, OIBa 6, OIBr 13, OIEI 2, OIKę 13, OILi 4, OINi 3, OIOI 6, OlmEI 23, OlmOI 30, PoGo 6, PoPi 1, PoPo 1, PoTu 10, PomPo 8, SzDr 3, SzGo 3, SzKa 5, SzSg 4, SzmSz 15).
- RYMSZA – HSŻ *Rimszis* włość kołtyniańska 1440-98, *Rymschowicz* (włość korszewska?)

1503, *Rimszewicz* włość kroska 1528, *Rymszewicz* włość ejragolska 1528, *Rymszys* włość rosieńska 1528, *Rymsza* Janowdowo włość korszewska 1593, *Rymszowicz* Janowdowo włość korszewska 1595.

RYMWID – HSŻ *Rimwidowicz* włość wielońska 1528, *Rymwid* włość wilkiska 1528, *Rinwid* pow. wieloński 1621, *Rynwid* pow. wieloński i widuklewski 1667, *Rymwid* (*Rynwid*) h. Lis odmienny cześniak żmudzki 1702-06.

RYNDEJKO – HSŻ *Ryndeyko* (*Rymdeyko*) Drabukszty pow. powondeński 1782.

RZASINOWSKI – por. lit. n. *Žąsinas*, *Žasinas* i lit. ap. *žąsinas* ‘gašior’. LPŽ II: 1316.
FREKWENCJA: 4 (SzmSz).

RZASIŃSKI – p. RZASINOWSKI.
FREKWENCJA: 1 (PoCh).

S

SABIŁA – AK *Sabelis* Użpol 1678-93.

SARGALIS – AK Helena *Sargaylowa* Uciańska 1729-71; Anna *Sargiejłowna* Uciańska 1729-76; *Саргелевичь* ekonomia szawelska 1802.

SARTOWICZ – AK *Sartaytis* Retów II poł. XVI wieku; Thomæ *Sartoris* par. Widzieniszki 1652-72 (ale por. też łac. ap. *sartor* ‘krawiec’).

SARWIŃSKI – p. SZARWIŃSKI. HSŻ *Sarwiński* Sarwy pow. tendziagolski 1667.
FREKWENCJA: 302 (WrmWr 8, ToBr 6, ToLi 6, ToRy 6, ToWł 7, TomBy 5, TomTo 6, TomWł 11, ZGNS 1, ŁoOp 5, ŁoTo 2, ŁoWł 1, ŁomŁo 7, ŁomSk 1, WaCi 1, WaGd 4, WaLe 3, WaMł 15, WaPc 4, WaPo 3, WaSr 13, WaSc 1, WaWa 8, WaWy 2, WaWZ 1, WaZw 6, WaŻu 25, WamPc 66, GdKw 3, GdmGd 14, GdmGn 4, GdmSł 6, GdmSo 1, KaTG 9, KamKa 1, KamSi 8, KiSk 1, KimKi 3, OIBr 9, OIdz 2, OIEl 14, OIIł 3).

SAUGUT – AK Joannes *Saugwitis* Gruździe 1670, Joannes *Sauguytis* [być może ta sama osoba] Gruździe 1677.

SAWKINS – AK Ladislaus *Sawkin* Inturki 1812.

SAWRYMOWICZ – HSŻ *Sowrimowicz* bojar wilkiski 1523-24, *Sawrymowicz* Wiermiany włość telszewska 1588, *Sewrymowicz* pow. wilkiski 1667, *Sawrynowicz*, *Sewrynowicz/Saurymowicz* [!] pow. wilkiski 1690.

SAWUC – AK Woyciulis *Sawucianis* w. Sawucie par. Wilkomierz 1673. Por. SAWUKANIS.

SAWUKANIS – AK Jakob *Sawukanis*, Antoni, Jan, Michał *Sawukinas* par. Sereje 1830. Por. SAWUC.

SAWZDARGO – por. lit. n. złoż. *Sáudargas*, *Saũdargas*, *Saũsdargis*: *saus-* (człon niejasny, może zmodyfikowany element *sau-* < lit. ap. *sãvas* ‘swój, własny’) + *-darg* (lit. ap. *dargùs* ‘obrzydlivy’, *dėrgti*, *deřgti* ‘zanieczyszczać’); też ros. n. *Савздаръ*³² i n.m. *Sawcedargi* (*Sawiedargi*?) w par. Janopol w pow. telszewskim 1734. LPŽ II: 681, 684; HSŻ II: 61.

FREKWENCJA: 27 (WrJG 3, WrmWr 21, KrDą 2, KrmKr 1).

SEJWA – AK Szymona *Seywokoia* Kowno 1626, Zophia *Seywucicia* par. Widzieniszki 1652-72.

SEREJKO – HSŻ *Sarejkojtis* włość widuklewska 1528, *Sarejkowicz* włość szawdowska 1528, *Sorejkowicz* włość ejragolska 1528, *Serejkowicz* Widukle włość widuklewska 1584, *Serejkojt* włość widuklewska 1590, *Szerejkajt* Judkajtje włość gruściewska 1585, z uczest[nikiem] *Szereykiem* pow. rosieński 1621, *Sereyko* pow. rosieński 1667; też d. n.m. *Serejki/Serejkajti* (lokalizacja niepewna, być może na płn. zach. od Rosieni).

SERGUĆ – GG *Sarguć* Indura 1791, 1797, 1811; *Syrğucia* (f) Malaty 1693, 1696, 1697, 1703. AK *Sirgut*, Agatha *Syrğutowna* Uciańska 1729-76.

SERPUTKO – por. lit. n. *Sirpūtis* i lit. ap. *siřpti* ‘dojrzewać; czerwienić się’, *siřpti* ‘(o ptakach) ćwierkać, (o owadach) cykać’. Por. też *Syrpuć*, imię legendarnego protoplasty rodu Radziwiłłów. SSNO *Sir(z)put*, *Syrputh*. LPŽ II: 723, SSNO V: 82. Zob. SIERPUTOWSKI, SIERZPUTOWSKI.
FREKWENCJA: 10 (WrZg).

SERWANIS – AK *Sierwienski* Daugiele 1685-1731.

SIERPUTOWSKI – HSŻ *Sierputowska* pow. kroski 1621, *Szerputowski* pow. widuklewski 1667, *Serputowski* pow. widuklewski 1690. GG *Sierzputowska/Serputowsk[a]* Miastkowo (podlaskie) 1752.

SIERZBUTOWSKI – por. prus. n. m. Sierzputy (d. Sy-rzputy 1525, Sierzputi 1578, Sirzputy) i prus. n.o. *Serpo*, *Sirpenicken*. LPŽ odnotowuje n. **Sierputovskis* (of. *Sierputowski*), które hipotetycznie łączy z n.o. *Sirpūtis* < lit. ap. *siřpti* ‘dojrzewać; czerwienić się’, *siřpti* ‘(o ptakach) ćwierkać, (o owadach) cykać’. Białuński 2008: 50-51; Traut 91; Sędziak 2004: 38; Zink 2010: 19; LPŽ II: 711, 723.
FREKWENCJA: 1 (WaWa).

SIESICKI – HSŻ *Siesicki* Ogłony (Agłony) włość korszewska 1578, Wojsznagoła pow. birżański 1667. AK *Siesicki* Kowno 1617; Kiernów 1738; Krewno 1759-87; Kietowiszki 1843.

SILDEDZIS – niemcz. postać: *Sildedsis*, por. też łot. n. *Sildeg*³³.

SILEIKIS – por. lit. n. *Šileikis* < *Šilas* < lit. ap. *šilas* ‘las; osada w lesie; wrzos’, *šilis* ‘wrzos’, *šylis* ‘ciepło’, *šilius* ‘sierpień’. Zink 2010: 67; LPŽ II: 924, 925.

FREKWENCJA: 3 (KamBi 1, KamGl 2).

SILKE – AK *Silkutaytis* par. Rosienie 1642; Mathe[us] *Silkinenas*, Jeduige *Sylkucia* Święciany 1643, Catharinae *Silkicia* Święciany 1644; Martini *Silkie*, Martini *Silkiate* Paprocie 1667, Martini *Silke* Paprocie 1669; Hedwigem *Silkinaycia* par. Łankieliszki 1690. Por. SILKIEWICZ.

SILKIEWICZ – por. lit. ap. *silkis* ‘śledź’, *silkė* ‘śledź (łac. *Clupea*); chudy człowiek’. AK Martini *Silkiewicz* Paprocie 1663; Magdalena de domo *Silkiewiczowna* Uciana 1729-71; Mathias *Sylkiewicz*, Jacob[us] *Silkiewicz* Uciana 1729-76. Por. SILKE. FREKWENCJA: 18 (WrBo 1, WaOt 1, BsmBs 10, GdmGn 2, PomPo 4).

SIRIJATOWICZ – por. lit. n. złoż. *Sirjatāvičius*, *Siriatāvičius*, *Sirijatāvičius*, *Sirijotāvičius*, *Sirjotāvičius* < *Siriotas*: *sir-* (lit. ap. *sirti*, łot. *sirt* ‘owijać, otulać; otaczać’, lit. *apsirti* ‘otaczać, okrążyć, oblegać; okryć, otulać; obejmować’) + *-jot* (może związek z lit. ap. *jóti* ‘jechać konno’), choć możliwe też poch. słow. HSŻ *Siriat* włość rosieńska 1440-98, *Syriatowicz* włości wielońska i widuklewska 1528, *Siriatowicz* Lipniuny włość wielońska 1598, *Syriat*, *Syriatowicz* pow. wilkiski 1667, *Siriatowicz* Berże pow. wieloński 1690, *Syryata* Mungoły pow. widuklewski 1690; też n.m. *Syrytyszki/Syrytiany* w pow. wielońskim 1725. LPŽ II: 723.

FREKWENCJA: 7 (ZGKr 2, ZGmZG 5).

SKĘDZIELEWSKI – p. SKENDZIELEWSKI.

FREKWENCJA: 1 (KamGl).

SKINDER – HSŻ *Skindir/Skinder* bojar ejragolski 1542, *Skinder* Golnie włość jaswońska 1569; też n.m. *Skinderyszki* (ob. lit. park dendrologiczny Skinderiškio dendrologinis parkas na zach. od Kiejdan).

„Skinderowie herbów Leliwa, Rawicz i Szreniawa na Wołyniu, Żmudzi i Litwie. Rodziny z dawna chrześcijańskie, lecz, jak nazwiska ich wskazują, pochodzenia tatarskiego, od protoplastów, noszących imię Skinder” (Dziadulewicz 1929: 436).

SKIPOR – HSŻ (II: 105-106) *Skiporow* włości krzyżewska, wołyńska i wasiliska 1528, *Skipor* de Bobra pow. grodzieński przed 1562, *Skiporowicz* Kompy włość wilkiska 1598. Według HSŻ (II:

105), *Skipor* to przydawka pochodzeniowa bądź miejscowa Krzysztofa Gineytowicza (Kompy 1667).

SKIRMUNT – HSŻ *Skirmunt* (lokalizacja niepewna) 1422, *Skirmonowicz* [sic] włość ejrgolska 1567, *Skirmont* włość jaswońska 1576, *Skirmqt* pow. medyngiański 1690; też n.m. *Skirmonty* i *Skirmunty* pow. wieloński 1667 (obie lokalizacje niepewne), oraz późniejsze *Skirmontyszki* (ob. lit. Skirman-tiškė, rej. telszewski i rosieński).

SKIRTUN – AK *Скиртовичъ* Pajūrio vls. [włość pojurska] 1528, *Skirtaytis* par. Punia 1658.

SKIRUK – od hipotetycznej postaci **Skirukas*³⁴. Por. SKIRUĆ.

FREKWENCJA: 20 (ZGZG 13, ŁoTo 3, OlmEl 1, SzSł 3).

SKORULSKI – HSŻ *Skorulski* Widukle włość widuklewska 1599 (?), 1667; też n.m. *Skorule* w pow. kowieńskim, gdzie w 1690 r. notowano Skorulskich. AK *Скорулевич* дв. Кгекужин 1542; *Skorulski* par. Upita 1600, Kowno 1625, Święciany 1720 i in.; *Skorulski* Paprocie 1668, 1679, 1682, Medeksze 1783; *Skorulki* Paprocie 1669, 1679, 1680, 1681, par. Siady 1816; *Скорульський* Курклеwsкая в. 1882, *Скорульская* Субогская в. 1882.

SKORWID – HSŻ *Skurwid* Judrany włość wieszwiańska 1592, *Skorwid* pow. telszewski 1621; też n.m. *Skurwidy* (zapewne w d. pow. wieszwiańskim) – być może ob. lit. *Skurvydai* (rej. pługiański) lub *Skurvidiškė* (rej. telszewski). AK Nikodema *Skorwida* par. Marcinkańce 1829. Jarosz *Skorwid* pow. telszewski 1621. Benedykt *Skorwid* Wilno 1827-1831³⁵.

SKREBUTAN – p. SKREBUTENAS.

FREKWENCJA: 4 (OIEl 3, OlmEl 1).

SKREBUTENAS – por. lit. n. *Skrebutėnas* (of. *Skrebutan*) < **Skrebutis* < *Skrebỹs* i lit. ap. *skrėbė* ‘stary chudy człowiek’, *skrėbis*, *skrābis* ‘człowiek pokryty zmarszczkami, podstarzały, zniedołęźniały, zgrzybiały; chudzielec, chudeusz; gaduła, papla’, *skrebėti* ‘chrzęścić, szeleścić przy poruszaniu; trzeszczyć, , zgrzytać, skrzypieć; poruszać się z trudem’. LPŽ II: 748.

FREKWENCJA: 4 (WaWa).

SKROBUN – por. lit. n. *Skrabunas* < *Skrābas* < lit. ap. *skrabėti* ‘skrobać, szeleścić; dużo mówić, paplać, trajkotać’, *skrābis* ‘człowiek pokryty zmarszczkami, podstarzały, zniedołęźniały, zgrzybiały; chudzielec, chudeusz; gaduła, papla’. Ale możliwa też geneza słow. LPŽ II: 747.

FREKWENCJA: 36 (WrLi 3, WrmWr 2, ŁoTo 1, KrKr 1, WaŁo 3, WamSd 4, GdGd 4, GdmGd 1, KamRy 1, OIEl 4, OISz 4, OlmEl 8).

SKROBUŃ – p. **SKROBUN**.

FREKWENCJA: 13 (WaSd 2, WamSd 6, GdmGd 1, SzGn 3, SzmSz 1).

SKRODZKI – por. n. m. *Skroda* (w. w PL w pow. kolneńskim, gdzie notuje się największą koncentrację nosicieli nazwiska) i n. rz. *Skroda* o możliwym poch. bałt. – por. lit. n. rz. *Skriodė, Skriōdė* < lit. ap. *skriodė, skrodė* ‘dół, rów, wydrążona przez wodę szczelina, rów, wąwóz; przesmyk; niewielkie urwisko’ – choć można je interpretować również jako słow. (< **skorda* ‘bruzda’). GG *Skrodzki/Skrocki* Poryte pow. kolneński 1626, *Skroda* 1629. Vanagas 1981: 305; Babik 2001: 557; KR II: 438.

FREKWENCJA: 2230 (WrKG 14, WrLi 12, WrOł 4, WrPo 4, WrŚw 2, WrTr 1, WrWo 5, WrmWa 2, WrmWr 8, ToAl 6, ToWł 8, LuŁu 2, LumCh 2, ZGSł 1, ZGZG 1, ZGŻg 4, ZGŻr 8, ZGmGo 3, ZGmZG 4, ŁoBe 6, ŁoPb 9, ŁomŁo 1, ŁomTo 2, ŁomSk 1, KrCh 1, KrKr 2, KrmKr 6, WaGo 4, WaGd 9, WaLe 4, WaMi 3, WaMł 3, WaND 14, WaOł 33, WaOt 22, WaPi 5, WaPo 5, WaPr 8, WaPn 7, WaSk 5, WaWa 99, WaWZ 1, WaWo 6, WaWy 26, WamOł 12, WamPc 7, WamRa 5, OpmOp 2, RzDę 7, RzTb 1, RzmRz 5, BsAu 8, BsBs 4, BsGr 180, BsHa 6, BsKo 446, BsŁo 119, BsSo 2, BsSu 3, BsWy 2, BsZa 16, BsmBs 35, BsmŁo 147, BsmSu 29, GdGd 2, GdKa 5, GdKw 9, GdLę 3, GdMa 4, GdND 9, GdSł 7, GdSg 1, GdTc 5, GdWe 23, GdmGd 48, GdmGn 24, GdmSł 5, GdmSo 2, KaGl 1, KaLu 3, KaRa 2, KaTG 14, KaWo 3, KaŻy 5, KamBi 6, KamCz 10, KamDG 5, KamGl 5, KamJw 3, KamKa 21, KamMł 4, KamRu 8, KamRy 4, KamSi 11, KamSo 14, KamZb 6, KamŻo 3, KiKo 2, KiWł 6, OIBa 3, OIdz 5, OIEl 2, OIEł 44, OIGi 24, OIH 4, OIKę 15, OILi 4, OIMr 16, OINM 3, OIOG 5, OIOl 12, OIOs 3, OIPi 182, OISz 19, OIGo 33, OIWę 14, OlmEl 4, OlmOl 14, PoJa 4, PoPi 6, PoPo 37, PoWą 5, PoZł 8, PomPo 17, SzCh 3, SzDr 6, SzGc 5, SzMy 1, SzPo 4, SzSg 6, SzWa 9, SzmKs 3, SzmSz 18).

SKUCZ – HSŻ *Skuczys* uroczysko Skuti nad rz. Liaudą włość wielońska 1597, *Skuczewicz* pow. wieloński 1667.

SOŁODZIŃSKI – por. lit. n. *Saladžinskas, Saladinskas* < *Salādžius* < lit. ap. *salādžius* ‘obżartuch, pasibrzuch’, *saladainis* ‘(taki, który stał się) słodkawy; z zakalcem’, *saladynai* ‘wysłodki, wysłodziny (powstałe przy produkcji piwa); osad na dnie

pojemnika powstały przy produkcji wódki, wywar gorzelniczy’, *saladynis* ‘(np. o cieście na chleb) słodkawy; z zakalcem’. LPŽ II: 662.

FREKWENCJA: 19 (LumZa 13, GdWe 2, GdmGn 4).

SONGAJŁO – HSŻ *Sungail* bojar widuklewski 1390, *Sungajłowicz* włość wielońska 1528, *Sungolajtis* i *Sungojło* włość kroska 1528, *Sungolajtis* włość twerska 1528, *Sungajło* pustosz Miżeliszki włość powondeńska 1583, *Sungolajt* Wojdiniki (Ejdiniki) włość medyngiańska 1571, *Sagayłlo, Sagayło* pow. kroski 1621, *Songayło* pow. pojurski 1667; też n.m. *Songajliski* w pow. korszewskim (ob. lit. *Sungailiskiai* w rej. tauroskim nad rz. Jurą) oraz *Sungajliski* we włości twerskiej (ob. lit. *Sungailai* na pld. od Twerów).

SOWÓL – por. lit. n. *Savūlis* < *Sāvas* < brus. i ros. im. *Савва, Савва*. LPŽ II: 685, 688. Zob. **SOWUL**. FREKWENCJA: 5 (BsAu).

SOWSIAN – por. lit. n. *Sausenāvičius* < **Sausėnas* < *Sausys, Saūsis* i lit. ap. *saūsas* ‘suchy, wyschnięty; (o człowieku) chudy, zasuszony; pusty, bez niczego’. LPŽ II: 684.

FREKWENCJA: 4 (WrLa 1, SzŚd 3).

SOWUL – AK *Georgium Sowulinos* par. Łankieliszki 1679, *Euam Sawulowa* par. Łankieliszki 1689.

SPAGIŃSKI – AK *Spagaycis* Oryszkany Jurbarko vls. [włość jurborska] 1561; *Spagajtis, Spagojtitis*, z Jianem *Spagojciem* w. *Šarkiai*, Grustės vls. 1598; *Spogonis* w. Koyminy Kėdainių vls. [włość kiejdańska] 1604; *Spogetis, Spogis* par. Pojurze 1695.

SPIETELUN – por. lit. n. *Speteliūnas* < *Spetyla*, może związek z lit. ap. *spiēsti* ‘(o pszczołach itp.) roić się; (o ludziach) zrzesać się’. LPŽ II: 782, 783.

FREKWENCJA: 36 (GdSł 3, GdmGd 3, SzGc 30).

STABULANIEC – por. lit. n. *Stabulionis, Stābulis* < lit. ap. *stābas* ‘bałwan, posąg bożka pogańskiego; słup’, łot. *stabs* ‘słup, pal, pręgierz’, prus. *stabis* ‘kamień’. LPŽ II: 789-790; SEJL 596. Por. **STABULEWICZ, STABULEWSKI**.

FREKWENCJA: 31 (WrWr 1, BsmBs 5, KaBL 1, KamTy 5, KamZb 7, OIKę 6, OILi 6).

STABULEWICZ – p. **STABULANIEC**.

FREKWENCJA: 6 (ToIn 5, SzmSz 1).

STABULEWSKI – por. lit. n. *Stabulinskis*, p. **STABULANIEC**.

FREKWENCJA: 17 (BsSu 2, GdWe 2, OISz 4, OIGo 6, OlmOl 3).

STALBOWSKI – por. lit. n. *Stālba* i lit. ap. *stalbtis* ‘(o piwie) wietrzeć, tracić zapach, moc wskutek

dostępu powietrza; (o napoju) tracić gaz, bąbelki'. LPŻ II: 795; SEJL 710.

FREKWENCJA: 64 (LuKr 1, LuWł 11, LumLu 1, ŁoPt 2, ŁomTo 5, BsBs 21, BsHa 5, BsmBs 18).

STANGIŁOWSKI – por. lit. n. złoż. *Stangvilà, Stangvylà, Stangvilas*: *stang-* (niejasne, może związek z lit. ap. *stangùs* 'sprężysty, elastyczny; nieugięty, nieustępliwy, stały, uparty, zacięty; odporny, wytrzymały' lub *steĩgti* w znaczeniu 'starać się') + *-vil* (lit. ap. *viltis* 'spodziewać się, mieć nadzieję', *viltis* 'nadzieja'). LPŻ II: 800. Zob. STANGWIŁO. FREKWENCJA: 2 (SzCh).

STANIUNAS – HSŻ *Stoniun* Okstyny Podubisie pow. rosieński 1654, *Staniun* Lule Podubisie 1690.

STANKUĆ – АК Мартис Станкутис с. Поонты, Viduklės vls. [włość widuklewska] 1592.

STANKUNOWICZ – HSŻ *Stankun* z *Stankunów* 1667; też n.m. *Stankuny* w pow. szawelskim (lokalizacja niepewna).

STANTEJSKI – por. n. m. poch. prus. *Stant(h)eynen*, później m.in. *Stutteinen, Stuthenen, Stut(t)ehnen*³⁶, d. posiadłość 8 km na pñ. wsch. od Heiligenbeil (pol. d. Święta Siekierka, ob. Мамоново, ОК) i prus. n. os. *Stante, Stantele*. Traut 98. FREKWENCJA: 11 (GdTc).

STASZULONEK – por. lit. n. *Stasiulionis, Stasiulionis* < *Stasiulis* < *Stasys* < *Stanislovas* 'Stanisław'. LPŻ II: 808, 809.

FREKWENCJA: 25 (WrLa 9, WrLw 3, WrmJG 4, GdmGd 1, KamZb 6, OlBa 1, OlBr 1).

STEJBLIS – por. lit. n. *Steiblīs, Steiblis* – może od lit. ap. *staibūs* 'odważny, śmiały; zbyt wyrośnięty', ale możliwe też poch. niem. LPŻ II: 815.

FREKWENCJA: 4 (WaWa).

STEJGWIŁO – HSŻ *Stegwill* pow. pojurski 1621, *Stegwil* pow. powondeński 1667, *Steygwił, Steygwił* pow. wieloński 1667, *Steygwila* pow. pojurski 1667; też n.m. *Stegwilojtie* we włości pojurskiej (może ob. w. *Stegvilai*) oraz *Stejgwiliszka* we włości wielońskiej.

STEJGWIŁO-LAUDAŃSKI – HSŻ *Steygwił Laudanski* deputat ze Żmudzi do Trybunału Głównego 1607. Zob. STEJGWIŁO, LAUDAŃSKI.

„Rodzina [Laudańskich] używała dwóch przydawek pochodzeniowych: z *Gotowta* i z *Stegwiłła*, nawiązujących do swoich przodków. Przynajmniej niektórzy pochodzą z sąsiedniego pow. upickiego, gdzie notowano licznych *Steygwiłów* i *Laudańskich* w następujących polach (okolicach szlacheckich): *Sabany* na Pomuszu, *Rajuny* na Upicie i *Żojbiszki Wołoczki* [...]” (HSŻ III: 319).

„W 1667 r. niektórzy używali podwójnego nazwiska: *Steygwił Laudanski*” (HSŻ V: 377).

FREKWENCJA: 1 (WaWa).

STENKEL – por. lit. n. **Stenkelis* < *Stenkus, Stenkis* < lit. im. *Stanislovas* 'Stanisław'. N. *Stenkelis* występowało na LT w latach 30. XX wieku.³⁷ LPŻ II: 818. FREKWENCJA: 17 (OIDz).

STENKIEL – p. **STENKEL**. FREKWENCJA: 2 (OIDz).

STERPEJKOWICZ – HSŻ *Styrpejko/Strypejko* ciwun/były ciwun korszewski 1523/1524, *Stirpejkowicz* włość wilkiska 1528, *Stirpejkojtis* włość tendziagolska 1528, *Styrpejkowicz* Niemokszty włość widuklewska 1588, *Styrpejko* pow. telszewski 1667, *Sterpejko (Sterpejka?)* 1655, *Sterpejko-wie* h. Leliwa wywód szlach. Żmudź XIX wiek; też n.m. *Styrpejki* we włości telszewskiej, zapewne na pñ. od Telsz k. jez. Tawsoła (lit. Tausalas), ob. w. nieistniejąca.

STÓRLIS – p. **STURLIS**.

FREKWENCJA: 10 (ToTu 5, GdKw 5).

STRASDUN – АК *Strazduanis* Wobolniki 1621-46.

STREBEJKO – HSŻ *Strebekowa* pow. wilkiski 1667, *Strebekowie* Strebekki 1690; też n.m. *Strebekki* k. Janowa (lit. Jonava) na pñ. wsch. od Kowna XX wiek.

STRUGULEWSKI – por. lit. n. *Strugelāvičius, Strugulēvičius, Strugys, Striugas* < lit. ap. *strūgis* 'karzełek; obrzezaniec', *striugà* 'karzełek; zwierzę (np. wilk, zając) z krótkim ogonem', *striugas* 'krótki; niski; (o psie) z krótkim lub krótko przyciętym ogonem'. Ale z rozkładu geograficznego wynika, że może to być też wariant n. **STURGULEWSKI**, **SZTURGULEWSKI**, być może od lit. ap. *šturgelis* (też *sprugtas, sprugtovas*) '(w regiolekcie z okolic Szyłokarczmy) przedmiot, którym straszy się ryby (by je zapędzić do sieci)'; nosicieli obu tych n. jest znacznie więcej. LPŻ II: 838, 841.

FREKWENCJA: 5 (BsAu 3, GdPu 1, OIeł 1).

STRUNGOWSKI – por. lit. n. *Strungys* (pot. też *Striungys*), *Strungis* (pot. też *Strungys*) < lit. ap. *strungys* 'niski i gruby człowiek, człowiek krępy'. Ale możliwy też związek z niem./duń. n. *Strunge*. LPŻ II: 842.

FREKWENCJA: 19 (WrJG 7, OIDz 12).

STRYBUĆ – por. lit. n. *Stributas* i lit. ap. *stribūlis* 'człowiek, który (wciąż) podskakuje, skacze', *stribuliūoti* 'podskakiwać, skakać; iść chwiejnie, zataczając się, kiwając się'; podobną genezę może mieć n. *Stribūlskas*, choć możliwy też związek z brus. n. *Стрыбульскі*. Zink 2008: 72, 140, 245; LPŻ II: 835.

FREKWENCJA: 19 (WaWo 5, WamRa 2, GdSł 4, GdmGd 1, GdmSł 3, OlmEl 1, SzmSz 3).

STRYBULEWICZ – p. **STRYBUĆ**.

FREKWENCJA: 16 (WamRa 7, KamBy 6, KamSi 3).

STRYGUN – możliwa albo geneza lit.: *Strigūnas* < *Strigas*, może związane z lit. ap. *strigti* ‘tkwić, wbijać się tak, by coś tkwiło w czymś, wczepiać się, włazić; przenikać; lecieć, pędzić, gnać’, lub od lit. ap. *strigūnas* ‘człowiek, który (wciąż) podskakuje, skacze; zwierzę (np. zając), które biega susami, kicając’, albo słow.: brus. n. *Стрыгун*, ros. n. *Стригун, Стригунов*. LPŽ II: 836; SEJL 609. Zob. **STRYGON**, **STRYGA**, **STRYGO**.

FREKWENCJA: 38 (LuCh 21, LuTo 6, OIOs 7, SzSk 4).

STRYPIKOWSKI – por. lit. n. *Stripeikis, Stripėika* < lit. ap. *stripinėti* ‘podskakiwać, skakać; przechadzać się, spacerować; iść niepewnym krokiem, chwiejnie, zataczając się, kiwając się’. Por. też wsp. wariant n. *Stripikis*³⁸. LPŽ II: 837.

FREKWENCJA: 16 (WaGd 5, OIOs 1, OISz 3, OIWę 2, PoPo 5).

STUGIEWICZ – por. lit. n. *Stugėivičius* < *Stūgis, Stugys* < lit. ap. *stūgis* ‘dawnego typu (drewniana) socha; badył’, *stūginti* ‘unieruchomić, napiąć, uczynić odrętwiałym, zeszywniałym; (mięśnie) napiąć, (piers, kończyny) wyprężyć, (sznur) naciągnąć, napiąć’, *stūgti* ‘usztynić, utwardzić’. HSŻ *Stugowś* pow. wieloński 1667. LPŽ II: 844.

FREKWENCJA: 22 (WrLi 1, KrmKr 3, KaRa 6, SzPo 7, SzSg 2, SzmSz 3).

STULGIŃSKI – p. **STULGIS**. HSŻ *Stulgieński* uczestnik konfederacji szadowskiej szlachty żmudzkiej 1656, *Stulgiński* pow. widuklewski 1667.

STULGIS – HSŻ *Stulgis* włość tendziagolska 1597, *Stulg* Łupszajnie włość ejragolska 1599; też n.m. *Stulgie* (kilka wystąpień na Żmudzi).

STUNGYS – HSŻ *Stungiewicz* pow. szawdowski 1667; też n.m. *Stungajcie* (ob. lit. Stungaičiai w rej. szyłelskim).

STURLIS – por. lit. n. *Štūrlis* < *Šturlà* < lit. ap. *šturlinėti* ‘włóczyć się, wałęsać się bez zajęcia’, *šturliuoti* ‘iść, spacerować’, *šturliuoti* ‘seplenić, mazurzyć’. LPŽ II: 984.

FREKWENCJA: 122 (WrLi 2, WrOł 4, WrPo 3, WrŚw 3, TomWł 3, LuŚw 8, ŁomŁo 9, KrmKr 1, WaWa 1, BsMo 2, BsmBs 3, GdKo 3, GdKw 5, GdPu 3, GdWe 3, GdmGd 5, GdmGn 7, OIBa 21, OIKę 4, OILi 3, OIMr 1, OINM 4, OIOI 4, OIGo 3, OIWę 6, OlmOl 3, SzSg 4, SzSk 1, SzmSz 3).

STYKUĆ – por. wsp. lit. n. *Stikutis*³⁹. LPZ ani Zink 2008 nie odnotowują.

FREKWENCJA: 37 (TomBy 6, LuRy 6, LumLu 2, RzNi 3, GdmGd 20).

SUBAT – AK *Subatowicz* Krewno 1759-87.

SUDAJTIS – AK *Cydaūmuc* Tverų vls. [włość twerska] 1537; *Sudaytis* par. Punia 1659; w. Būdviečiai k. Korcian 1694.

SUGABA – por. lit. ap. *sugabūs, sugebūs* ‘zdolny, rozgarnięty, zmyslny, pojętny’ < *sugebėti* ‘potrafić, móc’, *sugeba* ‘potrafi, potrafią’. LPŽ nie odnotowuje. GG Adam *Sugeba* Mrągowo (Sensburg) 1894. FREKWENCJA: 1 (BsmBs).

SUREL – AK *Surelis* par. Wilkomierz 1598; Daugiele 1685-1731.

SURWIŁO – HSŻ *Surwiło (Surwiła?)* włość rosieńska przed 1517, *Surwiłowicz* Putrów (ob. Putriai) włość ejragolska, bojarom *Surwiłajciom* Czyżuny włość rosieńska 1555, *Surwił* Doworty 1587, *Surwił* Staniszkki włość dyrwiańska (Małe Dyrwiany) 1590; też n.m. *Surwiłowicze/Surwiły* we włości ejragolskiej.

SURYMT – p. **SURYNT**. GG Urszula *Surymt* Brochów 1840 [pochodziła z Oszmianki w Guberni Wileńskiej].

FREKWENCJA: 20 (ZGŻr 6, GdCz 1, SzDr 3, SzSk 10).

SURYNT – por. lit. n. *Sūrintas* < *Sūris* – może od lit. skróconych form **Suras, *Suris* dwutematowych imion zaczynających się od *Sur-*, jak np. *Sūrginas, Surkontas, Survilà*). LPŽ II: 860, *Sinkevičiūtė* 2006: 101. GG Salomea *Surynt* Krewno 1799. AK *Surynt* Poswol 1783, *Suris* Widzieniszki 1691-1781. GENI Konstanty/Konstantinas *Surynt/Surintas* (ojciec: Alfons/ Alfonsas *Surent/Surentas*) 1845. Por. **SURYMT, SURYNTA**.

FREKWENCJA: 149 (WrBo 6, WrGł 4, WrJG 12, WrLa 1, WrLi 3, WrLw 5, WrmWr 10, LuRy 2, ZGZG 12, ZGŻr 1, ZgmGo 2, ŁoŁa 5, ŁoSi 3, KrTa 5, WaWa 2, OpmOp 3, BsBs 1, BsmBs 4, OIEł 33, OIKę 14, OILi 12, OISz 2, SzGo 2, SzGc 1, SzSk 1, SzmSz 3).

SURYNTA – p. **SURYNT**. GG Jan Kanty *Surynta* Krzemienica (BR) 1797.

FREKWENCJA: 3 (OpNy).

SURZYKIEWICZ – AK *Surzycki* Krewno 1759-87 (2 różne osoby).

SUSAJTYS – AK *Susas* par. Hoduciszki 1690.

SUTKIEWICZ – por. lit. n. *Sutkėvičius* < *Sùtkus, Sutkys*, prawdopodobne poch. słow., może od lit. sławizmu *sutkà* ‘doba; miedza, granica’. HSŻ *Sutko*

włość wielońska, widuklewska, jaswońska 1528, *Sutkiewicz* włość wilkiska, widuklewska, rosieńska 1528, *Sutkowicz* włość kroska, rosieńska 1528, *Sutkojtis* włość rosieńska 1528; też n.m. *Sutkowicze/Sutkiewiczze* we włości rosieńskiej oraz później w pow. telszewskim i jaswońskim. LPŻ II: 862-863. FREKWENCJA: 61 (ToŻn 3, WaWa 1, PoCh 14, PoPi 10, PoPo 1, PoZł 2, PomPo 10, SzDr 16, SzGn 3, SzmSz 1).

SWIGULSKI – por. hist. łot. n. *Švigulis* (*1863-†1930 Ryga)⁴⁰, Sesava (ŁT) 1860, Dalbes (ŁT) 1885⁴¹. FREKWENCJA: 1 (ŁomŁo).

SWIRKAITIS – AK *Свирьклаумис* 1537 Raseinių vls. [włość rosieńska]; Januka *Swirkoycia* (dop.) w. Drevininkai, Vilniaus vaivadija [woj. wileńskie] 1651; Eva *Swirk[kaicia]* Datnów 1706.

SWIRTUN – por. lit. n. *Svirtūnas*, może od lit. ap. *svirti* ‘zwiśać, pochylać się, skłaniać się’. HSŻ *Swirtunowicz* Swirtunojtie włość szawdowska 1584, *Swirt* [sic] Swirtuny włość szawdowska 1586, *Swirtynowicz* pow. szawdowski 1621, *Swirtun* pow. szawdowski 1667; też n.m. *Swirtuny/Swirtunojtie* (ob. nie istnieją) we włości szawdowskiej na pfd. wsch. od ob. w. Treigiai. LPŻ II: 869, 870.

„W obrębie parafji [Ławków] leży dwór Szawdów, dziedzictwo rodziny Swirtunów.” (Rouba 1909)⁴² FREKWENCJA: 10 (WaWa 1, OpKl 1, KamKa 8).

SYREWICZ – HSŻ *Sirewicz* Szylany włość berżańska 1562, *Syrewicz* Użwenty 1588, *Sirajtis/Sirojtis* Pazwelsis włość retowska 1599.

FREKWENCJA: 149 (WrLa 10, WrLw 2, WrŚr 1, WrŚw 3, WrZł 7, WrmJG 2, ToŻn 5, TomBy 12, ZGKr 12, ZGMi 3, ZgmGo 5, ŁoPb 5, ŁomŁo 2, WaWa 17, WamOł 2, BsWy 2, BsmBs 6, GdLę 3, GdWe 4, GdmGd 5, KaPs 3, KaRa 1, KamŚw 3, OlBa 2, OLi 18, OlMr 1, OlmEl 6, OlmOl 3, SzGc 1, SzPo 2, SzSg 1).

SYROJC – p. SIROJC, SIROJC, SIROJCZ, por. lit. n. **Siraitis* (of. *Siroit*, *Syroic*, *Sirojć*) <*Sirius*, *Sýrius*, być może skrócona lit. n.o. złoż. z pierwszym członem *Sir-* (< lit. ap. *sirti*, łot. *sirt* ‘owijać, otulać; otaczać’), ale możliwe też poch. słow. LPŻ II: 721, 722-723.

FREKWENCJA: 12 (OlmOl).

SYRTOW – por. lit. n. złoż. *Sirtovtas* < *Sirtautas*, *Syrtautas*: *sir-* (lit. ap. *sirti*, łot. *sirt* ‘owijać, otulać; otaczać’) + *-taut* (lit. *tautà* ‘lud, naród’). HSŻ *Sirtowicz/Sirtowt* włość berżańska 1598/1599, *Syrtowt* pow. tendziagolski 1621, *Syrtow* pow. berżański 1690. GG *Syrtowt* Wędziagoła 1700, *Syrtowicz* Wilno 1901, *Surwiliszki* 1912, *Sirtowt Syrtowt* *Surwiliszki* 1916,

Julian, *Waleria Syrttow* Warszawa 1914, *Julian*, *Waleria Syrtowt* Ciechanów 1930, *Julian*, *Waleria Syrtowtt* Warszawa 1942. LPŻ II: 723, 724.

FREKWENCJA: 2 (LuTo).

SYRTÓW – p. SYRTOW.

FREKWENCJA: 10 (LuTo).

SYRUĆ – HSŻ *Sirutewicz* włość wasiliska (późniejszy pow. lidzki) 1528, *Sirut* Liawdy włość wielońska 1595, *Syruć* pow. wieloński 1621, *Siruc* pow. tendziagolski 1667, *Siruć* *Jakobiszki* włość widuklewska 1690; też n.m. *Syrutyszki* (ob. *Sirutiškis*) na pfn. od *Kiejdan*.

SYRWID – HSŻ *Sirwidowicz* włość berżańska 1528, *Syrwid* *Pokijowo* włość berżańska 1636, *Sirwid* pow. berżański 1667.

SZADEJKO – HSŻ *Szadeyko* *Lewgowdy* pow. telszewski 1667, *Szateyko* *Lewgowdy* pow. telszewski 1690. Dane z taryf 1667 i 1690 r. na Żmudzi sugerują, że n. *Szadeyko* i *Szateyko* były używane wymiennie, choć ich etymologia wydaje się różna. Por. **SZADZIEWICZ**.

SZADULSKI – por. lit. n. *Šadūlskis* < **Šadulis*, *Šadziulis*, *Šādžius*. Etymologia niejasna, możliwy związek ze skróconymi lit. n.o. złoż. na *Šad-*, ale możliwe też poch. pol. lub niem. Zink 2010: 30, LPŻ II: 875.

FREKWENCJA: 1 (ZGSu).

SZADZIEWICZ – możliwy związek z kar. ap. *šaad* [*šzaad*] ‘świadek’. ASK *Szadziewicz* 1764. Palionis 2008: 64.

FREKWENCJA: 75 (WrmLe 1, ŁomŁo 7, GdBy 4, GdCz 18, GdmGd 12, KaRy 4, OLi 10, OlOs 3, OlmOl 3, SzDr 9, SzmKs 4).

SZADZIUL – p. **SZADZIEWICZ**.

SZADZIUN – p. **SZADZIEWICZ**.

SZAJP – por. lit. ap. *šaipyti* ‘wykrzywiać (twarz, usta), robić grymasy; szczerzyć zęby; *šaipyti*, *šaipytis* wysmiewać się, drwić, szydzić’, *šaipūnas* ‘szyderca, prześmiewca’, *šaipūs* ‘ironiczny, szyderczy, prześmiewczy’. HSŻ *Szojpowicz* *Liawdy* w polu *Szojpiach* włość wielońska, *Szajpis* z *Szajpiów* pow. wieloński 1667. LPŻ nie odnotowuje. Zob. SZEJPUN.

FREKWENCJA: 1 (SzGn).

SZALPUK – por. lit. n. *Šalpukas*⁴³ i lit. ap. *šalpà* ‘pomoc, wsparcie’, *šēlpti* ‘wesprzeć materialnie’. LPŻe.

FREKWENCJA: 120 (ZGSł 1, ZGZG 3, ZGmZG 15, ŁomSk 5, WaPr 1, WaWa 1, BsBs 13, BsSo 13, BsmBs 1, BsmŁo 3, KaRa 5, OlBa 1, OlOl 13, OlmOl 27, SzSk 15, SzmSz 3).

SZALUNAS – AK *Szalunas* (kilka poświadczeń), Rozalia *Szalunowa* par. Sereje 1830. GG *Szalunas* Lejpuny 1824 (i wiele późniejszych poświadczeń), Białystok 1896; *Szalonas* Warszawa 1939; *Szalun* Lejpuny 1814; *Szalun* Oszmiana 1877.

SZAMAITAT – p. SZAMEITAT. Por. lit. n. *Žemaitaitis* (of. też *Szamaitat*, *Szameitat*, *Szemaitat*) < *Žemaitis* < lit. etn. *žemaitis* ‘Żmudzin’. *Szamaitat* Jon Tarwyden (ob. Tarvydai, rej. szyłokarczemski) 1783. DFD; LPŽ II: 1322.

FREKWENCJA: 3 (SzmSz).

SZAMEITAT – AK *Szamacze*, *Szamaitacze*, *Szama-itatis*, *Szamat* Ragneta 1757-67; *Szamatis* Ragneta 1757-67, 1769-1822; *Szamate* Ragneta 1769-1822; Brigita de Domo *Szamatutowna* w. Kriaukliai (okolice Szyrwint) 1813. GG *Schameitat* Miłakowo-Liebstadt 1885.

SZANKUĆ – AK *Źzanka* Paprocie 1667; *Szankowska* Krewno 1759-87.

SZARELIS – por. lit. n. *Šarelis*⁴⁴ < *Šāras*, **Šarys* < *šāras* ‘pasza, karma’, *šarioti* ‘biegać w poszukiwaniu czegoś’, *šarūoti* ‘szybko iść; dużo pracować’, *šarus* ‘szybki’. Raduraksti *Šarelis* Mežotne (ŁT) 1858⁴⁵. Kuzavinis i Savukynas 2009: 299.

FREKWENCJA: 2 (OIBr 1, OILi 1).

SZARNOWSKI – por. lit. n. *Šarnauskas* < *Šārnas*, *Šārna*, *Šėrnas*, *Šėrna* < lit. ap. *šārnas*, *šėrnas* ‘dzik (łac. *Sus scrofa*)’. HSŻ *Szarnowski* pow. medyn-giański 1667. LPŽ II: 891, 914.

FREKWENCJA: 104 (WrmWa 2, LuBg 3, LumLu 3, ZGŻg 3, ŁomŁo 2, WaCi 3, GdSg 3, GdTc 14, KamGl 3, KamJs 2, KamJw 2, OILi 1, OINi 3, OIOI 24, OIOs 4, OISz 5, OlmOl 18, SzKs 1, SzŚd 5, SzmSz 3).

SZARUN – por. lit. n. *Šarūnas* < *Šāras*, **Šarys* < *šāras* ‘niepoważny, rozpuszczony człowiek’, *šāras* ‘pasza, karma’, *šarioti* ‘biegać w poszukiwaniu czegoś’, *šarūoti* ‘szybko iść; dużo pracować’, *šarus* ‘szybki’, lub bezpośrednio od lit. ap. *šarūnas* ‘koń, który się dobrze pasie’. LPŽ II: 892; Kuzavinis i Savukynas 2009: 299; SEJL 632.

FREKWENCJA: 22 (WrmWr 1, LuKs 21).

SZARWAS VEL SARWAS – p. SZARWAS.

FREKWENCJA: 3 (ŁomŁo).

SZARWIŃSKI – por. d. n.m. Sarwy (lit. Sarvai), ob. Grinkiškis (Grynkiżski/Hrynkiżski), miasteczko na LT w rej. radziwiliskim. Możliwy też związek z lit. n. *Šarvāitis*, **Šarvys*, *Šarvā* < lit. ap. *šarvā*, *šarvas* ‘pancerz’, *šarvā* ‘walka, zapasy, zmagania, zawody’, *šarvas* ‘posag’, *šarvas* ‘szary, siwy’, lub ew. n. *Šarvininkas* < lit. ap. *šarvininkas*, *šarviniņkas* ‘płatnerz, sprzedawca zbroi; towarzysz pancerny, żołnierz jazdy pancerniej’ lub *šarvininkas*, *šarvi-*

niņkas ‘(na dawnej LT) osoba, której zadaniem było przewiezienie posagu panny młodej do domu jej przyszłego męża’. Ale por. też pol. gw. ap. *szarwa* ‘prosty wóz’. LPŽ II: 892; KR II: 399; SGKP III: 195, X: 328.

FREKWENCJA: 137 (WrWa 5, ToLi 53, ToNa 1, ToWł 1, TomBy 10, TomTo 5, TomWł 12, LumBP 1, WaOt 9, WaPc 11, WaSr 1, WamPc 8, GdGd 1, GdmGd 3, GdmGn 5, KamCh 1, PoKl 9, SzKb 1).

SZATYŃSKI – por. d. n.m. *Szatyje*, ob. *Šatijai*, w. k. Kowna na LT, por. Čirūnaitė (2009, s. 30-31). Możliwy związek z lit. n. *Šātas* i lit. ap. *šātija* ‘gromadka, grono, grupa’, *šātas* ‘Szkot; wędrowny handlarz, tzw. szot; innowierca, protestant’. GG Elżbieta *Szatyńska* Wędziagoła 1700, Kazimierz *Szatyński* Kroże 1727. LPŽ II: 894.

FREKWENCJA: 122 (WrGł 3, WrmWr 6, LumCh 1, LumLu 1, ZGGo 3, ZGSu 19, KrGo 3, KrOś 4, KrmKr 6, WaOt 7, WaPi 1, WaWa 6, OpOp 4, RzJr 9, BsmBs 5, GdŚl 6, GdmGn 2, KamGl 3, KamSo 1, KamZb 6, OILi 5, OlmEl 4, PoOb 1, PomPo 5, SzDr 6, SzmSz 5).

SZAWDYLAS – AK *Szaudalis* Kowno 1663, 1662-89; Edwiga *Szawdelowa* Hoduciszki 1695.

SZCZESIUL – AK Baĵili *Szczeszul* Hoduciszki 1693.

SZEDZIANIS – por. lit. n. **Šadžionis* (of. *Šadianec*, *Šadzianiec*) < *Šādžius*, możliwa geneza niem. lub słow., ale *Šādžius* może też być skróconą złoż. n. os. typu *Šādbaras*, *Šadbāras*, *Šedbāras*. HSŻ *Szedziewicz* Lipniuny pow. wieloński 1667. GG *Szadzianis* Ławaryżki 1760, *Szadzianis* Korcożyszki 1718, *Szadzianis* Korcożyszki 1900, *Szadzianis* Wilno 1903, *Szadzianis* Wilno 1904. LPŽ II: 875, Zink 2008: 297.

SZEJBUT – AK *Szeybut* par. Święciany 1641, *Pa-vartyčiai* k. Szadowa 1798; *Szeybutas* Ławkosody 1701; Anastasia *Szeybutowna* Użpol 1764-86.

SZEPTUN – AK *Szeptonowski*, *Szeptowski* Widzieszki 1691-1781.

SZEREJKO – p. SEREJKO. N. noszone również przez Tatarów z majątku Szerejkowszczyzna w pow. mińskim, który objęli oni ok. 1580 r. (Dziadulewicz 1929: 443-444).

SZERSZNOWICZ – AK *Szerszniewicz* Alexota [dzielnica Kowna] 1792.

SZKOLMOWSKI – por. pol. n. m. *Skolimów* (ob. dzielnica Konstancina, d. 2 w.) < prus. n. o. *Skolim*, *Skolym*, *Scholym*, *Scolim*. SGKP X: 689; Lewy 59; Traut 94; KR II: 539. Zob. SKOLIMOWSKI, SKOLMOWSKI, SZKOLIMOWSKI.

FREKWENCJA: 96 (ToIn 1, TomBy 1, ZGZG 4, ŁoŁa 1, WaMł 6, WaPc 4, WaSr 9, WaWa 15, WaŻu

19, WaŻy 9, WamPc 7, BsŁo 1, OlmEl 6, PomKn 4, SzGo 7, SzGn 2).

SZLAGATYS – por. lit. n. *Šlėgaitis* (of. *Schlegat*, *Schlegait*, *Schlegeit*) < *Šlėgus* < slawizm *šlėgà* (lenk. *szlaga*) ‘rodzaj młota drewnianego używanego przy różnych pracach rzemieślniczych, pobijak; maczuga; ubijarka do kapusty; klin’. Możliwe też poch. niem. lub bezpośrednio słow. GG *Szlagatys* Konopki k. Grabowa 1825, *Szlagatys/ Szlegatusowa/ Szlagatus/ Szlegat* Jedwabne 1832, *Szlagajtys* Jedwabne 1875, *Szlagajtys* Jedwabne 1904 (ur. w Grabowie). LPŻ II: 949; SJPDor.

FREKWENCJA: 2 (GdmGd).

SZŁAMAS – por. lit. n. *Šlāmas* < lit. ap. *šlāmas*, *šlāmai* ‘szlam, osad, męty, śmiecie, odpadki’, *šlāmas* ‘grat, rupieć, coś niepotrzebnego; nic niewart człowiek, nierób, obibok’. LPŻ II: 947.

FREKWENCJA: 19 (WrmJG 8, WrmWa 4, SzmSz 7).

SZNUROWAS – por. zlit. n. *Šnurovas* < ros. *Шнуров*, brus. n. *Шнуровъ*. LPŻ II: 967.

FREKWENCJA: 2 (ZGŻr).

SZOŁNA – HSŻ *Szolnies* pow. żorański i medyngiański 1621.

SZORNEL – por. lit. n. *Šarnelis*, *Šarñelis* < *Šarnas* < lit. ap. *šarnas*, *šarna*, *šernas* ‘dzik (łac. *Sus scrofa*)’. HSŻ *Szornel* Szornele, Wieszwiany i Brewiki 1550 (w XVI wieku jeden z członków rodu, Jan Szornel, przeniósł się ze Żmudzi na Lubelszczyznę); też n.m. *Szornele* (lit. *Šarnelė*, w. k. Kalwarii Żmudzkiej oraz pobliski potok). LPŻ II: 891.

FREKWENCJA: 15 (LumLu 4, KrKr 1, KrmKr 8, WaWa 2).

SZRUBIANIEC – p. **SZRUBIENAS**.

FREKWENCJA: 17 (WrKG 1, WrKł 9, ŁoTo 6, WaWa 1).

SZRUBIENAS – por. lit. n. *Šrubėnas*, *Šriu-bėnas* < *Šriūbas*, *Sriūbas* < lit. ap. *sriubčióti* ‘siorbać, popijać małymi łykami; popłakiwać pociągając nosem’, *sriūbauti* ‘łkać, pochłapywać; posiorbywać’. LPŻ II: 788, 975.

FREKWENCJA: 14 (ZGmGo 1, SzMy 3, SzmSz 10).

SZTRALL – n. poch. niem.

„Najstarsze wiadomości o Sztrallach dotyczą osoby kupca Kazimierza Karola Sztralla (1859-13 III 1927) s. Karola i Józefy z Tyszków. Od 1897 był on przewodniczącym – starszym gminy katolików pochodzenia cudzoziemskiego przy kościele św. Anny [w Wilnie]. Kościół ten od samego początku służył bractwu św. Anny [...] [i był przeznaczony]

dla Niemców – katolików oraz katolików pochodzących z innych krajów – Szwajcarii, Francji – oraz dla ich rodzin już spolszczonych” (Szostakowski 2005: 13).

SZUCAJTYS – AK *Zophia Szuciowna* Święciany 1643.

SZUK – por. lit. n. *Šukỹs*, *Šūkỹs*, *Šūkis* i lit. ap. *šukỹs* ‘człowiek szczerbaty’ lub (może w niektórych przypadkach) *šùkė* ‘skorupa, skorupka; odłamek nadtłuczonego naczynia, szkła; szrapnel, odłamek pocisku, który wybuchł; nadłuczenie, wyszczerbienie, szczerba (na ostrzu, nadtłuczonym naczyniu); obtłuczone naczynie, wyszczerbiony nóż lub kosa’. HSŻ *Szuk* 1690; też n.m. *Szuki* w pow. połągowskim (ob. lit. w. *Šukė* nad potokiem *Šukupis*). LPŻ II: 986. Zob. **SZUKIS**.

FREKWENCJA: 125 (WrBo 22, WrDz 4, WrGł 6, WrŚw 6, WrmLe 15, WrmWa 1, WrmWr 2, ZGŻr 1, WaPr 1, WaWa 6, OpBr 1, RzmKr 3, BsmBs 13, KaTG 4, KamRu 5, PoZł 24, SzGo 1, SzKb 2, SzSg 6, SzSk 1, SzmSz 1).

SZUKIANIEC – AK [*šukayla de Szukiany* Wobolniki 1678-80; *Szukianiec* Łyngmiany 1708-40, Święciany 1806; *Szukian* Święciany 1801. GG *Szukienis* par. Widze 1804.

SZUKIEWICZ – HSŻ *Szukiewicz* pow. telszewski 1667, Ławryn i Mikołaj Petkowicze *Szukowicza* [sic – wnukowie Szuka] Poporcie pow. trocki od 1523, *Szukiewiczze* h. Kościeszka – wywód szlach. z XIX wieku.

SZUKSZTA – HSŻ *Szuzszta* ciwun medyngiański 1554-55.

SZUPIEŃ – AK *Szupienis* par. Punia 1669, w. Jachimiskiu (dop.) sen. Kowno 1694, Plebaniszki par. Kowno 1814; *Szupien* Widzieniański 1691-1781, par. Brasław 1694; *Szupienias de Szupieniu/de Szupieniow* Widzieniański 1691-1781; Teresia [sic] *Szupieniowa* z Szuliszek Kowno 1772; Mariannam *Szupieniowna* par. Inturki 1777; Catharina *Szupieniowa* 1792 Janucie par. Kowno.

SZUPLIŃSKI – por. d. n.m. *Szupliny* – d. par. (niem. *Szuplienen*, ob. Szczupliny, osada w PL w pow. działdowskim) i jez. (ob. Jez. Rumiańskie, zw. też jez. Rumian). GG *Szuplinski* Kraplewo/Kraplau 1722, *Szuplińska* Lubowidz 1822. N. *Šuplinski* występuje też wsp. w Łatgalii.

FREKWENCJA: 9 (WaWa 5, GdMa 2, OIOs 2).

SZUPRIT – n. może być wariantem n. *Szypricht* (Ostrowite pow. chojnicki 1707), później też *Szyp-ritt*, *Szypritt*, *Szypritt*, *Szypritt*, *Szypryt* < d.-niem. *Schiff* ‘czółno, łódź’ + *richt* ‘prosty’, *richten* ‘kierować’. Breza 2002: 453.

SZYŁAKOWSKI – por. lit. n. *Šilakáuskas* < *Žilakáuskas*, *Žilakáuskis* < *Žilakis* < lit. ap. *žilas* ‘biały, blady, pobladły’, *akis* ‘oko’. LPŽ II: 924, 1333. FREKWENCJA: 73 (KamKa 4, KamRu 5, KamSo 4, OIDz 3, OIł 43, OINM 7, OIOs 5, OISz 2).

SZYŁAŃSKI – HSŻ *Szyliański* Szawlany włość widuklewska 1587, *Szyłański* pow. berżański 1621, *Szyłańscy* h. Lubicz – wywód szlach. 1819 r.

SZYŁEJKO – HSŻ *Szyleyko* pow. jaswoński 1667, *Szyleykowie* h. Kalinowa – wywód szlach. z XIX wieku.

SZYMETAT – por. wsp. niem. n. *Schimetat*, *Schimetat*, *Szameitat* < lit. n. *Žemaitaitis* < *Žemaitis* < lit. etn. *žemaitis* ‘Żmudzini’. Odrzucenie końcówki charakterystyczne dla ML. Kohlheim 2005: 658. Zob. SZAMEITAT.

FREKWENCJA: 3 (WrŚw 2, WrmWa 1).

SZYRENOS – może związek z lit. ap. *šerýnas* ‘łąka ze szczeciniastą trawą’, *šerýnė* ‘miejsce karmienia zwierząt; bałagan’. GG *Szyrynos* Warszawa 1898. Por. też w. *Szerenosy* (woj. podlaskie, lit. *Šerenosai*) i wsp. lit. n. *Širina*. LPŽ nie odnotowuje.

FREKWENCJA: 38 (BsBl 29, BsmBs 3, GdmGd 3, KaBę 3).

SZYRMULEWICZ – por. lit. n. *Širmulėvičius* < *Širmulỹs*, *Širmulis* < lit. ap. *širmulỹs* ‘kosmyk siwych włosów’, też lit. n. *Širma*, *Širmà* < lit. ap. *širmas* ‘(o koniu) szary, siwy; przyprószony siwizną; siwy, posiwiały’. LPŽ II: 937, 938.

FREKWENCJA: 6 (GdmGd 1, SzKs 3, SzmKs 2).

SZYRWIŃSKI – HSŻ *Szyrwiński* uczestnik unii kiejdańskiej 1655.

SZYRYNGO – AK Urszula *Szyryngiowna*, *Szyryngis* par. Siady 1816.

ŠKIRUĆ – por. lit. n. *Skirūtis* < lit. ap. *skirti* ‘rozkładać na części, dzielić, wyodrębniać; pękać, urywać się, trzaskać; rozpadać się, psuć się, rozwiewać się, rozdzielać się’, *skyrūs*, *skýrus* ‘odmieniec, inny; odludek, człowiek nietowarzyski, stroniący od ludzi, samotny; samolubny, egoistyczny’. Możliwy też związek ze skróconymi lit. n. o. złoż. z pierwszym członem *Skir-*. Zink 2010: 30; LPŽ II: 742, 743; KR II: 432. Zob. SKIRUĆ, SZKIRUĆ.

FREKWENCJA: 1 (BsmBs).

T

TALEJUM – p. TALEJUN.

FREKWENCJA: 1 (ŁomŁo).

TALEJUN – por. lit. n. *Talijūnas*, *Taliūnas*, *Toliūnas*. Etymologia niejasna, możliwe zapożyczenie niem.

lub słow., bądź związek z lit. n. *Tólis* i lit. ap. *tolūs* ‘daleki’, *tōlis* ‘dal’, *tōlti* ‘oddalać się’, *tolì* ‘daleko’, ale także z im. *Anatōlijus* (lub jego skróconymi formami, jak ros. *Толоня*). Por. wsp. lit. i łot. n. *Talejunas*, *Taliejūnas*⁴⁶. GENI *Talėjūnas/Talijūnas* Tumelėnai (rej. ignaliński) 1843⁴⁷. LPŽ II: 1011, 1053. Zob. TALJUN, TALUN, TALUNAS, TALUNIEWICZ.

FREKWENCJA: 4 (ŁoŁa).

TALEWICZ – por. lit. n. *Talėvičius*, *Tolėvičius* < *Tólis*, *Talius* (w wypadku związku z tą n.o. możliwa jest geneza słow. lub niem.), *Toleikis* i lit. ap. *tólas* ‘daleki’, *tolì* ‘daleko’. Ale możliwy też związek z dwuczłonowymi lit. n. o. na *Tol-* (jak *Tóliotas*). HSŻ *Talewicz* włości berżańska i wielońska 1528, *Tolewicz* pow. jaswoński 1690, Jerzy Antoni z *Talatów Talewicz* łowczy żmudzki 1721. LPŽ II: 1011, 1052.

FREKWENCJA: 44 (WrmLe 9, ToIn 3, ŁomŁo 4, KrOś 5, WaWy 5, OlmEl 12, PomKn 6).

TALLAT-KIEŁPSZ – HSŻ *Talat* ciwun ejragolski 1481, *Taliat* Żmudź 1440-98, *Talatowicz* włość szawdowska 1528, *Taliatowicz* Żmudź 1584, *Talajtis* włość korszeńska 1589, *Toliatajtis* Pory[n] gowiany włość szawelska 1593; też n.m. *Talacie/Talaicie Dogwiłowicze* (ob. w. Toliočiai) w pow. szawelskim.

„Przodkiem rodu był bojar żmudzki [...] w źródłach notowany jako Gnethe w latach 1390-1399 [...] Synem tego bojara był Kiełpsza, notowany w 1405 r. i w latach następnych. [...] Kiełpsz miał dwóch synów: Monka (obecnie po litewsku Manka) i Talata (obecnie Toljotis) [...] Obaj bracia zapoczątkowali dwie linie rodu, odrębne rodziny: Monkiewiczów (Monkowiczów) i Talatów Kiełpszów” (HSŻ III: 86).

TALMONT – HSŻ *Tolmontowicz* Tolmontojti włość tendziagolska 1574, *Talmont* Golnie włość wielońska (jaswońska?) 1586.

TALUN – por. dobra i wieś (LT) o nazwie *Taluny* (lit. *Toliūnai*). SGKP XII: 149.

TALAŁAS – por. lit. n. *Tālalas*, *Talālas*, *Talālis*, *Talalā*, *Talēlis* < lit. ap. *talaluoti* ‘upoczywie, bez przerwy gadać; pleść bzdury, paplać; śpiewać niepoważne, frywolne piosenki’. Możliwy też związek z n. *Talēlis*, *Talēlė*, *Talis*, *Tólis*, *Toleikis* < lit. ap. *tólas* ‘daleki’, *tolì* ‘daleko’. LPŽ II: 1010, 1011; Zink 2008: 299.

FREKWENCJA: 14 (WrmWr 4, ŁomŁo 1, GdmGn 2, OIOI 2, OlmOI 5).

TANANIS – AK *Tananis* par. Wiłkomierz 1609; *Tananiewicz* par. Sereje 1830.

- TARŁO-JAWTOK** – HSŻ *Jawtokowa* pow. kroski 1621, z *Tarła Jawtok* dokument 1795 (geneza przydawki pochodzeniowej niejasna).
- TARWAJNIS** – HSŻ *Tarwonajtis* syn Tarwojna włość widuklewska 1528, Hrehory i Wojciech *Torwojnie* Poszawsze włość kroska 1590, *Tarwoyn* Szawle 1634.
- TARWID** – HSŻ *Torwid* włość wielońska 1440-98, *Torwidowicz* pow. kowieński 1528, *Tarwid* pow. ejragolski i rosieński 1621, *Tarwidowicz* Tarwidy włość zorańska 1591; też n.m. *Tarwidy* we włości zorańskiej (1765 ok. szlach., ob. lit. Tarvydai) oraz w pow. połągowskim na płn. od Kretyngi. Ob. istnieją jeszcze 3 in. w. o nazwie Tarvydai na LT: w rej. kłajpedzkim, pokrojskim oraz szyłokarczemskim.
- TAWCZYŃSKI** – por. lit. n. *Taũčas, Taũcius, Taučỹs* < skrócone lit. złoż. n.o. o pierwszym członie *taut-* (lit. *tautà* ‘lud, naród’). HSŻ *Tawczyński* pow. tendziagolski 1667. GG *Tawcina* Bielsk Podlaski 1732, *Tawczyński* (wiele poświadczeń) Bielsk Podlaski 1770-1800. LPŻ II: 1027.
FREKWENCJA: 39 (ŁomTo 2, WaLe 1, WaPc 24, WaWa 1, WaWy 1, WamPc 5, PoRa 5).
- TAWROSZEWICZ** – por. lit. n. *Taurasėvičius, Taurusėvičius, Taurusas, Taurėlis* (of. *Tawrel, Tawrelis*), *Taurėlė, Taũras* < lit. ap. *taũras* ‘tur’ lub *taũras* ‘cnotliwy, szlachetny; poczciwy, zacny, dobry, właściwy, odpowiedni’, ale też łot. ap. *taurs* ‘tur’, prus. *tauris* ‘zubr’. HSŻ *Tawrusiewicz* pow. widuklewski 1667, *Tawrasowicz* 1690, *Tawrosiewicz* Penciszki pow. telszewski koniec XIX wieku. LPŻ II: 1030. Zob. TAUREL.
FREKWENCJA: 3 (WaWa).
- TENDZIAGOLSKI** – HSŻ *Tondziagolski* pow. tendziagolski i ejragolski 1667 i 1690, *Tendziagolski* 1690.
- TEPYŁO** – por. lit. n. *Tėpelis*, być może od lit. ap. *tėpti* ‘smarować; brudzić; brzydtko rysować, malować, pisać’, *tepelė* ‘ktoś, kto długo i wolno coś robi; ktoś, kto powoli mówi; ktoś ubrudzony’. LPŻ II: 1037. Zob. TEPIELUK.
FREKWENCJA: 18 (KrCh 1, OIBa 4, OIGo 13).
- TOLWEJSZ** – HSŻ *Taliwojsz, Talwożt* włość widuklewska 1440-98, *Talwojszowicz* włość szawdowska 1528, *Talwojszewicz* włość korszewska 1528, *Ta[l]wojsz* marszałek nadworny litewski 1593, *Talwosz* kasztelan miński 1566-70; też n.m. *Talwojty[sz]ki* (Talwojszowiczy) we włości widuklewskiej 1588, *Talwojszojti* we włości szawdowskiej.
- TOMSZYS** – AK *Tom[sz]ene, Tom[sz]in* Ragneta 1757-67, *Tom[sz]iunas* Wobolniki.
- TOWGIN** – HSŻ *Towtginowicz* włość medyngiańska 1501, *Towgin* pow. wilkiski 1503, *Tautginowicz* Kołtyniany 1511, *Towtgin Jatowt* Gojzewo włość wilkiska 1650, *Towdgin* pow. wieloński 1667, *Towginowicz* pow. wieloński 1667; też n.m. *Towtginajcie* w pow. wielońskim.
- TOWIAŃSKI** – HSŻ *Towienis* włość kołtyniańska 1440-98, *Towiański* pow. wieloński 1667.
- TOWT** – HSŻ *Towtowicz* włość wielońska 1528, *Towtojtis* i *Towtajtis* włość telszewska 1567, *Towtowicz/Towcz* Tawtajtie włość telszewska 1595, [bracia] *Tawtojti* Tawtajtie włość telszewska 1598, *Tawtowicz* Brewiki włość wieszwiańska 1600, *Towc* pow. Małych Dyrwian 1667; też n.m. *Towtajtie/Tawtajtie/Towcie*, ob. lit. Taućiai k. Gadonowa.
- TOWTKIEWICZ** – HSŻ *Tawtko* włość potumszewska 1528, *Towtko* włości ejragolska i rosieńska 1528, *Towtkiewicz* włość widuklewska 1528, *Towtkowicz* włości rosieńska i in. 1528, *Towtkiewicz* ok. szlach. Towtkajcie 1661; też n.m. *Towtkiewiczzy* we włości widuklewskiej na płn. zach. od Rosieni.
- TREKIEL** – AK Martinus *Trekelis* Hoduciszki 1657.
- TRIBIŁO** – AK Annam Matthæ *Tribilas* Wobolniki 1621-46; Mathia *Trybelis* Krewno 1759-87.
- TUGAWDIS** – por. lit. n. złoż. *Tūgaudis, Tugaūdis*: *tu-* (niejasne) + *-gaud* (por. lit. ap. *gaudūs* ‘dźwięczny, donośny; melodyjny; smutny, nędzny, żalony, smutny, rzewny’). LPŻ II: 1078.
FREKWENCJA: 2 (ŁomŁo).
- TUJNIEWICZ** – por. lit. n. *Tuinėvičius* (of. też *Tujniewicz*) < *Tuĩnas, Tũina* < lit. ap. *tuĩnas* ‘kołek, pał, tyczka’. LPŻ II: 1078.
FREKWENCJA: 16 (WrWa 2, BsSo 2, BsmSu 1, GdmGd 1, SzGn 3, SzSg 6, SzmSz 1).
- TUKLIS** – por. lit. ap. *tūklis* ‘tłusćcioch, spaślak’, *tūkinti* ‘tuczyć’, *tuklūs* ‘skłonny do tycia; otyły, tłusty’. LPŻ nie odnotowuje.
FREKWENCJA: 1 (BsmBs).
- TULIK** – por. lit. ap. *tūlikas, tulikas* ‘krwawodziób, brodziec krwawodzioby (*Tringa totanus*)’. AK Barbara *Tulicia* Paprocie 1657, 1671; *Tulickis* w. Kuchty, sen. *Preny* 1782; Maryanna *Tulicka* par. Krasna 1831; Agata *Tulicka* par. Krasna 1877.
- TULKIS** – AK *Тул'кин'таумис* okolice Pługian Gandingos vls. [włość gondyńska] 1537. Możliwy ew. związek z ap. *tulkus* ‘liczny; niejedyn’.
- TUMKIELSKI** – por. lit. n.o. *Tuĩkus, Tuĩkas* < *Tũmas* < im. *Tõmas, Tamõšius* ‘Tomasz’, lub od ap. *tumẽ* ‘gęsta część zupy; zgęstniały płyn’, *tumėti* ‘gęstnieć; krzepnąć’, *tumūs* ‘gęsty, zgęstniały’. Możliwy też związek z n.o. *Taĩkus, Toĩkus* <

im. *Tòmas, Tamòšius* ‘Tomasz’. *Tumkelis* Chicago 1921⁴⁸. LPŽ II: 1015, 1055, 1081, 1082, 1083.

FREKWENCJA: 36 (WrmWr 5, ToLi 17, WaSr 3, WamPc 4, KaGl 4, SzmSz 3).

TWAROGAL – por. lit. n. **Tvorogalis* (of. *Tvorogal*) < lit. ap. *tvoragalỹs, tvorgalỹs, tvorgalis* ‘sztacheta; stary, zwykle odłamany kawałek, część płotu; koniec płotu’. LPŽe.

FREKWENCJA: 80 (WrBo 11, WrZg 7, ZGŚw 1, ZGmGo 5, OpKK 4, GdmGd 1, OILi 7, OIOs 11, PoOb 6, SzCh 26, SzKb 1).

TWAROGIEL – p. **TWAROGAL**.

FREKWENCJA: 11 (OpNy 3, SzKa 6, SzmŚu 2).

TWIRBUT – HSŻ *Twirbutowicz* włość wielońska 1528, *Twirbut* Ławmielajtie włość telszewska 1591; też n.m. *Twirbutojtie* we włości wielońskiej (pod koniec XIX wieku nazwę Twirbuty nosił folwark w dobrach Iłgowo, lit. Iłguva).

TWOROGAL – p. **TWAROGAL**⁴⁹.

FREKWENCJA: 25 (ZGNS 1, GdmSo 1, KamBy 1, KamJw 1, KamZb 2, OIGi 7, OIOs 3, SzKb 3, SzSg 5, SzmSz 1).

TYLKIEWICZ – por. lit. n. *Tilkēvičius, Tylà* < lit. ap. *tilkus* ‘cichy, spokojny’, por. *tyla* ‘cisza’, *tylėti* ‘milczeć’. LPŽ II: 1044.

FREKWENCJA: 13 (OILi 4, OIOI 2, OlmOI 5, PoPo 1, PomPo 1).

TYPIŁO – p. **TEPYŁO**.

FREKWENCJA: 9 (SzWa).

TYPYŁO – p. **TEPYŁO**.

FREKWENCJA: 5 (OIgo).

U

UGNIEWSKI – AK Tomuk *Ugnieun* Świętojeziory par. Troki 1650; Antonius *Vgniewski* Wilno 1665; *Uginiewski* par. Mejszagoła 1879.

UHLIK – por. lit. n. *Uglỹs, Uglà, Uglikas*, może związek z lit. ap. *ũglis* ‘wzrost, wielkość’ lub poch. brus. HSŻ *Uhlik* pow. grodzieński XV wiek, pow. ejragolski 1667. GG *Uhlik* Wielkie Eysymonty (BR) 1781, Lipsk (podlaskie) 1787. LPŽ II: 1096. FREKWENCJA: 16 (KrmTa 6, WaWa 5, OpBr 2, GdGd 3).

UNDRUL – AK *Andrulen* Daugiele 1685-1731; *Catharina Undrulowa* Krewno 1691-1719; *Undrulanis* Użpol 1764-86.

UNDRUNAS – AK *Undrunas* Święciany 1649; *Undriunas* Krewno 1691-1719, 1719-40; *Undruniowa*

Krewno 1691-1719, 1719-40, 1740-59; *Undrunowa* Krewno 1719-40, 1740-59, 1759-87; *Undrunowna* Krewno 1719-40, 1740-59; *Undrunoycza* Krewno 1759-87; *Undruniowna* Wodakle 1808-20.

URBASZ – por. lit. n. *Urbāšius* < *Ūrba* < lit. im. *Ūrbas* < *Ūrbonas* ‘Urban’; ew. może od lit. ap. *uřbti* ‘wiercić, świdrować; wciąż łajać, besztać, nie dawać spokoju’. LPŽ II: 1107, 1108.

FREKWENCJA: 17 (BsBs 15, BsmBs 2).

URDOMIŃSKI – GG *Urdomiński* Suwałki 1931.

URNIAŻ – HSŻ *Urniaż* bojar żmudzki 1440-98, *Urniażowicz* Pokopurnie włość rosieńska 1584, *Urniasz* pow. wieloński 1621; też n.m. *Urniaże* w pow. wielońskim (ob. lit. *Urnėžiai* na pld. od Datnowa).

UZULIN – AK *Basilius Vzulis* Daugiele 1685-1731.

V

VALINCZIUS – por. lit. n. *Valiñčius, Valaņčius* < lit. im. *Vālent* ‘Walenty’. LPŽ II: 1150, 1152.

FREKWENCJA: 1 (BsSe).

VIDEŃSKI – por. lit. i prus. im. *Vydėnis*. Kuzavinis i Savukynas 2009: 326, LPŽ nie odnotowuje. Zob. **WIDEN**.

FREKWENCJA: 1 (WrŚw).

W

WAJKOWSKI – por. lit. n. *Vaikaũskas, Vaikùtis*, łot. *Vaikovskis* < lit. ap. *vaikas* ‘dziecko’, *vėikus* ‘szybki; mocny’, ale możliwy też związek z pol. n. *Wojkowski*. LPŽ II: 1133.

FREKWENCJA: 12 (BsSi).

WAJSZ NOR – HSŻ *Wojsznarowicz, Wojsznarowicz* włość korszewska 1528, *Wojsznarowicz* Wojdatany włość kroska 1589, *Wosznarowicz* Wojdatany włość kroska 1590, *Wajsznarowicz* włość kroska 1596, *Wojsznar/Wajsznor* h. Kot Morski pow. rosieński XIX wiek; też n.m. *Wojsznaryszki* (4 lokalizacje na Żmudzi).

WALIO – AK wiele poświadczeń n. *Walis* (najstarsze Kowno 1606); *Valis* Łankieliszki 1633; *Elisabeth Walia* Paprocie 1678; *Walys* Uciana 1729-76; *Catarina de Domo Waliowna* Łyngmiany 1760-90.

WALMIŃSKI – niejasna etymologia, możliwy związek z lit. n. *Valmà, Vålmas*, łot. *Velme*, lub z n.m. typu *Wołma, Wołmiszki, Wołmieny*. HSŻ *Wołmieński* Peldejuny (Peldziuny) włość rosieńska

1568, *Wołmiński* Promiad(z)iewo 1599, *Wołmiński z Wołmiszek* 1690. LPŻ nie odnotowuje.

FREKWENCJA: 2 (OIMr).

WALMONT – por. lit. n. złoż. *Válmantas, Vałmontas, Velmontas*: *val-* (lit. ap. *valià* ‘wola, chęć’, *valióti* ‘potrafić, móc, być w stanie, dać radę; pokonać, przezwyciężyć’) + *-mant* (lit. ap. *manýti* ‘myśleć, mniemać, sądzić, uważać’, *manùs* ‘posiadający dobrą pamięć; sprytny, pomysłowy, pojętny, domyślny’, *mantùs* ‘pojętny, rozgarnięty, mądry; chytry, sprytny, przebiegły; zręczny, zwinny; piękny, ładny’). HSŻ *Wolmontowicz* włość wielońska 1578, *Walmart* pow. wieloński 1667; też n.m. *Wołmontowicze/Wolmontowicze* we włości wielońskiej na Laudzie (później ok. szlach. o tej nazwie), na płd. od Pacuneli, ob. lit. *Valmančiai*. GG *Walmart* Werpeje (ob. LT) 1803, *Walmartt* Werpeje 1805. LPŻ II: 1155, 1186.

FREKWENCJA: 21 (WrZł 7, LumZa 4, WaPc 7, RzJr 1, OlmEl 2).

WAŁAJTYS – HSŻ *Waliajtis* bojar korszewski 1567, *Węłajtis* pow. żorański i medyngiański 1621, *Walałajtysz* pow. pojurski 1667; też n.m. *Wołojtie* we włości kroskiej 1597.

WAMBUTT – HSŻ *Wonbut* włość medyngiańska 1528, *Wonbutowicz* włość szawdowska 1589, *Wonbutajt* Jawszajtie włość medyngiańska 1597, *Wanbutowicz* pow. żorański i medyngiański 1621, *Wambut* pow. medyngiański i in. 1667, *Wanbut* Szkudy 1674; też n.m. *Wonbutyszki* we włości medyngiańskiej (lokalizacja niepewna, być może ob. w. *Vembutai* na płd. zach. od *Worni*).

WANCZEWSKI – por. lit. n. *Vančỹs* < *Vanšỹs* < *Veñčius, Veñcius, Veñcas, Vencỹs* < pol./słow. im. *Więcesław*. LPŻ II: 1159, 1160, 1186, 1187, 1188. FREKWENCJA: 51 (BsBs 11, BsSo 20, BsmBs 20).

WARELIS – por. lit. ap. *varēlis* ‘listwa (panel) przy łóżku, boazeria’. Ale por. też greckie n. *Βαρελησ*. AK *Warelaytis* Kowno 1669. GG *Warelis* Kozłów (UKR) 1752, *Warelisz* Szczepankowo (woj. podlaskie) 1754, *Wareliś* Szczepankowo 1804. ROL *Афанасий Афанасьевич Ваpелac/Ваpелuc* Таганрог 1893.

WARGIELA – por. też lit. n. *Vergēlis* (XVI w.), *Vergēla* (XVI w.). GG *Wargielski* Czyżew pow. wysokomazowiecki 1758. Zink 2008: 540.

WARGULSKI – GG *Wargul* Szczuczyn 1785, *Wargulski* Dunajów (UKR) 1775.

WASKIAN – AK *Waskan* par. Hoduciszki 1668; *Vaskian* par. Hoduciszki 1670; *Waskienas, Woskienas* par. Hoduciszki 1697; *Elisabetha Wołkienia* Wobolniki 1697-1719.

WAWULSKI – por. łot. n. *Vāvulis* < łot. ap. *vāvulis* ‘kłamca; (pot.) plotkarz; krasnosójkowiec (ptak, łac. Trochaloapteron)’. MH *Vāvulis* Vecsalaca (ŁT) 1798. GG Joanna *Wawulska* Bielsk Podlaski 1891, *Wawulis* Warszawa 1895. LPŻ nie odnotowuje.

FREKWENCJA: 65 (WrmJG 1, ŁoZg 3, WaWa 4, BsBs 10, BsBl 33, BsmBs 4, KaBę 7, SzSł 3).

WAZGIRD – HSŻ *Wazgird* bojar miednicki 1417, *Wizgird/Wazgird* Kweście włość korszewska 1584, *Wozgird* Kweście 1593, *Wojzgird, Wazgirdowicz* Kweście 1595, *Wazgird* pow. korszewski 1667; też n.m. *Wozgirdy* w Kweściach we włości korszewskiej.

WAŻYŃSKI – „Ważyńscy pochodzili z Ważyna w pow. płockim na Mazowszu, na północ od Mławy. Na Żmudzi pojawili się w końcu XVI w.” (HSŻ VI: 137).

WECSILE – por. łot. n. *Vecsīlis*⁵⁰, *Vecsils*⁵¹, (f) *Vecsile*⁵² i łot. ap. *vecs* ‘stary’, *sīlis* ‘sójka (łac. Garrulus glandarius)’. N. notowane w XIX wieku na pograniczu między Łotwą a Estonią⁵³.

FREKWENCJA: 3 (WaWa)

WEGIELEWSKI – możliwy też związek z lit. ap. *vėgela* ‘(o człowieku) zarośnięty, zaniedbany’. AK *Wiegelaytis* II poł. XVI wieku, Retavos aps. [okręg retowski]; *Wiegelowicz* Wilno 1602-15; Anna *Wiegelówna* par. Święciany 1642; Magdalena *Wiegelucia* par. Hoduciszki 1657; *Wegelaitis* Kowno 1691; *Wiegelis* Widzieniszki 1691-1781; Anna *Wiegelayczie, Annæ Wiegelowna* Użpol 1764-86.

WEITUSCHAT – AK Georgi[us] *Waitu[aitis]* 1668 par. Łankieliszki.

WERELIS – AK Chriřtophorus *Werelis* Krewno 1679-93.

WERGIELUK – por. lit. n. *Vergis* (XVI w.), *Vergēlis* (XVI w.), *Vergēla* (XVI w.) i lit. ap. *vėrgas* ‘niewolnik’ lub *vařgas* ‘bieda, nędza, ubóstwo’, *vařgti* ‘znosić nędzę; męczyć się’. Zink 2008: 540; LPŻ II: 1194. Zob. **WIERGIELSKI, WIERGILES, WIERGOLIŃSKI, WIERGOLECKI**.

FREKWENCJA: 11 (WrJa 1, WrLa 5, WrmJG 4, KamCh 1).

WERGIN – por. lit. n. *Vergis* (XVI w.), *Verginis* (XVI w.) i lit. ap. *vėrgas* ‘niewolnik’ lub *vařgas* ‘bieda, nędza, ubóstwo’, *vařgti* ‘znosić nędzę; męczyć się’; też prus. n.o. *Warginne, Wargino*. Zink 2008: 540; Traut 115.

FREKWENCJA: 13 (GdCz 4, PoZł 9).

WERKUN – AK Szczesny *Werkunas* Kowno 1627; Samuel *Werekunas* [sic] Datnów 1694.

WEZALIS – AK *Wezalis* Kiejdany 1604, Kowno 1607, 1610, par. Wiłkomierz dwór Ponieumuń 1609, Telšių vls. [włość telszewska?] *Gawrelių dv.* [dwór *Gawrel(e)?*⁵⁴] 1632, par. Kroże 1659,

Švėkšna 1663; Marcin y Paweł *Wezelowie* dwór we w. Anykstos [k. w. Dobejki] 1624; *Wezelis* par. Kroże 1661, 1666; Heduigis *Wezelowa* par. Kroże 1665; *Wezela* (dop.) Kowno 1625; *Wezel* Hoduciszki 1655; *Wezel*, *Wezelowa* Hoduciszki 1669; *Wezelis* (de Wezele), *Wezelowa* (de Wezele) Widzieniażki 1652-72, Użpol 1678-93; Agnes *Wezelowa de Wezele* [dopisek na karcie: Vežėliai] Widzieniażki 1652-72.

WĘDZIAGOLSKI – HSŻ *Wondziagolski* okolice Goniprowa włość kroska 1590, *Wędziagolska* pow. berżański 1621, *Wondziagolska* Pokrożonty Dowgialiszki pow. kroski 1656.

WIAZEWICZ – mimo podobieństwa do n. WIAŻEWICZ oraz tej samej etymologii (< lit. ap. *vėžys* ‘rak’), są to, jak podaje G. Błaszczuk, dwa różne rody: *Wieżewicze* (*Wiazewicze*, *Wiezewicze*) żmudcy nie mają nic wspólnego z możliwym rodem *Wiazewiczów*, potomków Jana Montwida (HSŻ VI: 171). HSŻ *Wiazewicz* pow. Małych Dyrwian 1667, *Wiezewicz* pow. telszewski 1667.

FREKWENCJA: 3 (GdmGd 2, PoPi 1).

WICIUN – por. lit. n. **Viciūnas* (of. *Wiciun*) < *Vičiūnas* < *Vičius* < lit. ap. *výti* ‘pędzić, wypędzać; gonić’, *výtis* ‘pogoń’, *vytis* ‘rózga’, *vytėti* ‘więdnąć, wysychać, usychać’; możliwy też związek z n.o. złoż. z pierwszym członem *Vy-*. LPŻ II: 1202.

FREKWENCJA: 12 (TomTo 6, TomWł 6).

WICIUN-DOWGIAŁŁO – p. **WICIUN**, **DOGWIAŁŁO**.

FREKWENCJA: 1 (TomTo).

WIDEJKO – HSŻ *Widejko* pow. medyniański 1690.

WIDEN – AK Catharina *Widenicia* Widzieniażki 1652-72; *Widzenas* par. Hoduciszki 1689; Chrystyna *Widzianicia* Łyngmiany 1708-40; *Widzianicia*, Andreae et Cristinae *Widzianow*, Anna *Widzianowa* Uciana 1729-71. Zob. **VIDEŃSKI**.

WIDMONT – HSŻ *Widmontowicz* włości wilkiska, pojurska i in. 1528, *Widmont* pow. żorański i medyniański 1621, *Widmont* z *Widmontów* pow. żorański 1667.

WIDRUK – AK Eduiga *Widrucia* par. Hoduciszki 1694; Casimiri *Wydruk*, Marjannae *Wydrukowa* Łyngmiany 1740-60. GG *Widruk* Gródek Mołodecki (BR) 1820, *Wydruk* Gródek Mołodecki 1832, *Widruk/Wydruk* Gródek Mołodecki 1833, *Wydruk* Rozdół (UKR) 1871.

WIEKSZA – AK Martino *Wekszala* Łankieliszki 1665; Casimirus *Wekssie* Wobolniki 1697-1719.

WIEŁOWICZ – p. **WIEŁOWICZ**.

FREKWENCJA: 23 (WrmWr 1, WaGd 1, WaWa 6, WaWo 1, GdmGd 7, GdmGn 7).

WIEŁOWICZ – por. lit. n. *Velāvičius, Vėlāvičius* < *Vėlius* < lit. ap. *vėlūs, vėlybas, vėlyvas* ‘późny’. HSŻ *Wielajtis* włość kroska 1528, *Wielojtis* włość medyniańska 1528, *Wialewicz* włość jaswońska 1528, *Wielowicz* pow. żorański i medyniański 1621, *Wiałowicz* pow. medyniański 1667, *Wellowicz* pow. rosieński XIX wiek, *Wielowicz* pow. telszewski XIX wiek, *Wielłowicz* 1800; też n.m. *Wielajtie* we włości medyniańskiej nad rz. Łukan (lokalizacja niepewna) 1595. LPŻ II: 1183, 1185. FREKWENCJA: 13 (KrOŚ).

WIENCIS – por. lit. n. *Viėncis, Veėncius* < pol./słow. im. *Więcęsław*, lub *Vinča*, poch. niejasne, być może także od tego im.; też n.m. *Wincze* par. wawiorska (BR). GG *Wienczys* Wawiórka (BR) 1853.

FREKWENCJA: 97 (WrDz 1, WrJa 9, WrKł 6, WrLe 4, WrLi 1, WrmLe 9, TomTo 2, LumBP 4, WaWa 3, BsmBs 4, KaWo 3, OlMr 9, PoPo 4, PomPo 4, SzGc 5, SzPo 8, SzmSz 20, SzmŚu 1).

WIERGAN – może związek z lit. ap. *vergōnai* ‘organy’ lub z prus. im. *Warginne*. GG *Wiergan* Rutki-Kossaki 1665, *Wirgański* Rajgród 1773, *Warganiecki* Suwałki 1787, *Wergan/Wiergan* Bargłów Kościelny 1912, *Wirganowska* Stare Troki 1879. Traut 115. LPŻ nie odnotowuje. Zob. **WERGIN**.

FREKWENCJA: 20 (WrLe 7, WrmLe 5, OLOG 5, PoGn 2, SzKb 1).

WIERGIELSKI – por. lit. n. *Vergis* (XVI w.), *Vergėlis* (XVI w.), *Vergėla* (XVI w.) i lit. ap. *vėrgas* ‘niewolnik’ lub *vařgas* ‘bieda, nędza, ubóstwo’, *vařgti* ‘znosić nędzę; męczyć się’. Zink 2008: 540; LPŻ II: 1194. Zob. **WERGIELUK**, **WIERGILES**, **WIERGOLIŃSKI**, **WIERGOLECKI**.

FREKWENCJA: 2 (WaMi).

WIERGILES – por. lit. n. *Vergis* (XVI w.), *Vergėlis* (XVI w.), *Vergėla* (XVI w.) i lit. ap. *vėrgas* ‘niewolnik’ lub *vařgas* ‘bieda, nędza, ubóstwo’, *vařgti* ‘znosić nędzę; męczyć się’. Zink 2008: 540; LPŻ II: 1194. Zob. **WERGIELUK**, **WIERGIELSKI**, **WIERGOLIŃSKI**, **WIERGOLECKI**.

FREKWENCJA: 6 (BsHa).

WIERGOLECKI – por. lit. n. *Vergis* (XVI w.), *Vergėlis* (XVI w.), *Vergėla* (XVI w.) i lit. ap. *vėrgas* ‘niewolnik’ lub *vařgas* ‘bieda, nędza, ubóstwo’, *vařgti* ‘znosić nędzę; męczyć się’. Zink 2008: 540; LPŻ II: 1194. Zob. **WERGIELUK**, **WIERGIELSKI**, **WIERGOLIŃSKI**, **WIERGILES**.

FREKWENCJA: 1 (OIPi).

- WIERGOLIŃSKI** – por. lit. n. *Vergis* (XVI w.), *Vergēlis* (XVI w.), *Vergēla* (XVI w.) i lit. ap. *vėrgas* ‘niewolnik’ lub *vařgas* ‘bieda, nędza, ubóstwo’, *vařgti* ‘znosić nędzę; męczyć się’. Zink 2008: 540; LPŽ II: 1194. Zob. **WERGIELUK, WIERGIELSKI, WIERGILES, WIERGOLECKI**. FREKWENCJA: 43 (GdmGd 4, OIMr 4, OIPi 7, OISz 19, OlmOl 1, SzmSz 8).
- WIERGOWSKI** – por. lit. n. *Vergis* (XVI w.) i lit. ap. *vėrgas* ‘niewolnik’. Zink 2008: 540. GG *Wiergowski* Rumian pow. działdowski 1761, *Wirgowska* Rumian pow. działdowski 1792. Por. **WIRGOWSKI, WIÓRGOWSKI**. FREKWENCJA: 279 (WrOl 12, ToBr 1, TomBy 2, TomGr 4, ŁomŁo 3, KrNS 10, KrNT 1, KrmKr 1, WaSc 3, GdGd 3, GdmGd 5, GdmGn 2, KamKa 12, OIdz 85, OIEl 4, OIIf 62, OINM 18, OIOs 17, OlmEl 9, OlmOl 2, PoPi 4, PoPo 5, PomPo 9, SzmSz 5).
- WIERŻYŃSKI** – p. WIERŻAJTYS, por. lit. n. *Veržinskis* (of. też *Veržinskij, Vieržinski, Viržinskas* (of. też *Viržinskij, Viržinskij*) <**Viržinis* i łot. ap. *viržis, virziens* ‘wrzos’. LPŽ II: 1231-1232. Zob. **WIRŻYŃSKI, WIRŻAJTYS**. FREKWENCJA: 8 (BsmBs 3, KamKa 1, OIOG 4).
- WIESZTORT** – p. WISZTART.
- WIĘCKIEL** – AK Jacobi *Węckielis* Krewno 1691-1719; Catharina *Więckielunowa* Nacza 1704.
- WILIPSZEWSKI** – p. WILPISZEWSKI. FREKWENCJA: 1 (SzmSz).
- WILKICKI** – por. lit. n. *Vilkickas, Vilkėvičius* < *Vilkas, Vilkėlis* < lit. ap. *vilkas* ‘wilk’. Jednak w świetle danych HSŻ z XVI wieku widać, że powyższa etymologia, przytoczona za LPŽ, jest niedokładna, gdyż n. *Wilkicki* przynajmniej w części wypadków zostało utworzone bezpośrednio od n.m. HSŻ *Wilkicki* Wilkiczy nad rz. Wilkitą i Wilką włość szawelska 1590. GG *Wilkicki* par. Kroże 1782, Ławaryszki 1785, Rukojnie 1798. LPŽ II: 1217, 1218. FREKWENCJA: 30 (ZGSu 21, GdmGd 4, GdmSo 4, SzSk 1).
- WILMONT** – AK *Wilmont* Nacza 1697, 1701; Elena *Wilmontowna* Nacza 1699; Eufrazina *Wilmontowna* Nacza 1700; Maryna *Wilmątowna* Nacza 1704; Stanisła[us] *Wilmą* Nacza 1705; Eufro[fi]na *Wilmątowna* Nacza 1706.
- WILNAT** – AK Orsula *Wilnaicia* Łankieliszki 1620; Caterina *Wilnaicia* Łankieliszki 1630; z [M]arkiem [W]ilnaciem, Marek [W]ilnaitys w. Boryniany 1637 Gardu vls. [włość (?)] z ośrodkiem w miejscowości Gordy, ob. Kalwaria Żmudzka]
- WILPISZEWSKI** – por. lit. ap. *vilpišys, vilpišis* ‘żbik (łac. *Felis silvestris*)’. HSŻ *Wilpiszewska* pow. rosieński 1690.
- WILUK** – AK Magdalena *Wiliucia* Łankieliszki 1620; *Wilukaytis* Łankieliszki 1634; Cristina *Wilukowna* Użpol 1678-93; Catharina *Wilukowna* Uciała 1729-71; Marianna *Wiliucowna* Łyngmiany 1760-90.
- WIMBOR** – HSŻ *Wimbor* pow. wilkiski 1667, *Winbor* pow. wilkiski 1690; też n.m. *Wimbory*, ok. szlach. w pow. kowieńskim (ob. lit. *Vimbarai*).
- WIÓRGOWSKI** – p. **WIRGOWSKI**. GG *Wiórgowska* Zieluń pow. żuromiński 1899, *Wirgowski/Wiórgowski* Stare Dłutowo pow. działdowski 1910⁵⁵. FREKWENCJA: 34 (OIdz).
- WIRBIŃSKI** – AK *Wirbinaytis* par. Łankieliszki 1617; *Wirbin* par. Punia 1659, 1665; *Wirbiniowna* par. Punia 1663, 1665.
- WIRBUŁ** – AK Mathiam *Wirbulis* Łankieliszki 1659; Marta *Wirbulowna* Krewno 1719-40.
- WIRGAŁA** – p. **WIRGEL**. FREKWENCJA: 2 (OILi).
- WIRGANOWICZ** – por. lit. n. *Virganāvičius* (of. też *Wirganowicz*), *Virganovičius* < n.o. złoż. **Virganas*: *vir-* (lit. ap. *vyras* ‘mężczyzna, mąż’, *vyrauti* ‘panować’) + *-gan* (etymologia niejasna, możliwy związek z lit. ap. *ganyti* ‘wypasać, paść’ lub *ginti* ‘bronić’). LPŽ II: 1228. FREKWENCJA: 5 (TomBy 2, PomPo 1, SzmSz 2).
- WIRGEL** – por. lit. n. złoż. *Virgeilis, Virgailis* (*vir* < *vyras* ‘mężczyzna, mąż’, *gail* < *gailėti* ‘żałować’, *gailus* ‘żałosny’ lub *gailas* ‘mocny, silny’). LPŽ II: 1228. FREKWENCJA: 2 (WrZą).
- WIRGOWSKI** – p. **WIERGOWSKI**. GG *Wirgowski* Kazanice 1759; *Wiergowska* Kazanice 1771, Rumian pow. działdowski 1796, *Wirgowska* Rumian pow. działdowski 1792. Por. **WIÓRGOWSKI**. FREKWENCJA: 34 (LuKr 3, WaMł 2, KamKa 2, OIBr 5, OIdz 17, OIKę 1, OINi 3, OlmEl 1).
- WIRHANOWICZ** – p. **WIRGANOWICZ**. Zapis n. nosi cechy fonetyki wschodniosłow. FREKWENCJA: 28 (WrGł 2, WrGo 2, TomBy 1, LuKr 6, ZGmGo 2, ŁoZg 1, ŁomŁo 2, WaPr 1, WaWo 2, OpOp 1, OIWę 1, PoRa 3, SzMy 4).
- WIRSZYŁO** – HSŻ *Wirszylajtie* bojarzy korklańscy 1561, *Wirszylowicz* włość medyngiańska 1567, *Wyrszylowicz* Berze włość powondeńska 1593, *Wirszyl* Montowtyszki włość medyngiańska 1596, *Wirszyło* pow. korklański 1621, *Wirszyłło* z Wirszyliszek pow. korklański 1690; też n.m. *Wirszylajtie* (loka-

lizacja nieznana), *Wirszyliszki* włość korklańska nad rz. Wabałą k. Korklan.

WISKALLA – AK *Wiskialis* Uciana 1729-1771 (2 osoby).

WISKONT – HSŻ *Wiskont* pow. połągowski 1690; też n.m. *Wiskontyszki* niwa w Pobolwianach we włości Małych Dyrwian XVI wiek.

WISMONT – HSŻ *Wisimont* włość rosieńska 1440-98, *Wismont* Omolie włość berżańska 1558, *Wismontowicz* Iwaszkiszki Pietryszki włość berżańska 1591; też n.m. *Wismontowiczy* nad rz. Kroją we włości szawelskiej (lokalizacja niepewna), *Wismonty/Wiszmonty* pow. upicki 1690 (ob. lit. Vismantai).

WISZNAROWICZ – por. lit. n. *Višnaráuskas*, *Višnaraĩškas*, *Višnaròvskis* < podstawa lit. n.o. złoż. *višnar-* < **vieš-* (*váišės* ‘poczęstunek’, *váišinti* ‘częstować’, *viešėti* ‘być w gościnie, gościć u kogo’) + *-nar* (niejasne poch., możliwy związek z lit. ap. *norėti* ‘chcieć, pragnąć’, *nóras* ‘chęć, ochota, pragnienie, życzenie’). HSŻ *Wysznarowski* uczestnik konfederacji szadowskiej szlachty żmudzkiej 1656, *Wisznarowski* pow. widuklewski 1667, *Wisznarzewski* pow. telszewski 1667. GG *Wisznarowska* Kielmy 1795. LPŻ II: 1236-37.

FREKWENCJA: 4 (WaWa).

WISZTART – HSŻ *Wieszortowicz* włość užwencka 1528, *Wisztortowicz* pow. trocki 1536, *Wisztort* Pogirżdutie włość korklańska 1575, *Wieszort* Pogirżdutie włość korklańska 1596, *Wyszort* Wyszorty włość korklańska 1599, *Woyszort* Ejdyniki pow. medyngiański 1667; też n.m. *Wisztorty* we włości korklańskiej (lokalizacja niepewna).

WIŚCICKI – por. lit. n. *Višcickas*, *Višcickis* (of. też *Wiścicki*), być może od lit. n. *Viščius*, *Viščius* < lit. ap. *višta* ‘kura’. HSŻ *Wisticka* 1599, *Wyscicki* Rukiewiczze pow. wilkiski 1690, *Wiścicy* h. Ślepowron pow. kowieński i upicki XIX wiek. GG *Wiścicki* Wędziagoła 1701. LPŻ II: 1232.

FREKWENCJA: 25 (TomBy 3, WaPr 1, WaWa 6, WamPc 3, PoPo 5, SzmSz 7).

WITKUN – por. lit. n. *Vitkūnas* (of. też *Wittkuhn*, *Witkun*) < *Vitkus* < *Výtautas*, ale możliwe też poch. pol., brus. lub ros. HSŻ *Witkun* pow. witkiski 1621. LPŻ II: 1241.

FREKWENCJA: 8 (LuPa 1, WaWa 5, OlmOl 2).

WITORT – HSŻ *Witort* włość kroska 1528, *Witortajtis* włość rosieńska 1528, *Witortowicz* włości kroska, rosieńska i widuklewska 1528, *Wittort* z Piłsud Monkajciów pow. korszewski 1690; też n.m. *Witorty* – 2 lokalizacje: pow. kowieński (zapewne k.

Pomaterów, ob. lit. Vytartai) oraz upicki (k. miasteczka Poswol).

WIZBAR – HSŻ *Wizbor* (*Wissabor*) bojar kołtyniański 1415, *Wizbirowicz* pow. kowieński 1528, *Wizborowicz* włość wielońska 1541, *Wiszbor* pow. korszewski 1690; też n.m. *Mowdylany Wizbory* ok. szlach. w pow. pojurskim.

WIZGIRD – HSŻ *Wisgierd* Żmudź 1422, *Wizgirdowicz* ciwun korszewski 1507 lub 1522, *Wizgir* włość rosieńska 1528, *Wizgird* włość widuklewska 1567, *Wizgird* z *Wizgirdiszek* w pow. widuklewskim 1690; też n.m. *Wizgirdyszki* (lokalizacja niepewna), *Łotoki Wizgierdy* k. Widukli 1775 (niepewne, czy to ta sama miejscowość). Zob. WIZGIR.

WODOKLIS – GG *Wodaklis* Giełwany (LT) 1756, Czabiszki (LT) 1837; *Wadoklis* Giełwany (LT) 1703, Czabiszki (LT) 1804.

WOITUN – AK *Gidruta Waytunowa* Užpol 1678-93; *Evæ de Domo Waytuniowna* Imbrody 1807; *Waytunas*, *Bogumila Waytuniowa* Imbrody 1810.

WOJCIANIS – AK *Woycianis* Widzieniański 1652-72; *Jana Woyciana* (dop.) Kowno 1665, 1685; *Waycianas* Daugiele 1685-1731, Krewno 1759-87.

WOJDAT – HSŻ *Wojdat* (*Woydat*) bojar jaswoński 1517, *Wojdajtis* włość korszewska 1528, *Wojdatowicz* włości widuklewska, rosieńska, wilkiska i wielońska, *Wojdziat* Rogowdy włość pojurska 1595, *Wojdiat* Bugienie Liutikie włość telszewska 1596, *Wajdot* 1598, *Wojdot* Wojgowo włość užwencka 1599, *Woydat* z *Wojdatowicz* pow. wilkiski 1667.

WOJDYŁOWICZ – p. WOJDYŁO.

FREKWENCJA: 2 (LumLu).

WOJGANICA – p. WOJGIENIEC.

FREKWENCJA: 13 (KamSo 4, OIWę 9).

WOJGIEN – p. WOJGIENIEC.

FREKWENCJA: 3 (WrKł).

WOJGIENIC – p. WOJGIENIEC. GG *Wojgienic* Warszawa 1902, *Wojgienica* [bracia wspomnianego] Warszawa 1904, 1905.

FREKWENCJA: 6 (WaPr 2, WaWy 4).

WOJGIENICA – p. WOJGIENIEC. GG *Wojgienica* Surwiliszki 1737, Narwiliszki 1801, Holszany 1834.

FREKWENCJA: 56 (WrKł 5, WrmWr 2, ŁomŁo 3, WaWa 2, WaWy 3, WamPc 3, GdBy 5, GdmGd 4, OIBr 4, OIGi 4, OIPi 2, OIWę 3, SzDr 7, SzSk 6, SzmSz 3).

WOJGIENIEC – por. lit. n. złoż. *Voigenis*, *Vaĩginas*, *Vaiginis*: *vai-* (lit. ap. *vajóti* ‘gonić, poganiać, odganiać’) + *-gin* (lit. ap. *ginti* ‘bronić, stawiać opór’).

- GG *Wojgieniec* Oszmiana 1801, Holszany 1815. LPŽ II: 1132, 1248. Por. **WOJGIEN, WOJGIENICA, WOJGIANICA, WOJGIENIC**. FREKWENCJA: 15 (ZGSł 10, WaWy 1, OIKę 4).
- WOJKIEL** – AK *Петръ Войкелевичъ* 1528; Christophor[us] *Woykielewicz* Nacza 1707.
- WOJNIKIEWICZ** – por. lit. n. *Vainikēvičius* < *Vainikōnis* < lit. ap. *vainà* ‘wada, przywara, usterka; wina; przyczyna’, *vainóti* ‘besztać, łąjąc, zwymyślać, obwiniać’; możliwe też poch. słów. LPŽ II: 1134. Zob. **WOJNIKONIS, WAJNIKONIS**. FREKWENCJA: 15 (OIGo 4, SzmKs 11).
- WOJSZWIŁO** – HSŻ *Wojszwiłowicz* włość wielońska 1528, *Wozszwiłowicz* włość medyngiańska 1528, *Woyzszwiłowie* bojarzy włości korklańskiej 1554, *Wojzszwiło* Pobirsztole włość korklańska 1592, *Woyzszwiłlo* pow. żoranski i medyngiański 1621.
- WOJKIEŁO** – AK Jakubellis *Woitkieliozięczy*[z [sic] Kowno 1562-64, Jakuba *Woitkieliozēthi*[z Kowno 1566; Woiciech [W]oitkielis w. Kubakie Gardū vls. [chodzi o dobra biskupie z miejscowością Gordy, lit. Gardai, ob. Kalwaria Żmudzka] 1637; Pauluka *Woytkiela* Wilno 1660; Stanisław *Woitkielaitys* w. Degucie Gardū vls. 1662; Barbara *Woytkielowa* Daugiele 1685-1731; *Woytkielewicz* Sereje 1830.
- WOJTOKAS** – AK Dorotea *Waytokaycia* Datnów 1727; Christyna *Waytakowa* Uciana 1729-71.
- WOJŹGIAŁO** – HSŻ *Wozgielowicz* włość widuklewska 1583, *Wozgiłowicz/Wozzgejłowicz* Burnie włość kroska 1590, *Wozgiąło, Woyzgiąło* pow. wilkiski 1667, *Wiozgiąło, Woysgiąło* pow. wilkiski 1690.
- WOŁONCEWICZ** – HSŻ *Wołontojtis* włość telszewska 1567, *Wałęczewski* pow. telszewski 1690; też n.m. *Walenczyski* oraz *Walinczyszkia Szaszyszka* we włości telszewskiej XVI wiek.
- WORŁOWSKI** – por. lit. n. *Vorlōvskis, Varlauskas, Varlauskas* (of. *Worłowski*) i lit. ap. *varlė* ‘żaba’. AK Daniela *Worłowskiego* Kowno 1600; *Worłowski*, Annam *Worłowszanka* Kowno 1606; Christophori *Worłowski* Kowno 1620; Anna *Worłowszanka*, Banis *Worłowiszkis* Kowno 1627; Helisabetham *Worłowska* [sic] Łankieliszki 1646; Sophia *Worłowska* Daugiele 1685-1731; Elisabet *Worłowska* par. Datnów 1700, 1706. HSŻ *Worłowski* pow. ejragolski 1667. HSŻ wiąże n. *Worłowski* z n.m. *Worłowo* (ob. lit. *Varluva*) k. w. Eigirgala k. Kowna, por. też Čirūnaitė (2009, s. 31).
- WORNOWSKI** – por. lit. n. *Varnauskas, Varnauskas, Varnauskis, Varnauskis, Varniauskas* < *Vārna*, *Vārnas* < lit. ap. *vārna* ‘wrona’, *varnas* ‘kruk’. HSŻ *Wornowski* pow. jaswoński 1667.
- WOYDYŁO** – HSŻ *Woidwiłowicz* włość pojurska 1528, *Woydyłowicz* Żmudź 1529, *Wojdiłowicz* włość tendziagolska 1567, *Wojdił* Wojdiłojtie włość pojurska 1588, *Woydził* pow. pojurski 1621, *Woydił, Woydila, Woydył, Woydyło* pow. pojurski 1667, *Woydziłowicz* pow. twerski 1667, *Woydiłlo, Woydilo* pow. korszewski 1690, ; też n.m. *Wojdyły* we włości pojurskiej XVI-XVII w., późniejsza (XVIII w.) ok. szlach.
- WYSKIEL** – AK *Wiskialis, Wiskielis*, Anna de domo *Wiskielicze* Uciana 1729-71.
- WYZGA** – AK *Wyżga* dwór w Poniemuniu par. Wiłkomierz 1598; *Wyżg* dwór w Poniemuniu par. Wiłkomierz 1609; *Wyżga* Krewno 1740-59, 1759-87.

Z

ZABUR – por. lit. n. *Zabūras, Zaburauskas, Zabūriskis, Zabōras*, etymologia niejasna (możliwe poch. słów. < ros. n. *Жабыра*), ale też lit. złoż. n.o. *Žāburas*: *ža-* (niejasne) + *-bur* (lit. ap. *būrti* ‘czarować, wróżyć’). HSŻ *Zabur* z Trejnowa Senkiszek pow. połągowski 1667, *Zabur/Żabor* z Trejnowa pow. połągowski 1690. LPŽ II: 1260, 1261; Zink 2008: 80, 166, 264. FREKWENCJA: 2 (LuKr).

ZAGA – por. lit. n. *Žāgas, Žagys* < lit. ap. *žągti* ‘zanieczyszczać jedzenie lub wodę (próbując z cudzego naczynia); kraść’, *žāgas* ‘stóg siana lub zboża; spora sucha gałąź, żerdź’. HSŻ *Žagowicz* Wigirdowo włość wilkiska 1501, *Žagiewicz* 1667, *Žaga* pow. ejragolski 1667, *Žagiewicz* z *Žagowicz* pow. wilkiski 1667, *Žagiewicz* z *Žagowiczów* [inna osoba] pow. wilkiski 1667, *Zaga* pow. wieloński 1690, *Žago* [lokalizacja niepewna] 1690; też n.m. *Žagowicze* w pow. wilkiskim (później, w XVIII wieku, ok. szlach. *Zagie*, ob. lit. w. Daugužiai). GG *Zaga* Janowiec (lubelskie) 1697, Subocz (LT) 1701, *Žago* Jeleniewo (podlaskie) 1809, Wizajny 1811. FREKWENCJA: 7 (OpKr).

ZAGO – p. **ZAGA**. FREKWENCJA: 3 (KrmKr).

ZALGIEWICZ – p. **ŻALGIEWICZ**. FREKWENCJA: 1 (PoPi).

ZEGRZDA – por. lit. ap. *žėgždrà, žiegždra, žiegždà* ‘żwir, gruboziarnisty piasek, kruszywo kamienne’. HSŻ *Zegrzda* Zegzdry 1567, *Zegzdra* pow. wilkiski 1667, *Žegzdrowie* h. Pomian Kowieńszczyzna XIX

wiek; też n.m. *Zegzdry/Zegrzdy*, ob. lit. *Žiegždriai* nad Morzem Kowieńskim, lub w. *Zegzdry* w d. par. Preny. SGKP XIV: 563; LPŽ nie odnotowuje. Por. **ZEGZDA, ZEGZDRYN**.

FREKWENCJA: 2 (WaWa).

ZEGZDA – p. **ZEGRZDA**.

FREKWENCJA: 15 (WrmWr 4, KrKr 1, KrmKr 4, KrmNS 6).

ZEGZDRYN – por. lit. ap. *žiegždrýnas, žiegždrýnė* ‘żwirownia’, *žiegždrinis* ‘żwirowy, (o piasku) gruboziarnisty’ < *žėgždrà, žiegždra, žiegždà* ‘żwir, gruboziarnisty piasek, kruszywo kamienne’. LPŽ nie odnotowuje. Zob. **ZEGRZDA, ZEGZDA, ZEGZDRYŃ, ŻEGZDRYN, ŻEGZDRYŃ**.

FREKWENCJA: 23 (WrKł 5, WrLe 4, LumLu 1, ZGŻr 3, KamGl 1, SzGc 5, SzPo 1, SzmŚu 3).

ZEGZDRYŃ – p. **ZEGZDRYN**.

FREKWENCJA: 3 (SzmŚu).

ZEMBŁO – por. lit. n. *Zemblÿs, Zemblaũskas, Zemblėvičius, Zemblis* < lit. ap. *zėmbti* ‘brzęczeć, bzykać; szumieć’. LPŽ II: 1285. Por. **ŻEMBŁO, ZEMBŁOWSKI, ŻEMBŁOWSKI, ZIEMBŁOWSKI**.

FREKWENCJA: 14 (WaŁo 1, OIKę 4, SzmKs 9).

ZEMBŁOWSKI – p. **ZEMBŁO**.

FREKWENCJA: 4 (WaWa 2, BsmBs 1, GdmGn 1).

ZEMLIŚ – AK Ambros, Pietko *Zemlaycis*, Ambrosia *Zemlaycia* (dop.), Ambros *Zemlaycis* Jurbarko vls. [włość jurborska] 1561; *Zemlikowa* par. Punia 1665; Mateusz *Zemlo* Kowno 1825.

ZIELEJKO – AK Casimirus *Zeleykis* Uciana 1729-71; Katarzyna *Zelega* Krasna 1874.

ZIEMBŁOWSKI – p. **ZEMBŁO**.

FREKWENCJA: 14 (OlmEl).

ŻABOROWSKI – p. **ZABUR**.

FREKWENCJA: 45 (WaPr 4, BsSe 4, BsSu 16, BsmSu 16, OIGo 5).

ŻADEJKO – HSŻ *Żedekowicz* włość kretyngowska 1584, *Żadejkowicz* Oblinga włość retowska 1589, *Żadeiko* uczestnik unii kiejdańskiej 1655, *Żodeyko* pow. pojurski 1667, *Żadeyko* pow. medyngiański 1667; też n.m. *Żadejki* (*Żodejki*) w pow. żorańskim (zapewne k. Widmontów) 1667, ob. nie istnieje.

ŻAGOWSKI – p. **ZAGA**.

FREKWENCJA: 1 (ToGr).

ŻALGIEWICZ – por. lit. n. *Žalgėvičius* < *Žalgà* < lit. ap. *žalgà* ‘wysoki, smukły człowiek’. HSŻ *Žolgiel/Zolgiel* pow. rosieński 1621, *Żalgiewicz* h. Pobóg pow. szawelski XIX wiek. LPŽ II: 1310.

FREKWENCJA: 9 (TomBy 1, PoPi 8).

ŻARDIN – por. lit. n. **Žardinis* (of. *Žardzin*) oraz łot. n. *Zārdiņš* i łot. ap. *zārds* ‘wykonany z żerdzi stojak do suszenia siana, lnu, czasem też grochu lub wyki’. HSŻ *Žarden/Žardyn* uczestnik konfederacji szadowskiej szlachty żmudzkiej 1656, *Żardynowa* pow. jaswoński 1667. LPŽ II: 1314. Zob. **ŻARDZIN, ŻARDZIŃSKI, ŻARDECKI**. FREKWENCJA: 1 (OIOs).

ŻARNIEWICZ – AK Christophorus *Zarniew]ki* Krewno 1719-40; Jan *Żarniewicz* St. Pupańskie, w. Pupany, Ukmergės aps. [pow. wiłkomierski] 1765. Zapewne n. poligenetyczne.

ŻEGZDRYN – p. **ZEGRZDA**.

FREKWENCJA: 1 (SzmŚu).

ŻEGZDRYŃ – p. **ZEGRZDA**.

FREKWENCJA: 1 (WaWa).

ŻELWETRO – AK *Zelwetryn* Inturki 1809.

ŻEMBŁO – p. **ZEMBŁO**.

FREKWENCJA: 1 (OIKę)

ŻEMBŁOWSKI – p. **ZEMBŁO**.

FREKWENCJA: 2 (SzmSz).

ŻEMIGAŁA – por. n.m. *Żemigola*, zwana też czasem (dobra) *Żemigole nad Dubissą*⁵⁶, *Żeymagola*⁵⁷. SGKP XIV: 774-775.

ŻEMOJTEL – por. lit. n. *Žemaitėlis* (of. też *Zemoitel, Žemoitel, Žemojtel*) < *Žemaitis* < lit. etn. *žemaitis* ‘Żmudzin’.

ŻENKIEWICZ – por. lit. n. *Žinkėvičius* < *Žiņkus, Žeņkus, Žinka, Žinkas* < *Ziņkus, Zeņkus, Zinkėvičius* < lit. im. *Zėnonas* lub jego słow. odpowiedniki. HSŻ *Żynkiewiczowa* pow. rosieński 1667, *Żenkiewicz* Szawkoty 1786. LPŽ II: 1294, 1336. FREKWENCJA: 10 (TomTo).

ŻODKIEWICZ – p. **ŻOTKIEWICZ**. GG *Żodkiewicz* Wilno 1803, *Zodkiewicz* Suderwa 1810, Wilno 1919.

FREKWENCJA: 11 (WaWa 3, WaWo 1, BsZa 6, SzGn 1).

ŻODZIEWSKI – por. n.m. *Żodzie, Żodziewski* Folwark Popowszczyzna⁵⁸.

FREKWENCJA: 17 (ZGSł 13, KamBy 4).

ŻOGŁO – por. lit. *žioglis, žioglys* ‘grat, rupieć; podpora, podpórka, kij do podparcia czegoś, filar’. GG *Żogło* Wilno 1938, *Żogła/Rzogła* Bargłów Kościelny 1876. *Żogło* Chocieńczyce (d. pow. wilejski, woj. wileńskie, ob. Хаценчыцы, BR), Łowcewicz (d. gmina Chocieńczyce, pow. wilejski, woj. wileńskie) i in.⁵⁹

FREKWENCJA: 19 (WrŚw 2, WrZą 1, WrmWr 4, ToLi 5, ZGŻg 3, OIEł 3, PoKę 1).

ŻONGOŁŁOWICZ – HSŻ *Żągotłowicz z Żągaławiczów* [sic], *Żągotłowicz*, *Zongolowicz* pow. wieloński 1667, *Zągotłowicz*, *Zongolowicz* pow. wieloński 1690, *Zangalłowicz* h. Leliwa Żmudź 1711; też n.m. *Żongolowicze/Żongolajt* we włości wielońskiej k. Goszczunów.

ŻOTKIEWICZ – por. lit. n. *Žotkėvičius* < *Žatkėvičius* < *Žātkus*, być może podstawa *žatk-* < *žadk-* (wtedy związek z n. *Žadeikis*, *Žadėika* < lit. ap. *žadūs* ‘skłonny do dawania obietnic’, *žādinti* ‘budzić’, *žadėti* ‘obiecować, przyrzekać’, *žādas* ‘mowa, zdolność mowy’). HSŻ *Żodkiewicz* pow. wilkiski 1586, *Żotkiewicz* pow. wilkiski 1667. GG *Żotkiewicz* Bystrzyca (BR) 1801, *Żotkiewicz/Żodkiewicz* Bystrzyca (BR) 1828. LPŻ II: 1316, 1345. Por. **ŻODKIEWICZ**.

FREKWENCJA: 87 (WrLi 10, WrmJG 1, ZGNS 2, ŁoRw 12, ŁoTo 5, WaLe 1, WaWa 8, OpKK 2, BsKo 4, BsmBs 4, GdmGn 1, KaRy 2, KamZb 11, OIOI 1, OISz 6, OlmEl 1, OlmOl 16).

ŻUDZIEWICZ – por. lit. n. *Žudys*, *Žūdis*, *Žūdžius* i lit. ap. *žudyti* ‘mordować, zabijać; zniszczyć, zaprzepaścić’. LPŻ II: 1346.

FREKWENCJA: 8 (WrBo 3, ZGmZG 5).

ŻUTKOWSKI – por. lit. n. *Žutkėvičius* < *Žotkėvičius*, p. **ŻOTKIEWICZ**. GG *Żutkiewicz* Wędziagoła 1716. LPŻ II: 1351.

FREKWENCJA: 8 (ZGZG 4, ZGmZG 4).

ŻUTOWT – HSŻ *Żutowt* bojar żmudzki włość ejragolska 1412-30, *Zutowt* pow. Małych Dyrwian 1690.

ŻYLEWICZ – HSŻ *Żylewicz* pow. korszuński 1621, *Zylewicz* pow. powondeński 1690.

ŻYNDA – AK *Żynda* Nacza 1697, 1699; Maryanna *Żyndowa* Nacza 1699; Elizabeth *Żyndaycia* Nacza 1700.

ŻYWANOWSKI – AK Joannem *Żiwonajytis* Łankieliszki 1620.

Przypisy

- 1 https://www.radzima.net/eng/miejsce/gawrele_1.html
- 2 http://www.draugas.org/archive/1968_reg/1968-05-31-DRAUGAS.pdf, s. 5.
- 3 Mirosław Gajewski „Rudomińskie notatki”, Nasza Gazeta 24 (513), <https://archiwum2000.tripod.com/513/rudomi.html>
- 4 https://www.spauda2.org/amerikos_lietuvis/archive/1919/1919-12-25-AMERIKOS-LIETUVIS.pdf
- 5 https://lt.wikisource.org/wiki/Klaip%C4%97dos_kra%C5%A1to_Seimo_deklaracija
- 6 [http://wiki-de.genealogy.net/Dauskart_\(Familiename\)](http://wiki-de.genealogy.net/Dauskart_(Familiename))
- 7 <https://www.valstietis.lt/archyvas/kvaisalu-platintojai-malones-is-apeliacinio-teismo-nesulauke/1610>, <http://fksuduva.lt/dubleriai-atlanto-pamainai-neprilygo/>
- 8 <file:///C:/Users/rysst/Downloads/Aktas-1.pdf>
- 9 <https://www.mle.lt/straipsniai/augustas-devilaitis>, <https://www.silutesnaujienos.lt/lt/syskrantes-lietuvinkas-a-devilaitis-savo-isminti-perdave-ateities-kartoms/>
- 10 Minogi żyją w Bałtyku, a także w delcie Niemna. Lit. nazwa nawiązuje do faktu, że z każdej strony głowy mają 7 otworów skrzelowych, co wraz z nozdrzem i okiem daje wrażenie, jakby jedno zwierzę miało 9 par oczu. Por. ang. ludową nazwę minoga nine-eyed eel, niem. Neunauge, norw. elvenøyve.
- 11 Amtsblatt des Regierungspräsidenten in Gumbinnen, Tom 32, 1842, s. 597, <https://tinyurl.com/hc6kvjck>; Egon Barkowsky „An Flüssen, Kanälen und Straßen gelegen”, Das Ostpreußenblatt 20.01.1973, s. 13, https://archiv.preussische-allgemeine.de/1973/1973_01_20_03.pdf
- 12 <https://www.ancestry.com/name-origin?surname=gaukel>
- 13 <https://www.radzima.net/pl/miejsce/gowkieliszki.html>
- 14 https://genealogia.lt/pdfs/werki_1861.pdf
- 15 <https://panevezio.teismai.lt/struktura-ir-kontaktai/kontaktai/18/ukio-skyrius/d4>, <https://www.lfc.lt/lt/Page=AMovieList&ID=330&GenreID=454>
- 16 <http://manasvietas.blogspot.com/2018/10/koskeles-muiza-luthershof-ostrominsky.html>, <https://www.lost-unlost-places.de/baltikum-1/livland-lettland-estland/livland-k-l/>
- 17 Jak podkreśla G. Błaszczyk, jest to ciekawa forma nazwiska – z przydawką albo pochodzeniową, albo posesjonatywną.
- 18 Lovis Corinth, Selbstbiografie, 2014, Berlin: Verlag Hofenberg/Contumax, s. 115.
- 19 https://timenote.info/lv/Ceslavs-Laugins;_Keguma_Novada_Zinas_23/24, 16.12.2010, s. 12.
- 20 <https://www.wbc.poznan.pl/dlibra/publication/92277/edition/105097/content>, s. 45.
- 21 http://www.xxiamzius.lt/archyvas/xxiamzius/20021204/zvil_01.html
- 22 http://www.phmc.state.pa.us/bah/dam/rg/di/r45_MineAccidentRegisters/AnthraciteMs1899_1918.pdf#page=1&zoom=150,-5,-4, s. 8.
- 23 <https://www.legacy.com/us/obituaries/bostonglobe/name/anna=-bacevicius-obituary?n=anna-bacevicius&pid=142332076&fhid=5947>
- 24 Draugas, Volume 6, Number 19, 24 January 1921, s. 4.
- 25 Por. Mejry, Mejryszki, <http://www.kami.net.pl/kresy/>
- 26 <https://pamyat-naroda.su/awards/anniversaries/1516713024>
- 27 https://rekvizitai.vz.lt/en/company/kordeja/mindaugas_minaitis_direktorius/
- 28 <https://www.journals.vu.lt/lietuvos-istorijos-studijos/article/view/13786/12699>
- 29 <https://www.fold3.com/document/24187468/>, <http://www.museumoffamilyhistory.com/lee-ftp-suwalki-ne-pj.htm>
- 30 <http://www.staropolska.pl/slownik/?nr=0&litera=prokurat&id=1830>
- 31 https://genealogia.lt/pdfs/werki_1861.pdf
- 32 <https://ekalba.lt/lietuvos-vietovardziu-geoinformacine-duomenu-baze/Randamonys?paieska=Ra%CC%81ndamonys&i=4f52be65-5ffb-46b0-b6f4-cb9d77e36c6f>
- 33 http://elib.timacad.ru/dl/full/savzdarg_e.e.pdf/download/savzdarg_e.e.pdf
- 34 https://lv.wikipedia.org/wiki/J%C4%81nis_Sildegs
- 35 <http://www.partizanai.org/laisves-kovu-archyvas-30-t-2001/3795-asmenvardziu-rodykle>
- 36 <http://pther.net/PDF/Szlachta%20ziemianie/10%20Rejstry%20popisowe%20pospolitego%20ruszenia%20z%201621%20roku.pdf> (s. 106), <http://www.katalogszlachty.com/metryki-szlacheckie/metryki-slubow-kosciola-sw-jana-w-wilnie-1827-1831/>
- 37 https://www.bildarchiv-ostpreussen.de/cgi-bin/bildarchiv/suche/show_ortsinfos.cgi?id=61121
- 38 „Generalny sekretarz ministerstwa spraw wewnętrznych Stenkelis”, Kowno 7.10.1932. <http://bc.wbp.lodz.pl/Content/26543/Ilu-strowanaRepublika1932Nr278.pdf>
- 39 <https://www.spokeo.com/Michael-Stripeikis/New-Jersey/Butler/p40385191382>
- 40 <https://bqk-kos.org/repository/docs/2018/Materiali%20Studimor-makromodeli.pdf>, p. 35.
- 41 <https://timenote.info/lv/Johans-Svigulis-00.00.1863>
- 42 <https://ciltskoki.top/#about-en>
- 43 http://pawet.net/library/history/bel_history/_books/rouba/la/%C5%81abonary_-_%C5%81ys%C5%BAcza.html
- 44 <http://laiskailietuviams.lt/index.php/vol-6-1955m/1955m-10-lapkritis/816-paskutinis-lapas>; https://rekvizitai.vz.lt/imone/salviras-raimondas_salpukas_direktorius/
- 45 „Darbininkas” 18.05.1973, s. 9: <http://www.spauda.org/darbininkas/archive/1973/1973-05-18-DARBININKAS.pdf>
- 46 <https://ciltskoki.top/#about-en>
- 47 <http://www.buzzerbeater.com/league/11632/draftSummary.aspx?season=15>

- 48 <https://www.geni.com/people/Gabrieli%C4%97j%C5%ABnas/600000075333959052>
- 49 http://www.draugas.org/archive/1921_reg/1921-03-04-DRAUGAS-i5-8.pdf, s. 4
- 50 https://pl.wikipedia.org/wiki/Robert_Tworogal
- 51 <https://timenote.info/lv/Alberts-Vecsilis>
- 52 <https://www.laikmetazimes.lv/2016/04/18/padomju-arhitekturas-mantojums-latvija-padomju-modernisms-1960-%E2%80%93-1975/>
- 53 <https://www.geni.com/people/Alma-Vecsile/600000010422660404>
- 54 <https://www.1944.pl/archiwum-historii-mowionej/jerzy-zygmunt-wecsile,2903.html>
- 55 https://www.radzima.net/eng/miejsce/gawrele_1.html
- 56 Wsie Zieluń i Stare Dłutowo są położone w różnych powiatach, ale dzieli je odległość mniejsza niż 10 km.
- 57 <http://instytutpilsudskiego.com/konterfekt/>
- 58 Köhler 1997: 70.
- 59 http://www.oszmianszczyzna.pl/strona_genealogia.html
- 60 <https://www.radzima.net/pl/user/6612.html>

Prace cytowane

- Abramowicz, Zofia 2010. *Antroponimia Żydów białostockich*. Białystok: TransHumana.
- AK – *Asmenvardžiu, užrašyti iš istorijos šaltinių, kartoteka* [Kartoteka antroponimów wyekscerpowanych ze źródeł historycznych]. Lietuvių kalbos institutas, Vilnius.
- ANC – <https://www.ancestry.com>
- ASK – *Akta sejmiku kowieńskiego z lat 1733-1795*, wyd. Monika Jusupović. 2019. Warszawa: IH PAN, Neriton.
- Babik, Zbigniew 2001. *Najstarsza warstwa nazwiczna na ziemiach polskich w granicach wczesnośredniowiecznej Słowiańszczyzny*. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas.
- Bednarczuk, Leszek 2010. Nazwy Wilna i jego mieszkańców w dokumentach Wielkiego Księstwa Litewskiego (WKL). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis, Studia Linguistica* 5.
- Białuński, Grzegorz 2008. Emigracja Prusów w XI-XIV wieku. *Pruthenia* III, s. 35-64.
- Breza, Edward 2002. *Nazwiska Pomorzan, t. II*. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.
- Breza, Edward 2004a. *Nazwiska Pomorzan, t. III*. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.
- Breza, Edward 2004b. Nazwiska równe nazwom wsi warmińskich. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie* 4, s. 427-436.
- Bystroń, Jan Stanisław 1993 [1936]. *Nazwiska polskie*. Warszawa: Książka i Wiedza.
- CBW – *Cmentarz Bernardyński w Wilnie 1810-2010*, red. Magdalena Chudzik. Vilnius: Versus Aureus.
- Chodźko – *Pisma Ignacego Chodźki t. III: Podania litewskie. Serya I-IV*. 1881. Wilno: Nakładem i drukiem Józefa Zawadzkiego.
- Čirūnaitė, Jūratė 2009. *Kauno pavieto bajorų įvardijimas 1690 m. dokumente [Nazwania szlachty z okręgu kowieńskiego w dokumencie z 1690 r.]*. *Kauno istorijos metraštis* 10, s. 23-33.
- Citko, Lilia 1998. Adaptacja nazwisk wschodniosłowiańskich i bałtyckich w języku polskim (na materiale antroponimicznym Białostoczczyzny). [W:] *Najnowsze przemiany nazwiczne*, red. Ewa Jakus-Borkowa, Krystyna Nowik. Warszawa: Energeia, s. 117-122.
- DeklUSA – Polska Deklaracja o Podziwieniu i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych. <https://przodek.pl/genealogia/polska-deklaracja-o-podziwieniu-i-przyjazni-dla-stanow-zjednoczonych>
- DFD – Digitales Familiennamenwörterbuch Deutschlands, <http://www.namenforschung.net/dfd/woerterbuch/liste/>
- Dziadulewicz, Stanisław 1929. *Herbarz rodzin tatarskich w Polsce*. Wilno: Polski Antykwariat Naukowy Hieronima Wildera.
- GENI – dane z portalu genealogicznego <http://www.geni.com/surnames>
- Gerullis, Georg 1922. *Die altpreußischen Ortsnamen*. Berlin und Leipzig: Walter de Gruyter & Co. <http://windaki.pl/wp-content/uploads/2017/12/gerullis.pdf>
- GG – dane ze zindeksowanych ksiąg metrykalnych z portalu <http://www.geneteka.genealodzy.pl>
- Górniewicz, Hubert 1965. Rodowe nazwy miejscowe Mazur i Warmii. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie* 2, s. 197-228.
- HSŻ – Grzegorz Błaszczuk 2015-2016. *Herbarz szlachty żmudzkiej t. I-VI*. Warszawa: DiG.
- Köhler, Piotr 1997. Badania Józefa Jundziła nad florą Litwy po 1830 r. (w świetle nieznanych materiałów rękopiśmiennych). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki* 42/1, s. 43-74.
- Kohlheim, Rosa & Volker 2005. *Familiennamen: Herkunft und Bedeutung*. Mannheim/Leipzig/Wien/Zürich: Dudenverlag.
- Kowalczyk-Heyman, Elżbieta 2011. W sprawie identyfikacji grodziska przy *Gayle*. *Pruthenia* VI, s. 81-88.
- KR I – Rymut, Kazimierz 1999. *Nazwiska Polaków t. I*. Kraków: Wydawnictwo Naukowe DWN.
- KR II – Rymut, Kazimierz 2001. *Nazwiska Polaków t. II*. Kraków: Wydawnictwo Naukowe DWN.
- Kuzavinis, Kazimieras, Bronys Savukynas 2009. *Lietuvių vardų kilmės žodynas* [Słownik etymologiczny imion litewskich]. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.
- Lech-Kirstein, Danuta 2008. Adaptacje językowe w śląskiej antroponimii (na przykładzie dziewiętnastowiecznych nazwisk opolan). *Onomastica Slavogermanica* XXVII, s. 167-178.
- Lewy – Ernst Lewy 1904. *Die altpreussischen Personennamen*. Breslau: Buchdruckerei H. Fleischmann. <https://archive.org/details/diealtpreussisch00lewy>
- Lietuvių kalbos žodynas* (t. I-XX, 1941-2002), elektroninio varianto I leidimas (2005), <http://www.lkz.lt>
- LPŽ I – *Lietuvių pavardžių žodynas [t. 1]: A – K*, 1985, red. Aleksandras Vanagas, Vitalija Maciejauskienė, Marytė Razmukaitė. Vilnius: Mokslas.
- LPŽ II – *Lietuvių pavardžių žodynas [t. 2]: L – Ž*, 1989, red. Aleksandras Vanagas, Vitalija Maciejauskienė, Marytė Razmukaitė. Vilnius: Mokslas.
- LPŽe – *Lietuvių pavardžių žodynas*, <http://pavardes.lki.lt>.
- Maciejauskienė, Vitalija 1991. *Lietuvių pavardžių susidarymas: XIII–XVIII a.* [Powstawanie nazwisk litewskich: XIII–XVIII w.]. Vilnius: Mokslas.
- Maciejauskienė, Vitalija 1993. Lietuvių įvardijimas XIX a. pirmojoje pusėje [Litewskie nazwy osobowe w I połowie XIX w.]. *Lietuvių kalbotyros klausimai*, 32, s. 100–113.

- Makarski, Władysław 2011. Dwa kresowe nazwiska – Mickiewicz i Słowacki. *Roczniki Humanistyczne* 59/6, s. 57-74.
- Malewski, Czesław, Jerzy Surwiło 1997. *Cmentarz Wojskowy na Antokolu w Wilnie*. Wilno: ZSA „Kurier Wileński”.
- Mežs, Ilmārs 2017. *Latviešu uzvārdu arhīvu materiālos: Latgale* [Łotewskie nazwiska w źródłach archiwalnych: Łatgalia]. Rīga: Latviešu valodas aģentūra.
- MH – <https://www.myheritage.pl/>
- Milewski, Tadeusz 1969. *Indoeuropejskie imiona osobowe*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Minakowski, Jerzy Marek 2013. *Elita żmudzka i nadniemeńska*. Kraków: Dr Minakowski.
- Naruszewicz-Duchlińska, Alina 2007. *Nazwiska mieszkańców Komornictwa Lidzbarskiego (1500-1772 r.)*. Olsztyn: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski.
- NMP 1 – *Nazwy miejscowe Polski: historia, pochodzenie, zmiany, t. I: A-B*, 1996, red. Kazimierz Rymut. Kraków: IJP PAN.
- NMP 2 – *Nazwy miejscowe Polski: historia, pochodzenie, zmiany, t. II: C-D*, 1997, red. Kazimierz Rymut. Kraków: IJP PAN.
- NMP 4 – *Nazwy miejscowe Polski: historia, pochodzenie, zmiany, t. IV: J-Kn*, 2001, red. Urszula Bijak, Kazimierz Rymut. Kraków: Wydawnictwo Naukowe DWN.
- NMP 5 – *Nazwy miejscowe Polski: historia, pochodzenie, zmiany, t. V: Ko-Ky*, 2003, red. Urszula Bijak, Kazimierz Rymut. Kraków: IJP PAN.
- Palionis, Jonas 2008. *XVII a. pabaigos – XVIII a. pirmosios pusės Punios parapijos asmenvardžiai ir vietovardžiai* [Nazwy miejscowe i osobowe z parafii Punia z końca XVII i pierwszej połowy XVIII wieku]. Vilnius: Vilniaus universitetas.
- Przybytek, Rozalia 1993. *Ortsnamen baltischer Herkunft im südlichen Teil Ostpreußens*. Stuttgart: Steiner.
- Raduraksti – internetowa baza danych metrykalnych Łotwy sprzed XX wieku. <https://soshial.net/raduraksti/raduraksti339.htm>
- ROL – Otwarta lista ofiar represji ZSRR, <https://ru.openlist.wiki>
- Rouba, Napoleon 1909. *Przewodnik po Litwie i Białej Rusi*. Wilno: Wydawnictwo „Kurjera Litew.[skiego]”.
- Rymut, Kazimierz 1992-1994. *Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych. T. 1-10*. Kraków: IJP PAN.
- Rymut, Kazimierz 2005. *Słownik nazwisk używanych w Polsce na początku XXI wieku. Wydanie drugie poprawione* [CD-ROM]. Kraków: PAN-IJP.
- Safarewicz, Jan 1950. Polskie imiona osobowe pochodzenia litewskiego. *Język Polski* 30, s. 113–119.
- Sawaniewska-Mochowa, Zofia, Anna Zielińska 2007. *Dziedzictwo kultury szlacheckiej na byłych Kresach północno-wschodnich Rzeczypospolitej*. Warszawa: Instytut Sławistyki PAN.
- SEJL – Wojciech Smoczyński 2007. *Słownik etymologiczny języka litewskiego*. Wilno: Uniwersytet Wileński.
- Sędziak, Henryka 2004. Rodowe nazwy wsi drobnoszlacheckich w Łomżyńskim. [W:] *Polszczyzna Mazowska i Podlasia cz. VIII: Antroponimia i toponimia Mazowska i Podlasia*, red. Henryka Sędziak. Łomża: Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wagów.
- SGKP – *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. 1880-1914. Warszawa: Nakł. Filipa Sulimierskiego i Władysława Walewskiego. T. I-XV*.
- Sinkevičiūtė, Daiva 2006. *Lietuvių dvikamienių asmenvardžių trumpiniai ir jų kilmės pavardės* [Skrócone litewskie dwuczłonowe nazwy osobowe i pochodzące od nich nazwiska]. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
- Sinkevičiūtė, Daiva 2020. Newly discovered Lithuanian compound names with first stem of Christian origin as witnesses of the intersection of pagan and Christian cultures. *Onoma* 55, s. 149-166.
- SJPDor – Witold Doroszewski 1958–1969. *Słownik języka polskiego*. <http://doroszewski.pwn.pl/>
- Sławski, Franciszek 1971. Z lat czterdziestych XVI wieku. *Język Polski* LII, s. 241-252.
- Smoczyński, Wojciech 1982. Les noms de famille polonais d'origine lituanienne. *Proceedings of the 13th International Congress of Onomastic Sciences. Vol. II*, red. K. Rymut. Kraków: PWN, s. 437-446.
- Smoczyński, Wojciech 2002. *Słownik etymologiczno-motywacyjny staropolskich nazw osobowych. Cz. 7, Suplement. Rozwiązanie licznych zagadek staropolskiej antroponimii; Nazwy osobowe „litewskie”*. Kraków: Wydawnictwo Naukowe DWN.
- SSNO – *Słownik staropolskich nazw osobowych*, red. W. Taszycki. 1965-1987. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Szostakowski, Józef 2005. Ród Sztrallów jako znany ród kupców wileńskich i mecenasów kultury. [W:] *Kierunki badawcze młodzieży akademickiej*, red. Adam Bobryk, Barbara Stelingowska. Siedlce: Wydawnictwo Akademii Podlaskiej, s. 13-17.
- TG – Kirchspielfremde Personen aus dem Traubuch Guttstadt von 1634-1892. <http://www.homepage-andreas-meininger.de/Guttstadt.pdf>
- TL – Kirchspielfremde Personen aus dem Traubuch Lautern von 1727-1904. <http://www.homepage-andreas-meininger.de/Lautern.pdf>
- Traut – Reinhold Trautmann 1925 (1974). *Die altpreussischen Personennamen*. Goettingen: Vandenhoeck & Ruprecht.
- Uruski – Seweryn Uruski 1915. *Rodzina: Herbarz szlachty polskiej*, t. 12. Warszawa: Gebethner i Wolff.
- Vanagas, Aleksandras 1981. *Lietuvių hidronimų etimologinis žodynas*. Vilnius: Mokslas.
- Zink 2008 – Zigmąs Zinkevičius 2008. *Lietuvių asmenvardžiai* [Litewskie nazwy osobowe]. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

- Zink 2010 – Zigmąs Zinkevičius 2010. *Lietuviškas paveldas Suvalkų ir Augustavo krašto Lenkijoje pavardėse* [Dziedzictwo litewskie w nazwiskach na ziemi suwalsko-augustowskiej w Polsce]. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras.
- Zink 2011 – Zigmąs Zinkevičius 2011. *Lietuviškas (baltiškas) paveldas Balstogės vaivadijos Lenkijoje pavardėse* [Dziedzictwo litewskie (bałtyckie) w nazwiskach w województwie białostockim w Polsce]. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras.

